

Indvandrere i Danmark

2018

Indvandrere i Danmark 2018

Indvandrere i Danmark 2018

Udgivet af Danmarks Statistik
November 2018
Foto: Signelements

Pdf-udgave:

Kan hentes gratis på www.dst.dk/publ/indvandrereidk
ISBN 978-87-501-2311-8
ISSN 1902-8954

Adresser:

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17
E-mail: dst@dst.dk
www.dst.dk

Signaturforklaring:

- » Gentagelse
- Nul
- 0 } Mindre end en halv af den anvendte enhed
- 0,0 } Mindre end en halv af den anvendte enhed
- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- .. Oplysning for usikker til at angives
- ... Oplysning foreligger ikke
- * Foreløbige anslåede tal
- Databrud i en tidsserie. Oplysninger fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige
- // Databrud i diagrammer
- i.sk. Ikke sæsonkorrigeret
- sk. Sæsonkorrigeret
- r Reviderede tal

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

© Danmarks Statistik 2018

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.
Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.
Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse
af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.
Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN,
har den ret til – inden for aftalens rammer – at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har stor almen interesse. I denne bog, som er den 12. udgave af årspublikationen Indvandrere i Danmark, samler Danmarks Statistik oplysninger om indvandreres forhold og deltagelse på forskellige samfundsområder for at give et bredt billede af indvandreres og efterkommeres stilling i det danske samfund. Der er på flere områder store forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse. Og der er også store forskelle på, hvordan indvandrergrupper fra forskellige lande klarer sig i det danske samfund.

I denne udgave af Indvandrere i Danmark har vi udarbejdet et nyt afsnit vedrørende fødte. Her sættes der blandt andet fokus på udviklingen i andelen af levendefødte, hvor moderen enten er indvandrer eller efterkommer. Desuden illustreres det også, hvor stor en andel af de fødte, hvor moderen enten er indvandrer eller efterkommer, der bliver klassificeret som enten efterkommer eller person af dansk oprindelse.

Uddannelseskapitlet er også blevet udbygget med afsnit, der er baseret på data fra Danmarks Statistiks nye spørgeskemaundersøgelse om indvandrernes medbragte uddannelse. Tallene viser blandt andet, at der er stor variation i sammensætningen af uddannelsesniveaut mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Variationen i uddannelsesniveaut skal i den sammenhæng ses i lyset af, at indvandrere har forskellige baggrunde for at indvandre til Danmark.

I kapitel 4 om indkomst, ulighed og formue er der også nyt indhold. Her belyses indkomstfordelingen efter opholdsgrundlag og herkomst. Undersøgelsen af indkomstfordelingen viser, at indvandrere, der er indvandret med en arbejdstilladelse eller fra et EU-land har et relativt ens indkomstniveau, der er lidt lavere end befolkningen som helhed. Begge grupper har dog oftest en højere indkomst end indvandrere, der er kommet til Danmark som asylansøgere.

Publikationen har også fokus på børn af efterkommere. I dette års udgave er der tilføjet et afsnit om deres karakterer i grundskolen fordelt efter oprindelsesland. Opgørelsen er kun udarbejdet for børn af efterkommere med oprindelse i Jugoslavien, Pakistan og Tyrkiet. Det skyldes, at gruppen af 16-årige børn af efterkommere primært har oprindelse i disse tre lande.

Endelig har vi valgt at genoptrykke kapitlet om kriminalitet fra sidste år, da datagrundlaget for 2017 endnu ikke foreligger.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik af Jens Bjerre, Lisbeth Lavrsen, Dorthe Larsen, Annemette Lindhardt Olsen, Jarl Quitzau og Bo Møller. Arbejdet har været fulgt af en følgegruppe med medarbejdere fra Danmarks Statistik samt Marie Louise Schultz-Nielsen, Rockwool Fonden.

Danmarks Statistik, november 2018

Jørgen Elmeskov, rigsstatistiker

Henrik Bang, kontorchef

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	7
1. Befolkning	11
1.1. Herkomst.....	11
1.2. Indvandrernes alder og oprindelsesland	13
1.3. Efterkommernes alder og oprindelsesland.....	15
1.4. Indvandringstidspunkt	16
1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?.....	18
1.6. Fødte.....	22
1.7. Fertilitet	24
1.8. Opholdsgrundlag.....	26
1.9. Familier	31
1.10. Befolkningsfremskrivning	34
2. Arbejdsmarked	37
2.1. Beskæftigelsesudvikling	37
2.2. Beskæftigelse – alder og køn.....	39
2.3. Indeks og underbeskæftigelse	41
2.4. Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere.....	44
2.5. Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere	46
2.6. Selvstændige	47
2.7. Branche.....	48
3. Uddannelse	51
3.1. Højeste fuldførte uddannelse for indvandrere	51
3.2. Højeste fuldførte uddannelse for efterkommere	57
3.3. Under uddannelse.....	61
3.4. Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse.....	64
3.5. Karakterer i grundskolen	67
4. Indkomst, ulighed og formue	73
4.1. Indkomst før skat efter herkomst.....	73
4.2. Indkomst før skat efter oprindelsesland	75
4.3. Indkomst før skat efter opholdsgrundlag og opholdstid.....	77
4.4. Indkomstfordeling.....	78
4.5. Formue og gæld.....	82
5. Offentlig forsørgelse	89
5.1. Offentligt forsørgede	89
5.2. Aldersopdeling	95
5.3. Udvikling.....	97
5.4. Opdeling på forskellige oprindelseslande.....	98
6. Kriminalitet	101
6.1. Kriminalitet opdelt på lovområder.....	101
6.2. Kriminalitetsindeks	107
6.3. Fødselsårgange	116
7. Børn af efterkommere	121
7.1. Definition	121
7.2. 0-29-årige børn af efterkommere	124
7.3. Børnenes forhold.....	126
7.4. Forældrenes forhold.....	130

Sammenfatning

13 pct. af befolkningen er indvandrere eller efterkommere	1. januar 2018 udgør indvandrere og efterkommere 13 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 10 pct., og blandt dem er 58 pct. fra ikke-vestlige lande. I løbet af de seneste 30 år er antallet af ikke-vestlige indvandrere blevet femdoblet.
I Ishøj kommune er andelen 39 pct.	I Ishøj er 39 pct. af befolkningen indvandrere eller efterkommere, hvilket gør det til den kommune med den største andel. Rebild har den laveste andel – her er andelen 6 pct. Mere overordnet set udgør indvandrere og efterkommere 19,4 pct. af befolkningen i Region Hovedstaden.
22 pct. af fødte børn i 2017 havde mødre med udenlandsk baggrund	I 2017 var 22 pct. af de levendefødte børn født af mødre, der var indvandrere eller efterkommer. Det er en stigning på 11 procentpoint siden 1997, hvor andelen var 12 pct. Den højeste andel findes i Ishøj kommune, hvor 62 pct. af de levendefødte i 2017 har en mor, der er enten indvandrere eller efterkommer. Disse tal siger dog ikke noget om, hvorvidt de levendefødte er efterkommere eller af dansk oprindelse.
I 2017 udgjorde asyl og familiesammenføring 13 pct. af de indvandrede opholdsgrundlag	Blandt de indvandrede i 2017, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 13 pct. familiesammenføring og asyl som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct. Indvandringen af ikke-nordiske statsborgere er siden årtusindeskiftet blevet mere end fordoblet og udgjorde i 2017 ca. 61.000.
Ikke-vestlige indvandrere har lavere beskæftigelsesfrekvenser	Der var en stor stigning i ikke-vestlige indvanderes beskæftigelse fra 1995 til 2008, hvorefter den igen er faldet. Med beskæftigelsesfrekvenser blandt 16-64-årige ikke-vestlige mænd og kvinder på hhv. 55 pct. og 46 pct. i 2016 er niveauerne fortsat klart under niveauerne for personer med dansk oprindelse.
Kvindelige ikke-vestlige indvandrere er 41 pct. mindre beskæftiget end kvinder med dansk oprindelse	Et indeks, der standardiserer efter alder viser, at underbeskæftigelsen er markant højere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. For kvinderne ligger beskæftigelsen 41 pct. lavere end hvis de havde haft samme aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. For mændene svarer underbeskæftigelsen til 31 pct.
Underbeskæftigelse i antal personer	Underbeskæftigelsen blandt indvandrere kan også udtrykkes i antal personer. I 2016 var underbeskæftigelsen for mandlige ikke-vestlige indvandrere 34.543 personer. Tilsvarende havde kvindelige ikke-vestlige indvandrere en underbeskæftigelse på 45.545 personer.
Lav beskæftigelse blandt indvandrere fra Somalia, Libanon, Irak og Syrien	Der er store forskelle i beskæftigelsen mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-64-årige er beskæftigelsen meget lav blandt indvandrere fra Irak, Libanon, Somalia, og Syrien. Indvandrere fra Nederlandene, Tyskland og Litauen har derimod de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de 35 største indvandrergrupper.
Stor variation i uddannelsesniveau mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande	Ca. 40 pct. af indvandrerne Polen og Bosnien-Hercegovina har en erhvervsfaglig uddannelse. Omvendt gør det sig kun gældende for mellem 15 og 20 pct. af indvandrerne fra Tyrkiet, Irak, Pakistan, Iran og Kina. Og blandt indvandrere fra Syrien og Indien er det kun 6 pct., der har en erhvervsfaglig uddannelse.
Over halvdelen af de indiske indvandrere har en lang videregående uddannelse	Blandt indvandrere fra Rumænien, Polen og Pakistan har mellem 14 og 20 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er mere end blandt personer med dansk oprindelse, hvor andelen er 12 pct. De største andele findes dog blandt indvandrere fra Kina og Indien, hvor hhv. 41 og 54 pct. har en lang videregående uddannelse.

<i>Variationen i indvandre- nes uddannelsesniveau skal ses i lyset af deres opholdsgrundlag</i>	Variationen i uddannelsesniveauet mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande skal ses i lyset af, at indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at indvandre til Danmark. Eksempelvis har 49 pct. af de indvandrere, der er kommet til Danmark med erhverv som opholdsgrundlag, en lang videregående uddannelse. Anderledes forholder det sig med indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag. I denne gruppe har kun 6 pct. en lang videregående uddannelse.
<i>Beskæftigelsen er høj blandt indvandrere, der har afsluttet en kompetencegivende uddannelse i Danmark</i>	Ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, har højere beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere, der har taget deres uddannelse i udlandet. Indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, er typisk også er indvandrere, som har været i Danmark relativt længe. Derfor er der også en vis selektion i forhold til hvilke indvandrere, der afslutter en uddannelse i Danmark.
<i>Færre får en uddannelse blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere</i>	Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere har 53 pct. af mændene og 69 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 74 og 82 pct.
<i>Andel under uddannelse på niveau med dansk oprindelse blandt 22-årige</i>	I 2018 er andelen af 22-årige under uddannelse 49 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 67 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Andelen ligger på niveau med personer med dansk oprindelse.
<i>Libanesiske efterkommere er ofte hverken i uddannelse eller beskæftigelse</i>	For de 20-29-årige kvindelige efterkommere med libanesiske oprindelse er 33 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2016. Det er den højeste andel blandt de undersøgte efterkommergrupper. Kvindelige efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 11 pct. Blandt mændene er det også de srilankanske efterkommere med 14 pct., der har den laveste andel, mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel med 31 pct.
<i>Ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer</i>	Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår (2013-2017), er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse 6,7 og 7,5. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere er 5,4 og 6,1.
<i>Især store forskelle i matematik og dansk læsning</i>	Blandt de forskellige prøvfag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes.
<i>Laveste karakterer blandt tyrkiske og libanesiske efterkommere. De vietnamesiske ligger højest</i>	Der er store forskelle mellem oprindelseslandene inden for gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Blandt både drengene og pigerne er det de vietnamesiske efterkommere, som klarer sig bedst, med karaktergennemsnit på 6,8 og 7,8, mens det er de tyrkiske og libanesiske efterkommere, som har de laveste karaktergennemsnit. Blandt drengene ligger de på 4,7 for de tyrkiske efterkommere og på 4,8 for de libanesiske efterkommere, mens niveauerne er lidt højere blandt pigerne med 5,2 for de libanesiske og 5,4 for de tyrkiske efterkommere.
<i>Mandlige indvandrere fra Storbritannien havde den største indkomst i 2017</i>	Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandlige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst før skat i Danmark i 2017. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 462.800 kr. før skat. Det er mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 429.500 kr. før skat.
<i>Offentlig forsørgelse er en stor del af indkomsten for ikke-vestlige indvandrere</i>	Mandlige indvandrere fra Irak, Somalia og Syrien havde i 2017 en årlig indkomst før skat, der var mindre end 255.000 kr. før skat. Heraf kom mellem 38 og 67 pct. af indkomsten fra offentlig forsørgelse.
<i>Kvindelige indvandrere fra en række oprindelseslande har relativt høje indkomster</i>	Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige, der i 2017 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat. Blandt kvindelige

ikke-vestlige indvandrere havde indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Rusland, Sri Lanka og Vietnam med mellem 257.800 kr. og 280.000 kr. de højeste gennemsnitlige årlige indkomster før skat i 2017.

<i>Indvandrere med asyl som opholdsgrundlag har lave indkomster</i>	Indkomstfordelingen bruges ofte som en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund. Blandt indvandrere med asyl som opholdsgrundlag levede 81 pct. af 30-59-årige i familier med en ækvivaleret disponibel indkomst under 181.000 kr. Dette gælder kun for 42 pct. af indvandrere fra EU/EØS-lande og 20 pct. af alle 30-59-årige i Danmark.
<i>Opdeling af de 30-59-årige i fem indkomstgrupper</i>	Indkomstfordelingen kan også belyses ved at inddele den 30-59-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler). Mens kun 15 pct. af de 30-59-årige med dansk oprindelse er placeret i den laveste af de fem indkomstgrupper, gælder det 55 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.
<i>Indvandrere har lille pensionsformue</i>	Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2016 en gennemsnitlig pensionsformue på lidt over 2,84 mio. kr. Det var markant mere end vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der havde en gennemsnitlig pensionsformue på 0,90 mio. kr. og 0,46 mio. kr. i 2016. Indvandreres lave pensionsformue skal i høj grad ses i relation til deres opholdstid i landet.
<i>Ikke-vestlige indvandrere udgør 19 pct. af kontanthjælpsmodtagerne</i>	Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af de 16-64-årige på offentlig forsørgelse 11 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 19 pct. er ikke-vestlige indvandrere.
<i>Høje andele med offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere i 50'erne</i>	For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 30-34-årige er andelen 32 pct., mens det blandt 55-59-årige er 60 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 27 pct. for de 30-34-årige og 23 pct. for de 55-59-årige.
<i>Mange offentlig forsørgede blandt indvandrere fra bestemte oprindelseslande</i>	Både blandt mænd og kvinder er det indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er syv ud af ti fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak på offentlig forsørgelse.
<i>24.203 børn af efterkommere i Danmark</i>	Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 24.203 børn af efterkommere 1. januar 2018 – heraf har 92 pct. ikke-vestlig oprindelse.
<i>Karakterer for børn af efterkommere i grundskolen</i>	Det seneste skoleår er der sket en stigning i karaktergennemsnittet for drengene blandt ikke-vestlige børn af efterkommere, når man sammenligner med ikke-vestlige efterkommere. For drengene er de nyeste gennemsnit for børn af efterkommere på 6,0 og efterkommere på 5,6. For pigerne er de 6,3 for børn af efterkommere og 6,4 for efterkommere. Når man ser bort fra stigningen for drengene blandt ikke-vestlige børn af efterkommere i det seneste skoleår, har karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ligget på samme niveau som for de ikke-vestlige efterkommere de seneste fem år.
<i>Fordelt på oprindelsesland klarer børn af efterkommere sig lidt bedre end efterkommere</i>	Når karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangsprøve udregnes efter oprindelsesland er der en tendens til, at karaktergennemsnittet er en smule højere for børn af efterkommere end for efterkommere. Den største difference findes blandt pakistannerne. Her havde børn af efterkommere et gennemsnit på 6,3, mens efterkommerne havde et gennemsnit på 5,7. For alle oprindelseslande er der dog tale om niveauer, der ligger klart under niveauet for børn af dansk oprindelse.

1. Befolkning

Sammenfatning Indvandrere og efterkommere udgør 13 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrernes andel er 10 pct., og af dem kommer 58 pct. fra ikke-vestlige lande.

Med en andel på 19 pct. af befolkningen bor der relativt flest indvandrere og efterkommere i Region Hovedstaden. I Region Nordjylland bor der færrest med 9 pct. Blandt kommunerne har Ishøj Kommune den højeste andel indvandrere og efterkommere med 39 pct., mens Rebild Kommune har den laveste med 6 pct.

Siden 1997 er den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere faldet fra 3.154 til 2.077 i 2017. For personer med dansk oprindelse har den samlede fertilitet i samme periode været stort set uændret, nemlig 1.683 i 1997 til 1.775 i 2017.

Blandt de indvandrede i 2017, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 13 pct. asyl og familiesammenføring som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct.

I Danmark er der 1.373.879 parfamilier i alt i 2018. Heraf er parfamilier, hvor begge personer har dansk oprindelse, den største gruppe. 1.156.947 par eller 84 pct. befinder sig i denne kategori. Der er 102.201 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 8.331 par består af en indvandrer og en efterkommer. I de par, hvor ingen af parterne har dansk oprindelse, er begge personer oftest af ikke-vestlig oprindelse.

Antallet af indvandrere og efterkommere forventes at vokse kraftigere end personer med dansk oprindelse. Ifølge Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning vil indvandrere og efterkommere udgøre 21 pct. i 2060 mod 13 pct. i dag.

1.1 Herkomst

Indvandrere udgør 10 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning består 1. januar 2018 af 5.781.190 personer. Heraf har 87 pct. dansk oprindelse, mens 10 pct. og 3 pct. er henholdsvis indvandrere og efterkommere. Blandt indvandrerne i Danmark kommer 58 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne er andelen med ikke-vestlig oprindelse 84 pct.

Tabel 1.1 Befolkningen efter herkomst

	1. januar 2017	1. januar 2018
I alt	5 748 769	5 781 190
Indvandrere	570 581	591 678
Vestlige lande	237 707	247 873
Ikke-vestlige lande	332 874	343 805
Efterkommere	170 991	178 719
Vestlige lande	27 138	29 056
Ikke-vestlige lande	143 853	149 663
Dansk oprindelse	5 007 197	5 010 793

Indvandrere og efterkommere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere, men som personer med dansk oprindelse. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.

Vestlige og ikke-vestlige lande

Vestlige lande: EU28 plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

I tidsserier anvendes samme opdeling på vestlige og ikke-vestlige lande for alle år i tidsserien uanset hvornår landene reelt er blevet medlem af EU.

Forkortelser

Indv. og *Eftk.* i figurerne er forkortelser for henholdsvis *Indvandrere* og *Efterkommere*.

Tabel 1.2 Indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse

		Far				
		Født i Danmark		Født i udlandet		Ukendt
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	
Mor		----- gælder for personer født i Danmark -----				
Født i Danmark	Dansk statsborger	DK	DK	DK	DK	DK
	Udenlandsk statsborger	DK	E	E	E	E
Født i udlandet	Dansk statsborger	DK	E	E	E	E
	Udenlandsk statsborger	DK	E	E	E	E
Ukendt		DK	E	E	E	DK / E
		----- gælder for personer født i udlandet -----				
Født i Danmark	Dansk statsborger	DK	DK	DK	DK	DK
	Udenlandsk statsborger	DK	I	I	I	I
Født i udlandet	Dansk statsborger	DK	I	I	I	I
	Udenlandsk statsborger	DK	I	I	I	I
Ukendt		DK	I	I	I	I

Anm.: Personer placeret i den grå boks i skemaet ovenfor, har to ukendte forældre. Da personen selv er født i Danmark afhænger personens herkomst af dennes statsborgerskab. Hvis personen er udenlandsk statsborger, bliver personen klassificeret som efterkommer. Hvis personen er dansk statsborger, bliver personen klassificeret som person med dansk oprindelse.

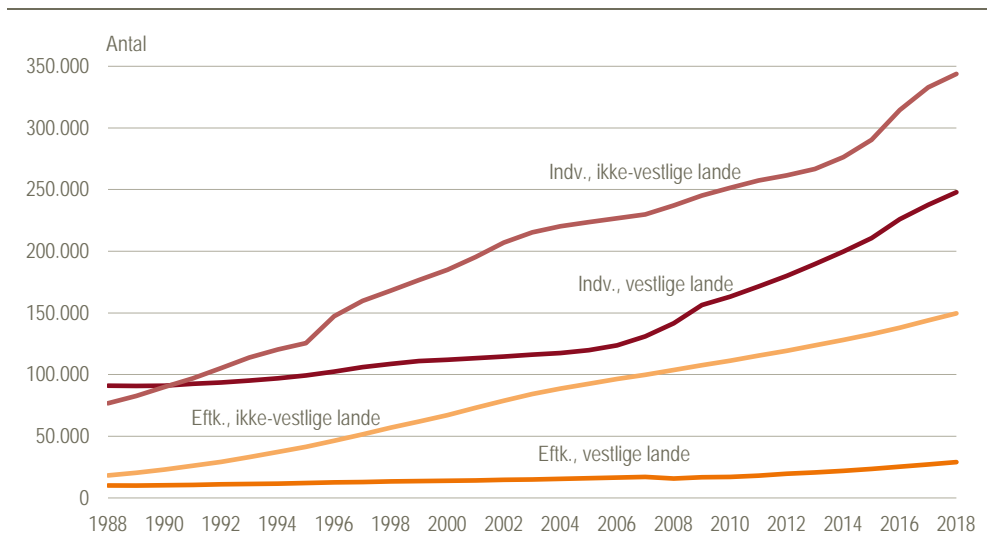
Antallet af ikke-vestlige indvandrere er 4,5 gange højere end i 1988

I de seneste 30 år har antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark været stigende. Særligt antallet af ikke-vestlige indvandrere er i perioden steget kraftigt. De 343.805 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2018 er således 4,5 gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1988.

Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige

I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der 156.797 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2018 end i 1988. Det svarer til en stigning på 172 pct. Fra 1988 til og med 1990 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2018 overstiger antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med 95.932 personer.

Figur 1.1 Indvandrere og efterkommere

Otte gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1988

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1988. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1988 til 2018 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 18.264 til 149.663. Der er ca. otte gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2018 som i 1988. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun tredoblet.

1.2 Indvandrernes alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabel 1.3 fremgår aldersfordelingen for de ti lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de ti lande 42 pct. af alle indvandrere.

Tabel 1.3 Indvandrere efter alder og oprindelsesland. 2018

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 år	I alt
	år	år	år	år	år	år	og derover	
	pct.							antal
I alt	4	5	22	24	18	14	13	591 678
Vestlige lande	3	5	27	24	15	11	16	247 873
Heraf:								
Polen	3	6	19	31	19	11	11	40 601
Tyskland	2	4	19	15	13	15	32	29 804
Rumænien	4	5	38	34	13	5	2	26 299
Norge	1	2	29	15	13	11	30	15 752
Storbritannien	2	2	15	15	19	20	27	14 811
Ikke-vestlige lande	4	6	18	25	20	16	11	343 805
Heraf:								
Syrien	20	20	20	22	12	5	2	35 441
Tyrkiet	1	2	6	21	32	23	16	32 924
Irak	1	4	23	19	21	20	13	21 627
Bosnien-Hercegovina	0	1	13	22	18	23	22	17 053
Iran	2	4	11	28	16	25	15	16 781

Anm.: Tabellen viser de ti lande, der er flest indvandrere fra.

Flest polske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Polen udgør 40.601 personer i 2018, hvilket gør Polen til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Syrien har med 35.441 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark,

mens indvandrere med oprindelse i Tyrkiet er tredjestørst med 32.924 indvandrere.

Ikke-vestlige indvandrere er yngre end vestlige

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande er der således kun 11 pct., som er fyldt 60 år. Den tilsvarende andel er 16 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med tysk oprindelse er hele 32 pct. fyldt 60 år.

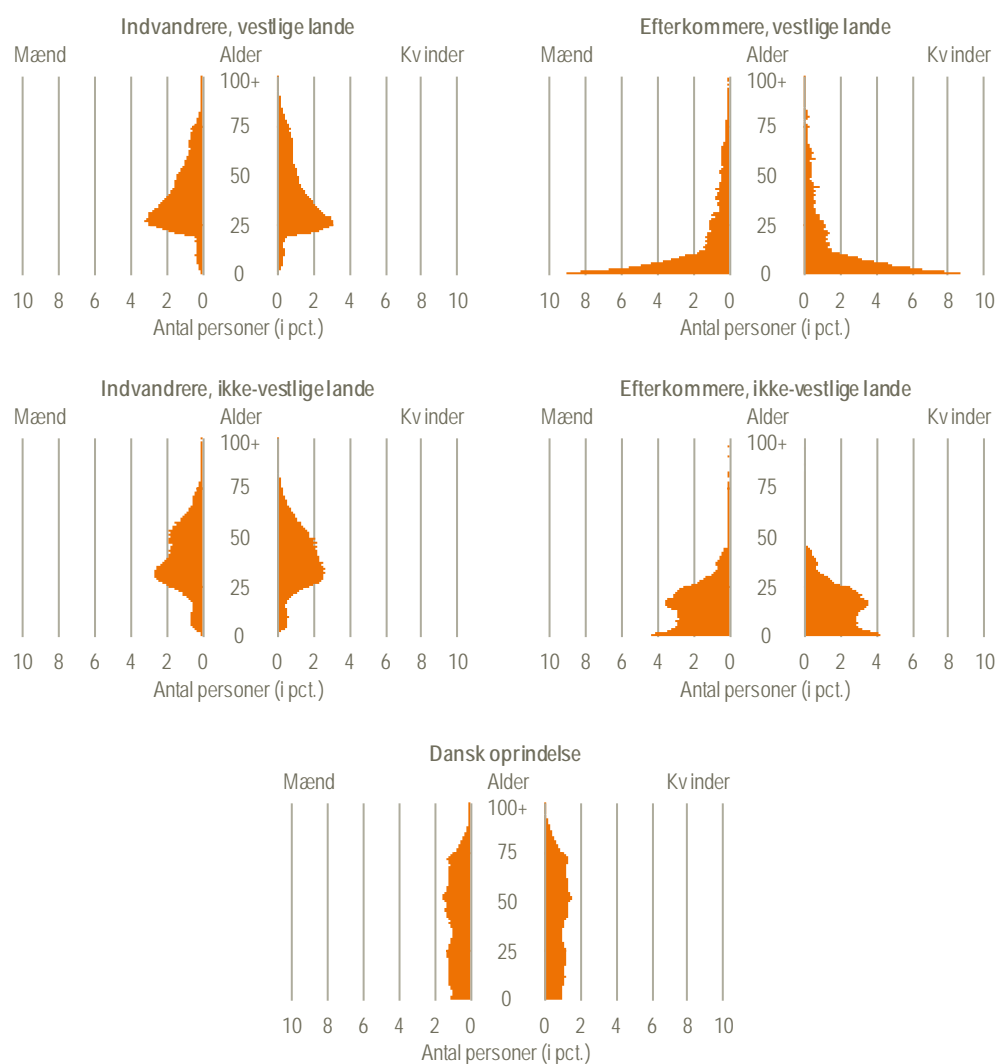
Indvandrere fra Polen og Rumænien er yngre end andre vestlige indvandrere

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk og rumænsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig ud fra de andre vestlige lande Norge, Tyskland og Storbritannien, som er vist i tabel 1.3. Der er således kun 11 pct. af indvandrerne med polsk oprindelse og 2 pct. af indvandrerne med rumænsk oprindelse, som er fyldt 60 år. Disse lave andele hænger i høj grad sammen med, at de fleste indvandrere fra Polen og Rumænien først er kommet til Danmark efter landene er blevet medlem af EU.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne i figur 1.2 er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Det er tydeligt, at alle grupperne af indvandrere og efterkommere på hver deres måde adskiller sig fra gruppen af personer med dansk oprindelse.

Figur 1.2 Befolkningen efter herkomst, køn og alder. 2018

Stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 45 år

Mens vestlige efterkommere er repræsenteret i et vist omfang på alle alderstrin, er der stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 45 år. Derimod udgør aldersgruppen mellem 0 og 25 år 82 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere.

Få indvandrere under 20 år

Der er desuden meget få indvandrere under 20 år. Det gælder både vestlige og ikke-vestlige indvandrere. En relativ stor andel af de vestlige indvandrere tilhører aldersgrupperne fra midt i 20'erne til midt i 30'erne, og det fremgår tydeligt af befolkningspyramiderne. De ikke-vestlige indvandrere er mere jævnt fordelt end de vestlige, og der er stort set lige så mange ikke-vestlige indvandrere på 50 år som på 25 år.

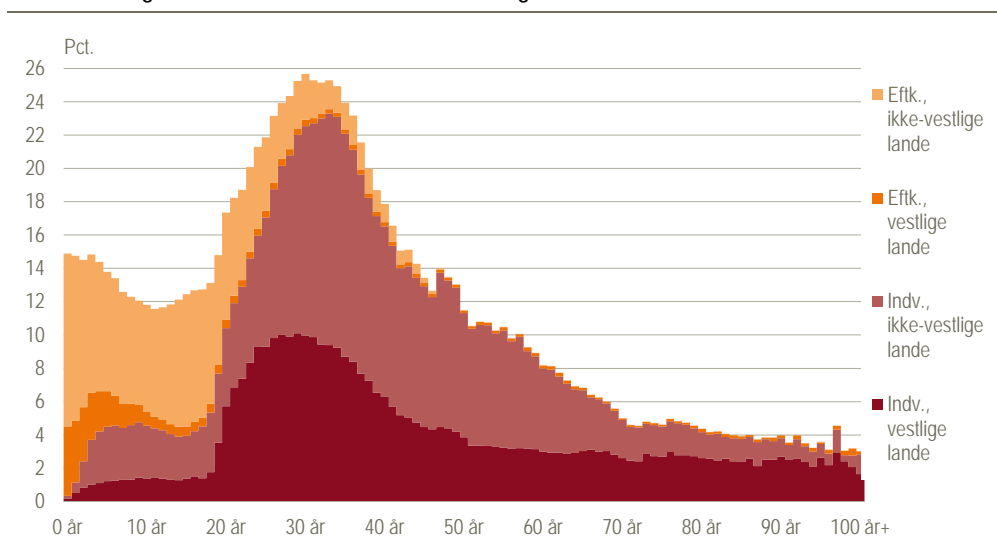
En fjerdedel af de 23-38-årige er indvandrere eller efterkommere

Der er stor forskel i gruppernes alderssammensætning. Det sætter også sit præg på, hvordan enkelte alderstrin i befolkningen er sammensat med hensyn til indvandrere og efterkommere. Blandt personer mellem 23 og 38 år er andelen af indvandrere og efterkommere højest. Blandt disse alderstrin udgør de ca. 20-26 pct. af befolkningen. Indvandrere fylder samtidig klart mest på disse alderstrin. Det er kun 2-5 pct. af befolkningen, der er efterkommere blandt personer mellem 23 og 38 år.

Få indvandrere blandt børnene

Efterkommerne er til gengæld i overtal blandt de helt unge. Det hænger sammen med, at det er relativt få indvandrere, der kommer til Danmark som børn. Andelen af indvandrere og efterkommere falder kraftigt fra med alderen. Blandt 70-årige udgør indvandrere og efterkommere 5 pct. af befolkningen. Det er under det halve af niveauet i befolkningen som helhed.

Figur 1.3 Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2018

1.3 Efterkommernes alder og oprindelsesland

Polen er eneste vestlige land blandt de ti største oprindelseslande

De fleste efterkommere har oprindelse i et ikke-vestligt land. I tabel 1.4 hvor de ti oprindelseslande med flest efterkommere er nævnt, er Polen det eneste vestlige land, der er repræsenteret.

17 pct. af efterkommerne har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 17 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe. Efterkommere med Libanon og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste to pladser med henholdsvis 8 pct. og 6 pct.

Kun hver ottende efterkommer er fyldt 30 år

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 178.719 efterkommere er 36 pct. under 10 år gamle. Kun 13 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

Tabel 1.4 Efterkommere efter alder og oprindelsesland. 2018

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	36	30	22	8	3	1	1	178 719
Vestlige lande	51	14	11	7	6	5	7	29 056
Heraf:								
Polen	61	9	14	8	5	1	1	6 299
Ikke-vestlige lande ...	33	33	24	8	2	0	0	149 663
Heraf:								
Tyrkiet	17	28	34	18	3	0	0	30 428
Libanon ¹	21	39	38	2	0	-	-	13 948
Pakistan	22	24	26	19	9	0	-	11 024
Irak	37	49	13	0	0	0	-	10 867
Somalia	39	49	12	0	0	-	-	9 397
Bosnien-Hercegovina ...	38	40	21	0	0	0	-	6 084
Vietnam	24	38	29	8	0	0	0	5 955
Jugoslavien ²	14	28	28	17	12	0	0	5 941
Marokko	21	33	27	14	5	0	-	5 586

Anm.: Tabellen viser de ti lande, hvorfra der er flest personer.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Vestlige efterkommere klart
ældre end ikke-vestlige

Hvad aldersfordeling angår, er efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande imidlertid meget forskellige. Andelen af efterkommere, som er 30 år eller mere, er således 24 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 11 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Derimod var der relativt få ikke-vestlige indvandrere i Danmark, hvis man går længere end 30 år tilbage. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for mere end 30 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 30 år er derfor forholdsvis lille i dag.

Flest ikke-vestlige
efterkommere over 30 år
har tyrkisk eller
pakistansk oprindelse

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år, har især Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien eller Marokko som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse fire oprindelseslande udgør tilsammen 76 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko var med i de første større ikke-vestlige indvandring til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4 Indvandringstidspunkt

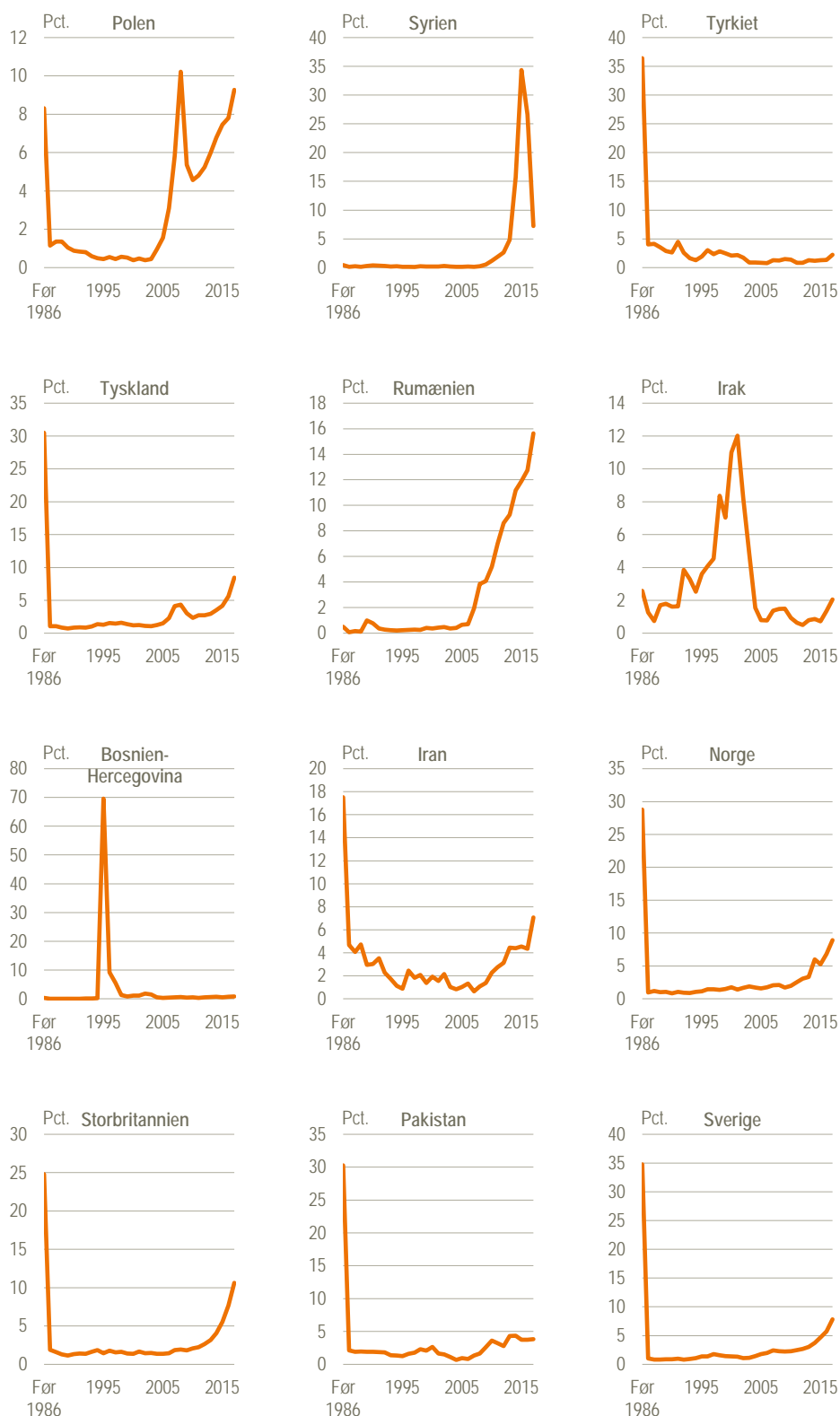
Indvandringstidspunkt for
de 12 oprindelseslande
med flest indvandrere

De 12 oprindelseslande, hvorfra der i Danmark er flest indvandrere, er i figur 1.4 repræsenteret med en kurve hver, der illustrerer sammenhængen mellem indvandringsår og den samlede indvandrerbefolkning for det pågældende land i dag. Indvandringsåret er det år, hvor indvandrerens bliver registreret i folkeregisteret første gang. Asylansøgere regnes ikke for indvandrere i perioden, hvor deres asylsag behandles, men først når opholdstilladelse er givet, og de er registreret i folke-registeret.

Oplysninger om tidspunkt
for indvandring fra
1986 og frem

Ved konstruktionen af figurerne er alle indvandrere fra det pågældende land først blevet opdelt på deres første indvandringsår. Derefter er det udregnet, hvor stor en andel indvandrere fra de enkelte indvandringsår udgør af den samlede gruppe af indvandrere fra landet. For indvandring før 1986 har vi ikke eksakte oplysninger, og alle med indvandringsår før 1986 er derfor slået sammen.

Figur 1.4. Indvandrere fra de 12 lande med størst repræsentation i Danmark efter første indvandringsår. 2018

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

Mange indvandrere fra vestlige lande kom til Danmark før 1986

Figurene for de vestlige lande Tyskland, Norge, Storbritannien og Sverige ligner hinanden meget. I alle fire tilfælde er en relativt stor andel af indvandrerbefolkningen i dag indvandret før 1986. Fra 1986 og frem til omkring år 2005 viser kurverne et jævnt forløb på et lavt niveau for alle fire lande. Herefter stiger kurverne igen. Der er generelt forholdsvis mange indvandrere fra disse lande, som opholder sig

kort tid i Danmark. Derfor vil indvandrere med kort opholdstid altid udgøre en relativt stor andel af alle indvandrere fra disse lande.

Indvandringsaktivitet fra Tyrkiet og Pakistan i alle år

Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan er i de fleste tilfælde kommet til Danmark for at arbejde eller som resultat af familiesammenføringer. Der er derfor ikke enkelte år, der skiller sig voldsomt ud for de to lande. Til gengæld er der gennem hele perioden en vis indvandringsaktivitet.

Stor indvandring fra Polen og Rumænien efter medlemskab af EU

Indvandrere fra Polen og Rumænien er først og fremmest begyndt at komme til Danmark i stor stil efter de blev medlem af EU. Polakker og rumænere kommer i dag hovedsageligt til Danmark for at arbejde.

Indvandrere fra Bosnien kom hovedsageligt i 1995

For de fire øvrige lande er udsvingene på figurerne ofte et resultat af uroligheder i de pågældende lande, som har fundet sted lige før eller omkring årene med stor indvandring. Især for Syrien og Bosnien-Hercegovina ses det sig særligt tydeligt. 61 pct. af syrerne indvandrede i 2015-2016 og 70 pct. af personerne fra Bosnien-Hercegovina indvandrede i 1995.

Stor indvandring fra Irak mellem 1998 og 2002

De største indvandring fra Iran til Danmark fandt sted indtil starten af 1990'erne samt inden for de seneste fem år. Indvandring fra Irak til Danmark begyndte for alvor efter afslutningen af den første Golfkrig i 1991. Indvandringen fra Irak var på sit højeste i perioden 1998-2002, hvorefter den er faldet kraftigt.

1.5 Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?

Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer ...

De 770.397 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2018 bor i Danmark, udgør samlet set 13 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Der er en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.

Tabel 1.5 Indvandrere og efterkommere efter regioner. 2018

	Indvandrere			Efterkommere			I pct. af hele befolkningen
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	
	antal						pct.
Hele landet	247 873	343 805	591 678	29 056	149 663	178 719	13,3
Region Hovedstaden	108 787	156 346	265 133	13 273	75 725	88 998	19,4
Region Sjælland	23 083	38 285	61 368	2 816	15 706	18 522	9,6
Region Syddanmark	48 009	61 115	109 124	5 671	24 468	30 139	11,4
Region Midtjylland	49 332	64 721	114 053	5 346	26 691	32 037	11,1
Region Nordjylland	18 662	23 338	42 000	1 950	7 073	9 023	8,7

... og udgør 19 pct. i Region Hovedstaden

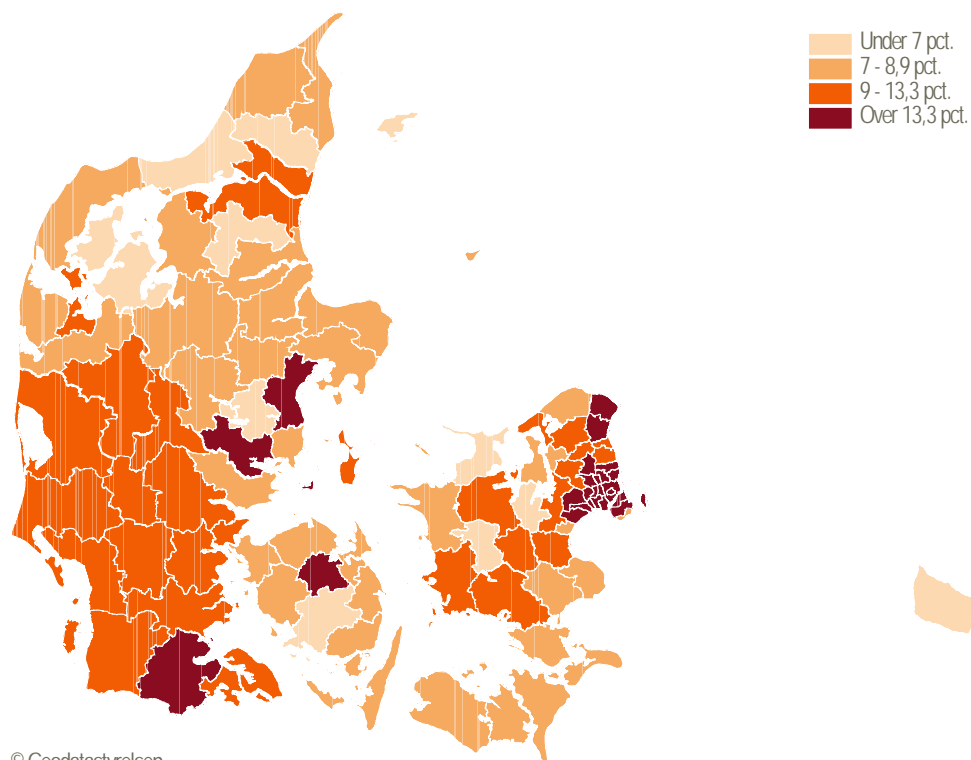
Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her er andelen 19 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under landsgennemsnittet på 13 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.

I Ishøj udgør indvandrere og efterkommere 39 pct. af befolkningen

I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2018 er 25 pct. I Ishøj Kommune er andelen 39 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra Christiansø, er Bornholm den kommune i Region Hovedstaden, som med 7 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

<i>Andelen er 10 pct. i Region Sjælland</i>	I Region Sjælland er den samlede andel indvandrere og efterkommere 10 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 15 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Sorø, som har en andel på 7 pct.
<i>11 pct. i Region Syddanmark</i>	I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 11 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 16 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Faaborg-Midtfyn Kommune, hvor indvandrere og efterkommere udgør 7 pct. af befolkningen.
<i>11 pct. i Region Midtjylland</i>	I Region Midtjylland er den samlede andel 11 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Aarhus med 17 pct. og lavest i Skive med 7 pct. Aarhus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel indvandrere og efterkommere. Der er dog hele 13 kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 17 pct., som findes i Aarhus.
<i>9 pct. i Region Nordjylland</i>	I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere 9 pct. af befolkningen. Dermed er Region Nordjylland den region, som har den laveste andel. Den største andel i regionen findes i Aalborg Kommune med 11 pct. og den laveste andel i Rebild Kommune med 6 pct. Rebild Kommune er dermed også den kommune i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.
<i>Kun fem kommuner uden for Region Hovedstaden har flere indvandrere og efterkommere end landsgennemsnittet</i>	I figur 1.5 er alle kommuner farvet efter deres andel indvandrere og efterkommere. Den mørkerøde farve markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 13 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun fem kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Aarhus, Odense, Greve, Horsens og Aabenraa. Den store andel i Aabenraa Kommune skal i høj grad ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Aabenraa over landsgennemsnittet.

Figur 1.5 Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2018

Tabel 1.6 Indvandrere og efterkommere efter kommuner. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Hele landet	247 873	343 805	29 056	149 663	4,8	8,5	13,3
Albertslund	950	3 881	185	2 809	4,1	24,1	28,2
Allerød	726	1 139	105	372	3,3	6,0	9,3
Ballerup	1 395	3 789	292	2 210	3,5	12,4	15,9
Bornholm	1 191	1 168	92	218	3,2	3,5	6,7
Brøndby	1 548	5 864	326	4 008	5,3	27,8	33,1
Christiansø	1	1	-	1	1,2	2,4	3,6
Dragør	554	488	61	103	4,3	4,1	8,5
Egedal	1 116	1 913	181	730	3,0	6,1	9,2
Fredensborg	2 160	3 157	293	1 589	6,0	11,6	17,7
Frederiksberg	8 027	7 915	883	2 801	8,5	10,3	18,8
Frederikssund	982	1 801	110	683	2,4	5,5	7,9
Furesø	1 863	2 831	263	1 275	5,2	10,0	15,2
Gentofte	5 290	5 605	559	1 045	7,7	8,8	16,5
Gladsaxe	3 664	6 999	556	3 325	6,1	14,9	20,9
Glostrup	867	2 271	124	1 226	4,4	15,4	19,8
Gribskov	1 418	1 428	155	351	3,8	4,3	8,1
Halsnæs	1 187	1 512	148	513	4,3	6,5	10,8
Helsingør	2 312	3 784	333	1 930	4,2	9,1	13,3
Herlev	901	2 613	203	1 632	3,9	14,9	18,7
Hillerød	1 940	2 875	280	1 234	4,4	8,1	12,5
Hvidovre	2 050	5 122	317	2 952	4,4	15,2	19,6
Høje-Taastrup	2 754	6 858	460	4 414	6,4	22,3	28,6
Hørsholm	1 113	1 292	128	312	5,0	6,4	11,4
Ishøj	1 344	4 121	240	3 371	6,9	32,6	39,5
København	54 298	62 453	5 745	29 929	9,8	15,1	24,9
Lyngby-Taarbæk	2 929	3 771	307	1 063	5,8	8,7	14,5
Rudersdal	2 469	3 107	343	927	5,0	7,2	12,2
Rødovre	1 405	3 826	216	2 228	4,1	15,4	19,5
Tårnby	1 555	2 835	255	1 148	4,2	9,2	13,5
Vallensbæk	778	1 927	113	1 326	5,5	20,0	25,5
Faxe	1 232	1 230	142	298	3,8	4,2	8,0
Greve	1 989	3 432	331	1 846	4,6	10,6	15,2
Guldborgsund	1 642	2 432	191	717	3,0	5,1	8,1
Holbæk	1 687	3 393	187	1 513	2,6	6,9	9,6
Kalundborg	938	1 959	105	685	2,1	5,4	7,5
Køge	1 987	3 293	234	1 702	3,7	8,3	12,0
Lejre	682	903	108	229	2,9	4,1	7,0
Lolland	1 060	1 699	113	652	2,8	5,6	8,4
Næstved	2 010	3 952	261	1 261	2,7	6,3	9,0
Odsherred	811	1 072	91	240	2,7	4,0	6,7
Ringsted	1 234	1 970	149	1 141	4,0	9,0	13,0
Roskilde	2 732	4 155	316	1 823	3,5	6,8	10,3
Slagelse	1 745	4 558	251	2 515	2,5	9,0	11,5
Solrød	630	905	88	306	3,2	5,4	8,6
Sorø	623	1 009	60	256	2,3	4,3	6,6
Stevns	768	704	75	150	3,7	3,8	7,5
Vordingborg	1 313	1 619	114	372	3,1	4,3	7,4

Tabel 1.6 (fortsat) Indvandrere og efterkommere efter kommuner. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Assens	1 364	1 167	158	204	3,7	3,3	7,0
Billund	1 339	1 266	168	349	5,7	6,1	11,8
Esbjerg	4 047	5 792	551	2 174	4,0	6,9	10,8
Fanø	157	129	10	18	4,9	4,3	9,2
Fredericia	1 325	2 914	153	1 315	2,9	8,2	11,1
Faaborg-Midtfyn	1 409	1 565	140	423	3,0	3,9	6,9
Haderslev	2 280	2 317	293	856	4,6	5,7	10,3
Kerteminde	728	842	83	237	3,4	4,5	8,0
Kolding	3 496	5 292	400	2 165	4,2	8,1	12,3
Langeland	409	386	31	76	3,5	3,7	7,1
Middelfart	902	1 328	100	353	2,6	4,4	7,0
Nordfyns	959	1 002	108	142	3,6	3,9	7,5
Nyborg	695	1 436	76	524	2,4	6,1	8,5
Odense	8 528	15 090	869	8 484	4,6	11,7	16,3
Svendborg	1 292	2 454	135	906	2,4	5,7	8,2
Sønderborg	3 866	4 049	496	1 497	5,8	7,4	13,3
Tønder	2 073	1 392	262	295	6,2	4,5	10,6
Varde	2 168	1 796	335	469	5,0	4,5	9,5
Vejen	1 925	1 773	238	455	5,0	5,2	10,2
Vejle	4 687	6 347	567	2 622	4,6	7,9	12,5
Ærø	236	153	18	26	4,1	2,9	7,0
Aabenraa	4 124	2 625	480	878	7,8	5,9	13,7
Favrskov	1 448	1 517	168	387	3,3	3,9	7,3
Hedensted	1 513	1 383	180	331	3,6	3,7	7,3
Herning	3 347	4 334	358	1 697	4,2	6,8	11,0
Holstebro	1 605	2 352	224	947	3,1	5,6	8,8
Horsens	5 132	5 068	431	1 907	6,2	7,8	14,0
Ikast-Brande	1 537	2 112	195	804	4,2	7,1	11,3
Lemvig	645	616	97	99	3,7	3,6	7,2
Norddjurs	1 484	1 320	111	305	4,2	4,3	8,4
Odder	676	906	72	224	3,3	5,0	8,3
Randers	2 652	4 297	302	1 517	3,0	5,9	8,9
Ringkøbing-Skjern	2 600	2 217	362	515	5,2	4,8	10,0
Samsø	215	92	38	9	6,8	2,7	9,5
Silkeborg	2 552	3 519	333	1 069	3,1	5,0	8,1
Skanderborg	1 366	2 156	169	564	2,5	4,4	7,0
Skive	990	1 631	126	434	2,4	4,4	6,8
Struer	651	912	106	268	3,6	5,5	9,1
Syddjurs	1 455	1 405	139	302	3,8	4,0	7,8
Viborg	3 202	3 971	395	1 014	3,7	5,1	8,9
Aarhus	16 262	24 913	1 540	14 298	5,2	11,5	16,7
Brønderslev	778	1 288	93	299	2,4	4,4	6,8
Frederikshavn	1 992	2 019	173	458	3,6	4,1	7,7
Hjørring	1 858	2 526	186	762	3,1	5,0	8,2
Jammerbugt	843	1 206	86	203	2,4	3,6	6,1
Læsø	76	19	7	2	4,6	1,2	5,8
Mariagerfjord	1 139	1 485	138	397	3,0	4,5	7,5
Morsø	393	648	49	122	2,2	3,8	5,9
Rebild	596	892	76	147	2,3	3,5	5,7
Thisted	1 487	1 545	176	329	3,8	4,3	8,1
Vesthimmerlands	1 436	1 384	239	258	4,5	4,4	8,9
Aalborg	8 064	10 326	727	4 096	4,1	6,8	10,9

Mange ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i tre vestegnskommuner

I hele landet udgør ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 64 pct. af alle indvandrere og efterkommere. I Albertslund, Brøndby og Ishøj kommuner er de ikke-vestliges andel særligt høj, idet mere end 80 pct. af alle indvandrere og efterkommere i disse kommuner er af ikke-vestlig oprindelse.

Tønder og Aabenraa har mange indvandrere med tysk oprindelse

I Tønder og Aabenraa udgør vestlige indvandrere og efterkommere henholdsvis 58 pct. og 57 pct. af alle indvandrere og efterkommere. Med deres beliggenhed tæt på den tyske grænse er det indlysende, at det hovedsageligt er indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som er årsagen til de relativt mange vestlige.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i ø-kommunerne

Morsø, Læsø, Samsø, Ærø, Fanø, Langeland og Bornholm kommuner har tilfælles, at de alle er kommuner, hvis administrative område svarer til øen af samme navn som kommunen. Læsø, Samsø, Ærø og Fanø har yderligere det tilfælles, at de også har en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Alle syv kommuner har dog samlet klart lavere andel indvandrere og efterkommere end hele Danmarks 13 pct., og med undtagelse af Bornholm hører de også til landets mindst befolkede kommuner.

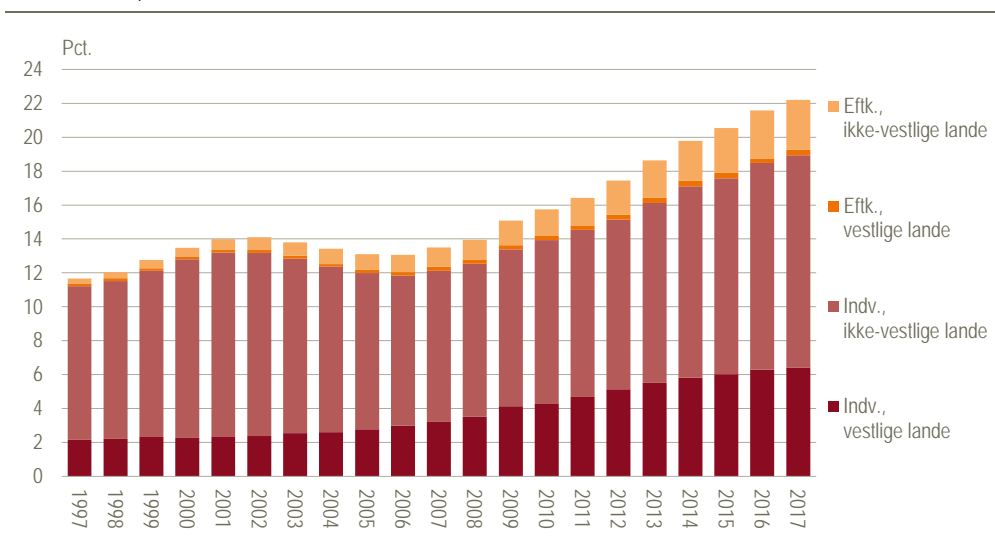
1.6 Fødte

22 pct. af fødte børn i 2017 havde mødre med udenlandsk baggrund

I 2017 var 22 pct. af de levendefødte børn født af mødre med indvandrer- eller efterkommer baggrund. Det er en stigning på 11 procentpoint siden 1997, hvor andelen var 12 pct. Den største stigning ses, hvor mødre er indvandrere fra vestlige lande. Deres andel steg fra 2 pct. i 1997 til 6 pct. i 2017. Det er dog indvandrer-mødre fra ikke-vestlige lande, der står for den største andel i både 1997 og 2017 på henholdsvis 9 pct. og 13 pct.

Figur 1.6

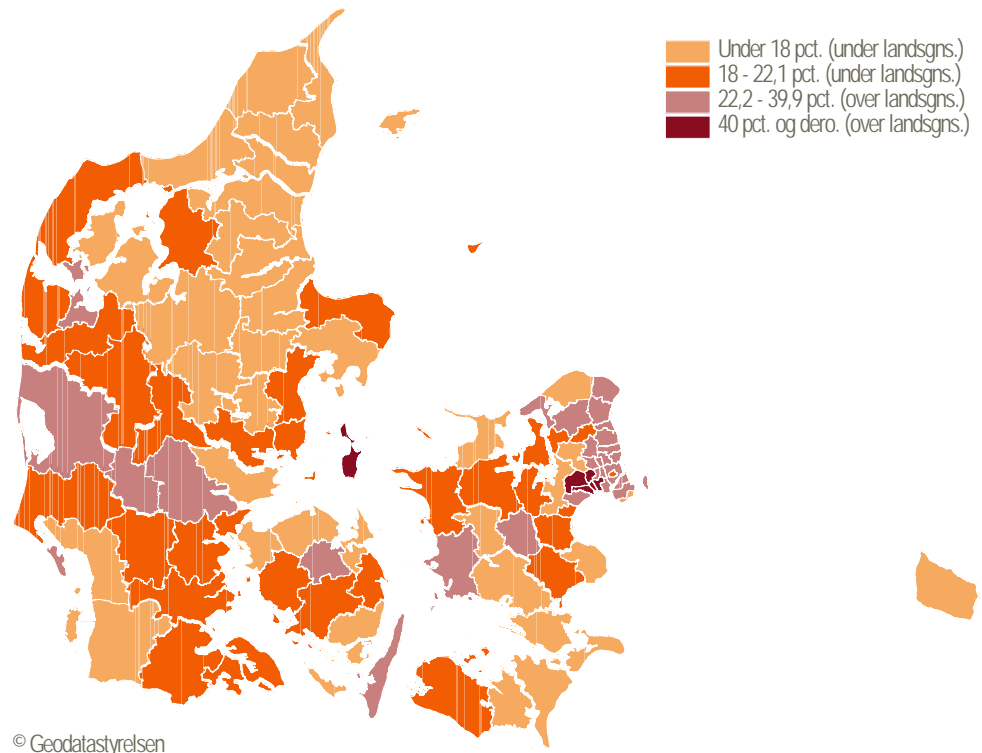
Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer

62 pct. af børn født i 2017 i Ishøj Kommune har mødre med udenlandsk baggrund

Børn født af mødre med indvandrer- eller efterkommerbaggrund er meget ulige fordelt i landet. 62 pct. af de levendefødte i Ishøj Kommune i 2017 har en mor, der er enten indvandrer eller efterkommer, mens det kun gælder 9 pct. af børnene, der er født i Læsø og Jammerbugt kommuner. I Brøndby og Høje-Taastrup kommuner er det også over halvdelen af de fødte, der har en indvandrer- eller efterkommermor.

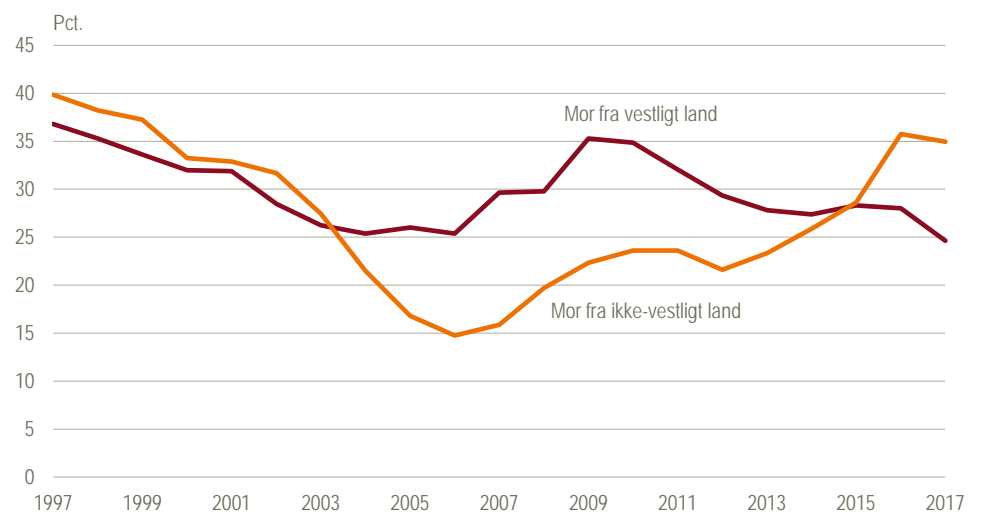
Figur 1.7 Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer. 2017

35 pct. af de ikke-vestlige indvandrermodre i 2017 havde været i Danmark i mindre end 3 år, da barnet blev født

I 2017 havde 11.621 levendefødte børn en indvandrermoder, hvilket fordeler sig på 3.939 mødre fra vestlige lande og 7.682 mødre fra ikke-vestlige lande. 25 pct. af de vestlige indvandrermodre havde været i landet mindre end 3 år, da barnet blev født. Dette gjaldt for 35 pct. af de ikke-vestlige indvandrermodre. For 20 år siden var denne andel på 37 pct. for vestlige indvandrermodre og 40 pct. for ikke-vestlige indvandrermodre.

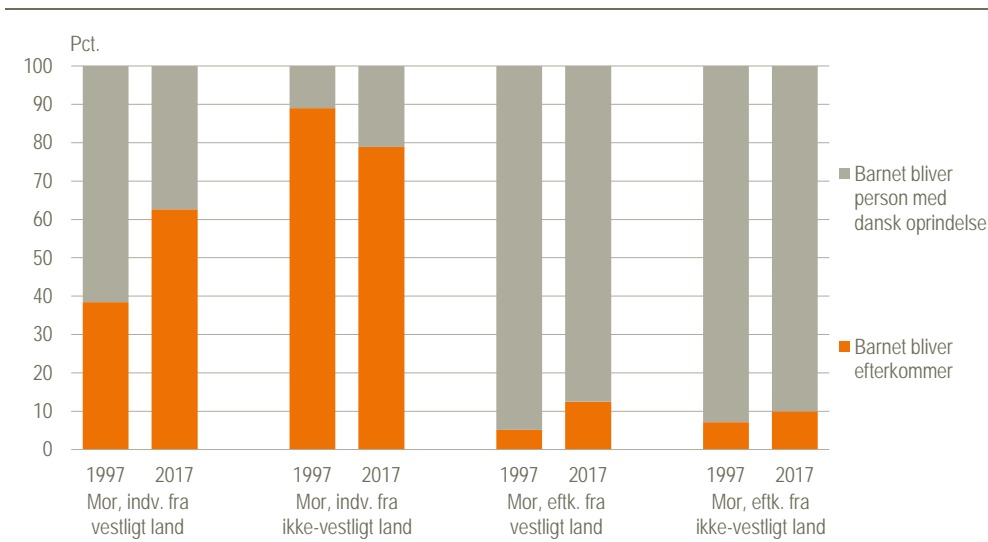
Figur 1.8 Levendefødte, hvor moderen er indvandrer med en opholdstid i Danmark inden fødslen på under 3 år

Indvandrer- og efterkommere modre får ikke nødvendigvis et barn, der bliver efterkommer

At en mor til et nyfødt barn er indvandrer eller efterkommer, betyder ikke nødvendigvis, at barnet bliver klassificeret som efterkommer efter Danmarks Statistiks definition af herkomst. Hvis moderen fx er efterkommer med dansk statsborgerskab, vil barnet altid blive klassificeret som person med dansk oprindelse. Der gælder det nemlig, at hvis mindst én forælder er født i Danmark og samtidig dansk statsborger, bliver barnet klassificeret som person med dansk oprindelse.

Figur 1.9 Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer, efter moderens og barnets herkomst

79 pct. af børnene født af indvandrermodre fra ikke-vestlige lande bliver klassificeret som efterkommere

I 2017 blev 63 pct. af børnene født af vestlige indvandrermodre klassificeret som efterkommere, mens andelen blandt ikke-vestlige indvandrermodre var 79 pct. For efterkommermodrene ser det anderledes ud. Børn født af vestlige efterkommermodre blev i 13 pct. af tilfældene klassificeret som efterkommere, mens det gjorde sig gældende for 10 pct. af børnene, der var født af ikke-vestlige efterkommermodre.

1.7 Fertilitet

Samlet fertilitet for perioden 2013-2017

I perioden 2013 til 2017 er den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.722. En samlet fertilitet på 1.722 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,722 børn i løbet af sit liv, baseret på fertilitetsmønstret for de seneste fem år.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder vil føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle lever til de bliver 50 år, og hvis de i hver aldersklasse føder netop så mange børn som angivet ved årets aldersbetingede fertilitetskvotienter. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde vil føde i løbet af sin fertile periode.

Aldersbetingede fertilitetskvotienter

De aldersbetingede fertilitetskvotienter viser gennemsnittet for hvert enkelt alderstrin inden for aldersgruppen. Det vil sige for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvotient skal tallet ganges med antallet af alderstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man af tabel 1.7 udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle alderstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 673 (5*134,5) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvotienter, som gjaldt i perioden 2013 til 2017.

I tabel 1.7 findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvotienter og samlet fertilitet efter moderens oprindelsesland for perioden 2013-2017. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2013 til 2017 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten for indvandrere og efterkommere.

Ikke-vestlige indvandrere har højere fertilitet

Indvandrere har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere er den samlede fertilitet 1.687, mens den for efterkommere er 1.868. Den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse er 1.743. Fertiliteten for indvandrere trækker altså den samlede fertilitet ned. Det er dog kun indvandrere med vestlig oprindelse, som har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er 1.973, mens den for vestlige indvandrere kun er 1.423.

Tabel 1.7 Fertilitetskvoteier efter moderens alder og oprindelsesland. Gennemsnit for 2013-2017

	Levende- fødte gnsn. 2013-2017	De aldersbetingede fertilitetskvoteier							Samlet ferti- litet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	58 792	2,4	29,3	103,2	129,7	64,9	14,2	0,8	1 722
Indvandrere	10 395	8,5	35,9	85,6	112,6	71,8	20,9	2,1	1 687
Vestlige lande	3 542	4,8	15,8	59,3	106,7	76,1	20,3	1,5	1 423
Heraf:									
Polen	681	6,2	38,7	88,7	103,1	56,1	13,3	1,3	1 537
Rumænien	495	15,0	31,1	90,4	109,4	62,6	15,5	1,5	1 627
Tyskland	326	2,6	11,5	42,9	111,4	88,5	24,0	0,6	1 407
Ikke-vestlige lande	6 853	11,0	62,7	111,3	116,6	69,6	21,1	2,4	1 973
Heraf:									
Afghanistan	310	4,0	42,0	139,6	133,4	97,2	32,9	7,6	2 283
Irak	418	7,3	66,8	122,6	110,7	63,8	25,6	3,0	2 000
Pakistan	348	7,1	142,3	212,3	158,0	70,2	21,1	2,3	3 066
Somalia	391	6,0	82,4	152,2	182,2	120,4	58,9	18,7	3 104
Syrien	654	47,3	225,8	225,9	156,4	84,3	29,2	0,9	3 849
Tyrkiet	487	3,1	73,4	149,3	116,5	60,0	12,8	0,9	2 080
Ukraine	292	2,9	30,5	111,4	114,0	74,0	17,9	2,2	1 764
Efterkommere	1 713	2,3	41,1	116,1	124,9	67,3	20,8	1,0	1 868
Dansk oprindelse	46 684	2,0	27,8	107,1	134,5	63,5	13,0	0,6	1 743

Anm.: Tabellen viser fertilitetskvoteier og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2013-2017 fødte flest børn i Danmark.

Store forskelle mellem de enkelte lande

I tabel 1.7 er også vist fertilitetskvoteier og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2013-2017 fødte flest børn i Danmark. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande har kvinder med syrisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 3.849, mens kvinder med oprindelse i Ukraine ligger lavest blandt de ikke-vestlige lande med 1.764.

Forskelle særlig tydelige i alderen 20-24 år

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2013-2017 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 27,8 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det tilsvarende tal for ikke-vestlige indvandrere er 62,7. Blandt 20-24-årige har ikke-vestlige indvandrere altså en fertilitet, som er mere end dobbelt så høj som for kvinder med dansk oprindelse.

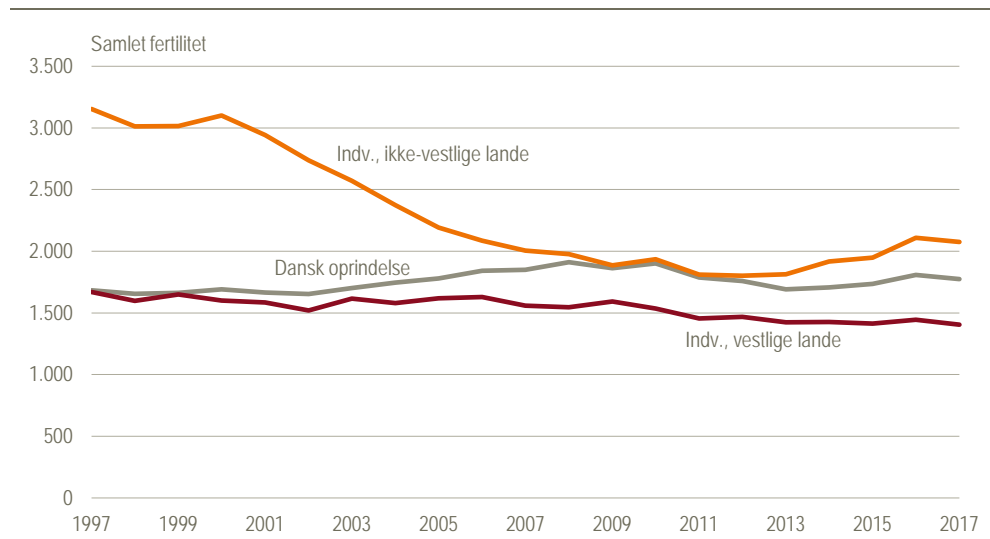
Kvinder fra Syrien får i flest børn blandt de 20-24-årige

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvoteieren for 20-24-årige kvinder med oprindelse i Syrien er særligt høj, idet 1.000 kvinder i denne gruppe i gennemsnit får 225,8 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år.

Stort fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet

De ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er faldet kraftigt i løbet af de seneste 20 år. I 1997 var den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere således 3.154 mod 2.077 i 2017. Det svarer til et fald på 34 pct. Til sammenligning er den samlede fertilitet for personer med dansk oprindelse på samme niveau i 2017 og for 20 år, nemlig 1.683 i 1997 og 1.775 i 2017. Det store fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet kan hænge sammen med stramningerne på udlændingeområdet, som betyder, at langt færre ikke-vestlige kvindelige indvandrere kommer til Danmark på grund af familiesammenføring.

Figur 1.10 Samlet fertilitet efter herkomst

1.8 Opholdsgrundlag

Opholdsgrundlag i dag

Opholdstilladelse og EU/EØS-registreringsbevis

Udenlandske statsborgere som ikke har et nordisk eller EU/EØS-statsborgerskab, skal have en opholdstilladelse for at kunne indvandre til Danmark. EU/EØS-borgere som forventer, at opholdet i Danmark vil vare mere end tre måneder, skal søge om et registreringsbevis. Et registreringsbevis er et bevis på de rettigheder, som EU/EØS-statsborgeren allerede har efter EU-reglerne om fri bevægelighed. Opholdstilladelse og EU-registreringsbevis bliver herefter samlet betegnet som opholdstilladelse, som en samlet betegnelse for forskellige legale muligheder for ophold i Danmark.

Ændret indvandringsmønster

Fordelingen af opholdstilladelser til indvandrede udlændinge har ændret sig markant siden årtusindskiftet til i dag, med et fald i andelen med tilladelse til familiesammenføring og asyl og en stigning i andelen med tilladelse til arbejde og studier. I 1997 udgjorde personer med tilladelse til asyl og familiesammenføring halvdelen af de 21.273 indvandrede som var udenlandsk født med ikke-nordisk statsborgerskab, mens 32 pct. indvandrede med tilladelse til arbejde eller uddannelse. I 2017 var vægten skiftet til, at 65 pct. indvandrede for at arbejde eller studere, mens 13 pct. af de 61.074 indvandrede enten fik asyl eller blev familiesammenført.

Typer af opholdsgrundlag

Denne publikation opererer med følgende opholdsgrundlag:

- Asyl mv. (personer, der fx får opholdstilladelse som flygtning)
- Familiesammenføring (opholdstilladelse til familiesammenføring kan ske til en herboende dansk/nordisk statsborger, en udenlandsk statsborger eller en person med flygtningestatus)
- Uddannelse (Studie mv., Uddannelse og EU/EØS, Studerende)
- Arbejde (Erhverv og EU/EØS, Lønarbejde)
- Andet (Øvrige opholdstilladelser for både EU/EØS-borgere og andre statsborgere, herunder adoptioner, au-pair, praktikanter mv.)

Nogle data er imputerede

Data om opholdstilladelser på individniveau findes for udenlandskfødte, der er indvandret fra 1997 og frem. Nogle af oplysningerne er imputerede, på grund af manglende data, og nærmere beskrivelse af dannelsen af data om opholdstilladelser på individniveau kan findes på www.dst.dk. Det er kun personer, der er indvandret med ikke-nordisk statsborgerskab, der skal have opholdstilladelse for at få bopæl i Danmark. Data om opholdsgrundlag for indvandrede findes kun for personer, der er indvandret siden 1997, og data er offentliggjort første gang i november 2014.

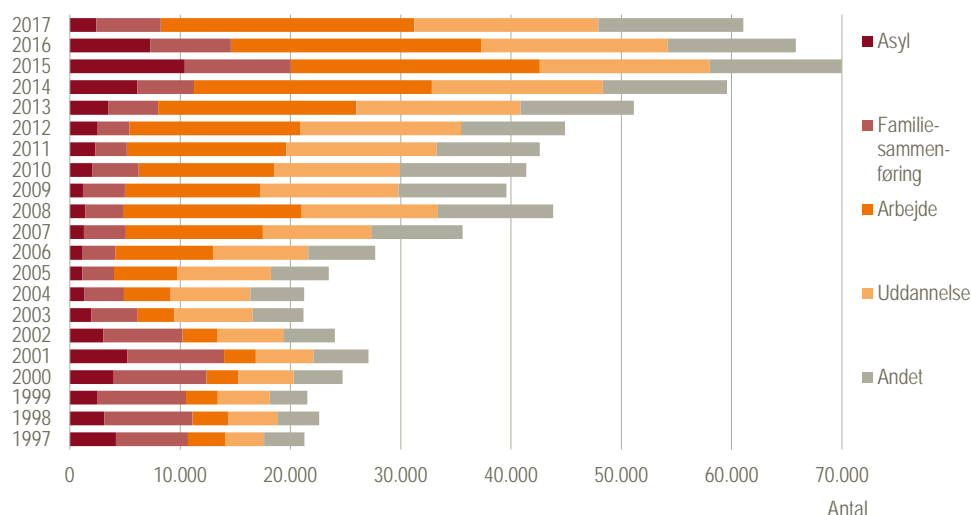
Stigning i indvandring fra EU-lande

Ændringen i indvandringmønsteret efter opholdstilladelse kan først og fremmest forklares ved, at der har været en markant stigning i antallet af indvandrere fra EU-landene, særligt i forbindelse med optagelsen de nye EU-lande fra 2004 af. Antallet af indvandrede med EU/EØS-tilladelser til lønarbejde er næsten syvdoblet fra 2.400 i 1997 til 16.102 i 2017. Den samme stigning ses i antallet af EU-borgere, der indvandrer for at studere.

2.423 indvandrede med opholdstilladelse til asyl i 2017

I perioden fra 1997 og frem, hvor det er muligt at opgøre, hvilken opholdstilladelse udenlandske statsborgere indvandrer med, svinger antallet af indvandrede med tilladelse til asyl. I 2001 indvandrede 5.221 personer med tilladelse til asyl. Herefter faldt antallet til 1.135 i 2005 og forbliver på dette niveau frem til 2010, hvor antallet begynder at stige igen. De seneste år er antallet faldet og i 2017 indvandrede 2.423 med tilladelse til asyl, hvilket er det laveste siden 2011. Udviklingen i verdens konflikter i kombination med udlændingelovgivningen afspejles i statsborgerskabet blandt de personer, der får tilladelse til asyl i Danmark. Samlet set udgør indvandrede med statsborgerskab i Syrien, Irak, Afghanistan, Somalia og Iran 69 pct. af alle dem, der er indvandret med opholdstilladelse til asyl i perioden fra 1997 og frem. I begyndelsen af perioden var det primært personer med bosnisk, somalisk og irakisk statsborgerskab, mens statsborgere i Iran, Syrien og Afghanistan udgør hovedparten i 2017.

Figur 1.11 Udenlandske statsborgere født i udlandet, der er indvandret til Danmark efter opholdsgrundlag

Oplysninger om indvandreres opholdsgrundlag

Det er muligt at opgøre opholdsgrundlag for de indvandrere, der er indvandret siden 1997, og som har eller har haft et ikke-nordisk statsborgerskab. Der er henholdsvis 33 pct. og 35 pct. af de vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der ikke kan få tilknyttet en opholdsgrund på grund af indvandringstidspunkt eller statsborgerskab. For de vestlige indvandrere uden opholdsgrund, gælder det for 64 pct., at de er indvandret før 1997. Dette gælder for 94 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med uoplyst opholdsgrund.

Tabel 1.8 Indvandrere efter opholdsgrundlag

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
I alt	414 422	428 904	441 538	456 386	476 059	501 057	540 518	570 581	591 678
Asyl	29 335	31 174	33 178	35 567	38 805	44 628	54 639	61 875	63 318
Familiesammenføring	61 092	64 264	65 979	67 849	71 470	75 771	84 564	91 242	95 829
Arbejde	44 181	49 233	55 565	62 172	70 824	81 159	92 746	101 923	109 744
Uddannelse	27 419	29 082	32 314	35 709	38 107	39 410	43 187	47 268	50 060
Andet	36 795	41 897	44 277	47 368	51 079	55 462	61 221	66 485	72 082
Dansk/nordisk statsborger	26 237	27 180	27 726	28 505	29 503	31 055	33 234	35 165	36 600
Indvandret før 1997	189 363	186 074	182 499	179 216	176 271	173 572	170 927	166 623	164 045

Vestlige indvandrere har oftest arbejdstilladelser

47 pct. af de vestlige indvandrere, som var i Danmark 1. januar 2018 med et kendt opholdsgrundlag, har en opholdstilladelse til arbejde og 21 pct. er her for at studere. Blandt de ikke-vestlige indvandrere med et kendt opholdsgrundlag gælder det, at 28 pct. har fået asyl og 40 pct. er blevet familiesammenført.

To tredjedele af indvandrerne fra USA er i Danmark for at studere eller arbejde

USA er det eneste land uden for EU blandt de ti vestlige lande med flest indvandret efter 1996. 33 pct. af indvandrerne fra USA har tilladelse til at studere, mens 30 pct. har tilladelse til at arbejde. De øvrige er hovedsageligt indvandret for at blive familiesammenført. Over halvdelen af indvandrerne fra Polen, Rumænien, Litauen og Bulgarien er i Danmark for at arbejde, og blandt indvandrerne fra Storbritannien og Italien har næsten halvdelen en arbejdstilladelse. Indvandrere fra Spanien adskiller sig fra de andre vestlige indvandrere, ved at flere kommer for at studere end for at arbejde.

Tabel 1.9 Indvandrere fra vestlige lande efter oprindelsesland og opholdsgrundlag, 2018

	Opholdsgrundlag							I alt
	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Dansk/-nordisk stats-borger	Indvan-dret før 1997	
I alt	107	6 245	78 293	35 486	45 904	29 394	52 444	247 873
	pct.							antal
Indvandret efter 1996								
Heraf:								
Polen	0	3	60	9	27	1	•	33 889
Rumænien	0	2	56	16	26	0	•	25 341
Tyskland	0	2	34	22	37	4	•	18 319
Litauen	0	2	52	21	25	0	•	12 198
Storbritannien	0	3	46	14	35	3	•	9 398
Bulgarien	0	2	53	21	24	0	•	8 952
USA	0	22	30	33	11	5	•	7 394
Italien	0	1	46	28	24	1	•	7 132
Spanien	0	1	31	39	27	2	•	5 353
Frankrig	0	1	38	26	31	4	•	5 052

Anm. 1: Tabellen indeholder de ti lande med flest indvandret efter 1996.

Tabel 1.10 Indvandrere fra ikke-vestlige lande efter oprindelsesland og opholdsgrundlag, 2018

	Opholdsgrundlag							I alt
	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Dansk/-nordisk stats-borger	Indvan-dret før 1997	
I alt	63 211	89 584	31 451	14 574	26 178	7 206	111 601	343 805
	pct.							antal
Indvandret efter 1996								
Heraf:								
Syrien	57	40	0	0	2	0	•	34 619
Irak	49	44	1	0	2	3	•	16 233
Afghanistan	55	41	1	0	2	1	•	12 378
Tyrkiet	1	73	8	4	8	7	•	11 712
Kina	1	20	34	34	9	1	•	10 356
Iran	48	23	18	4	4	3	•	9 766
Ukraine	1	13	31	2	53	0	•	9 591
Indien	1	7	76	10	6	2	•	9 369
Thailand	0	87	3	4	5	2	•	9 057
Filippinerne	0	39	5	1	53	2	•	8 706

Anm. 1: Tabellen indeholder de ti lande med flest indvandret efter 1996.

57 pct. af syrerne har fået asyl, mens resten af syrerne er blevet familiesammenført

Indvandrerne fra de ti ikke-vestlige lande med flest indvandret efter 1996 fordeler sig på forskellige grupper. Størstedelen af indvandrerne fra Syrien, Irak, Afghanistan, Tyrkiet, Iran og Thailand har opholdstilladelse til enten asyl eller familiesammenføring. 57 pct. af syrerne har fået asyl, mens de øvrige syrere hovedsageligt er blevet familiesammenført. Blandt indvandrerne fra Tyrkiet og Thailand er henholdsvis 73 pct. og 87 pct. blevet familiesammenført. To tredjedele af de kinesiske indvandrere har fået enten arbejds- eller studietilladelse. Inderne og ukrainerne adskiller sig fra de øvrige indvandrere, ved at have en høj andel med andre typer opholdstilladelser. Blandt inderne får størstedelen tilladelser til arbejde, mens det for ukrainerne gælder praktikophold.

Opholdsgrundlag for indvandrede, som er indvandret før 1997

Kortlægning af indvandrede opholdsgrundlag

Der er som tidligere nævnt ikke oplysninger fra Udlændingestyrelsen om opholdsgrundlag for indvandrere, som er indvandret før 1997 i Danmarks Statistiks registre over indvandrernes opholdsgrundlag. Danmarks Statistik har derfor påbegyndt et arbejde med at kortlægge opholdsgrundlag for disse indvandrere, ud fra historisk viden om indvandringsmønstre kombineret med viden om statsborgerskab ved indvandring og første indvandringsår.

Tabel 1.11

Indvandrere med seneste indvandring før 1997 efter vurderet opholdsgrundlag

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Indvandret før 1997	189 363	186 074	182 499	179 216	176 271	173 572	170 927	166 623	164 045
Heraf:									
Nordisk statsborger	18 728	18 196	17 726	17 221	16 743	16 323	15 902	15 331	14 929
EF-borger	18 445	18 176	17 874	17 593	17 321	17 073	16 844	16 500	16 280
Vurderet flygtning	62 118	61 171	60 109	59 237	58 448	57 741	57 055	55 651	55 047
Arbejds migranter	5 227	5 057	4 831	4 661	4 535	4 408	4 261	4 105	3 988
Fam.sam. til arb.migranter	35 715	35 397	34 964	34 558	34 216	33 904	33 616	33 060	32 760
Øvrige Europa før 1990	19 342	18 802	18 247	17 710	17 214	16 713	16 211	15 642	15 119
Øvrige Europa 1990-1996	4 201	4 157	4 096	4 046	3 992	3 954	3 924	3 841	3 796
Øvrige verden	25 587	25 118	24 652	24 190	23 802	23 456	23 114	22 493	22 126

164.000 indvandrere mangler opholdsgrundlag

Der er i alt 164.000 indvandrere pr. 1. januar 2018, der indvandrede før 1997, og som der dermed ikke er en registreret opholdstilladelse på. Det er alle indvandrere, som har bosat sig i Danmark og har boet her i mindst 21 år. Antallet af indvandrere der ikke er en registreret opholdstilladelse på, mindskes for hvert år, da disse indvandrere kan udgå af befolkningen på forskellige måder. Når de udgår af indvandrerbefolkningen er det enten fordi de udvandrer eller dør. De udvandrede kan genindvandre og vil i den forbindelse få tildelt et nyt opholdsgrundlag i registret og ikke længere indgå i populationen med seneste indvandring før 1997.

Vurdering af opholdsgrundlag

Grove kategorier

Den første del af arbejdet med at vurdere, hvilke opholdstilladelser indvandrere med seneste indvandring før 1997 har, har været at inddele gruppen i grove kategorier, som der er godt grundlag for at kunne fastlægge ud fra statsborgerskab ved indvandring og første indvandringsår.

Nordisk statsborgerskab

Nordisk statsborgerskab er entydigt, og personer med denne værdi kan uden problemer lægges sammen med gruppen af nordiske statsborgere, der er indvandret efter 1997. Nordiske statsborgere udgør 14.900 af de indvandrere, der har seneste indvandring før 1997. Samlet set er 52.500 indvandrere pr. 1. januar 2018 indvandret med et nordisk statsborgerskab, og skal dermed ikke have en opholdstilladelse.

EF-borgere

EF-borgere inkluderer indvandrere, som havde et statsborgerskab i et land der var EF-medlem i indvandringsåret, og tidligst i 1973, hvor Danmark blev medlem af EF. Det er ikke muligt at supplere med oplysninger om, hvor vidt personerne ind-

vandrede på grund af fx arbejde, studie eller familiesammenføring. 16.300 blandt indvandrere med seneste indvandring før 1997, kan kategoriseres som EF-borgere.

Vurderet flygtning Ud fra forskellige kilder, der angiver hvilke statsborgere, der blev meddelt asyltilladelse i bestemte år, er der blevet dannet et sæt kriterier for, hvilke indvandrere, der bliver vurderet til at være flygtninge. I denne vurdering er det i første omgang ikke muligt at skelne mellem flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Indvandrere med seneste indvandring før 1997, som har værdien Vurderet flygtning, kan derfor ikke lægges direkte sammen med antallet af flygtninge, der er indvandret efter 1997, da de ikke inkluderer familiesammenførte til flygtninge. Samlet er der 55.000 af de indvandrere, der er indvandret før 1997, som er vurderet til selv at være flygtning, eller være familiesammenført til en flygtning.

Yderligere asyltilladelser fra Udlændingestyrelsen for perioden 1993-1996 I forbindelse med kortlægningen af opholdsgrundlag, har det været muligt, at modtage yderligere data fra Udlændingestyrelsen med asyltilladelser, der er tildelt i perioden 1993-1996. I den forbindelse kan det opgøres at 22.817 af de indvandrere der har seneste indvandring før 1997, har fået en tilladelse til asyl. Bosnierne, der hovedsageligt kom i 1995-1996, udgør 58 pct. af disse personer med asyltilladelse. De er inkluderet i værdien Vurderet flygtning, og der er et meget tæt sammenfald mellem personer, der har fået en asyltilladelse i 1993-1996 og personer, der er blevet vurderet til at være flygtninge.

Arbejds migranter og familiesammenførte til arbejds migranter ... Ud fra historiske kilder, ved vi, at der kom større grupper af arbejds migranter til Danmark fra Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko i 1960'erne og starten af 1970'erne. Fra 1973 var det ikke længere muligt for udlændinge at få arbejdstilladelse i Danmark, men det var muligt at blive familiesammenført til herboende arbejds migranter. Der var derfor i de efterfølgende år indvandring af ægtefæller, børn og i nogle tilfælde forældre til herboende arbejds migranter, fra samme fire lande.

... omfatter kun statsborgere fra Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko Der er givetvis også kommet arbejds migranter fra andre lande, men da det ikke er i samme størrelsesorden, og vi ikke har den samme viden om eventuelle arbejds migranter fra øvrige lande, har vi valgt at afgrænse arbejds migranter til at omfatte indvandrere med statsborgerskab fra Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko, som er indvandret før 1974. Familiesammenførte til arbejds migranter bliver herefter afgrænset til at omfatte indvandrere med statsborgerskab i samme lande, som er indvandret fra 1974-1996. Arbejds migranter udgør knap 4.000 af de indvandre-re, der er indvandret før 1997, og familiesammenførte udgør 32.800 af dem.

Øvrige indvandrere Det har ikke været muligt at opdele øvrige indvandrere efter et egentligt opholdsgrundlag, da de kommer fra lande, hvor der ikke er en entydig tildeling af en bestemt type opholdstilladelse til. Det er fx ikke muligt at udlede, om en indisk statsborger har en arbejdstilladelse eller en studietilladelse, da begge muligheder eksisterer. Gruppen af øvrige indvandrere er blevet opdelt i indvandrere fra øvrige Europa, indvandret før og efter 1990, samt indvandrere fra alle øvrige lande, og udgør tilsammen 41.000.

Antal med flygtningebaggrund

Mindst 170.700 indvandrere med flygtningebaggrund Antallet af vurderede flygtninge kan som nævnt ikke lægges sammen med antallet af flygtninge, der er indvandret efter 1997. Men de nye opgørelser giver alligevel et bedre skøn over, hvor mange af indvandrerne i Danmark, der har en flygtningebaggrund. Blandt indvandrerne pr. 1. januar 2018, der er indvandret fra 1997 og frem, er der 63.318 med til tilladelse til asyl, og der er 18.812 familiesammenførte, som er mulige at definere som familiesammenførte til flygtninge, ud fra Udlændingestyrelsens data. Sammen med de 55.047 indvandrere, der er indvandret før 1997, der er vurderet til at have en flygtningebaggrund, er det muligt at konstatere, at der er mindst 170.700 indvandrere i Danmark, som har en flygtningebaggrund.

Ikke muligt at skelne mellem familiesammenførte til flygtninge og til andre før 2010

Familiesammenføringstilladelserne fra Udlændingestyrelsen fra 1997-2009 giver ikke mulighed for at skelne mellem familiesammenførte til flygtninge og til andre. Det er sandsynligt, at en større gruppe af disse 57.800 familiesammenførte er familiesammenført til flygtninge, og det egentlige antal af indvandrere med flygtningebaggrund er derfor reelt større end de 170.700 indvandrere, vi på nuværende tidspunkt kan registrere.

Fremtidige data om opholdsgrundlag

Spørgeskemaundersøgelse igangsættes

Danmarks Statistik arbejder videre med at kortlægge opholdsgrundlag for indvandrere, der er indvandret før 1997. Det videre arbejde består først og fremmest i en spørgeskemaundersøgelse vedrørende indvandrernes årsager til at bosætte sig i Danmark. Besvarelserne vil blive brugt til at understøtte og kvalificere vurderingen af indvandrernes opholdsgrundlag. De nye data om opholdsgrundlag vil blive udgivet i forbindelse med Indvandrere i Danmark 2019.

1.9 Familier

Tre familietyper

Befolkningen på 5.781.190 personer fordeler sig på 3.037.687 familier i 2018. Der er 1.373.879 parfamilier, 1.648.525 enlige og 15.283 ikke-hjemmeboende børn under 18 år.

Hjemmeboende børn under 25 år i 43 pct. af alle parfamilier

I 43 pct. af parfamilierne er der hjemmeboende børn under 25 år. Det samme gælder 11 pct. af de enlige. De parfamilier, som har børn, har i gennemsnit også flere børn end de enlige med børn. En parfamilie med børn har i gennemsnit 1,84 børn, mens det tilsvarende tal for en enlig med børn kun er 1,49 børn.

De fleste par består af to med dansk oprindelse

I tabel 1.12 er parfamilierne og de enlige opdelt på herkomst. Der er i alt defineret 14 forskellige typer herkomst for parfamilierne, og de er opdelt i fem hovedgrupper. Af disse fem hovedgrupper er den gruppe, hvor begge personer i parret er med dansk oprindelse, klart den største. Af alle parfamilier er der således 1.156.947 par eller 84 pct., som befinder sig i denne kategori.

Kun få par består af to efterkommere

Den næststørste hovedgruppe består af par, hvor den ene har dansk oprindelse og den anden er indvandrer eller efterkommer. I alt 102.852 par er af denne type. Der er 102.201 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 8.331 par består af en indvandrer og en efterkommer. Den mindste af de fem hovedgrupper består af par, hvor begge personer er efterkommere. Kun 3.548 par er i denne kategori.

Ikke-vestlige dominerer i par uden dansk oprindelse

I de tre hovedgrupper af par, som ikke indeholder nogen personer med dansk oprindelse, består den største gruppe af par, hvor begge personer er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de parfamilier, som består af to indvandrere, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 68 pct. af tilfældene. I 26 pct. af parrene er begge personer i parret indvandrere af vestlig oprindelse, mens kun 6 pct. af parrene består af en vestlig indvandrer og en ikke-vestlig indvandrer.

I 96 pct. af parrene med to efterkommere er begge fra ikke-vestlige lande

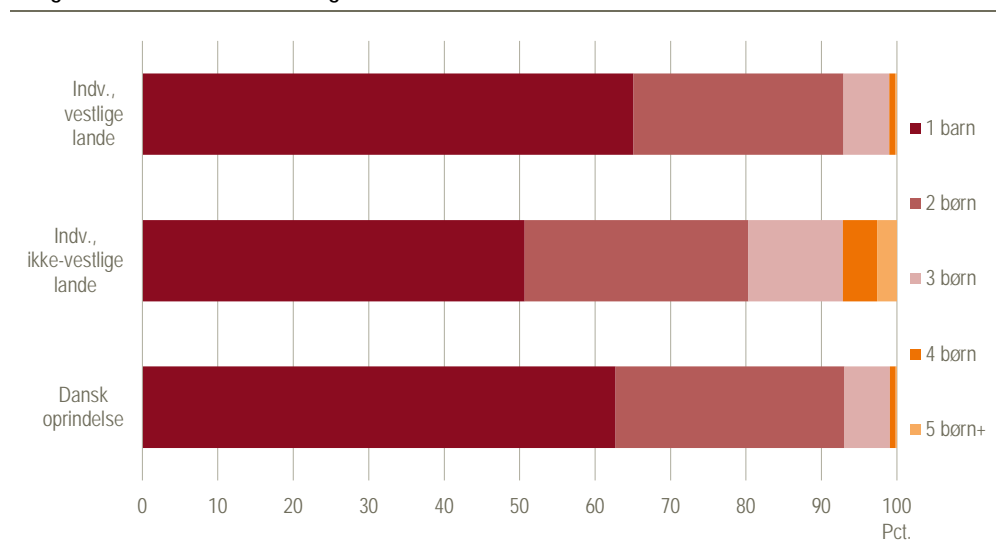
I de par, hvor begge personer er efterkommere, er begge personer i parret af ikke-vestlig oprindelse i 96 pct. af tilfældene. I de par, der består af en indvandrer og en efterkommer, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 84 pct. af tilfældene.

I par, der består af en person med dansk oprindelse og en indvandrer eller efterkommer, er vestlig oprindelse til gengæld mere dominerende. Af de 102.852 par er den anden person i parret en indvandrer eller efterkommer af vestlig oprindelse i 59 pct. af tilfældene.

Tabel 1.12 Familier efter de voksnes herkomst. 2018

	Familier			Hjemmeboende børn	Gnsnt. antal børn pr. børnefamilie
	Uden børn	Med børn	I alt		
I alt	2 259 405	778 282	3 037 687	1 369 624	1,76
Par	782 397	591 482	1 373 879	1 090 772	1,84
Begge personer med dansk oprindelse	685 629	471 318	1 156 947	862 242	1,83
Begge indvandrere	38 559	63 642	102 201	127 509	2,00
- fra vestligt land	13 114	13 810	26 924	22 631	1,64
- fra ikke-vestligt land	22 291	46 869	69 160	99 883	2,13
- fra forskellige landegrupper	3 154	2 963	6 117	4 995	1,69
Begge efterkommere	1 326	2 222	3 548	3 947	1,78
- fra vestligt land	19	13	32	25	1,92
- fra ikke-vestligt land	1 268	2 154	3 422	3 820	1,77
- fra forskellige landegrupper	39	55	94	102	1,85
Én indvandrer og én efterkommer	1 832	6 499	8 331	13 881	2,14
- begge fra vestligt land	298	272	570	465	1,71
- begge fra ikke-vestligt land	1 244	5 734	6 978	12 442	2,17
- fra forskellige landegrupper	290	493	783	974	1,98
Én person med dansk oprindelse og	55 051	47 801	102 852	83 193	1,74
- én indvandrer fra vestligt land	33 010	23 764	56 774	42 329	1,78
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	17 814	19 986	37 800	33 621	1,68
- én efterkommer fra vestligt land	2 145	1 964	4 109	3 562	1,81
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	2 082	2 087	4 169	3 681	1,76
Enlige	1 461 725	186 800	1 648 525	278 852	1,49
- person med dansk oprindelse	1 226 905	157 787	1 384 692	229 451	1,45
- indvandrer fra vestligt land	107 616	6 480	114 096	9 285	1,43
- indvandrer fra ikke-vestligt land	98 287	19 537	117 824	35 187	1,80
- efterkommer fra vestligt land	4 189	441	4 630	629	1,43
- efterkommer fra ikke-vestligt land	24 728	2 555	27 283	4 300	1,68
Ikke-hjemmeboende børn under 18 år	15 283	•	15 283	•	•

Figur 1.12 Enlige med børn efter herkomst og antal børn i familien. 2018

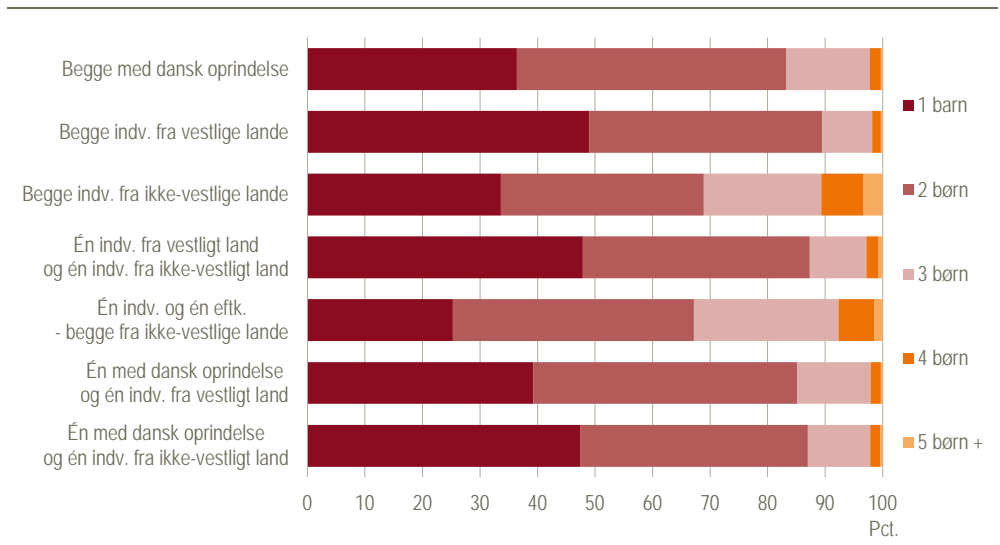

Enlige ikke-vestlige indvandrere har flere børn

Blandt de enlige, som har børn, skiller indvandrere fra ikke-vestlige lande sig ud. De har i gennemsnit 1,80 børn. Enlige med dansk oprindelse og enlige indvandrere fra vestlige lande, som har børn, har til sammenligning i gennemsnit kun henholdsvis 1,45 børn og 1,43 børn. Denne forskel skyldes, at en større andel af de enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har børn, har tre eller flere børn. Andelen er således 20 pct. for ikke-vestlige indvandrere, mens kun henholdsvis 7 pct. af

enlige med dansk oprindelse og 7 pct. af indvandrere med vestlig oprindelse har tre eller flere børn.

Figur 1.13 Parfamilier med børn efter herkomst og antal børn i familien. 2018

Tabel 1.13 Børnefamilier efter antal hjemmeboende børn under 25 år og de voksnes herkomst. 2018

	Antal hjemmeboende børn under 25 år					I alt
	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn	5 børn og derover	
I alt	333 359	324 733	99 719	16 328	4 143	778 282
Par	218 742	268 242	87 067	14 087	3 344	591 482
Begge personer med dansk oprindelse	171 653	220 747	68 405	9 097	1 416	471 318
Begge indvandrere	23 950	23 288	11 068	3 693	1 643	63 642
- fra vestligt land	6 768	5 591	1 197	207	47	13 810
- fra ikke-vestligt land	15 763	16 528	9 580	3 424	1 574	46 869
- fra forskellige landegrupper	1 419	1 169	291	62	22	2 963
Begge efterkommere	939	911	311	53	8	2 222
- fra vestligt land	5	4	4	-	-	13
- fra ikke-vestligt land	909	886	304	48	7	2 154
- fra forskellige landegrupper	25	21	3	5	1	55
Én indvandrer og én efterkommer	1 721	2 753	1 558	375	92	6 499
- begge fra vestligt land	120	120	26	4	2	272
- begge fra ikke-vestligt land	1 451	2 400	1 444	353	86	5 734
- fra forskellige landegrupper	150	233	88	18	4	493
Én person med dansk oprindelse og	20 479	20 543	5 725	869	185	47 801
- én indvandrer fra vestligt land	9 328	10 903	3 030	432	71	23 764
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	9 494	7 895	2 168	338	91	19 986
- én efterkommer fra vestligt land	747	898	266	45	8	1 964
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	910	847	261	54	15	2 087
Enlige	114 617	56 491	12 652	2 241	799	186 800
- person med dansk oprindelse	98 933	47 851	9 526	1 221	256	157 787
- indvandrer fra vestligt land	4 218	1 804	392	51	15	6 480
- indvandrer fra ikke-vestligt land	9 895	5 800	2 439	894	509	19 537
- efterkommer fra vestligt land	284	133	18	5	1	441
- efterkommer fra ikke-vestligt land	1 287	903	277	70	18	2 555

Par med dansk oprindelse og vestlige par får færre børn end ikke-vestlige par

Parfamilier med børn har generelt flere børn end enlige med børn. Par med børn, hvor begge personer har dansk oprindelse, har i gennemsnit 1,83 børn. For par med børn, hvor begge personer er indvandrere med vestlig oprindelse, er det gennemsnitlige antal børn 1,64. Par med børn, der består af to indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, ligger klart højere med 2,13 børn i gennemsnit.

Hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar har mindst tre børn

Det højere gennemsnitlige antal børn for par, der består af to ikke-vestlige indvandrere afspejler, at en klart større andel af disse par har tre eller flere børn. Blandt de par, som har hjemmeboende børn, og som består af to ikke-vestlige indvandrere, er der 31 pct., der har tre eller flere børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. for par med to personer med dansk oprindelse og 11 pct. for par, hvor begge er vestlige indvandrere.

Indvandrere ofte i par med partner fra samme land

Når to indvandrere udgør et par, er der meget ofte tale om indvandrere fra samme oprindelsesland. Af de 102.201 parfamilier med to indvandrere bestod 83 pct. af to personer med oprindelse i samme land. Andelen er lidt lavere blandt de 8.331 par med én indvandrer og én efterkommer. Her havde 70 pct. oprindelse i samme land. I de tilfælde, hvor både indvandrer og efterkommer var fra et ikke-vestligt land, var andelen dog 78 pct. Blandt de 3.422 par med to ikke-vestlige efterkommere var der i 84 pct. af tilfældene tale om to personer med oprindelse i samme land.

Tabel 1.14 Parfamilier, hvor begge er enten indvandrere eller efterkommere. 2018

	Par fra samme land	Par fra forskellige lande	I alt	Par fra samme land i pct. af alle
	antal			pct.
I alt	93 213	20 867	114 080	82
Begge indvandrere	84 498	17 703	102 201	83
- fra vestlige lande	22 719	4 205	26 924	84
- fra ikke-vestlige lande	61 779	7 381	69 160	89
- fra forskellige landegrupper	.	6 117	6 117	.
Begge efterkommere	2 912	636	3 548	82
- fra vestlige lande	27	5	32	84
- fra ikke-vestlige lande	2 885	537	3 422	84
- fra forskellige landegrupper	.	94	94	.
Én indvandrer og én efterkommer	5 803	2 528	8 331	70
- fra vestlige lande	341	229	570	60
- fra ikke-vestlige lande	5 462	1 516	6 978	78
- fra forskellige landegrupper	.	783	783	.

1.10 Befolkningsfremskrivning

Antallet af ikke-vestlige indvandrere stiger med 49 pct. fra 2018 til 2060

Ifølge Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning vil antallet af ikke-vestlige indvandrere i befolkningen stige med 49 pct. fra 2018 til 2060, så der i 2060 vil være 511.263 ikke-vestlige indvandrere i Danmark mod 343.805 i dag. Den tilsvarende stigningstakt for vestlige indvandrere forventes også at være 50 pct.

Fremskrivningen er behæftet med usikkerhed

Fremskrivningen er baseret på en række antagelser og er i sin natur derfor behæftet med usikkerhed. Blandt andet er antagelser om fremtidig indvandring forbundet med betydelig usikkerhed pga. vandringerne meget svingende bevægelser og uforudsigelige udvikling. Det skyldes blandt andet, at indvandring både påvirkes af forhold i Danmark og forehold uden for Danmark.

Antallet af vestlige efterkommere forventes at stige kraftigt

Det er imidlertid de to grupper af efterkommere, som vil vokse kraftigst. Antallet af vestlige efterkommere forventes at vokse fra 29.056 til 145.182 i 2060, hvilket er fem gange højere end i 2018. Antallet af ikke-vestlige efterkommere vil stige fra 149.663 til 355.995 personer i 2060, hvilket vil være 2,4 gange højere end i dag. Trods den større stigningstakt for de vestlige efterkommere forventes der i 2060 at være 2,5 gange så mange ikke-vestlige efterkommere som vestlige, da antallet af vestlige efterkommere i dag er væsentligt lavere.

Tabel 1.15 Befolkningsfremskrivning efter herkomst

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
2018	247 873	343 805	29 056	149 663	5 010 793	5 781 190
2020	266 432	360 780	32 967	161 468	5 023 165	5 844 812
2030	305 817	416 010	57 967	213 558	5 115 734	6 109 086
2040	332 407	459 028	84 545	262 069	5 158 177	6 296 226
2050	354 062	491 856	113 616	310 347	5 159 888	6 429 769
2060	371 919	511 263	145 182	355 995	5 213 822	6 598 181
	indeks, 2018 = 100					
2018	100	100	100	100	100	100
2020	107	105	113	108	100	101
2030	123	121	200	143	102	106
2040	134	134	291	175	103	109
2050	143	143	391	207	103	111
2060	150	149	500	238	104	114

Personer med dansk oprindelse udgør en mindre og mindre del af befolkningen

Samlet set forventes personer med dansk oprindelse at udgøre en mindre andel af den danske befolkning i fremtiden. Ved begyndelsen af 2018 har 87 pct. af hele befolkningen dansk oprindelse. Denne andel forventes at falde gradvist til 79 pct. i 2060.

Tabel 1.16 Befolkningsfremskrivning efter alder og herkomst

	2018	2020	2030	2040	2050	2060
	pct.					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	4,3	4,6	5,0	5,3	5,5	5,6
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5,9	6,2	6,8	7,3	7,6	7,7
Efterkommere, vestlige lande	0,5	0,6	0,9	1,3	1,8	2,2
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	2,6	2,8	3,5	4,2	4,8	5,4
Dansk oprindelse	86,7	85,9	83,7	81,9	80,2	79,0
Under 18 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	1,2	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,6	2,9	2,2	1,7	1,7	1,7
Efterkommere, vestlige lande	1,6	1,8	3,3	3,7	3,9	4,0
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	7,6	7,7	7,9	7,0	7,0	6,8
Dansk oprindelse	87,0	86,3	85,5	86,6	86,3	86,6
18-39 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	8,1	8,6	8,2	8,4	8,0	7,6
Indvandrere, ikke-vestlige lande	9,5	9,4	8,3	8,3	7,7	7,1
Efterkommere, vestlige lande	0,4	0,4	0,6	1,6	2,9	3,4
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	3,6	4,1	5,7	6,7	6,6	6,2
Dansk oprindelse	78,4	77,6	77,1	75,0	74,7	75,7
40-64 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	3,9	4,3	6,2	7,3	7,4	7,4
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7,3	7,8	10,4	11,1	10,4	10,1
Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,2	0,2	0,4	0,6	1,4
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	0,2	0,3	1,1	3,3	5,2	6,5
Dansk oprindelse	88,5	87,5	82,1	77,9	76,4	74,5
65 år og derover	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	2,7	2,8	2,9	3,2	4,2	5,1
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,1	2,4	4,4	6,6	9,0	10,6
Efterkommere, vestlige lande	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6	2,1
Dansk oprindelse	95,0	94,7	92,6	89,9	85,9	81,9

Mange flere ikke-vestlige indvandrere over 65 år

Mens det i dag er 95 pct. af befolkningen, der er fyldt 65 år, som har dansk oprindelse, forventes den tilsvarende andel at være 82 pct. i 2060. Det er især de ikke-

vestlige indvandrere, som vil udgøre en større og større andel af den ældre befolkning.

Indvandrere og efterkommere vil udgøre 25 pct. af de 40-64-årige i 2060

Det er også værd at bemærke, at personer med dansk oprindelse i 2060 kun forventes at udgøre 75 pct. af den erhvervsaktive aldersgruppe 40-64 år mod 89 pct. i dag. Hvis det nuværende beskæftigelsesniveau for aldersgruppen skal opretholdes, vil det derfor være nødvendigt, at der i de kommende år sker en stigning i indvandreres og efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser.

2. Arbejdsmarked

Sammenfatning

Ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen 16-64-årige oplevede en stor stigning i deres beskæftigelsesfrekvens fra 1995 til 2008, hvorefter den igen er faldet. Faldet fra 2008 til 2010 viser, at ikke-vestlige indvandrere blev hårdere ramt af den økonomiske krise end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. Med beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 55 pct. for mændene og 46 pct. for kvinderne i 2016 er niveauerne fortsat klart under niveauerne for personer med dansk oprindelse.

Den samlede beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse sammenlignet over for indvandrere og efterkommere. Dette skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere, der er meget unge.

Et indeks der standardiserer efter alder viser, at beskæftigelsen er markant lavere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. For kvinderne ligger beskæftigelsesindekset på 59 pct., mens de mandlige ikke-vestlige indvandrere har et indeks på 69 pct.

Beskæftigelsesindekset blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere var i 2016 85 pct. sammenlignet med mænd med dansk oprindelse. Blandt kvinderne var beskæftigelsesindekset 83 pct. sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere er dermed i højere grad i beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-64-årige er beskæftigelsen meget lav både blandt mandlige og kvindelige indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak. Indvandrere fra Nederlandene, Litauen, Tyskland og Polen ligger derimod i toppen med nogle af de højeste beskæftigelsesfrekvenser.

Hos de mandlige efterkommere mellem 20 og 40 år, har personer med oprindelse i Irak det laveste beskæftigelsesindeks med 76 pct. sammenlignet med beskæftigelsesniveauet for mænd med dansk oprindelse. Blandt mændene er det for efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Sri Lanka, at de højeste beskæftigelsesindeks findes med niveauer på 90 pct. og 89 pct.

Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Libanon, som har det laveste beskæftigelsesindeks på 66 pct. i forhold til kvinder med dansk oprindelse. I den modsatte ende finder vi efterkommere med oprindelse i Vietnam, Polen, Iran og Jugoslavien, hvis beskæftigelsesindeks i alle tilfælde ligger over 90 pct.

2.1. Beskæftigelsesudvikling

Nyt arbejdsmarkedsregnskab

Danmarks Statistik har udviklet et nyt arbejdsmarkedsregnskab, som pr. 26. april 2015 er datagrundlaget for den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS). Den hidtidige opgørelse er revideret tilbage til november 2008. Endvidere er referencetidspunktet ændret til ultimo november, hvor det tidligere var ultimo december. Det betyder, at den seneste opgørelse dateres ultimo november 2016, hvor den efter tidligere referencetidspunkt ville have heddet 2017. Arbejdsmarkedsstatistikken for årene 1980-2007 er ikke redigeret efter det nye arbejdsmarkedsregnskab og er derfor opgjort ultimo december det pågældende år.

Fald i beskæftigelsen fra 2008

Fra 1995 til 2008 steg beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere kraftigt. For mændene var der tale om en stigning fra 40 pct. til 61 pct. Den relative stigning var endnu større for kvinder, som i 2008 havde en beskæftigelsesfrekvens på 52 pct. mod 26 pct. i 1995. Fra 2008 til 2010 gik beskæftigelsen tilbage, hvilket kan tilskrives den økonomiske krise. Tilbagegangen er størst blandt mændene, hvilket skyldes, at mænd i højere grad end kvinder arbejder i konjunkturfølsomme brancher.

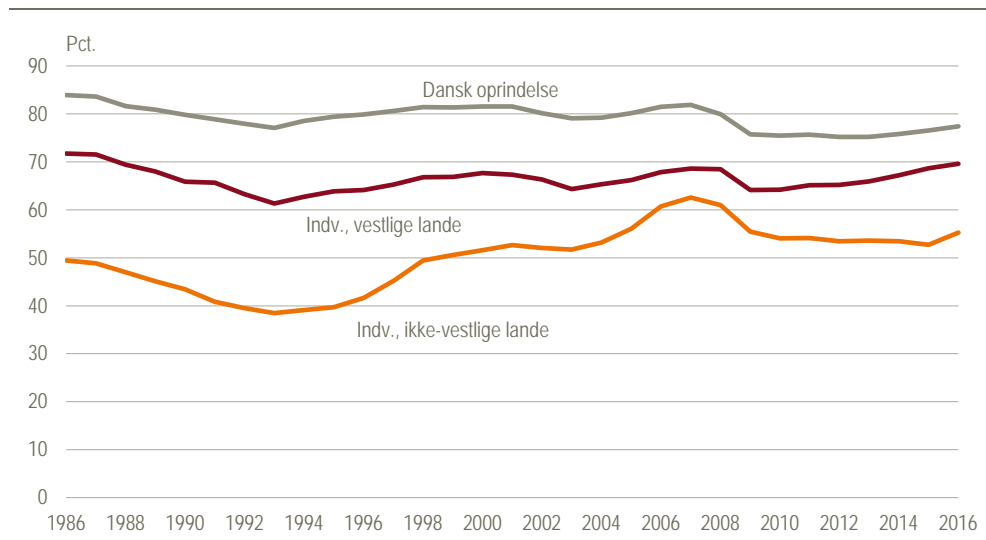
Lav beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere

Selv om forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er blevet indsnævret i løbet af de seneste 20 år, er beskæftigelsen fortsat klart lavere blandt de ikke-vestlige indvandrere. Forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er på 22 procentpoint blandt mændene og 28 procentpoint blandt kvinderne i 2016.

Seneste tal er fra ultimo november 2016

Kilden til beskæftigelsestallene er den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), som opgør den socio-økonomiske status for hele befolkningen ultimo november året før. De senest tilgængelige tal vedrørende befolkningens socioøkonomiske status er opgjort ultimo november 2016.

Figur 2.1 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige mænd

Udvikling i beskæftigelse siden 1986

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mænd med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk de seneste 30 år. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturrelle forhold.

Vestlige indvandrere følger kurve for personer med dansk oprindelse

Beskæftigelsesfrekvensen for mandlige vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 8-16 procentpoint lavere end for mænd med dansk oprindelse. Kurven følger det samme bevægelsesmønster som mænd med dansk oprindelse.

Sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1986 ...

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1986 til 2016, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en befolkningsgruppe, som har ændret sig meget i løbet af perioden. Ikke mindst antalmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der er således ca. fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2016 som i 1986.

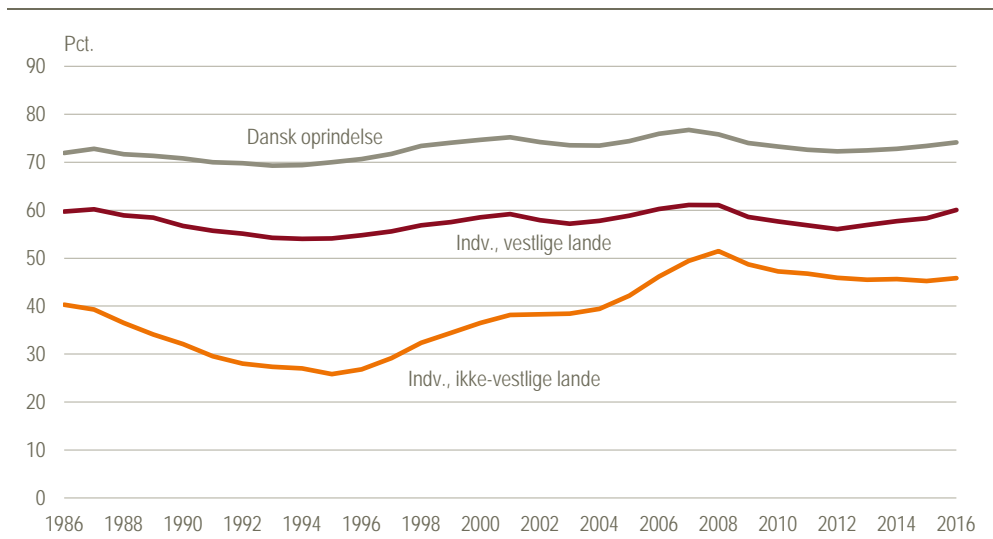
... både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Afghanistan, Irak og Syrien i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der her været tale om familiesammenføringer.

Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1986 til 1996

Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens: Hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1986 og frem til 1995, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt dramatisk, kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring, hvilket betød, at den gennemsnitlige opholdstid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervmæssigt var meget anderledes end Danmark.

Figur 2.2 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige kvinder

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1995

I 1986 var der en forskel på 35 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1995 steg denne forskel til 40 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2008 steg ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse kraftigt, og forskellen blev indsnævret til 19 procentpoint. I de seneste år er forskellen blevet forøget igen og udgør nu 22 procentpoint.

Halvdelen af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er i beskæftigelse

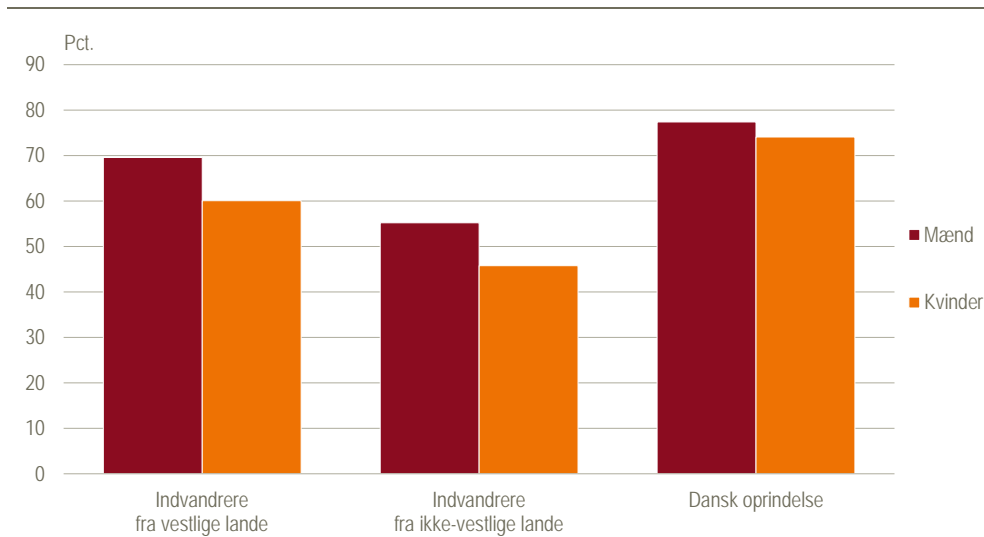
Udviklingen for de kvindelige ikke-vestlige indvandrere minder meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinderne har efter et fald fra 1986 til 1995 været stigende fra 1996 til 2008. I 1995 havde de kvindelige ikke-vestlige indvandrere en beskæftigelsesfrekvens, som var 44 procentpoint lavere end for kvinder med dansk oprindelse. I 2016 er forskellen reduceret til 28 procentpoint.

2.2. Beskæftigelse – alder og køn

Lav beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere

Blandt 16-64-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 77 pct. af mændene og 74 pct. af kvinderne i beskæftigelse i 2016. Blandt vestlige indvandrere var de tilsvarende tal 70 pct. for mænd og 60 pct. for kvinder. Det er blandt de ikke-vestlige indvandrere, at den laveste beskæftigelse findes. For ikke-vestlige indvandrere var 55 pct. af mændene i beskæftigelse og 46 pct. af kvinderne.

Figur 2.3 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere og personer med dansk oprindelse. 2016

Sammenhæng mellem
alder og beskæftigelse

Uanset herkomst er der en naturlig sammenhæng mellem beskæftigelse og alder. Beskæftigelsen er lavere i de yngre og ældre aldersgrupper henholdsvis på grund af uddannelse og tilbagebetrækning fra arbejdsmarkedet.

Tabel 2.1 Beskæftigelsesfrekvenser for mænd. 2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-år	70	55	77
16-24-år	47	38	47	47	57
25-29-år	65	57	65	66	75
30-34-år	76	65	74	72	84
35-39 år	80	65	78	72	87
40-44 år	81	63	82	72	88
45-49 år	80	58	83	..	87
50-54 år	78	53	80	..	85
55-59-år	73	46	80	..	83
60-64-år	58	33	63	..	65

Anm.: Efterkommere har en skæv aldersmæssig fordeling. Derfor er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige efterkommere udeladt samt i tilfælde, hvor der er under 200 personer i aldersgruppen.

Lav beskæftigelse
hos 55-59-årige
ikke-vestlige indvandrere

Det er dog værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere viser en stigende tendens med alderen. For både mænd og kvinder er den størst for aldersgruppen 55-59 år, hvor mænd med dansk oprindelse har en beskæftigelsesfrekvens, som er 37 procentpoint højere end mandlige ikke-vestlige indvandreres. Hos kvinderne er forskellen 41 procentpoint.

Tabel 2.2 Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder. 2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-år	60	46	74
16-24-år	38	36	56	50	61
25-29-år	56	45	69	61	71
30-34-år	66	48	73	67	79
35-39 år	71	53	76	69	83
40-44 år	73	53	79	67	85
45-49 år	74	50	77	..	84
50-54 år	72	45	78	..	82
55-59-år	66	38	75	..	79
60-64-år	49	24	65	..	52

Anm.: Efterkommere har en skæv aldersmæssig fordeling. Derfor er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige efterkommere udeladt samt i tilfælde, hvor der er under 200 personer i aldersgruppen.

De fleste efterkommere
er under 40 år

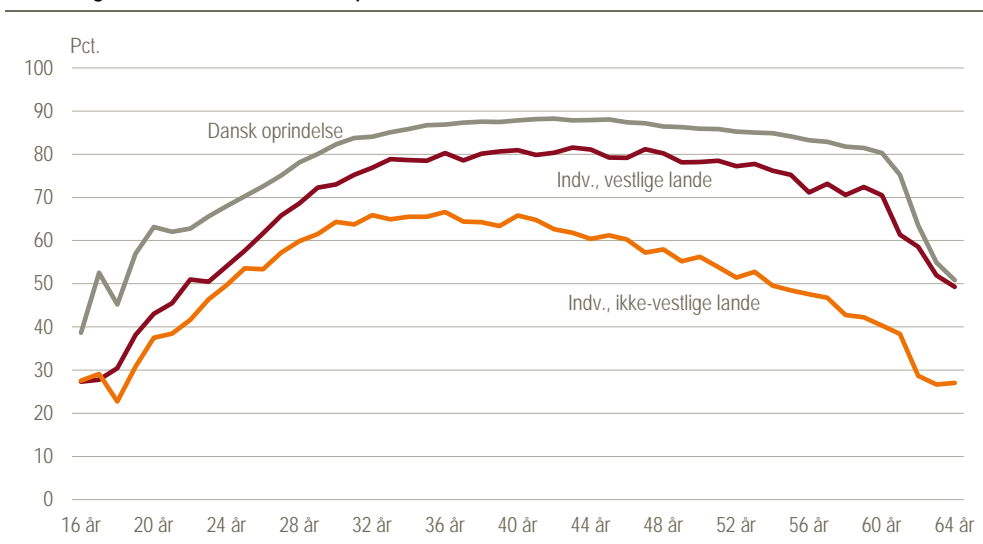
Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper er ikke-vestlige efterkommere meget unge. Langt hovedparten af de 16-64-årige er således under 40 år. Derfor er den samlede beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige ikke umiddelbart sammenlignelig med de andre grupper. Det skyldes, at der er store forskelle i beskæftigelsen mellem personer på de forskellige aldersstrin blandt de 16-64-årige. Af den grund er den samlede beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige efterkommere ikke opgivet i tabel 2.1 og 2.2.

2.3 Indeks og underbeskæftigelse

16-64-åriges
beskæftigelsesfrekvens
set under ét givet et
forsimplet billede

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse over for indvandrere og efterkommere. Det skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Det kan være et problem, når man ser på hele gruppen af 16-64-årige, da der er store forskelle i beskæftigelsesfrekvens mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 16-64-årige. De yngste og ældste har lavere beskæftigelse, mens beskæftigelsen er højest blandt de 30-50-årige.

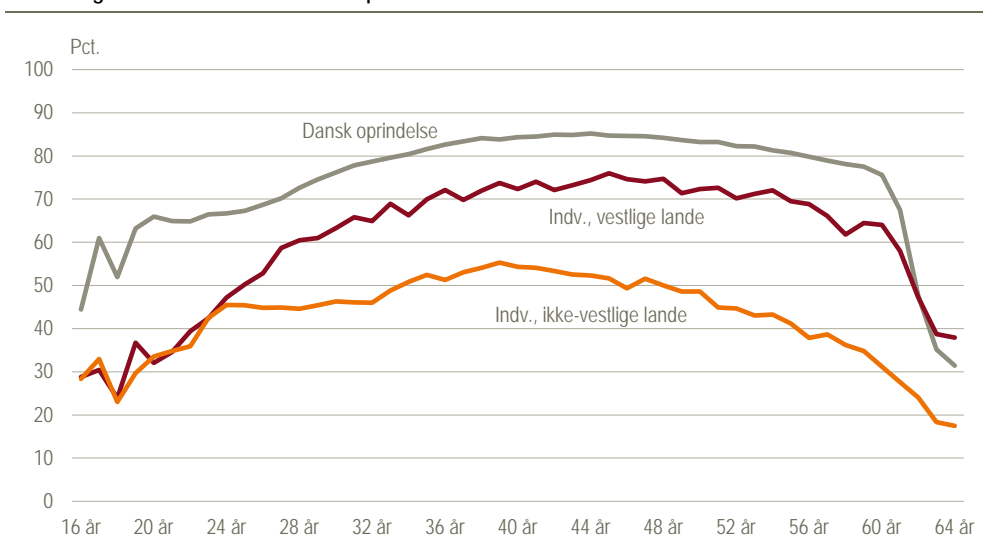
Figur 2.4 Beskæftigelsesfrekvenser for mænd på de enkelte alderstrin. 2016

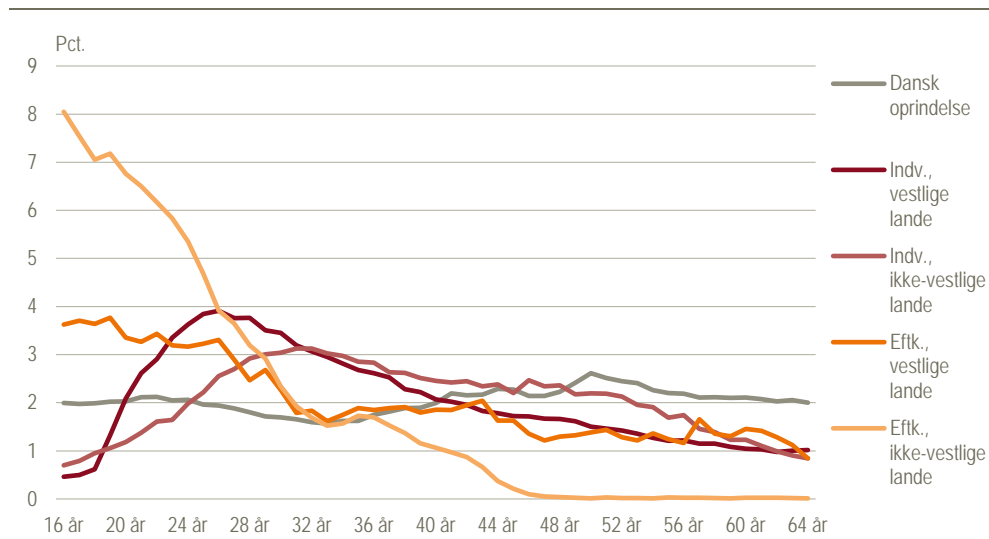
79 pct. af de 16-64-årige
ikke-vestlige efterkommere
er under 30 år

Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere. Her er det decideret misvisende at se på 16-64-åriges beskæftigelsesfrekvens, da gruppen er meget ung. Blandt de 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere er 79 pct. under 30 år i 2017, hvor den tilsvarende andel blandt personer med dansk oprindelse kun er 28 pct. De ikke-vestlige efterkommere er altså klart overrepræsenterede på alderstrin, som har relativt lav beskæftigelse. Derfor vil en simpel angivelse af deres beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige være misvisende og klart undervurdere deres egentlige beskæftigelse.

Figur 2.5 Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder på de enkelte alderstrin. 2016

Figur 2.6 Alderstrins andel af alle 16-64-årige. 2017

Afvigende aldersfordelinger inden for gruppen af 16-64-årige

Også de andre herkomstgrupper har en aldersfordeling inden for de 16-64-årige, som afviger fra personer med dansk oprindelse. Fx fremgår det, at de ikke-vestlige indvandrere er underrepræsenterede på alderstrinene fra 49 år og opefter samt alderstrinene fra 16 år til 24 år. De har altså relativt færre personer i befolkningen end personer med dansk oprindelse på alderstrin, hvor beskæftigelsen er lav. Deres beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige kan derfor i modsætning til efterkommernes overvurdere deres egentlige beskæftigelse.

Aldersstandardisering fjerner påvirkning fra forskelle i alderssammensætning

Hvis man ønsker et mere retvisende mål for beskæftigelsen, må man korrigere for, hvordan grupperne er sammensat aldersmæssigt. Det gøres ved at standardisere beskæftigelsestallene for 16-64-årige, så forskellene mellem gruppernes alderssammensætning ikke påvirker tallene. Korrektionen kaldes et aldersstandardiseret beskæftigelsesindeks. Metoden der er anvendt til udarbejdelse af følgende aldersstandardiserede beskæftigelsesindeks, er illustreret i 2014-udgivelsen af denne publikation.

Tabel 2.3 Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige indvandrere efter køn. 2016

	Faktisk beskæftigelse	Beregnet beskæftigelse	Underbeskæftigelse	Indeks (dansk oprindelse = 100)	Underbeskæftigelse
	antal			indeks	pct.
Mænd					
Indvandrere, vestlige lande	70 572	80 190	9 618	88	12
Indvandrere, ikke-vestlige lande	76 194	110 737	34 543	69	31
Kvinder					
Indvandrere, vestlige lande	55 913	69 412	13 499	81	19
Indvandrere, ikke-vestlige lande	66 330	111 875	45 545	59	41

Forskel i indekstal kan udtrykkes som den procentvise underbeskæftigelse

Når der korrigeres for alderssammensætningen fremgår det, at mandlige ikke-vestlige indvandrere har et beskæftigelsesindeks på 69. Det betyder, at forskellen mellem indekset for mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere er 31. Dette tal kan tolkes som den procentvise underbeskæftigelse blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. Antallet af beskæftigede mandlige ikke-vestlige indvandrere ligger altså 31 pct. lavere end det ville gøre, hvis de havde haft helt samme beskæftigelsesfrekvenser som mænd med dansk oprindelse på alle alderstrin.

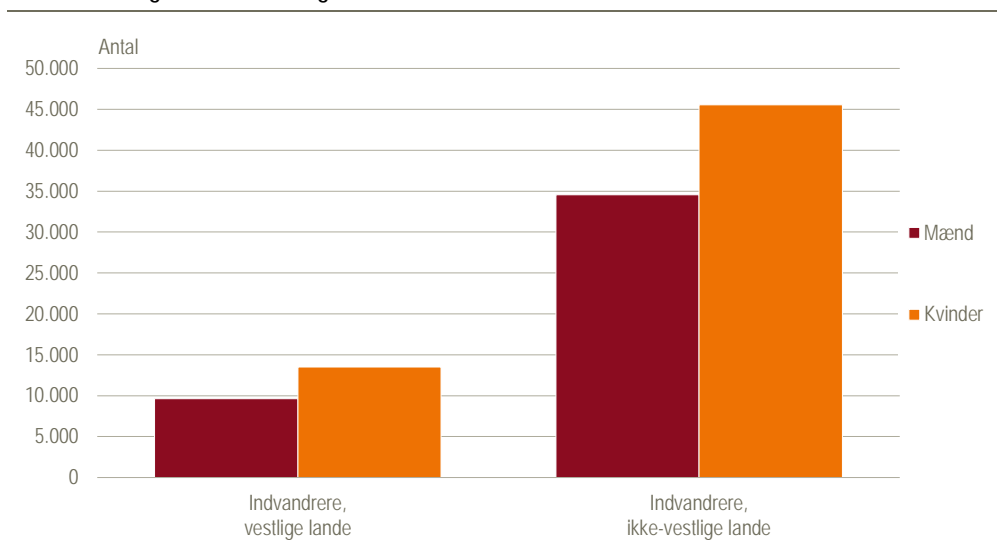
Kvindelige ikke-vestlige indvandrere har lavest beskæftigelsesindeks

De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesindeks ligger på 59, når der korrigeres for forskelle i alderssammensætning. De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse er derfor 41 pct. lavere end den ville have været, hvis de havde haft samme beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. Det er den klart største underbeskæftigelse blandt de fire indvandrergrupper.

Underbeskæftigelse i antal personer

På baggrund af indeksberegningerne kan forskellen i beskæftigelse mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse også udtrykkes som underbeskæftigelse i antal personer. Det gøres ved at angive forskellen mellem den faktiske beskæftigelse med den beregnede beskæftigelse. Underbeskæftigelsen angiver det antal personer, som beskæftigelsen blandt indvandrere skal øges med, hvis de skal opnå samme beskæftigelse som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Figur 2.7 Underbeskæftigelse for 16-64-årige indvandrere. 2016

Underbeskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere på 80.000 personer

Når underbeskæftigelsen udregnes for mandlige ikke-vestlige indvandrere, har gruppen en underbeskæftigelse på 34.543 personer. Tilsvarende har kvindelige ikke-vestlige indvandrere en underbeskæftigelse på 45.545 personer. Vestlige indvandrere er også underbeskæftigede sammenlignet med personer med dansk oprindelse – dog i mindre grad. I 2016 var underbeskæftigelsen 9.618 personer blandt mandlige vestlige indvandrere og 13.499 personer blandt kvindelige vestlige indvandrere.

Meget lav underbeskæftigelse blandt vestlige efterkommere

På samme måde som med indvandrerne er der lavet beregninger for gruppen af efterkommere. Resultaterne fremgår af tabel 2.4. I alle tilfælde er der tale om underbeskæftigelse, men ikke i samme omfang som blandt indvandrerne. De vestlige efterkommere har den laveste underbeskæftigelse – henholdsvis 10 pct. blandt mændene og 6 pct. blandt kvinderne.

Tabel 2.4 Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige efterkommere efter køn. 2016

	Faktisk beskæftigelse	Beregnet beskæftigelse	Underbeskæftigelse	Indeks (dansk oprindelse = 100)	Underbeskæftigelse
	antal			indeks	pct.
Mænd					
Efterkommere, vestlige lande	3 419	3 814	395	90	10
Efterkommere, ikke-vestlige lande	18 986	22 429	3 443	85	15
Kvinder					
Efterkommere, vestlige lande	3 236	3 435	199	94	6
Efterkommere, ikke-vestlige lande	17 902	21 463	3 561	83	17

Underbeskæftigelse er klart lavere blandt ikke-vestlige efterkommere end indvandrere

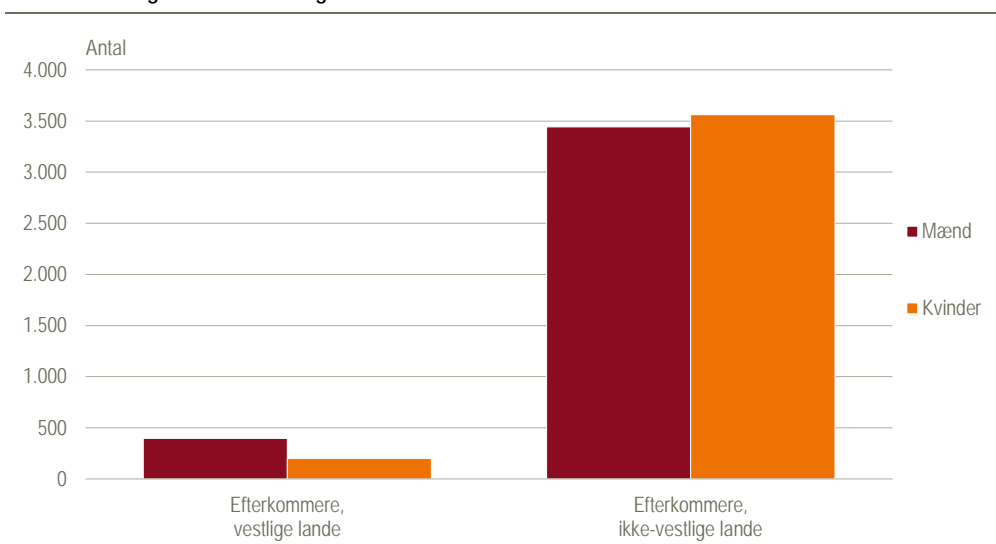
Sammenligner man de ikke-vestlige indvandrere og ikke-vestlige efterkommere fremgår det, at underbeskæftigelsen er klart lavere blandt efterkommerne. De mandlige ikke-vestlige efterkommere har en underbeskæftigelse på 15 pct. mod de mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har en underbeskæftigelse på 31 pct. For kvinderne er tallene 17 pct. blandt efterkommerne og 41 pct. blandt indvandrerne. Underbeskæftigelsen er altså over dobbelt så høj blandt de ikke-vestlige indvandrere.

Så man blot på samlet beskæftigelse for 16-64-årige, ville man få misvisende resultat

At man kan sammenligne indvandrere og efterkommeres beskæftigelse er en af de største kvaliteter ved de aldersstandardiserede beregninger. Her er det misvisende blot at anvende den samlede beskæftigelsesfrekvens for hele gruppen af 16-64-årige. Gør man det, får man en beskæftigelsesfrekvens på 55 pct. for alle 16-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere og 56 pct. for de mandlige ikke-vestlige efterkommere. En ukritisk anvendelse af disse tal viser altså, at beskæftigelsen er nogenlunde ens de to grupper imellem. Det mere nuancerede billede som de aldersstandardiserede beregninger giver, viser derimod, at beskæftigelsen er klart højere blandt efterkommerne.

Når underbeskæftigelsen udregnes for mandlige ikke-vestlige efterkommere, har gruppen en underbeskæftigelse på 3.443 personer, mens kvinderne har en underbeskæftigelse på 3.561 personer. For de vestlige efterkommere ligger den samlede underbeskæftigelse på 594 personer for mænd og kvinder tilsammen.

Figur 2.8 Underbeskæftigelse for 16-64-årige efterkommere. 2016

2.4 Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere

Oprindelseslande og beskæftigelse

Dette afsnit belyser indvandreres beskæftigelse med fokus på deres oprindelsesland. Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er i virkeligheden meget sammensatte grupper, som dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Oprindelseslandet har stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark.

Fokus på 30-64-årige i stedet for 16-64-årige

Til forskel fra tidligere afsnit, er det valgt at indsnævre gruppen til kun at omfatte 30-64-årige. Det skyldes først og fremmest et ønske om at sortere de store grupper af unge studerende med midlertidigt ophold i Danmark fra. De fylder meget for nogle oprindelseslande og lidt for andre. De fleste udenlandske studerende har ikke beskæftigelse under deres studieophold i Danmark. Ved at se på alle 16-64-årige vil man derfor komme til at undervurdere beskæftigelsen for indvandrere fra de lande, hvor de unge studerende fylder meget.

De 35 oprindelseslande, der er flest indvandrere fra

Tabel 2.5 viser beskæftigelsesfrekvenser for både mænd og kvinder for de 35 oprindelseslande, som flest indvandrere har oprindelse i ultimo november 2016. Tabellen er rangordnet efter den samlede beskæftigelsesfrekvens.

Højest beskæftigelse blandt indvandrere fra Nederlandene

Indvandrere fra Nederlandene topper listen med en samlet beskæftigelsesfrekvens for 30-64-årige på 81 pct. Det er faktisk lidt højere end for personer med dansk oprindelse. Litauen, Tyskland og Polen følger efter med samlede beskæftigelsesfrekvenser på 78 pct., 75 pct. og 75 pct.

Tabel 2.5 Beskæftigelsesfrekvenser for 30-64-årige. 2016

	Antal personer			Beskæftigelsesfrekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere						
Heraf:						
Nederlandene	2 401	1 481	3 882	86	74	81
Litauen	2 746	2 699	5 445	81	74	78
Tyskland	7 160	7 065	14 225	78	72	75
Polen	13 626	11 123	24 749	80	67	75
Rumænien	6 595	4 828	11 423	78	67	74
Frankrig	1 837	1 223	3 060	78	66	73
Ungarn	1 073	1 118	2 191	78	68	73
Lettland	907	1 340	2 247	79	69	73
Sverige	2 838	4 291	7 129	73	72	73
Thailand	628	7 904	8 532	69	72	72
Storbritannien	6 105	2 611	8 716	75	63	71
Ukraine	1 778	2 471	4 249	83	63	71
Italien	2 918	1 264	4 182	75	62	71
Norge	2 666	4 284	6 950	72	70	71
Island	2 004	2 169	4 173	72	69	70
Bulgarien	2 280	1 837	4 117	73	66	70
Filippinerne	786	5 443	6 229	74	65	66
Indien	3 670	2 211	5 881	77	48	66
Spanien	1 504	1 314	2 818	69	61	66
Kina	2 643	4 075	6 718	69	63	66
USA	2 356	1 980	4 336	69	61	65
Vietnam	3 365	4 068	7 433	68	62	65
Sri Lanka	2 867	2 853	5 720	66	57	61
Rusland	918	2 977	3 895	57	60	59
Tyrkiet	13 779	12 709	26 488	65	43	55
Pakistan	5 130	4 551	9 681	70	37	54
Marokko	2 083	2 252	4 335	63	42	52
Iran	7 124	5 086	12 210	54	48	51
Bosnien-Hercegovina	6 082	6 088	12 170	53	48	51
Jugoslavien ¹	3 284	3 310	6 594	56	44	50
Afghanistan	3 256	2 942	6 198	57	30	44
Irak	7 506	6 176	13 682	43	29	37
Libanon ²	5 709	4 772	10 481	45	26	36
Somalia	3 613	3 331	6 944	37	24	31
Syrien	7 423	5 052	12 475	31	10	23
Dansk oprindelse	1 114 432	1 104 076	2 218 508	83	78	80

Anm.: Landene i tabellen omfatter de 35 lande, som der ultimo 2016 er flest indvandrere fra i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

² En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak har lav beskæftigelse

I den modsatte ende af tabellen er der fire oprindelseslande, som skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Det drejer sig om Syrien, Somalia, Libanon, og Irak. I alle fire tilfælde ligger beskæftigelsesfrekvenserne under 40 pct. Indvandrere fra Syrien ligger allerlavest med en samlet beskæftigelsesfrekvens på 23 pct. De syriske indvandrere er i næsten alle tilfælde kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, og det er på den baggrund, at deres meget lave beskæftigelse skal ses.

*For to lande har kvinder
højest beskæftigelse*

I de fleste tilfælde er beskæftigelsesfrekvensen højere blandt mændene end kvinderne. Det gælder også for personer med dansk oprindelse. Der er dog to lande blandt de 35, hvor det forholder sig omvendt. Det drejer sig om Thailand og Rusland. Blandt indvandrere fra disse lande har kvinderne en højere beskæftigelse end mændene.

*I seks tilfælde er
mænds beskæftigelse
20 procentpoint højere*

I nogle tilfælde er kønsforskellene i beskæftigelse meget store. Blandt indvandrere med oprindelse i Pakistan, Indien, Afghanistan, Tyrkiet, Marokko og Syrien er mænds beskæftigelsesfrekvenser mere end 20 procentpoint højere end kvindernes.

2.5 Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere

*Efterkommere kan også
opdeles på oprindelsesland*

Dette afsnit belyser efterkommernes beskæftigelse med fokus på deres oprindelsesland. Efterkommere er pr. definition født i Danmark. De har ingen forældre, som selv er født i Danmark og er danske statsborgere. Efterkommere kan opdeles efter oprindelsesland, som sættes til moderens fødeland/statsborgerskab eller faderens, hvis moderen ikke kendes.

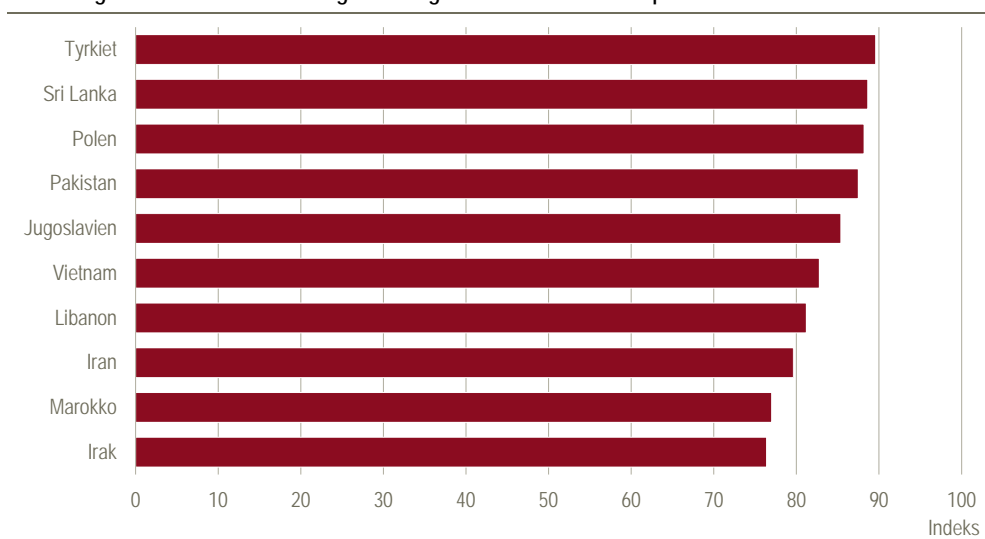
*Anderledes
aldersfordeling*

Som tidligere nævnt har efterkommerne en meget anderledes alderssammensætning end personer med dansk oprindelse, idet der er en kraftig overrepræsentation af unge. I dette afsnit om efterkommernes beskæftigelse anvendes der derfor også aldersstandardiserede beregninger som mål for beskæftigelsen i forhold til personer med dansk oprindelse.

*Fokus på de ti største
efterkommergrupper
blandt de 20-40-årige*

Fokus er på gruppen af 20-40-årige efterkommere opdelt på oprindelsesland. Fokuseringen på de 20-40-årige skyldes netop alderssammensætningen, idet efterkommere er kraftigt overrepræsenteret blandt de unge. Desuden er efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Libanon de tre klart største grupper og udgør tilsammen over halvdelen af alle 20-40-årige efterkommere. Grundet den ujævne fordeling imellem grupperne af efterkommere, vil der udelukkende blive fokuseret på de ti oprindelseslande som flest efterkommere mellem 20-40-årige har oprindelse i 1. januar 2017.

Figur 2.9 Beskæftigelsesindeks for 20-40-årige mandlige efterkommere efter oprindelsesland. 2016

Anm. 1: Indeks, mænd med dansk oprindelse = 100.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Anm. 3: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

*Laveste indeks blandt
efterkommere fra Irak*

Blandt de mandlige efterkommere findes de laveste beskæftigelsesindeks blandt efterkommere med oprindelse i Irak, der har et indeks på 76 pct. Mandlige efterkommere fra Irak har dermed en beskæftigelse, der ligger 24 pct. lavere, end den

ville have gjort, hvis de havde haft samme beskæftigelse som mænd med dansk oprindelse.

Højeste indeks blandt efterkommere fra Tyrkiet og Sri Lanka

Det højeste beskæftigelsesindeks blandt mænd findes hos efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, der har et indeks på 90 pct. Herefter følger efterkommere fra Sri Lanka, der har et beskæftigelsesindeks på 89 pct.

Meget lav beskæftigelse for kvindelige efterkommere fra Libanon

Blandt kvinderne skiller efterkommere med oprindelse i Libanon sig ud. Deres beskæftigelsesindeks ligger på 66 pct. og er dermed klart lavere end de øvrige grupper. Beskæftigelsesindekset ligger derimod over 90 pct. blandt efterkommere med oprindelse i Vietnam, Polen, Iran og Jugoslavien.

Tyrkiske efterkommere placeret i midten

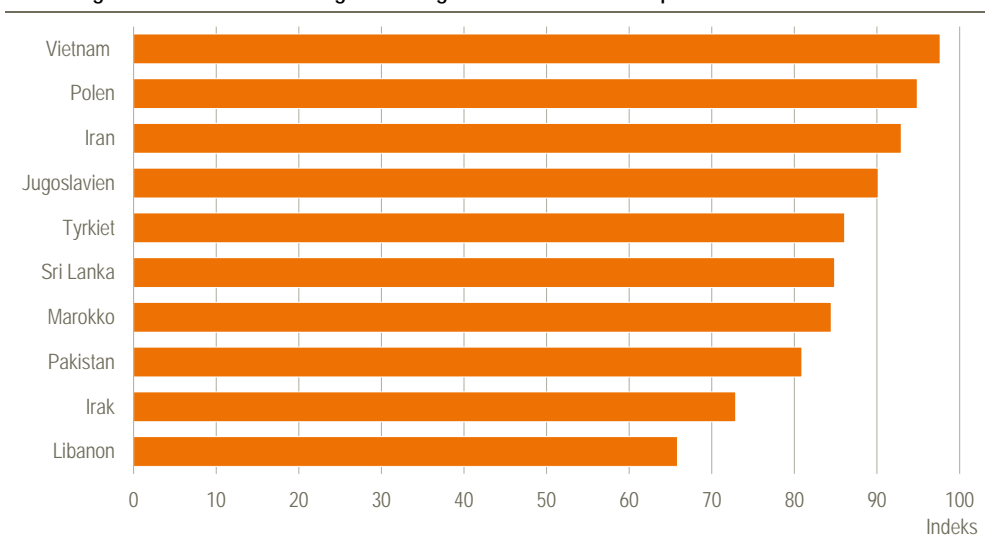
De tyrkiske efterkommere er den klart største enkelte gruppe. Blandt kvinderne er de tyrkiske efterkommere placeret i midten med et beskæftigelsesindeks på 86 pct., hvilket svarer til en underbeskæftigelse på 14 pct. sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Kvindelige tyrkiske efterkommeres underbeskæftigelse er altså lidt højere end mandlige tyrkiske efterkommeres underbeskæftigelse.

Forskelle mellem oprindelseslande er bemærkelsesværdige

De store forskelle i beskæftigelse blandt efterkommere er på flere måder mere bemærkelsesværdige end forskellene blandt indvandrere. Dette skyldes netop, at efterkommere uanset oprindelsesland er født og opvokset i Danmark.

Figur 2.10

Beskæftigelsesindeks for 20-40-årige kvindelige efterkommere efter oprindelsesland. 2016

Anm. 1: Indeks, kvinder med dansk oprindelse = 100.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Anm. 3: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

2.6 Selvstændige

Beskæftigede indvandrere fra ikke-vestlige lande arbejder i højere grad som selvstændige

Beskæftigede indvandrere fra ikke-vestlige lande arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse er det således 5,7 pct., der er selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse er de tilsvarende andele henholdsvis 5,7 og 8,3 pct.

Beskæftigelse som selvstændig er mest udbredt blandt mænd

For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgør de selvstændiges andel kun 5,5 pct. af alle beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere er den tilsvarende andel 10,7 pct.

Tabel 2.6 Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2016

	Selvstændige	Lønmodtagere	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal			pct.
Indvandrere, vestlige lande	7 244	119 241	126 485	5,7
Mænd	4 209	66 363	70 572	6,0
Kvinder	3 035	52 878	55 913	5,4
Indvandrere, ikke-vestlige lande	11 832	130 692	142 524	8,3
Mænd	8 174	68 020	76 194	10,7
Kvinder	3 658	62 672	66 330	5,5
Dansk oprindelse	131 446	2 191 957	2 323 403	5,7
Mænd	86 883	1 111 803	1 198 686	7,2
Kvinder	44 563	1 080 154	1 124 717	4,0

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller.

Gælder også for personer med dansk oprindelse

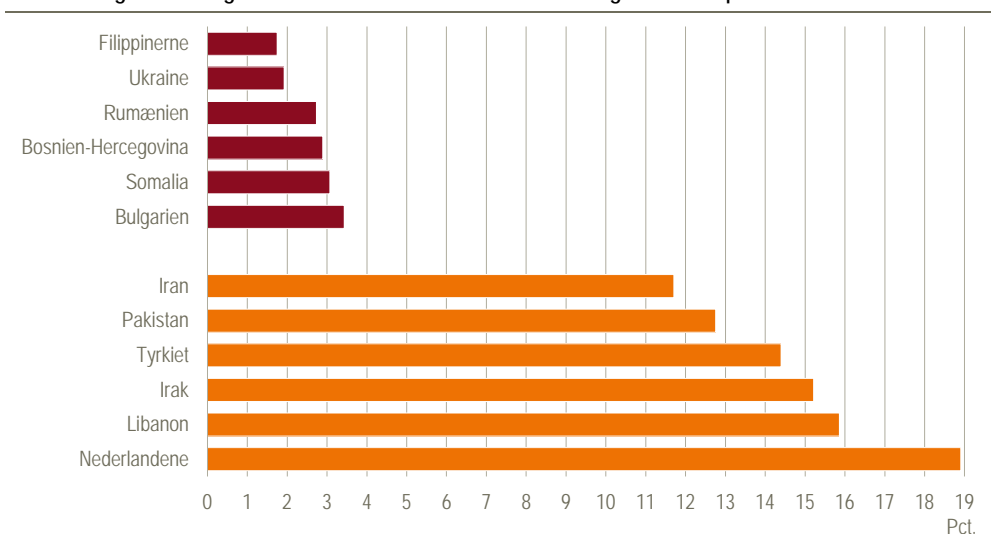
Også for beskæftigede med dansk oprindelse er andelen af selvstændige næsten dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen er noget mindre for indvandrere fra vestlige lande, idet andelen af selvstændige er 6,0 pct. blandt mændene og 5,4 pct. blandt kvinderne.

Især mange selvstændige blandt indvandrere fra Nederlandene, Libanon og Irak

Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrernes oprindelsesland. Blandt indvandrere fra Filippinerne er kun 1,7 pct. af alle beskæftigede selvstændige. Selvstændige udgør derimod over 15 pct. af de beskæftigede indvandrere fra Nederlandene, Libanon og Irak.

Figur 2.11

Selvstændige 16-64-årige indvandreres andel af samlet beskæftigelse efter oprindelsesland. 2016

Anm. 1: Figuren indeholder de seks lande med henholdsvis højeste og laveste andel selvstændige blandt indvandrere fra de 30 lande, hvorfra der 1. januar 2017 er flest 16-64-årige indvandrere.

Anm. 2: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indvandrere fra Nederlandene har den højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Nederlandene er klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Nederlandene er 19 pct. selvstændige. De nederlandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle beskæftiget inden for landbrug.

2.7 Branche

36 hovedgrupper

I brancheopdelingen DB07 er 726 enkelte brancher blevet opdelt på 36 hovedgrupper. I sagens natur er mange af disse hovedgrupper meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Tabel 2.7 16-64-årige beskæftigede mænd efter branche. 2016

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	70 572	76 194	1 198 686
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	7,5	3,5	2,8
Råstofindvinding	0,5	0,2	0,2
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	4,2	3,3	2,1
Tekstil- og læderindustri	0,1	0,2	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	1,0	0,6	1,0
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,4	0,5
Medicinalindustri	0,9	0,7	0,8
Plast-, glas- og betonindustri	1,2	1,3	1,4
Metalindustri	2,8	1,7	2,3
Elektronikindustri	0,6	0,6	0,7
Fremst. af elektrisk udstyr	0,4	0,5	0,5
Maskinindustri	2,6	2,1	3,2
Transportmiddelindustri	0,5	0,4	0,4
Møbel og anden industri mv.	1,6	1,0	1,6
Energiforsyning	0,4	0,2	0,5
Vandforsyning og renovation	0,4	0,3	0,7
Bygge og anlæg	9,5	3,5	11,1
Handel	10,9	13,8	17,3
Transport	6,4	11,7	6,5
Hoteller og restauranter	8,0	15,7	2,6
Forlag, tv og radio	1,6	0,8	1,5
Telekommunikation	0,3	0,4	0,7
It- og informationstjenester	3,6	3,0	3,2
Finansiering og forsikring	1,6	1,1	3,1
Ejendomshandel og udlejning	0,9	0,8	1,7
Rådgivning mv.	3,7	2,3	4,6
Forskning og udvikling	1,3	0,8	0,6
Reklame og øvrig erhvervsservice	1,3	1,1	1,2
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	10,5	11,2	5,0
Offentlig administration, forsvar og politi	0,9	1,4	5,2
Undervisning	6,2	4,5	6,4
Sundhedsvæsen	2,5	2,7	2,2
Sociale institutioner	2,0	4,5	4,2
Kultur og fritid	1,8	1,2	1,8
Andre serviceydelser mv.	1,4	2,5	1,7
Uoplyst aktivitet	0,1	0,2	0,2

Få mandlige indvandrere arbejder inden for Bygge og anlæg

Bygge og anlæg er en af de branchegrupper, hvor mandlige indvandrere er underrepræsenterede. Mens 11 pct. af mænd med dansk oprindelse arbejder inden for denne branchegruppe, er andelen blandt vestlige indvandrere 9 pct. og blandt ikke-vestlige indvandrere 4 pct. *Handel* er en anden branchegruppe, som har højere koncentration af mænd med dansk oprindelse end af indvandrere.

Mens mange arbejder inden for Hoteller og restauranter samt Transport

Til gengæld er mandlige ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftiget inden for de tre branchegrupper *Hoteller og restauranter*, *Transport* samt *Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service*. Fx arbejder 16 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere i branchegruppen *Hoteller og restauranter*, mens det kun gælder for 3 pct. af mændene med dansk oprindelse.

Tabel 2.8 16-64-årige beskæftigede kvinder efter branche. 2016

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	55 913	66 330	1 124 717
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	3,3	1,7	0,8
Råstofindvinding	0,2	0,1	0,1
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	2,3	1,9	1,5
Tekstil- og læderindustri	0,2	0,3	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,3	0,2	0,4
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,3	0,3
Medicinalindustri	1,4	1,0	1,0
Plast-, glas- og betonindustri	0,5	0,5	0,4
Metalindustri	0,4	0,3	0,5
Elektronikindustri	0,5	0,6	0,4
Fremst. af elektrisk udstyr	0,2	0,3	0,2
Maskinindustri	1,2	0,8	0,8
Transportmiddelindustri	0,1	0,1	0,1
Møbel og anden industri mv.	1,0	0,4	0,7
Energiforsyning	0,3	0,1	0,2
Vandforsyning og renovation	0,1	0,0	0,2
Bygge og anlæg	0,9	0,4	1,2
Handel	11,1	9,5	14,4
Transport	3,0	2,0	2,0
Hoteller og restauranter	8,8	8,6	3,9
Forlag, tv og radio	1,1	0,5	1,1
Telekommunikation	0,2	0,2	0,3
It- og informationstjenester	2,3	1,2	1,0
Finansiering og forsikring	1,7	1,2	3,0
Ejendomshandel og udlejning	0,9	0,8	1,1
Rådgivning mv.	3,9	2,0	3,4
Forskning og udvikling	1,2	0,7	0,5
Reklame og øvrig erhvervs-service	2,0	1,4	1,3
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	15,1	15,4	4,3
Offentlig administration, forsvar og politi	1,8	2,4	5,7
Undervisning	9,6	6,6	11,0
Sundhedsvæsen	8,3	8,6	11,9
Sociale institutioner	10,5	21,8	20,7
Kultur og fritid	2,1	1,0	2,0
Andre serviceydelser mv.	2,9	6,9	3,1
Uoplyst aktivitet	0,1	0,1	0,1

Vestlige kvindelige indvandrere er underrepræsenteret i sociale institutioner

22 pct. af de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som er i beskæftigelse, arbejder inden for branchegruppen *Social institutioner*. De tilsvarende andele er 11 pct. for kvindelige vestlige indvandrere og 21 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

De kvindelige indvandrere arbejder også i højere grad inden for *Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service* end kvinder med dansk oprindelse. Hovedårsagen til den store overrepræsentation af indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her.

3. Uddannelse

Sammenfatning

Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere i 2018 er der 53 pct. af mændene og 69 pct. af kvinderne, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 73 og 81 pct. For de kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der dog tale om en stor stigning siden 2008, hvor andelen kun var 56 pct.

Kvindelige ikke-vestlige efterkommere har samme andel med erhvervskompetencegivende uddannelse som kvinder med dansk oprindelse, når de er i starten af 20'erne. Fra omkring 25-års alderen sker der imidlertid en kraftig stigning i uddannelsesniveaut for kvinder med dansk oprindelse, mens det stagnerer for de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

I 2018 er andelen af 22-årige under uddannelse 49 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 67 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det er samme niveau som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

For de 20-29-årige mandlige efterkommere med libanesisk oprindelse er 31 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2016. Det er den højeste andel blandt de ti største efterkommergrupper. Mandlige efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 14 pct. Efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har også den laveste andel blandt kvinderne med 11 pct., mens de libanesiske efterkommere også har den højeste andel blandt de kvindelige efterkommere med 33 pct.

Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår, er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse henholdsvis 6,7 og 7,5. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere, som antalmæssigt er den næststørste gruppe, er henholdsvis 5,4 og 6,1.

Blandt de forskellige prøvfag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes.

3.1 Højeste fuldførte uddannelse for indvandrere

25-64-årige indvandrere

De fleste indvandrere har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark

Danmarks Statistiks oplysninger over befolkningens højest fuldførte uddannelse er primært baseret på administrative registre, som indberettes af danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har dog i mange tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark og deres uddannelsesniveau er derfor ikke belyst i samme omfang som uddannelsesniveaut blandt personer med dansk oprindelse. Det skyldes, at institutionernes løbende indberetning kun omfatter uddannelser, som er gennemført i Danmark.

Uddannelsesstatistik

Fundamentet for uddannelsesstatistik i Danmark er indberetninger med cpr-nummer fra alle danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark, og de er derfor dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik.

Danmarks Statistik har gennemført spørgeskemaundersøgelser for at skabe et mere fuldstændigt billede af indvandrernes uddannelsesniveau. Hensigten har været at indsamle data for indvandrernes medbragte uddannelse for herigennem at styrke oplysningerne om de uddannelsesmæssige baggrunde i Danmark med fokus på formel uddannelse.

Ny undersøgelse af indvandrernes medbragte uddannelse

For at opnå et mere retvisende billede af uddannelsesniveaut blandt indvandrere, gennemførte Danmarks Statistik i 2016 en spørgeskemaundersøgelse af indvandrernes medbragte uddannelse. Undersøgelsen supplerede tidligere undersøgelser af indvandrernes uddannelsesniveau, som Danmarks Statistik gennemførte i perioden fra 1999 til 2006. Med den nye spørgeskemaundersøgelse er grundlaget for at beskrive uddannelsesniveaut blandt indvandrere blevet forbedret. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at oplysninger om uddannelsesniveau blandt ind-

vandrere og personer med dansk oprindelse i mange tilfælde stammer fra forskellige datakilder.

En tredjedel af 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere har kun en grundskoleuddannelse

Der er forskel på uddannelsesniveaet mellem indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande. Eksempelvis har 32 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere alene en grundskoleuddannelse, mens det kun gør sig gældende for 7 pct. af de vestlige indvandrere og 19 pct. af mænd med dansk oprindelse. Samme tendens ses blandt kvinderne.

Tabel 3.1 Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige. 2018

	Indvandrere				Dansk oprindelse	
	Mænd		Kvinder		Mænd	Kvinder
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
I alt	91 024	126 033	79 186	135 572	1 257 922	1 240 262
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Grundskole	7	32	6	30	19	16
Gymnasial	8	9	7	9	6	6
Erhvervsfaglig	25	19	18	21	41	33
Kort videregående	9	5	7	5	7	5
Mellemlang videregående	17	11	23	15	11	24
Bachelor	1	2	3	2	2	3
Lang videregående	25	16	29	12	12	13
Uoplyst	9	6	7	6	1	1

Erhvervsfaglige uddannelser udgør en mindre andel blandt mandlige indvandrere

Blandt såvel vestlige og ikke-vestlige mandlige indvandrere er andelen, der har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse noget lavere end blandt mænd med dansk oprindelse. For de vestlige mænd er andelen 25 pct. mens den er 19 pct. for de ikke-vestlige. Det er noget lavere end blandt mænd med dansk oprindelse, hvor 41 pct. har en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt de kvindelige indvandrere er andelen, der har en erhvervsfaglig uddannelse også noget lavere end for kvinder med dansk oprindelse.

Hver fjerde vestlig indvandrer har en lang videregående uddannelse

Blandt de vestlige indvandrere er der 25 pct. af mændene og 29 pct. af kvinderne, der har en lang videregående uddannelse. Det er andele, der er over dobbelt så høje som for personer med dansk oprindelse, hvor 12 pct. af mændene og 13 pct. af kvinderne har en lang videregående uddannelse.

Mange ikke-vestlige indvandrere er også højt uddannede

Der er også mange ikke-vestlige indvandrere, der har en lang videregående uddannelse. Blandt mændene har 16 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er en større andel end mænd med dansk oprindelse. Blandt de ikke-vestlige kvindelige indvandrere har 12 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er samme niveau som kvinder med dansk oprindelse.

Højeste fuldførte uddannelse fordelt på oprindelsesland og opholdsgrundlag

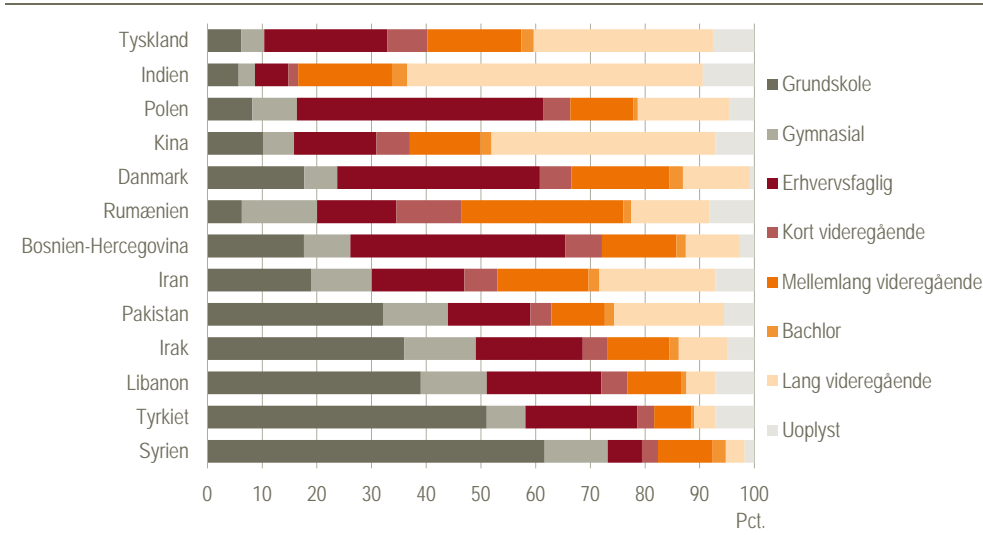
Mange polske og bosniske indvandrere har en erhvervsfaglig uddannelse

Når de 25-64-årige indvandrere opdeles efter oprindelsesland bliver det tydeligt, at der er variation i uddannelsessammensætningen mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Eksempelvis har ca. 40 pct. af indvandrerne Polen og Bosnien-Hercegovina en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket er en større andel end blandt personer med dansk oprindelse. Omvendt er det kun mellem 15 og 20 pct. af indvandrerne fra Tyrkiet, Irak, Pakistan, Iran og Kina, der har en erhvervsfaglig uddannelse. Og blandt indvandrere fra Syrien og Indien er det kun 6 pct.

73 pct. af de syriske indvandrere har ikke en kompetencegivende uddannelse

Det springer også i øjnene, at der blandt enkelte oprindelseslande er store andele, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse – dvs. en uddannelse der er højere end folkeskole- og gymnasieniveau. Blandt indvandrere fra Irak og Libanon er andelen 50 pct., mens der blandt tyrkiske indvandrere er 58 pct., der ikke har en uddannelse, der er højere end grundskole- eller gymnasieniveau. Den største andel findes dog blandt indvandrere fra Syrien med 73 pct.

Figur 3.1 Højeste fuldførte uddannelse 25-64-årige fordelt efter oprindelsesland. 2018

Over halvdelen af de indiske indvandrere har en lang videregående uddannelse

Blandt indvandrere fra bestemte oprindelseslande er der flere, der har en lang videregående uddannelse end blandt personer med dansk oprindelse, hvor andelen er 12 pct. Blandt indvandrere fra Rumænien, Polen og Pakistan ligger andelen mellem 14 og 20 pct., mens 32 pct. af de tyske indvandrere har en lang videregående uddannelse. De største andele findes dog blandt indvandrere fra Kina og Indien, hvor hhv. 41 og 54 pct. har en lang videregående uddannelse.

Indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at komme til Danmark

At uddannelsesniveaet varierer mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande, skal blandt andet ses i lyset af, at indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at opholde sig i Danmark. Eksempelvis er alle personer, der er EU/EØS-statsborgere omfattet af EU-reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed, og kan derfor frit indvandre og opholde sig i Danmark, hvis de fx arbejder eller studerer.

Juridiske regler må forventes at medføre en vis selektion

Udenlandske statsborgere, som ikke har nordisk eller EU/EØS-statsborgerskab kan derimod ikke uden videre opholde sig i Danmark, men skal opfylde en række krav for at få arbejds- og opholdstilladelse i Danmark. I den sammenhæng findes der eksempelvis en række ordninger, der er betinget af beskæftigelsesmæssige hensyn og ansøgerens kvalifikationer, hvilket gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at komme til Danmark. Alternativt kan personer, der ikke er EU/EØS borgere have opholdsgrundlag som studie, familiesammenføring eller asyl. De fleste ikke-vestlige indvandrere er da også typisk kommet til Danmark som flygtninge eller som familiesammenførte, og opfylder derfor ikke nødvendigvis kravene til at få arbejdstilladelse. De forskellige juridiske ordninger må således formodes at medføre en vis selektion, der påvirker sammensætningen af uddannelsesniveaet blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande.

Mange indvandrere med erhverv som opholdsgrund har en lang videregående uddannelse

I tabel 3.2 fremgår det, at der er forskel på uddannelsesniveaet afhængigt af hvilket opholdsgrundlag indvandrerne har. Eksempelvis har 49 pct. af indvandrerne, der er kommet til Danmark med erhverv som opholdsgrundlag, en lang videregående uddannelse. Indvandrere, der har erhverv som opholdsgrundlag, er ikke EU/EØS-borgere. En del af forklaringen på den høje andel, der har en lang videregående uddannelse, skal således findes i, at opholdstilladelser som eksempelvis

beløbsordningen og positivlisten er indeholdt i opholdskategorien erhverv. Det gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at komme til Danmark, og det er også i det lys, at det høje uddannelsesniveau blandt indvandrere fra Indien og Kina skal ses. Eksempelvis havde 55 pct. af de indiske indvandrere erhverv som opholdstilladelse i 2018.

Tabel 3.2 Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige indvandrere efter opholdsgrundlag, 2018

	Asyl	Familie- sammen- føring	Erhverv	Studie	EU/ EØS	Andet	Uoplyst	I alt
I alt	44 614	70 000	30 704	28 101	112 953	3 114	142 329	431 815
	pct.							
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Grundskole	50	33	5	6	6	30	25	21
Gymnasial	11	12	4	6	8	9	8	9
Erhvervsfaglig	15	21	11	9	20	16	27	21
Kort videregående	4	5	3	8	8	4	6	6
Mellemlang videregående ..	9	13	18	28	19	12	14	16
Bachelor	2	2	3	3	1	5	2	2
Lang videregående	6	8	49	31	28	16	12	19
Uoplyst	4	5	7	10	9	8	6	7

Anm.: Uoplyst opholdsgrundlag er til personer, der er indvandret før 1997 eller har dansk/nordisk statsborgerskab.

Indvandrere fra EU/EØS har generelt en uddannelse, der er højere end grundskole- og gymnasialt niveau

Indvandrere med EU/EØS-opholdsgrundlag har med 28 pct. også en høj andel, der har en lang videregående uddannelse. 19 pct. har en mellemlang videregående uddannelse, og 20 pct. har en erhvervsuddannelse. Modsat har kun 6 pct. en grundskoleuddannelse. Samlet set har 77 pct. af indvandrerne med EU/EØS-opholdsgrundlag en erhvervskompetencegivende uddannelse. Med erhvervskompetencegivende uddannelser forstås uddannelser ud over grundskole- og gymnasieniveauet.

Kun 35 pct. af indvandrere med asyl som ophold har en erhvervskompetencegivende uddannelse

Anderledes forholder det sig med indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag. I denne gruppe har kun 35 pct. en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det er i det lys, at det lave uddannelsesniveau blandt indvandrere fra Irak, Libanon og Syrien skal ses, idet mange indvandrere fra disse lande er kommet til Danmark som flygtninge. For de syriske flygtninge gør det sig desuden gældende, at de kun har opholdt sig i Danmark i relativt kort tid, hvilket påvirker deres mulighed for at afslutte en uddannelse i Danmark.

Indvandrere med studie som opholdsgrundlag har ofte en videregående uddannelse

Blandt indvandrere, der har studie som opholdsgrundlag, har 78 pct. en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det fremgår desuden, at hhv. 28 og 31 pct. har en mellemlang og en lang videregående uddannelse, mens der kun er 9 pct., der har en erhvervsfaglig uddannelse. Denne fordeling kan hænge sammen med, at indvandrere der kommer til Danmark for at studere, i højere grad studerer på de videregående uddannelser.

Uddannelse og beskæftigelse

Fokus på 25-64-årige indvandrere med dansk og udenlandsk uddannelse

Det er veldokumenteret, at personer, der har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har bedre tilknytning til arbejdsmarkedet. Med de nye oplysninger om indvandrerens medbragte uddannelse er det interessant at undersøge, hvordan billedet ser ud for indvandrere, der har afsluttet en uddannelse i udlandet. Og hvordan klarer denne gruppe af indvandrere sig, når man sammenligner med indvandrere, der har taget en tilsvarende uddannelse i Danmark? Det er omdrejningspunktet for nærværende afsnit, der retter fokus mod at belyse, om der er væsentlige forskelle i beskæftigelsesomfang for 25-64-årige indvandrere med henholdsvis en dansk og en udenlandsk uddannelse.

*Udenlandsk uddannelse***Udenlandsk uddannelse**

Danmarks Statistiks opgørelse over befolkningens højeste fuldførte uddannelse bygger på en række forskellige kilder. Uddannelsesoplysninger der stammer fra bestemte kilder kan defineres som udenlandske uddannelser. Det drejer sig om følgende kilder:

- Spørgeskemaundersøgelserne om indvandrernes medbragte uddannelse
- Uddannelsesstyrelsens anerkendelseskontor

Uddannelser der stammer fra følgende kilder defineres som danske uddannelser:

- Folketællingen før 1970
- Kvalifikationsregister
- Elevregistrer

Hertil findes der en række kilder, hvor det ikke er muligt at afgøre, om uddannelsen er dansk eller udenlandsk. Disse uddannelser samt imputerede værdier er ikke medtaget i dette delafsnit.

Beskæftigelse stiger med uddannelsesniveau

For såvel 25-64-årige mænd med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere med henholdsvis en dansk og en udenlandsk uddannelse, er der en generel tendens til højere beskæftigelse for stigende uddannelsesniveau. Eksempelvis havde mandlige 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere, der kun har afsluttet en dansk grundskoleuddannelse en beskæftigelsesfrekvens på 55 pct. i 2016. Modsat lå beskæftigelsen på 79 pct. blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en lang videregående uddannelse i Danmark.

Men relativ høj beskæftigelse blandt vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskole- eller gymnasieuddannelse

Selvom beskæftigelsen generelt er stigende med uddannelsesniveaue, skiller vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskole- eller gymnasieuddannelse sig ud med en relativ høj beskæftigelse. Eksempelvis var 73 pct. af de vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskoleuddannelse i beskæftigelse. Det er en større andel end mænd med dansk oprindelse, der kun havde en grundskole uddannelse, hvor 65 pct. var i beskæftigelse. Den relativt høje beskæftigelse skal blandt andet ses i sammenhæng med, at over 40 pct. af de vestlige indvandrere, der har en udenlandsk grundskole- eller gymnasieuddannelse, er i Danmark for at arbejde.

Tabel 3.3 Beskæftigelsesfrekvenser for 25-64-årige mænd efter herkomst og højest fuldførte uddannelse. 2016

	Indvandrere				Personer med dansk oprindelse
	Dansk uddannelse		Udenlandsk uddannelse		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
Grundskole	54	55	73	44	65
Gymnasial	63	61	77	52	76
Erhvervsfaglig	82	78	80	52	86
Kort videregående	73	77	81	54	91
Mellemlang videregående ..	77	82	80	62	90
Bachelor	58	68	77	63	76
Lang videregående	74	79	84	73	92

Anm: Uddannelsesniveaue for personer med dansk oprindelse er opgjørt efter uddannelser taget i Danmark.

Ikke-vestlige indvandrere med en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse skiller sig ud

Rettes fokus mod de erhvervsfaglige uddannelser og sammenligner man grupperne på tværs, ligger beskæftigelsesniveaue blandt indvandrere meget tæt på niveaue for mænd med dansk oprindelse. Ikke-vestlige indvandrere med en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse skiller sig dog ud med en beskæftigelsesfrekvens på 52 pct. Om efterslæbet skyldes, at udenlandske erhvervsuddannelser ikke opfylder det kompetenceniveau, som det kræver for at etablere sig på det danske arbejdsmarked, kan ikke afgøres. I den sammenhæng er det dog værd at bemærke, at vestlige indvandrere, der har en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse, har en beskæftigelsesfrekvens på 80 pct.

Høj beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere med en dansk videregående uddannelse

Mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en kort, mellemlang- eller lang videregående uddannelse i Danmark, har en beskæftigelsesfrekvens på henholdsvis 77, 82 og 79 pct. Det er højere end ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en kort-, mellemlang- eller lang videregående uddannelse i udlandet. Her er beskæftigelsesfrekvenserne henholdsvis 54, 62 og 73 pct. Blandt de vestlige indvandrere er beskæftigelsen højere, hvis uddannelserne er afsluttet i udlandet.

Indvandrere med danske uddannelser har andre karakteristika

Korte, mellemlange- og lange videregående uddannelser afsluttet i Danmark giver tilsyneladende bedre beskæftigelse for ikke-vestlige indvandrere. Samtidig er det dog også sådan, at indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, typisk også er indvandrere, som har været i Danmark relativt længe. Derfor er der også en vis selektion i forhold til hvilke indvandrere, der afslutter en uddannelse i Danmark. Der er altså andre faktorer end blot den gennemførte uddannelse, som kan have en positiv effekt på beskæftigelsesniveauet.

Indvandrerkvinder med en dansk uddannelse har høj beskæftigelse

Blandt kvinderne er der også tendens til, at beskæftigelsen stiger med uddannelsesniveauet. Desuden fremgår det også, at når man ser bort fra grundskolen og det gymnasiale niveau, så er beskæftigelsen relativt høj blandt såvel vestlige som ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark. Eksempelvis var beskæftigelsesfrekvensen 77 pct. vestlige indvandrere og 74 pct. for ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en erhvervsuddannelse i Danmark. Det er næsten samme niveau som kvinder med dansk oprindelse. Differencen er lidt større mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere, der har afsluttet korte-, mellemlange- og lange videregående uddannelser i Danmark. Men i alle tilfælde har indvandrerkvinderne en beskæftigelsesfrekvens på over 70 pct.

Tabel 3.4 Beskæftigelsesfrekvenser for 25-64-årige kvinder efter herkomst og højest fuldførte uddannelse. 2016

	Indvandrere				Personer med dansk oprindelse
	Dansk uddannelse		Udenlandsk uddannelse		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
Grundskole	44	38	58	33	51
Gymnasial	58	49	64	37	72
Erhvervsfaglig	77	74	66	46	79
Kort videregående	74	71	69	46	86
Mellemlang videregående ..	77	78	69	47	86
Bachelor	57	59	69	54	72
Lang videregående	74	75	72	53	90

Anm: Uddannelsesniveauet for personer med dansk oprindelse er opgjort efter uddannelser taget i Danmark.

Ikke-vestlige indvandrerkvinder, der har afsluttet en uddannelse i udlandet, har lav beskæftigelse

Kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i udlandet, skiller sig ud med en lavere beskæftigelse end de øvrige grupper. Og sammenlignet med ikke-vestlige indvandrerkvinder, der har taget deres uddannelse i Danmark, så er deres beskæftigelse minimum 20 procentpoint lavere, når man sætter fokus på de korte-, mellemlange og lange videregående uddannelser. Tendensen til at beskæftigelsen er lavere, hvis uddannelsen er taget i udlandet, ses også blandt de vestlige indvandrere. Men her er differencen knap så stor, når man sammenligner med de vestlige indvandrere, der har afsluttet en tilsvarende uddannelse i Danmark.

3.2 Højeste fuldførte uddannelse for efterkommere

30-årige ikke-vestlige efterkommere

Fokus på 30-årige ikke-vestlige efterkommere

I dette afsnit fokuseres der på 30-årige ikke-vestlige efterkommere. 30-årige har en alder, hvor langt hovedparten har afsluttet deres uddannelse. Samtidig er det af hensyn til efterkommernes skæve aldersfordeling hensigtsmæssigt kun at betragte et enkelt alderstrin, når man ønsker at sammenligne dem med personer med dansk oprindelse.

35 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere har kun grundskole uddannelse

Alle efterkommere er pr. definition født i Danmark. Alligevel er der forholdsvis store forskelle mellem 30-årige ikke-vestlige efterkommere og 30-årige med dansk oprindelse, hvad angår sammensætningen på uddannelsesniveau. Blandt de ikke-vestlige mandlige efterkommere er der således 35 pct., som ikke har afsluttet nogen uddannelse ud over grundskolen. Den tilsvarende andel blandt 30-årige mænd med dansk oprindelse er 18 pct.

Andelen er 20 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere

Der er også stor forskel mellem kvindelige ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse, idet 20 pct. af ikke-vestlige efterkommere kun har afsluttet en grundskoleuddannelse mod 12 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 3.5 30-årige efter højeste fuldførte uddannelse. 2018

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
I alt	997	954	26 953	25 625
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Grundskole	35	20	18	12
Gymnasial	10	9	8	6
Erhvervsfaglig	24	22	35	25
Kort videregående	5	5	5	5
Mellemlang videregående	9	23	13	25
Bachelor	4	4	4	4
Lang videregående	11	15	17	22
Uoplyst	3	2	1	0

Kønsskel i uddannelse er større blandt ikke-vestlige efterkommere

Det mest bemærkelsesværdige resultat er dog imidlertid den store forskel mellem mandlige og kvindelige efterkommere. I alt har 69 pct. af de 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. For mændene er det kun 53 pct. Også blandt personer med dansk oprindelse har flere kvinder end mænd uddannet sig, men her er forskellen betydeligt mindre.

Stigning i 30-årige kvinders uddannelsesniveau siden 2008

Siden 2008 er andelen af 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere med en erhvervskompetencegivende uddannelse steget fra 56 pct. til 69 pct. For de mandlige ikke-vestlige efterkommere er stigningen mindre, idet 2018-niveauet på 53 pct. kun ligger 11 procentpoint højere end i 2008. Stigningen i ikke-vestlige efterkommeres uddannelsesniveau er altså størst blandt kvinderne.

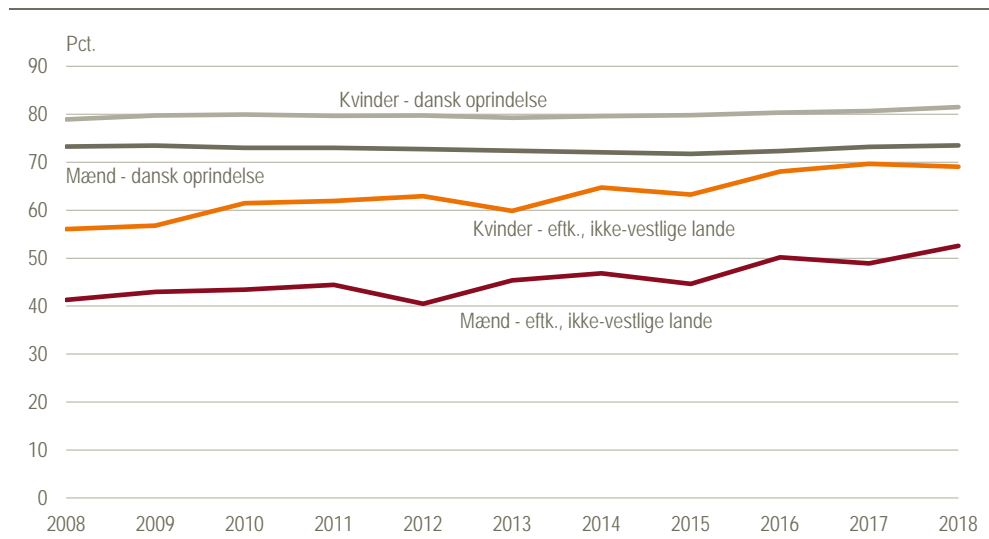
Forskel mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse

Med de nuværende niveauer er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 21 procentpoint højere for mænd med dansk oprindelse end for mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinder er forskellen 12 procentpoint.

Markant flere 30-årige efterkommere i 2018 end i 2008

Inden for de seneste ti år er antallet af 30-årige ikke-vestlige efterkommere steget med 149 pct., men det er stadigvæk en lille gruppe. Fx var der i 2008 kun 782 ikke-vestlige efterkommere på 30 år. I 2018 er antallet 1.951. I løbet af de kommende ti år vil gruppen af 30-årige ikke-vestlige efterkommere stige yderligere med 142 pct.

Figur 3.2 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse

Flere kvindelige efterkommere har taget en erhvervsfaglig uddannelse

Blandt de 30-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har en større andel af mændene med dansk oprindelse end mandlige ikke-vestlige efterkommere en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt kvinderne har flere med dansk oprindelse taget en lang videregående uddannelse sammenlignet med kvindelige ikke-vestlige efterkommere. De har derimod højere andele med erhvervsfaglige uddannelser.

Tabel 3.6 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2018

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Erhvervsfaglig	45	32	47	31
Kort videregående	10	7	7	6
Mellemlang videregående	18	33	17	31
Bachelor	7	6	5	5
Lang videregående	20	22	23	27

Højeste fuldførte uddannelse for 20-30-årige

Forskel på alder, hvor man afslutter erhvervskompetencegivende uddannelse

Der er naturligvis mange, som afslutter en erhvervskompetencegivende uddannelse længe før, de bliver 30 år. I figur 3.3 vises andelen med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle enkelte trin fra 20 til 30 år for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere.

Mandlige ikke-vestlige efterkommere har laveste andele på samtlige alderstrin

Det er usædvanligt, at personer i begyndelsen af 20'erne har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, men kurven stiger for alle grupperne fra alderstrin til alderstrin. Det fremgår, at de mandlige ikke-vestlige efterkommere hurtigt skiller sig ud som gruppen med de laveste andele på samtlige alderstrin. Mænd med dansk oprindelse har den højeste andel med en erhvervskompetencegivende uddannelse for alderstrinnene fra 20 til 22 år.

Fra 26 år stiger uddannelsesniveaet kraftigt blandt kvinder med dansk oprindelse

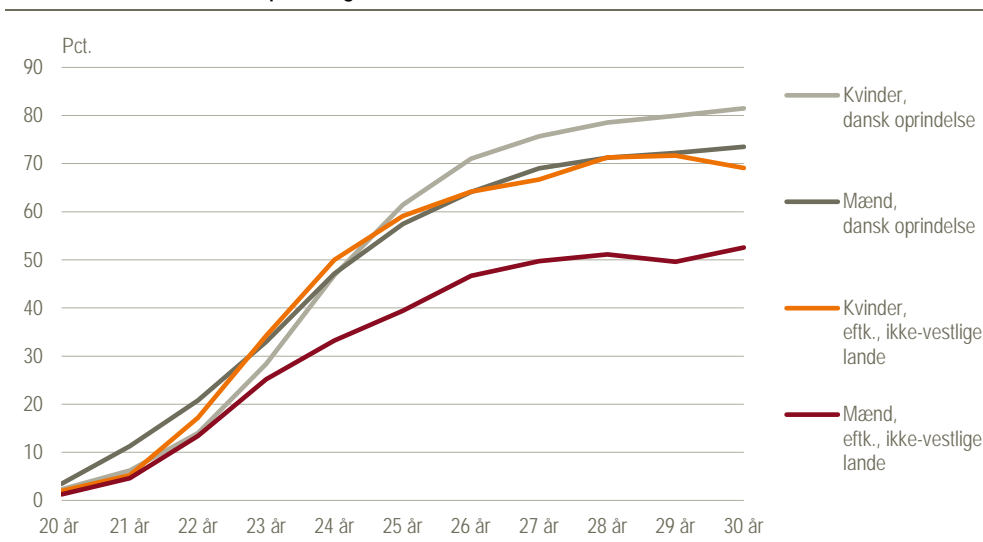
Blandt kvinderne følges ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse ad fra 20 til 25 år. Herefter sker der et tydeligt skift, og kvinder med dansk oprindelse bliver den gruppe, som har den højeste andel med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle alderstrin fra 25 til 30 år. Samtidig øges afstanden til de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. For de 23-årige kvinder er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 28 pct. blandt kvinder

med dansk oprindelse og 34 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 30-årige er de tilsvarende andele 81 pct. for kvinder med dansk oprindelse og 69 pct. for kvindelige ikke-vestlige efterkommere – en forskel på 12 procentpoint.

Alderstrin repræsenterer forskellige generationer

Man skal være opmærksom på, at det er forskellige generationer, man ser på, når man betragter aldersopdelte tal for 2018. Det behøver ikke være sådan, at de 23-årige ikke-vestlige efterkommere i dag har lige så stor afstand til kvinder med dansk oprindelse, som 30-årige har i dag, når de selv er 30 år. Om det bliver tilfældet, vil tiden vise.

Figur 3.3 Personer med erhvervskompetencegivende uddannelse. 2018

Sammensætning på uddannelsesniveau

Figur 3.4 til 3.7 viser sammensætningen på uddannelsesniveau for personer med erhvervskompetencegivende uddannelser. For de yngste alderstrin er erhvervsfaglige uddannelser dominerende for alle grupper. Det er der ikke noget overraskende i, da det reelt er den eneste type uddannelse, man kan nå at afslutte som 20-21-årig.

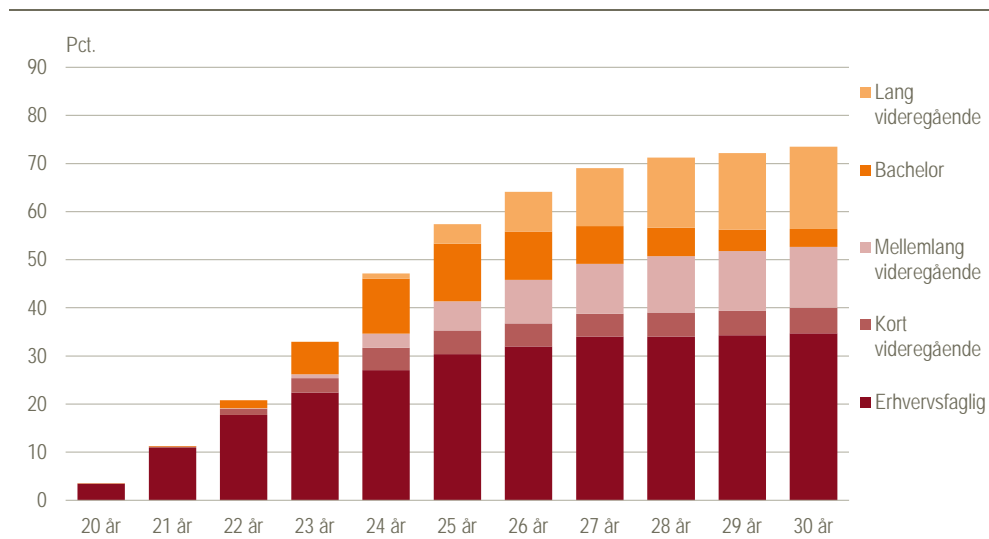
Færre mandlige ikke-vestlige efterkommere får erhvervsfaglige uddannelser

Hovedforklaringen på den store samlede forskel mellem omfanget af uddannelse blandt mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere er, at mandlige ikke-vestlige efterkommere i langt mindre grad afslutter erhvervsfaglige uddannelser. Allerede blandt 22-årige er der 18 pct. af mændene med dansk oprindelse, som har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse, mens den tilsvarende andel kun er 7 pct. blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 28-30-årige optræder der desuden en forskel i andelen, der har afsluttet en lang videregående uddannelse.

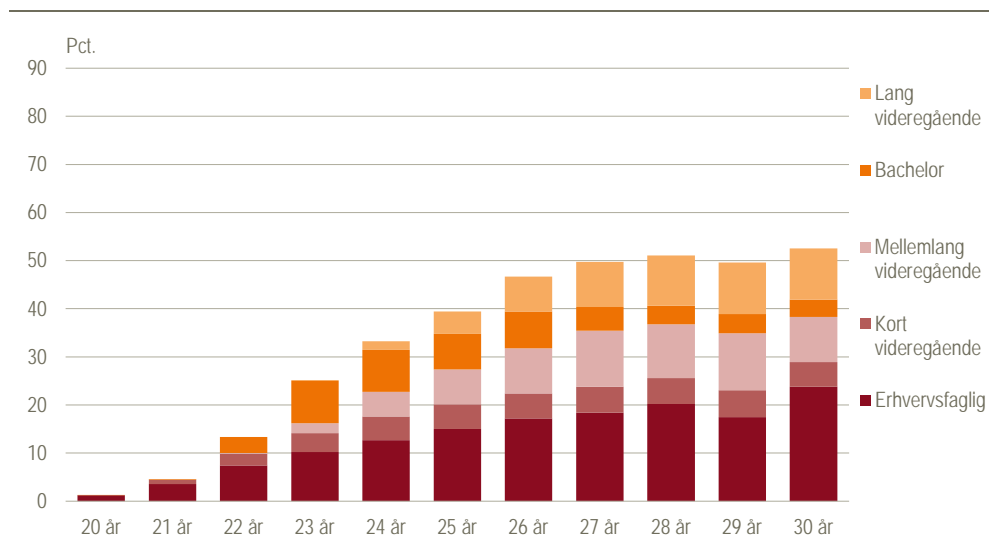
Ingen forskel på de korte- og mellemlange videregående uddannelser

Hvis man sammenligner de korte- og mellemlange videregående uddannelser, er forskellen på samtlige alderstrin dog lille. Blandt de 26-årige har 9 pct. af mænd med dansk oprindelse afsluttet en mellemlang videregående uddannelse. Den tilsvarende andel for ikke-vestlige efterkommere er også 9 pct. Blandt de 30-årige har 5 pct. af både mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere afsluttet en kort videregående uddannelse.

Figur 3.4 Mænd med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2018

Figur 3.5 Mandlige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2018

For kvinderne er der stor lighed i andelen med erhvervsfaglige uddannelser

Blandt kvinderne er forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere betydeligt mindre end hos mændene. Der er dog fortsat klare forskelle, som stiger med alderen. Mens hovedforklaringen til den store forskel blandt mændene er lavere andele med erhvervsfaglige uddannelser blandt ikke-vestlige efterkommere, er det lige omvendt hos kvinderne. Her er andelen med afsluttede erhvervsfaglige uddannelser forholdsvis tæt på hinanden for alle alderstrin. Blandt de 28-årige er andelen 23 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og 21 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 21-25-årige har kvindelige ikke-vestlige efterkommere højere andele med videregående uddannelser, men fra 26-års alderen er andelen højest blandt kvinder med dansk oprindelse.

Færre ikke-vestlige efterkommere tager videregående uddannelser

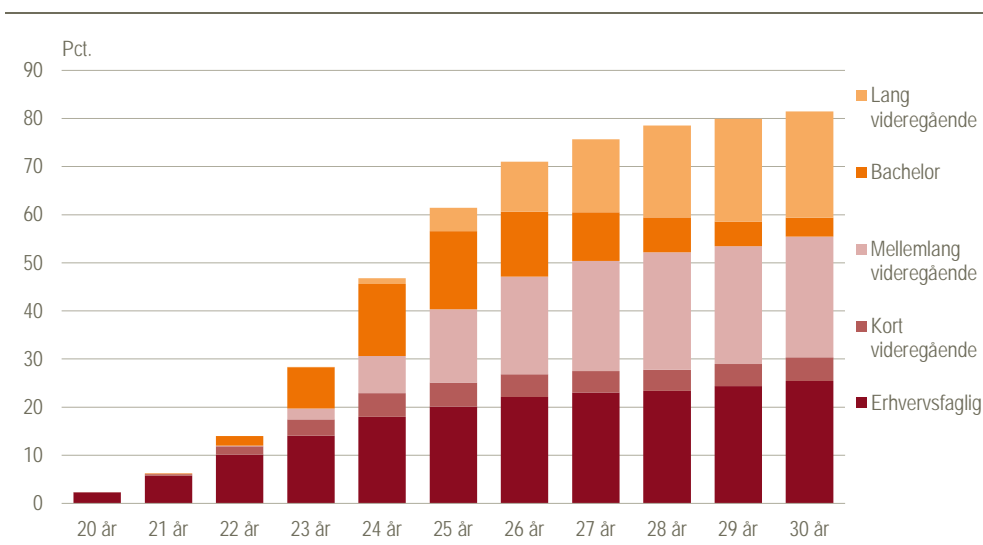
For kvinder med dansk oprindelse stiger andelen, som har afsluttet en mellemlang eller lang videregående uddannelse, kraftigt fra 26-års alderen. Blandt de ikke-vestlige efterkommere ses samme stigningsmønster for dem, der har afsluttet en mellemlang videregående uddannelse. Der ses også en stigning for dem, der har afsluttet en lang videregående uddannelse, men her er stigningen ikke lige så kraftig. Blandt 26-årige har 31 pct. af kvinderne afsluttet en mellemlang eller lang videregående uddannelse – både blandt kvinder med dansk oprindelse og kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 30-årige er andelen steget til 47 pct. blandt

kvinder med dansk oprindelse, mens den er 39 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

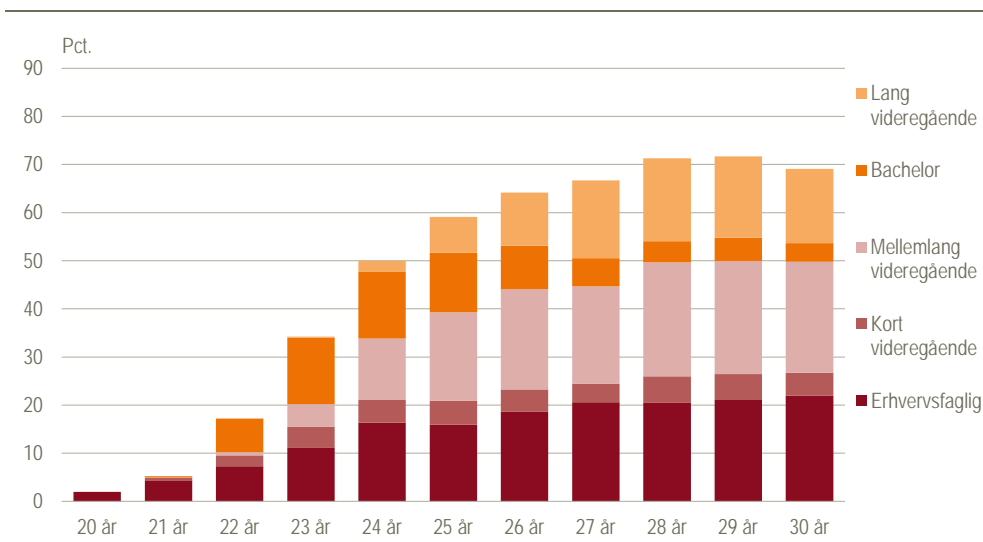
Forskelle manifesterer sig først sidst i 20'erne

Frem til og med 25-års alderen ser det ud som om, at ikke-vestlige efterkommere tager uddannelser i samme omfang som kvinder med dansk oprindelse. Det skyldes, at de først og fremmest afslutter erhvervsfaglige uddannelser, som de begynder tidligt på og afslutter hurtigt. Kvinder med dansk oprindelse tager derimod i højere grad videregående uddannelser, som de både begynder på og afslutter senere. Det manifesterer sig på alderstrinene sidst i 20'erne, hvor forskellen i uddannelsesniveau mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige ikke-vestlige efterkommere forøges.

Figur 3.6 Kvinder med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2018

Figur 3.7 Kvindelige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2018

3.3 Under uddannelse

Flere unge med dansk oprindelse end indvandrere i gang med uddannelse

Flere unge med dansk oprindelse går i gang med en uddannelse end unge indvandrere. Blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse er 37 pct. under uddannelse, mens den tilsvarende andel er 28 pct. for vestlige indvandrere og 20 pct. for ikke-vestlige indvandrere. Der er en meget større andel efterkommere end indvan-

drere, som er i gang med en uddannelse. Blandt de 20-29-årige vestlige efterkommere er andelen endda højere end blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Vestlige efterkommere er dog en relativt lille gruppe, som kun udgør 8 pct. af alle efterkommere i aldersgruppen 20-29 år.

Halvdelen af de 20-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Der er stor forskel på, hvor stor en andel der er under uddannelse på de enkelte alderstrin i aldersgruppen 20-29 år, og generelt er andelen faldende med alderen. For mænd med dansk oprindelse er andelen højest blandt 22-årige og lavest blandt 29-årige. Der er 51 pct. af de 22-årige mænd med dansk oprindelse, som er under uddannelse, mens andelen kun er 15 pct. blandt de 29-årige. Blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige, idet 49 pct. af de 20-årige er under uddannelse mod kun 14 pct. af de 29-årige.

Mange 20 og 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Blandt 20 og 22-årige kvinder er der en højere andel under uddannelse af de ikke-vestlige efterkommere end kvinder med dansk oprindelse. Det kan afspejle, at det er mere almindeligt for efterkommere at begynde med en erhvervskompetencegivende uddannelse lige efter afslutningen af ungdomsuddannelsen, mens mange med dansk oprindelse venter 1-2 år. For alle alderstrin over 22 år er andelen under uddannelse højere for kvinder med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere.

Tabel 3.7 20-29-årige mænd samt andel under uddannelse. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd					
20-29 år	33 791	30 104	1 618	18 340	313 432
20 år	1 948	1 875	188	2 397	31 768
21 år	2 482	1 942	158	2 284	32 108
22 år	2 840	2 252	173	2 220	33 281
23 år	3 340	2 576	165	2 139	33 161
24 år	3 676	2 666	155	2 016	32 129
25 år	3 769	3 134	160	1 889	32 345
26 år	3 868	3 403	172	1 633	30 609
27 år	4 081	3 849	170	1 377	30 511
28 år	3 956	4 075	153	1 270	29 283
29 år	3 831	4 332	124	1 115	28 237
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	28	20	39	37	37
20 år	47	32	46	49	45
21 år	38	31	48	48	48
22 år	41	28	49	49	51
23 år	39	28	47	48	50
24 år	36	25	44	41	46
25 år	29	23	40	33	37
26 år	23	18	37	26	31
27 år	19	15	30	19	24
28 år	14	12	26	15	18
29 år	11	10	15	14	15

Mere end dobbelt så mange 20-årige som 29-årige ikke-vestlige efterkommere

I en sammenligning af uddannelsesniveauer for de uddannelser, som henholdsvis 20-29-årige med dansk oprindelse, 20-29-årige indvandrere og 20-29-årige efterkommere er i gang med, er det relevant at være opmærksom på gruppernes forskellige fordeling på de enkelte alderstrin. Ikke-vestlige efterkommere er fx kendetegnet ved at være unge, og her er antallet på de enkelte alderstrin faldende med alderen. Der er mere end dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige.

For ikke-vestlige
indvandrere er
forholdet omvendt

Antallet af kvindelige ikke-vestlige indvandrere er derimod stigende fra alderstrin til alderstrin. Der er i alt 4.458 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er 29 år, mens der til sammenligning kun er 1.626 20-årige. De mandlige ikke-vestlige indvandrere følger samme mønster.

Tabel 3.8 20-29-årige kvinder samt andel under uddannelse. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Kvinder					
20-29 år	33 803	30 262	1 597	17 142	298 260
20 år	2 318	1 626	198	2 386	29 881
21 år	2 752	1 913	180	2 204	30 271
22 år	3 044	2 137	157	2 102	31 514
23 år	3 443	2 508	176	1 980	31 810
24 år	3 748	2 631	171	1 899	30 584
25 år	3 744	3 141	155	1 679	30 757
26 år	3 799	3 573	152	1 485	29 391
27 år	3 753	4 095	157	1 240	29 005
28 år	3 580	4 180	128	1 154	28 170
29 år	3 622	4 458	123	1 013	26 877
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	31	20	43	46	42
20 år	39	35	38	57	36
21 år	41	33	63	65	52
22 år	44	33	58	67	63
23 år	43	32	62	61	63
24 år	41	25	56	48	56
25 år	35	22	40	38	45
26 år	26	17	34	28	34
27 år	19	13	25	19	26
28 år	16	12	23	17	20
29 år	12	11	18	12	15

Fokus på 22-åriges
igangværende uddannelser

I det følgende er fokus rettet mod de 22-årige. Som følge af efterkommernes skæve aldersfordeling med flere yngre er det hensigtsmæssigt at se på personer, der er præcis lige gamle, når man ønsker at sammenligne de forskellige gruppers fordeling på uddannelsesniveauer. De 22-årige er valgt som alderstrin, da langt de fleste 22-årige er færdige med grundskolen og en eventuel gymnasial uddannelse. Samtidig er det de færreste 22-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tabel 3.9 22-årige mænd, der er i gang med en uddannelse efter uddannelsesniveau. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt under uddannelse	1 163	641	84	1 078	16 869
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	5	2	2	2
Gymnasial	1	6	2	3	3
Erhvervsfaglig	4	20	17	16	25
Kort videregående	17	9	15	13	9
Mellemlang videregående	32	23	15	27	20
Bachelor	23	26	43	32	38
Lang videregående	23	11	5	7	3

Mange efterkommere i gang med en mellemlang videregående uddannelse

Blandt de 22-årige, som er i gang med en uddannelse, er personer med dansk oprindelse i højere grad end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gang med en bacheloruddannelse. Til gengæld er der en større andel af ikke-vestlige efterkommere, der er i gang med en mellemlang videregående uddannelse.

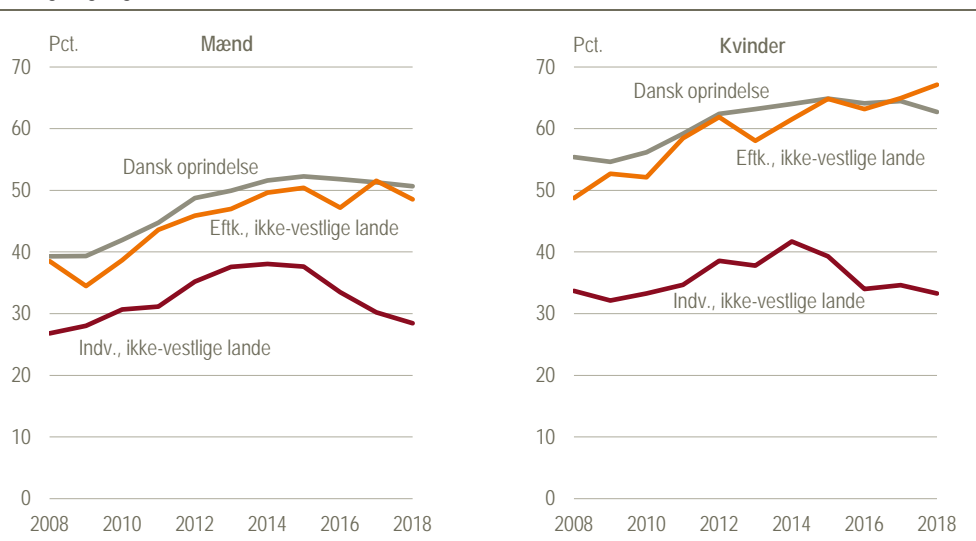
Tabel 3.10 22-årige kvinder, der er i gang med en uddannelse efter uddannelsesniveau. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt under uddannelse	1 334	711	91	1 411	19 760
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	3	0	1	1
Gymnasial	1	4	1	2	1
Erhvervsfaglig	2	12	7	9	14
Kort videregående	12	7	7	7	7
Mellemlang videregående	33	32	32	41	33
Bachelor	27	28	46	29	40
Lang videregående	25	15	8	10	3

Stor stigning i andelen under uddannelse siden 2008

Siden 2008 er der sket en kraftig stigning i andelen af 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere, som er under uddannelse. I 2008 var det således kun 47 pct. af de ikke-vestlige kvindelige efterkommere, som var under uddannelse, mens andelen er 67 pct. i 2018.

Figur 3.8 22-årige i gang med en uddannelse efter herkomst

Niveauet blandt 22-årige efterkommere er på linje med personer med dansk oprindelse

Andelen af 22-årige under uddannelse ligger på 51 pct. for mænd med dansk oprindelse og 49 pct. for mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er niveauet blandt de ikke-vestlige efterkommere 67 pct., hvilket er lidt højere end for kvinder med dansk oprindelse, hvor 63 pct. er under uddannelse.

3.4 Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse

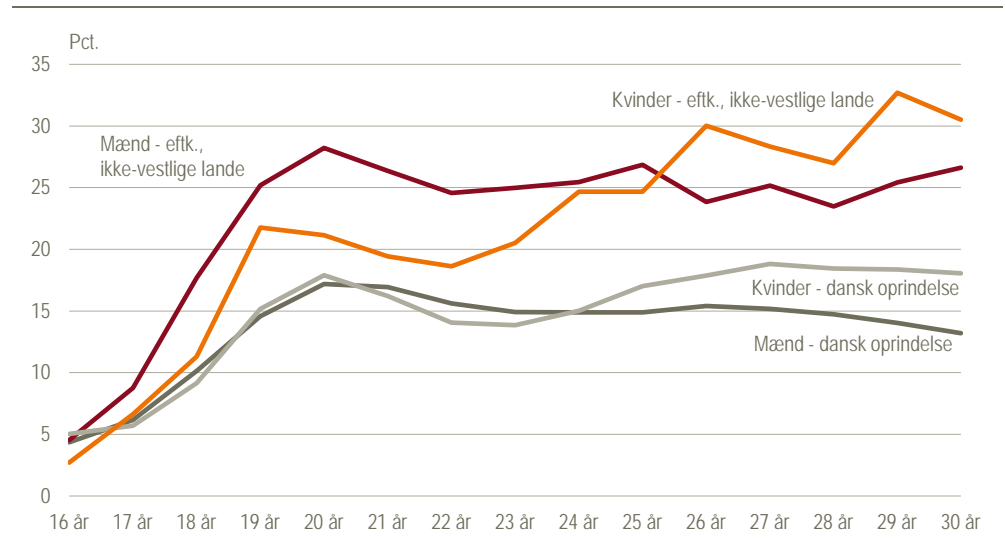
En samlet indikator for andel i beskæftigelse eller under uddannelse

I stedet for at måle uddannelse og beskæftigelse hver for sig kan man integrere dem i en samlet indikator. Her er det valgt at vende indikatoren om, så der ses på andelen, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse. Fra et integrationsmæssigt synspunkt kan en høj værdi altså anses for at være dårlig, mens en lav andel, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse, kan anses for at være godt.

Uddannelses- og
beskæftigelsesstatistik
for 2016

For at få beskæftigelsesoplysningerne tilknyttet er der i dette afsnit anvendt uddannelsesoplysninger, der er opgjort ultimo december 2016. Det er for at sikre den tidsmæssige konsistens med den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, der er opgjort ultimo november 2016. Der er altså brugt tal, der er ét år ældre end tallene anvendt i de foregående afsnit i dette kapitel.

Figur 3.9 Personer, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2016

Flere ikke-vestlige
efterkommere hverken i
beskæftigelse eller
under uddannelse

Andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, er lav for 16-årige. Herefter stiger den for hvert alderstrin frem til 19-års alderen. Dette mønster gør sig både gældende for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Blandt 20-årige er andelen 17 pct. for mænd og 18 pct. for kvinder med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere ligger på et højere niveau, idet 28 pct. af mændene og 21 pct. af kvinderne hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse.

Stigende tendens fra
20 til 30-års alderen for de
ikke-vestlige efterkommere

For personer med dansk oprindelse ligger andelen ret stabilt på alderstrinnene fra 20 til 30 år, hvorimod efterkommerne har et mere ujævnt forløb. Dog er der tale om en stigende tendens. Især bemærker man udviklingen for kvinderne, hvor andelen stiger kraftigt fra 20-års alderen fra et niveau på 21 pct. til 31 pct. blandt de 30-årige. Niveaulet for de mandlige ikke-vestlige efterkommere ligger omkring 27 pct. både blandt de 20-årige og de 30-årige. Forskellen mellem de ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er blandt de 30-årige 13 procentpoint både for mænd og kvinder.

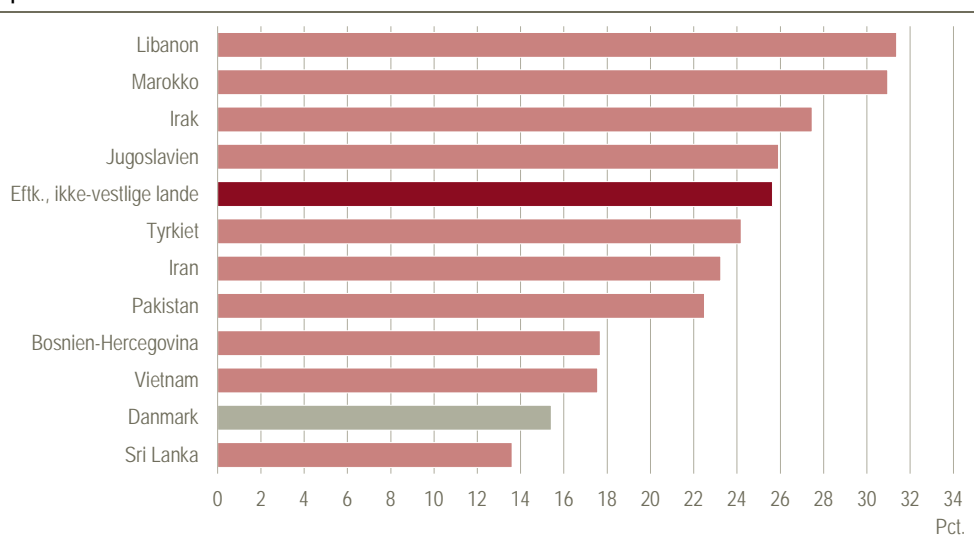
Tyrkiske efterkommere
udgør 46 pct. af alle
30-årige ikke-vestlige
efterkommere

Det samlede resultat for ikke-vestlige efterkommere er meget afhængigt af, hvordan de tyrkiske efterkommere klarer sig, da det på alle alderstrin er klart den største gruppe af efterkommere. De tyrkiske efterkommeres dominans er størst på de højeste alderstrin. Deres andel af alle ikke-vestlige efterkommere udgør 46 pct. blandt de 30-årige og 21 pct. blandt de 16-årige.

Små udsving for personer
med dansk oprindelse
fra 20 til 30 år

Blandt personer med dansk oprindelse er der kun små forskelle i andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse på alderstrinnene fra 20 til 29 år. På den baggrund er det valgt at slå de 20-29-årige sammen til en aldersgruppe for at kunne belyse forskellene på de enkelte oprindelseslande blandt efterkommerne nærmere. De fleste grupper er for små til at kunne opdeles på enkelte alderstrin, så det er nødvendigt med en større aldersgruppe. Helt konkret er der set på efterkommere med oprindelse i de ti lande, som flest 20-29-årige efterkommere har oprindelse i 1. januar 2017. De ti oprindelseslande omfatter 76 pct. af alle efterkommere mellem 20 og 29 år.

Figur 3.10 Mænd, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere efter oprindelsesland. 2016

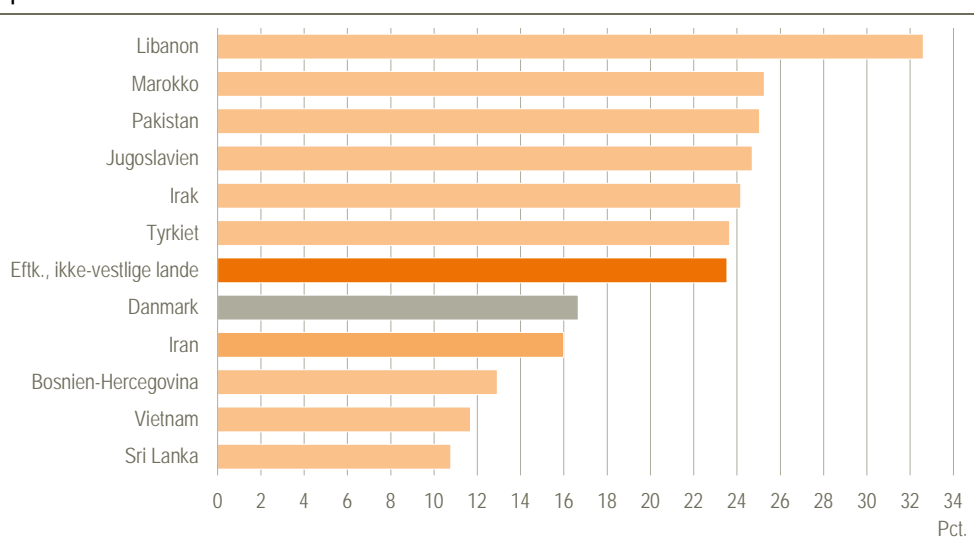
Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Mange libanesiske efterkommere er hverken i beskæftigelse eller uddannelse

Blandt mændene er det de libanesiske efterkommere, som med 31 pct. har den største andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Herefter følger efterkommere med oprindelse i Marokko. Det samlede tal for alle ikke-vestlige efterkommere er 26 pct., hvilket ikke overraskende er meget tæt på andelen blandt de tyrkiske efterkommere, da de er den største gruppe af efterkommere. Det er efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, som med 14 pct. har den laveste andel, der hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse. Andelen ligger faktisk lidt lavere end andelen for mænd med dansk oprindelse. Også efterkommere med oprindelse i Vietnam har en relativt lav andel med 18 pct.

Figur 3.11 Kvinder, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere efter oprindelsesland. 2016

Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Lave andele blandt efterkommere med srilankansk oprindelse

Blandt kvinderne er det også efterkommere med oprindelse i Libanon, som ligger klart højest med 33 pct. Marokkanske efterkommere ligger næsthøjest med 25 pct. Også blandt kvinderne fremgår det, at de tyrkiske efterkommeres andel stort set svarer til hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Begge grupper har en andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, på 24 pct. Igen afspejler det, hvor stor en andel de tyrkiske efterkommere udgør af hele gruppen af ikke-vestlige

efterkommere. Blandt kvinderne er det også efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, der har den laveste andel blandt kvinderne med 11 pct.

3.5 Karakterer i grundskolen

Fokus på forskelle i karakterer

I dette afsnit ser vi på karakterer i grundskolen. Fokus er naturligvis rettet mod forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse.

Karakterer i fokus

Der ses på karakterer i de såkaldt bundne prøvfag ved folkeskolens afgangsprøve. Det drejer sig om:

Dansk, mundtlig
 Dansk, læsning
 Dansk, retskrivning
 Dansk, skriftlig
 Matematik, matematiske færdigheder
 Matematik, matematisk problemløsning
 Engelsk, mundtlig
 Fysik/kemi, praktisk/mundtlig eller Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi

Karakterer i alle de ovenstående fag er lagt sammen ved udregningen af de samlede gennemsnit for alle bundne prøvfag.

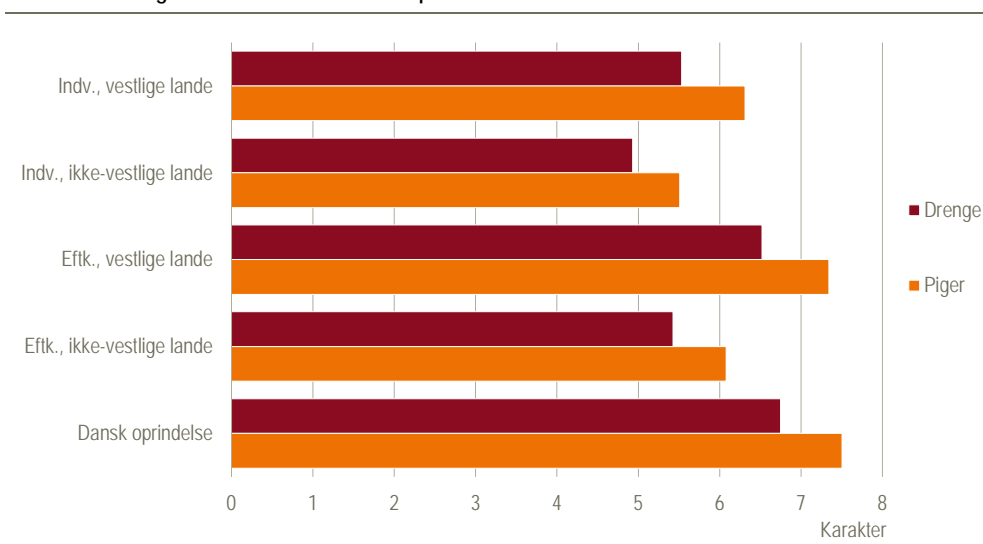
De seneste fem skoleår lagt sammen, så det er muligt at se på alle herkomstgrupper og underopdele nogle af grupperne på enkelte oprindelseslande. Fysik/kemi, praktisk/mundtlig er fra skoleåret 2016/2017 udfaset som prøvfag, mens der er indført Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Derfor er der ikke beregnet et særskilt femårs karaktergennemsnit for prøvfagene Fysik/kemi, praktisk/mundtlig og Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Elever i specialklasser og privatister (elever som ikke har mulighed for at aflægge prøve på en skole fx på grund af hjemmeundervisning) er heller ikke medtaget.

Vestlige efterkommere ligger tæt på drenge og piger med dansk oprindelse

For drenge og piger med dansk oprindelse ligger gennemsnitskarakteren på 6,7 og 7,5, når man ser på samtlige karakterer til alle bundne prøver i de seneste fem skoleår. De vestlige efterkommere har næsten lige så høje gennemsnit med 6,5 blandt drengene og 7,3 blandt pigerne.

Figur 3.12

Samlet karaktergennemsnit for alle bundne prøver. 2013-2017

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har laveste karaktergennemsnit

Herefter er der et forholdsvis stort spring ned til de vestlige indvandrere på tredjepladsen. For de vestlige indvandrere er gennemsnittet 5,5 blandt drengene og 6,3 blandt pigerne. De ikke-vestlige efterkommere ligger med niveauer på 5,4 og 6,1 lidt lavere, mens de ikke-vestlige indvandrere har de laveste gennemsnit med 4,9 blandt drengene og 5,4 blandt pigerne. I alle fem herkomstgrupper ligger pigernes gennemsnit højere end drengenes.

7-trinsskalalen, der blev indført i 2007, indeholder karaktererne:

12 – gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

10 – gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

7 – gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.

4 – gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.

02 – gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

00 – gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

-3 – gives for den ringe præstation, som er helt uacceptabel.

Karakterer i de bundne prøvafag

I tabel 3.11 og 3.12 fremgår gruppernes karaktergennemsnit i de bundne prøvafag. Det er også angivet, hvor stort datagrundlaget er for de forskellige grupper. Vestlige indvandrere og efterkommere er de to mindste grupper. Blandt de drenge og piger, som har fået karakterer i de bundne prøvafag i de seneste fem skoleår, udgør vestlige indvandrere og efterkommere tilsammen kun omkring 1 pct. De tilsvarende andele ligger omkring 2 pct. for ikke-vestlige indvandrere og omkring 7 pct. for ikke-vestlige efterkommere. Ikke-vestlige efterkommere er altså klart den antalsmæssigt vigtigste gruppe efter personer med dansk oprindelse. De vil derfor naturligt være i fokus i dette afsnit. Da efterkommerne alle er født i Danmark, udgør de også en mere homogen gruppe, som er mere sammenlignelig med personer med dansk oprindelse. Indvandrere er derimod en langt mere sammensat gruppe med hensyn til opholdstid i Danmark.

Tabel 3.11 Drenges karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2013-2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	----- karaktergennemsnit -----				
Alle bundne prøver	5,5	4,9	6,5	5,4	6,7
Dansk, mundtlig	5,4	5,8	6,7	6,0	7,0
Dansk, læsning	4,7	4,1	5,7	4,7	6,2
Dansk, retskrivning	4,5	4,1	6,0	5,3	6,4
Dansk, skriftlig	4,1	4,1	5,4	4,8	5,8
Matematiske færdigheder	6,5	5,4	7,1	5,8	7,5
Matematisk problemløsning	5,8	4,5	6,5	4,9	6,8
Engelsk, mundtlig	7,4	6,5	8,2	6,7	7,7
	----- antal -----				
Dansk, mundtlig	1 141	2 983	806	10 802	136 893
Dansk, læsning	1 174	3 056	814	10 943	137 653
Dansk, retskrivning	1 174	3 046	815	10 935	137 413
Dansk, skriftlig	1 172	3 016	814	10 914	137 197
Matematiske færdigheder	1 232	3 244	811	10 925	137 519
Matematisk problemløsning	1 219	3 168	808	10 895	137 084
Engelsk, mundtlig	1 165	2 987	795	10 541	134 774

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Tabellen viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag.

Ikke-vestlige efterkommere opnår lavere karakterer end personer med dansk oprindelse – både blandt drenge og piger

De ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer end drenge og piger med dansk oprindelse. Blandt drengene er deres samlede gennemsnit 5,4 mod 6,7 for drenge med dansk oprindelse. For pigerne er det samlede gennemsnit 6,1 mod 7,5 for piger med dansk oprindelse. Selv om de ikke-vestlige efterkommerpiger ligger lidt højere end de ikke-vestlige efterkommerdrengene, ligger de relativt set lige så meget under piger med dansk oprindelse som drengene ligger under niveauet for drenge med dansk oprindelse. Forskellen er 1,3 for drengene og 1,4 for pigerne. Sammenlignet

med personer med dansk oprindelse klarer de ikke-vestlige efterkommerpiger sig altså ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommerdrengene.

Tabel 3.12 Pigers karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2013-2017

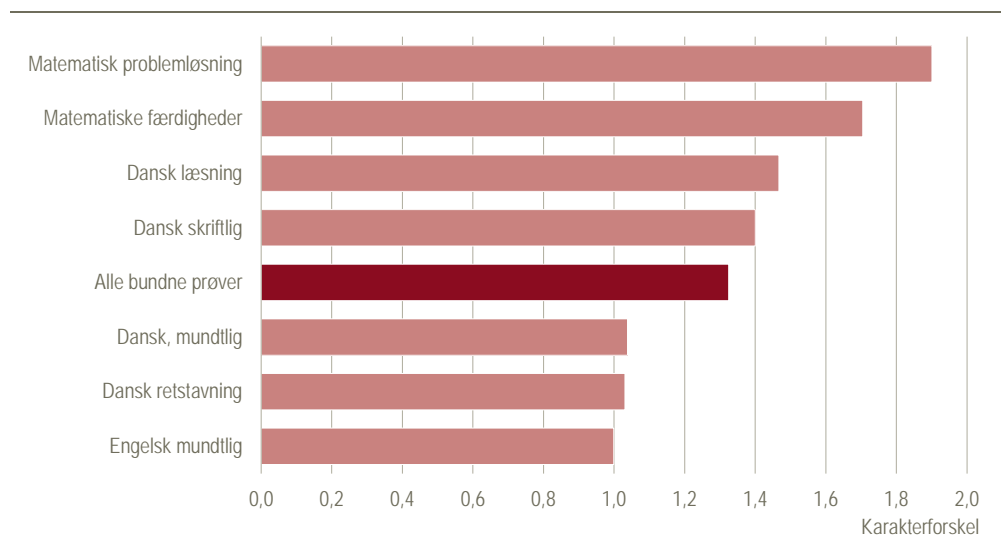
	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	karaktergennemsnit				
Alle bundne prøver	6,3	5,5	7,3	6,1	7,5
Dansk, mundtlig	7,4	7,2	8,5	7,7	8,8
Dansk, læsning	5,8	4,7	6,8	5,3	7,2
Dansk, retskrivning	5,7	4,8	7,2	6,1	7,6
Dansk, skriftlig	5,6	5,2	7,2	6,0	7,4
Matematiske færdigheder	6,2	4,9	6,7	5,2	6,9
Matematisk problemløsning	5,8	4,5	6,5	4,8	6,7
Engelsk, mundtlig	7,8	7,3	8,8	7,5	8,0
	antal				
Dansk, mundtlig	1 227	3 119	777	11 163	136 327
Dansk, læsning	1 250	3 178	787	11 260	137 016
Dansk, retskrivning	1 248	3 168	786	11 259	136 932
Dansk, skriftlig	1 245	3 153	787	11 215	136 793
Matematiske færdigheder	1 287	3 248	781	11 154	136 404
Matematisk problemløsning	1 286	3 195	779	11 131	136 003
Engelsk, mundtlig	1 240	3 090	768	10 903	134 386

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Tabellen viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag.

Fokus på ikke-vestlige efterkommere

Bortset fra personer med dansk oprindelse er de ikke-vestlige efterkommere som nævnt den klart største gruppe. Da efterkommerne alle er født i Danmark, udgør de også en mere homogen gruppe, som er mere sammenlignelig med personer med dansk oprindelse. Derfor er det interessant at undersøge forskellene mellem gruppen af ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse mere detaljeret. I figur 3.13 og 3.14 er der set på forskellen i karaktergennemsnit mellem de to grupper i alle de bundne prøvefag.

Figur 3.13 Forskel i drenges karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2013-2017

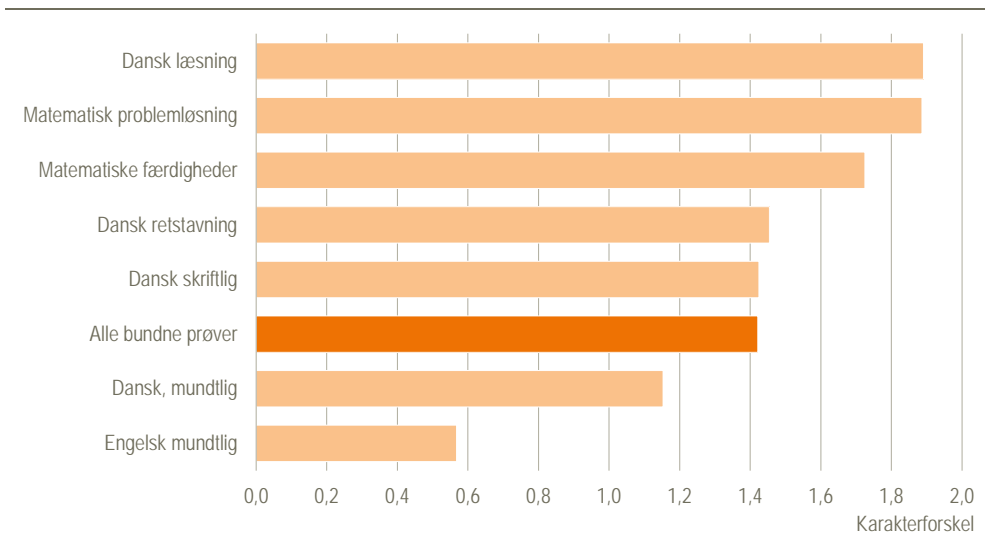

Ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i matematik og dansk læsning

For drengene er det de to matematiske fag, som de ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i. Størst er forskellen i matematisk problemløsning, hvor karaktergennemsnittet ligger 1,9 lavere for de ikke-vestlige efterkommere. For matematiske færdigheder er forskellen 1,7. Næsten samme forskel findes også i dansk

læsning. Det er i mundtlig dansk retskrivning og engelsk mundtlig, at de laveste forskelle findes.

Figur 3.14 Forskel i pigers karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2013-2017

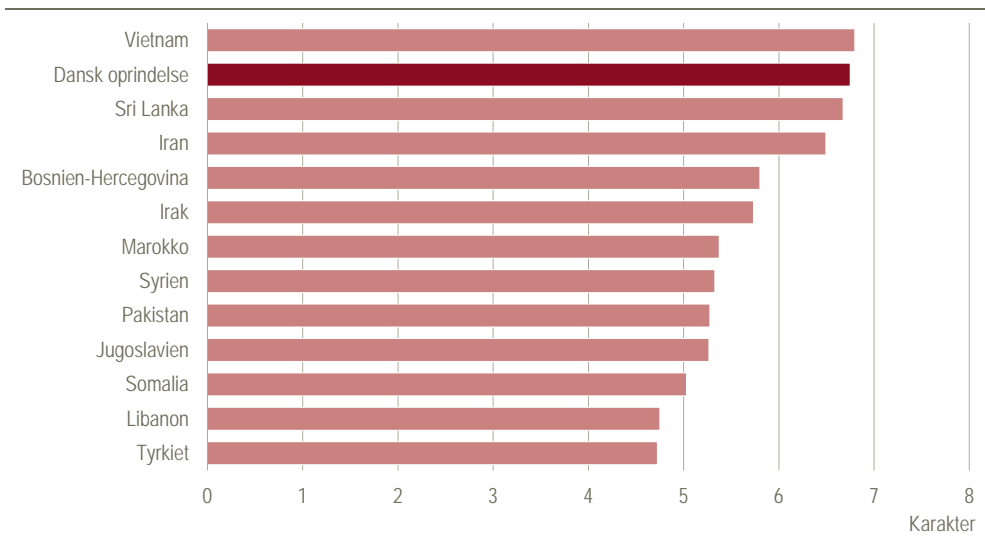
Lavest karakterforskel findes i engelsk

For pigerne findes de største forskelle i dansk læsning og matematisk problemløsning. I begge tilfælde har piger med dansk oprindelse et karaktergennemsnit, som ligger 1,9 højere end de ikke-vestlige efterkommeres. Matematiske færdigheder er faget med tredjestørst forskel med en karakterforskel på 1,7. For pigerne er det i engelsk, at den laveste forskel findes med 0,6.

Store forskelle mellem landegrupper inden for de ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere omfatter personer med oprindelse i mange forskellige lande, og der kommer store forskelle frem, når man opdeler gruppen på enkelte oprindelseslande. I figur 3.15 og 3.16 fremgår det samlede karaktergennemsnit for ikke-vestlige efterkommere med oprindelse i de 12 lande, som har flest 16-årige efterkommere i perioden 2013-2017.

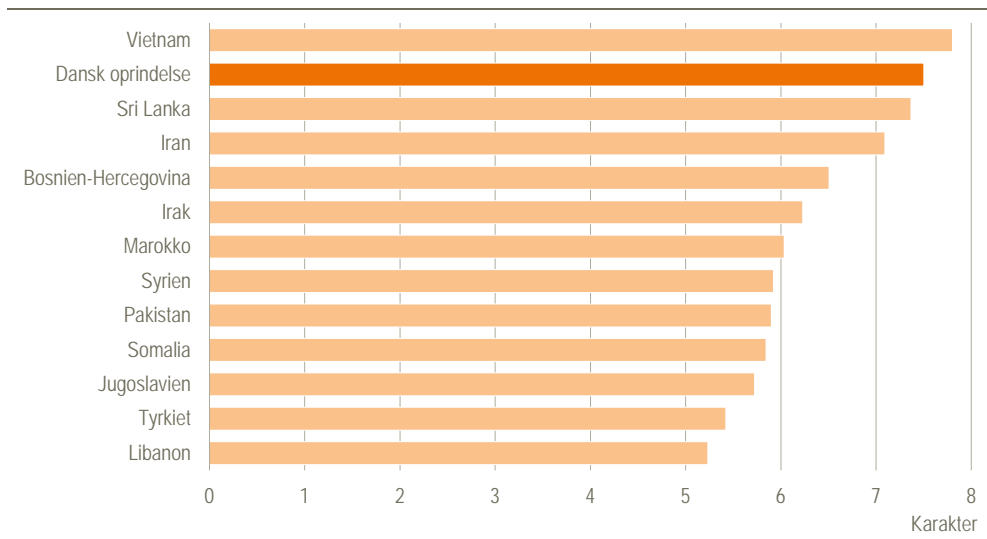
Figur 3.15 Drenges karaktergennemsnit for alle bundne prøver for efterkommere efter oprindelsesland. 2013-2017

Vietnamesiske efterkommere har højeste gennemsnit

Efterkommere med oprindelse i Vietnam skiller sig ud blandt både drenge og piger, som gruppen med det højeste karaktergennemsnit. For begge køn ligger de vietnamesiske efterkommere endda en smule højere end drenge og piger med dansk oprindelse. På de følgende pladser finder vi efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, Iran og Bosnien-Hercegovina.

Figur 3.16 Pigers karaktergennemsnit for alle bundne prøver for efterkommere efter oprindelsesland. 2013-2017

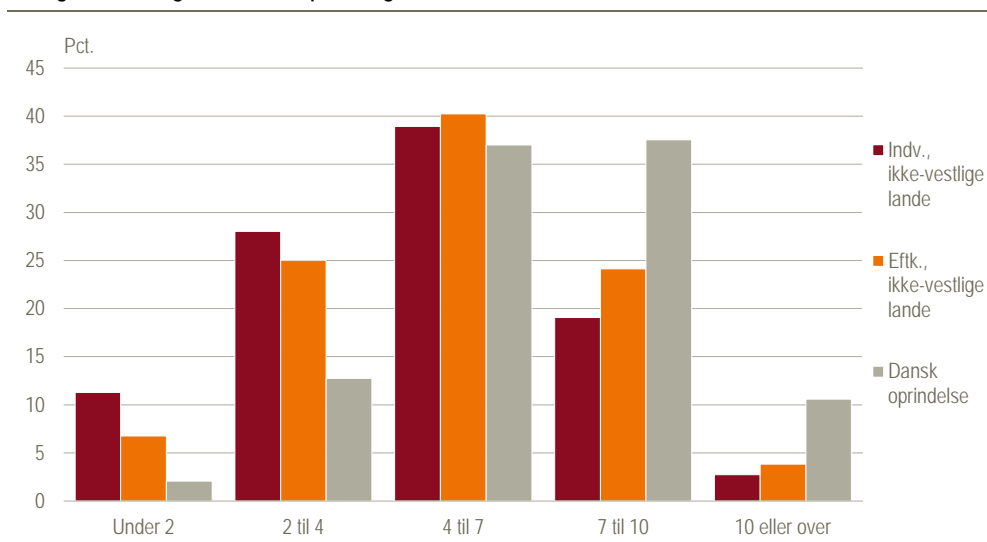
Mens efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest for både drenge og piger. De tyrkiske efterkommeres karaktergennemsnit ligger 2,1 lavere end de vietnamesiskes blandt drengene. For pigerne er der en forskel på 2,6 mellem de vietnamesiske efterkommere i toppen og de libanesiske efterkommere i bunden.

Efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest for både drenge og piger. De tyrkiske efterkommeres karaktergennemsnit ligger 2,1 lavere end de vietnamesiskes blandt drengene. For pigerne er der en forskel på 2,6 mellem de vietnamesiske efterkommere i toppen og de libanesiske efterkommere i bunden.

Karaktergennemsnit dækker over en stor spredning

Fokus har her været på karaktergennemsnit. Et sådan simpelt gennemsnit dækker naturligvis over en stor spredning i alle grupper. Figur 3.17 og 3.18 med karakterernes spredning tegner dog et billede af en spredning, der er som man kan forvente. Andelene med lave karakterer er høj blandt de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere og lav blandt drenge og piger med dansk oprindelse. Omvendt er der relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som har høje karaktergennemsnit.

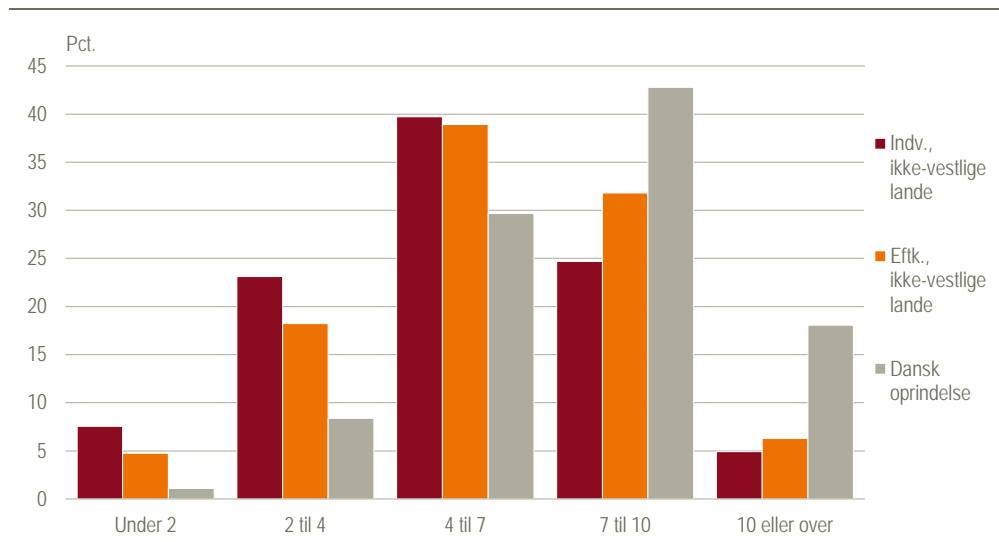
Figur 3.17 Drenges karaktergennemsnits spredning. 2013-2017

Sammenlignet med dansk oprindelse har næsten fire gange så mange under 2 i gennemsnit blandt ikke-vestlige efterkommere

Et karaktergennemsnit under 2 svarer til at man ligger under niveauet for den minimalt acceptable præstation. Blandt drengene er det tilfældet for 11 pct. af de ikke-vestlige indvandrere og 7 pct. af de ikke-vestlige efterkommere, mens andelen er 2 pct. blandt drenge med dansk oprindelse. Blandt pigerne er de tilsvarende andele 8 pct. for de ikke-vestlige indvandrere, 5 pct. for de ikke-vestlige efterkommere og 1 pct. for piger med dansk oprindelse.

Figur 3.18 Pigeres karaktergennemsnits spredning. 2013-2017

Mens tre gange så mange med dansk oprindelse har over 10 i gennemsnit

For drenge og piger med dansk oprindelse er der henholdsvis 11 og 18 pct., som har karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelen er til sammenligning 3 og 5 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 4 og 6 pct. for de ikke-vestlige efterkommere.

4. Indkomst, ulighed og formue

Sammenfatning

Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandelige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst før skat i Danmark i 2017. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 462.800 kr. før skat. Det er mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 429.500 kr. før skat.

Mandlige indvandrere fra Syrien, Bulgarien, Somalia, Afghanistan og Irak havde i 2017 en årlig indkomst, der var mindre end 255.000 kr. før skat. Heraf kom mellem 14 og 47 pct. af indkomsten fra offentlig forsørgelse.

Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige og Storbritannien, der i 2017 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat.

Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Rusland, Jugoslavien, Sri Lanka og Vietnam i 2017. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2017 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 257.800 kr. og 280.000 kr.

Indkomstfordelingen er en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen kan belyses ved at inddele den 30-59-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler). 35.048 vestlige indvandrere og 106.383 ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkventil i 2016. Det svarer til 34 pct. af de vestlige indvandrere og 55 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.

Vestlige indvandrere er generelt mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der 15.954 vestlige indvandrere i øverste indkomstkventil. Det svarer til 16 pct. af alle 30-59-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 5 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkventil.

Parfamilier mellem 60 og 64 år havde i 2016 en samlet pensionsformue på 2,8 mio. kr. i gennemsnit. Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2016 en gennemsnitlig pensionsformue på lidt over 2,8 mio. kr. Vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig pensionsformue på godt 900.000 kr. i 2016. Forskellen er endnu større i forhold til ikke-vestlige indvandrere, der i 2016 havde en gennemsnitlig pensionsformue på knap 470.000 kr.

4.1 Indkomst før skat efter herkomst

Faktorer der påvirker indkomsten

Sammensætningen af indkomsten for en befolkningsgruppe giver en væsentlig indikation af, i hvilket omfang gruppen er selvforsørgende, og i hvilket omfang personer har modtaget økonomisk hjælp fra samfundet. For eksempel er det klart, at pensionistens og den arbejdsløses indkomstsammensætning hovedsageligt består af overførselsindkomst. Derimod består indkomstsammensætningen for beskæftigede hovedsageligt af erhvervsindkomst.

Sammenligning af forskellige herkomstgrupper

Når indkomstforskelle mellem forskellige herkomstgrupper skal fortolkes, er der derfor flere faktorer, der spiller ind. Eksempelvis er indkomstsammensætningen blandt ikke-vestlige indvandrere i høj grad påvirket af, at gruppen generelt har en lav tilknytning til arbejdsmarkedet samt at gruppen også har et relativt lavt uddannelsesniveau. Desuden har det også en betydning, hvor længe indvandrerne har været i Danmark. Det skyldes, at opholdstiden generelt har en positiv indflydelse på tilknytningen til arbejdsmarkedet, men også at adgangen til nogle offentlige ydelser er betinget af, hvor længe man har opholdt sig i landet.

Efterkommeres indkomst er påvirket af deres alderssammensætning

Alder spiller også en stor rolle, idet der ofte er en positiv sammenhæng mellem alder og en række faktorer som beskæftigelsesfrekvens, anciennitet på arbejdsmarkedet og derved lønniveau, som påvirker den samlede erhvervsindkomst. Størstedelen af efterkommerne i Danmark er under 40 år, hvilket betyder at deres alderssammensætning er væsentligt anderledes, end det er tilfældet for de andre herkomstgrupper.

SU udgør en stor del af indkomsten for 15-24-årige

Personer med dansk oprindelse mellem 15-24 år havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 99.000 kr. i 2017. Heraf kom 23.800 kr. fra offentlig forsørgelse, hvilket svarer til 24 pct. af deres samlede indkomst. Den lave personindkomst blandt 15-24-årige og den relativt høje andel offentlig forsørgelse, skal ses i sammenhæng med, at mange unge ikke er i beskæftigelse, idet de er studerende og modtager SU.

For personer med dansk oprindelse topper indkomsten for 45-54-årige

For personer med dansk oprindelse topper indkomsten mellem 45 og 54 år. De havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 473.900 kr. i 2017. Heraf kom 413.400 kr. fra erhvervsindkomst, hvilket svarer til 87 pct. af den samlede indkomst.

45-54-årige vestlige indvandrere har en høj andel erhvervsindkomst

45-54-årige vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 417.300 kr. i 2017, hvilket er 56.600 kr. lavere end personer med dansk oprindelse. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 90 pct., hvilket stort set er samme andel som for personer med dansk oprindelse.

Tabel 4.1 Gennemsnitlig indkomst før skat efter indkomsttype, herkomst og alder. 2017

	Erhvervsindkomst	Offentlige overførelser	Private pensioner	Formueindkomst	Indkomst før skat i alt	Antal personer
	1.000 kr.					antal
Indvandrere, vestlige lande						
I alt	223,6	42,4	13,1	8,1	290,0	198 426
15-24 år	69,8	23,1	0,0	0,1	93,9	21 579
25-34 år	208,5	29,5	0,0	0,5	239,3	56 981
35-44 år	321,4	31,8	0,5	3,4	358,4	40 324
45-54 år	377,2	27,2	1,9	9,0	417,3	28 684
55-64 år	285,8	45,5	8,9	10,7	354,1	20 727
65 år og derover	42,2	107,0	77,4	31,8	269,5	30 131
Indvandrere, ikke-vestlige lande						
I alt	147,6	74,1	3,0	2,2	228,2	297 082
15-24 år	46,2	34,9	0,0	0,0	83,0	27 371
25-34 år	159,1	51,4	0,1	0,4	212,0	72 595
35-44 år	200,7	68,6	0,6	2,3	273,5	72 014
45-54 år	177,9	84,2	2,5	2,2	268,6	62 983
55-64 år	126,0	105,1	4,5	2,4	239,9	38 401
65 år og derover	21,8	128,0	20,9	9,6	181,2	23 718
Dansk oprindelse						
I alt	228,5	62,4	24,1	14,3	331,2	4 160 662
15-24 år	70,4	23,8	0,6	1,0	99,0	612 618
25-34 år	252,8	48,4	0,2	3,2	306,0	543 385
35-44 år	383,1	42,2	1,3	10,5	438,6	582 809
45-54 år	413,4	36,0	3,5	19,2	473,9	716 243
55-64 år	325,0	53,7	15,3	20,0	416,4	646 062
65 år og derover	38,4	126,3	82,0	23,0	270,8	1 059 545

Ikke-vestlige indvandrere har markant lavere erhvervsindkomst

Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper skiller ikke-vestlige indvandrere sig negativt ud. 45-54-årige ikke-vestlige indvandrere havde i 2017 en gennemsnitlig indkomst før skat på 268.600 kr. Det er 205.300 kr. mindre end 45-54-årige med dansk oprindelse. Samtidig udgjorde erhvervsindkomsten kun 66 pct. af deres samlede indkomst. Modsat kom i gennemsnit 84.200 kr. af deres samlede indkomst fra offentlig forsørgelse. Det svarer til 31 pct. af deres samlede indkomst. Fordelingen skyldes primært lav tilknytning til arbejdsmarkedet blandt ikke-vestlige indvandrere.

Indkomstsammensætningen varierer med alderen

Indkomstsammensætningen varierer ganske betragteligt med alderen for alle herkomstgrupperne. For eksempel udgjorde erhvervsindkomsten kun mellem 12 og 16 pct. af den samlede indkomst blandt personer, som var fyldt 65 år, for såvel personer med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere.

Private pensioner og formueafkast er markant lavere blandt ikke-vestlige indvandrere

I absolutte tal modtog såvel personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere over 65 år hhv. 126.300 kr. og 128.000 kr. via offentlig forsørgelse i 2017 – primært i form af folkepension. Offentlig forsørgelse udgjorde dog 71 pct. af den samlede indkomst blandt ikke-vestlige indvandrere. Til sammenligning udgjorde den tilsvarende andel for personer med dansk oprindelse kun 47 pct. Forskellen skyldes, at ikke-vestlige indvandrere i langt mindre grad havde indkomst via private pensionsudbetalinger og indkomst i kraft af formueafkast.

Personafgrænsning

I personopgørelserne er de gennemsnitlige indkomster beregnet for alle personer, der:

- 31. december i indkomståret var fyldt mindst 15 år
- hele året har haft bopæl i landet, inklusiv personer som har opholdt sig på et dansk skib eller har været udsendt i tjeneste uden for riget af den danske stat.

4.2 Indkomst før skat efter oprindelsesland

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er sammensatte grupper

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er meget sammensatte grupper, der dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Som det blev vist i kapitlet om arbejdsmarkedstilknnytning, har oprindelseslandet også stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark og dermed deres indkomstsammensætning.

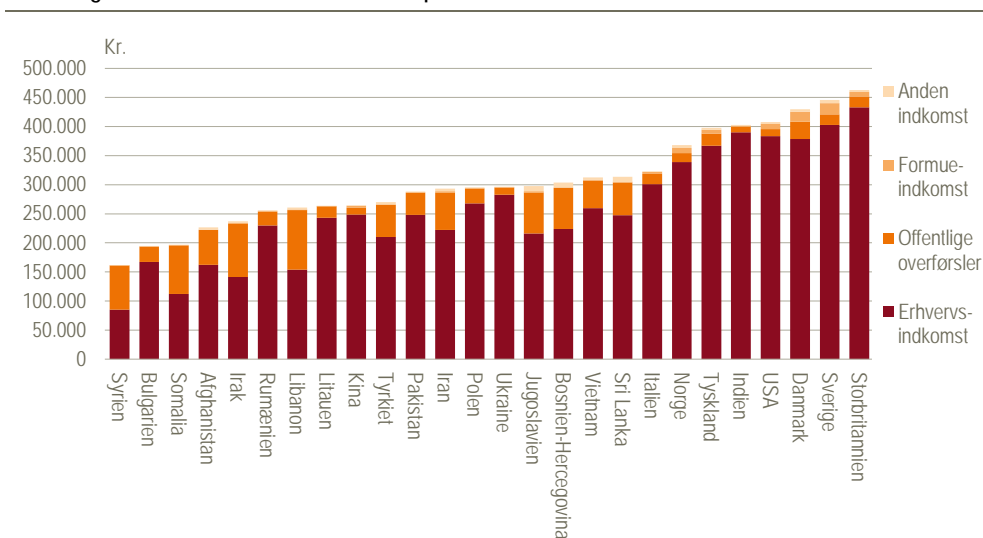
Høj indkomst blandt indvandrere fra Storbritannien

Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandelige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst i Danmark i 2017. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 462.800 kr. før skat. Indvandrere fra Sverige følger lige efter med en samlet indkomst på 445.600 kr. Begge grupper tjente dermed mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 429.500 kr. før skat. Indkomsten var også høj blandt vestlige indvandrere fra USA og Tyskland. De havde i 2017 en gennemsnitlig indkomst på omkring 400.000 kr. før skat.

Også høj indkomst blandt indvandrere fra Indien

Indvandrere fra Indien skiller sig ud som den gruppe af ikke-vestlige indvandrere, der med afstand har den største indkomst. I 2017 var deres indkomst før skat 402.600 kr. Det er markant mere end indvandrere fra Sri Lanka, der er den gruppe af ikke-vestlige indvandrere, der har den næsthøjeste indkomst. De havde i 2017 gennemsnitligt en indkomst på 313.800 kr.

Figur 4.1 20-59-årige mænds indkomst før skat efter oprindelsesland. 2017

Anm.: Figuren illustrerer de 25 oprindelseslande, hvorfra flest mandlige indvandrere har haft bopæl i Danmark i indkomståret 2017.

Store forskelle i indkomstsammensætning blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande

Mandlige indvandrere fra Syrien, Bulgarien, Somalia, Afghanistan og Irak havde alle i 2017 en årlig indkomst, der var mindre end 255.000 kr. før skat. Der er dog forskel på, hvordan indkomsten er sammensat mellem indvandrere fra de forskellige oprindelseslande. Blandt indvandrere fra Bulgarien og Afghanistan udgjorde erhvervsindkomsten mindst 70 pct. af den samlede indkomst. Omvendt kom mellem 38 og 47 pct. af indkomsten blandt indvandrere fra Syrien, Somalia og Irak fra offentlig forsørgelse. I denne gruppe havde indvandrere fra Irak med 60 pct. den højeste andel af indkomsten, der kom fra erhvervsindkomst.

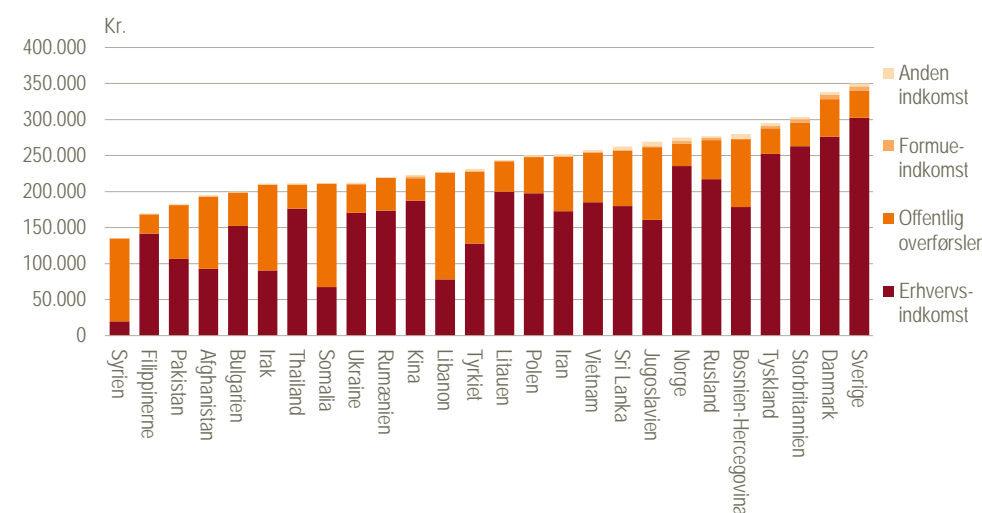
Kvinder har ikke ligeså høje indkomster mænd

Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige og Storbritannien, der i 2017 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat.

Relativt høje indkomster blandt kvinder fra en række ikke-vestlige lande

Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Rusland, Jugoslavien, Sri Lanka og Vietnam. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2017 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 257.800 kr. og 280.000 kr. Det svarer til 76 og 83 pct. af indkomsten for kvinder med dansk oprindelse. Det hører dog med til historien, at offentlig forsørgelse udgjorde mellem 20 og 38 pct. af indkomsten for disse oprindelseslande, mens det kun gjorde sig gældende for 15 pct. af indkomsten for kvinder med dansk oprindelse.

Figur 4.2 20-59-årige kvinders indkomst før skat efter oprindelsesland. 2017

Anm.: Figuren illustrerer de 25 oprindelseslande, hvorfra flest kvindelige indvandrere har haft bopæl i Danmark i indkomståret 2017.

Store forskelle i indkomstsammensætning

Blandt de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er der også stor forskel på, hvordan indkomsterne er sammensat på tværs af de enkelte oprindelseslande. Blandt indvandrere fra Kina, Ukraine, Thailand og Filippinerne udgjorde erhvervsindkomsten minimum 80 pct. af den samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse kun udgjorde mellem 14 og 19 pct. af den samlede indkomst.

Offentlige overførelser fylder mere blandt specifikke oprindelseslande

Modsat udgør erhvervsindkomsten en mindre andel blandt kvindelige indvandrere fra Syrien, Afghanistan, Irak, Somalia og Libanon. I denne gruppe udgjorde erhvervsindkomsten kun mellem 15 og 48 pct. af den samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse fylder mere. Særligt kvindelige indvandrere fra Syrien skiller sig ud med en årlig indkomst på 135.500 kr., hvoraf 115.200 stammer fra offentlig forsørgelse. Det svarer til 85 pct. af den samlede indkomst før skat i 2017.

Indvandrere fra Syrien er primært nye flygtninge

For såvel mænd som kvinder er de syriske indvandrere i de fleste tilfælde kommet til Danmark som flygtninge inden for de seneste år. Deres meget høje andel af of-

fentlig forsørgelse skal ses på den baggrund, og det bør man have med i tankerne, når indkomsten mellem forskellige oprindelseslande sammenlignes.

4.3 Indkomst før skat efter opholdsgrundlag og opholdstid

Indkomst efter opholdsgrundlag

Forrige afsnit viste, at der er stor forskel på indvandreres indkomst, når de opdeles efter oprindelsesland. Men indkomsten er også påvirket af, om indvandrere opholder sig i landet for at arbejde, eller om de befinder sig i landet som flygtninge. I det følgende belyses indkomsten for indvandrere mellem 20 og 59 år ud fra den opholdstilladelse, som den enkelte indvandrer har modtaget, for at opholde sig lovligt i Danmark.

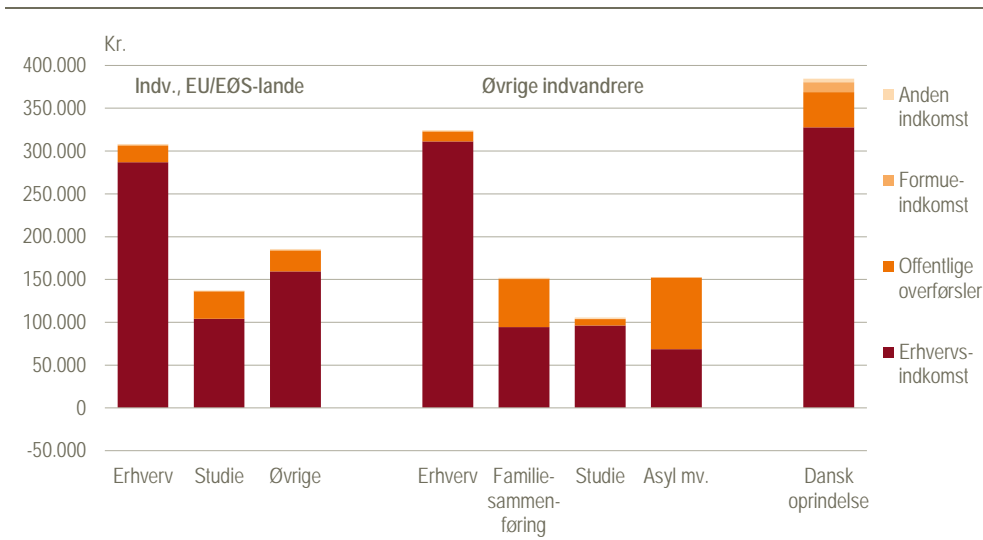
Opholdsgrundlag

Når indvandrere fordeles efter opholdsgrundlag, opdeles de efter to overordnede kategorier: Indvandrere fra EU/EØS-lande og Øvrige indvandrere. Kategorien EU/EØS-lande dækker over personer fra EU-lande samt Norge, Schweiz, Liechtenstein og Island, som har fået ophold via aftalerne inden for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Arbejdstagere har en høj erhvervsindkomst

Opgørelsen viser, at personer mellem 20 og 59 år, som er kommet til Danmark for at arbejde, opnår næsten samme erhvervsindkomst som personer med dansk oprindelse, uanset om de er fra et EU/EØS-land eller ej. Desuden modtager de færre overførsler end personer med dansk oprindelse. I 2017 udgjorde erhvervsindkomsten minimum 93 pct. af den samlede indkomst for indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde. For personer med dansk oprindelse udgjorde erhvervsindkomsten 85 pct. af den samlede indkomst. Den danske befolkning mellem 20 og 59 år havde i alt en samlet indkomst på 384.400 kr. før skat, mens indkomsten for udenlandske arbejdstagere lå på hhv. 308.100 kr. og 324.300 kr.

Figur 4.3 20-59-årige indvandreres indkomst før skat efter opholdsgrundlag, 2017

Anm.: Figuren angiver indvandrere efter opholdsgrundlag, der er indvandret i perioden 2012-2016.

Studerende

Studerendes indkomstniveau er generelt meget ensartet, uanset om de er indvandret fra EU/EØS-landene eller fra resten af verden. Studerende fra EU/EØS-landene havde et indkomstniveau på 136.900 kr. før skat i 2017, mens studerende fra de øvrige lande havde en indkomst på 105.500 kr.

Familiesammenførte

Familiesammenførte fra lande uden for EU/EØS havde en indkomst før skat på 152.000 kr. i 2017. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 94.200 kr., mens de offentlige overførsler udgjorde 56.300 kr. Det svarer til, at 37 pct. af den samlede indkomst før skat kom fra offentlig forsørgelse.

Indvandrere der har asyl som opholdsgrundlag har høj andel med offentlig forsørgelse

Indvandrere, der har opnået ophold på baggrund af en ansøgning om asyl, var den gruppe, hvor offentlig forsørgelse udgjorde den største andel af den samlede indkomst. De havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 152.800 kr. i 2017. Heraf kom 68.700 kr. fra erhvervsindkomst, mens 83.600 kr. kom fra offentlig forsørgelse. Det svarer til, at 55 pct. af den samlede indkomst stammede fra offentlige overførsler.

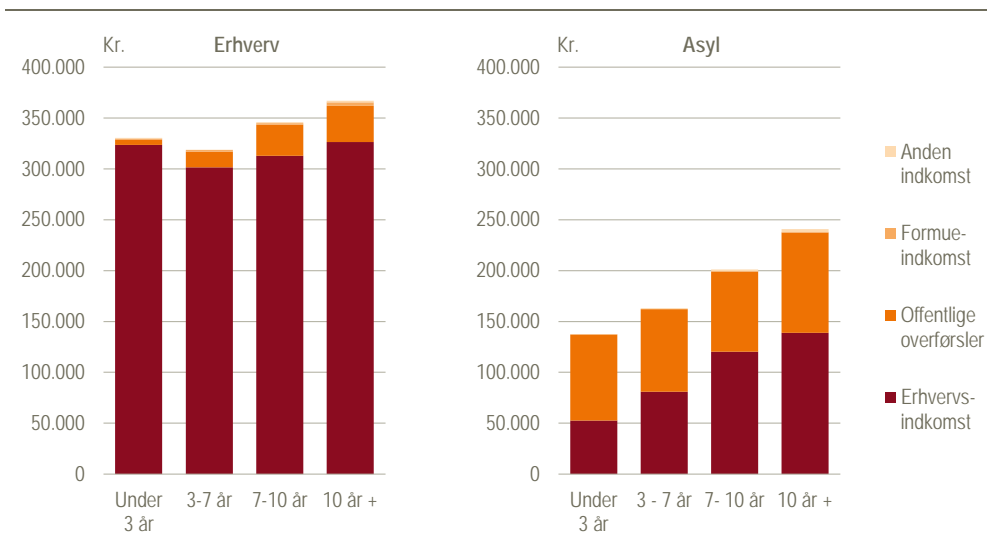
Opholdstid påvirker indkomsten for indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag

Blandt indvandrere med asyl som opholdsgrundlag er indkomsten meget påvirket af opholdstiden i landet. Figur 4.4 illustrerer sammenhængen mellem opholdstid og indkomst alle indvandrere uden for EU/EØS-området med hhv. erhverv og asyl som opholdsgrundlag. Og det er tydeligt, at indkomstsammensætningen for indvandrere med asyl som opholdsgrundlag, ændrer sig med opholdstiden i Danmark.

Erhvervsindkomst stiger med opholdstiden

Under tre års ophold har indvandrere med asyl som opholdsgrundlag en samlet indkomst på 137.500 kr. før skat, hvoraf offentlig forsørgelse udgjorde 61 pct. af den samlede indkomst. Efter tre års ophold stiger erhvervsindkomsten til at udgøre minimum udgøre 50 pct. af den samlede indkomst og efter ti års ophold udgør erhvervsindkomsten 58 pct. Opholdstiden har således ganske stor betydning for indkomstsammensætningen blandt indvandrere med asyl som opholdsgrundlag.

Figur 4.4 Indkomst før skat blandt 20-59-årige indvandrere uden for EU/EØS efter opholdstid og opholdsgrundlag, 2017

Indvandrere uden for EU/EØS, der har erhverv som opholdsgrundlag, har fra starten en ganske høj erhvervsindkomst på 323.500 kr., og indkomsten er meget konstant med tiden. Den høje og stabile erhvervsindkomst skal naturligvis ses i sammenhæng med, at denne gruppe af indvandrere er kommet til Danmark for at arbejde. Det hører i den sammenhæng med til historien, at udlændinge, som er tilbudt arbejde med høj løn i Danmark, har særlig let adgang til det danske arbejdsmarked.

4.4 Indkomstfordeling

Indkomstfordeling har stor informationsværdi

Indkomstfordelingen bruges ofte som en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indvandrere er stærkt overrepræsenteret i lavindkomstfamilier, men samtidig er de indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde, også overrepræsenteret blandt familier med meget høje indkomster. Det er nogle af fokuspunkterne for dette delafsnit, der sætter fokus på indkomstfordelingen for forskellige typer af indvandrere.

Indkomstfordelingen afspejler ikke kun sociale forskelle, men også at folk befinder sig på forskellige stadier i deres livsforløb. Da indvandrere har en skæv aldersprofil i forhold til befolkningen som helhed, har det derfor også betydning for indkomstfordelingen. For at mindske betydningen af de indkomstforskelle, der kan tilskrives alderssammensætningen, er det valgt kun at fokusere på 30-59-årige.

Indkomstbegreb

I målinger af indkomstfordeling anvendes oftest ækvivaleret disponibel indkomst. Her betragtes familiens samlede indkomst. Pr. person har en stor familie lavere udgifter end enlige på grund af stordriftsfordele ved at bo flere sammen. Børn har normalt et lavere forbrug end voksne. Ækvivaleringen af indkomsten sikrer bedre sammenlignelighed mellem forskellige familietyper.

$$\text{Ækvivaleret disponibel indkomst} = \frac{\text{Familiens samlede disponible indkomst}}{1 + 0,5 * [\text{Antal personer over 14 år} - 1] + 0,3 * [\text{Antal Børn}]}$$

Efter ækvivalering lægges indkomsten ud på hver person i familien, således at alle personer inden for en familie står med samme indkomst uanset deres personlige indkomst.

På www.dst.dk/doku/person-og-familieindkomster kan man læse mere om ækvivaleret disponibel indkomst og hvilke typer af indkomster, som indgår i den disponible indkomst. I resten af dette afsnit betegnes den ækvivalerede disponible indkomst blot som "indkomst".

Populationen i afsnittet er 30-59-årige, som bor i familie med mindst en person, der har haft folkeregisteradresse i Danmark hele året eller fx har været udsendt med militæret.

I afsnittets sidste del opdeles alle 30-59-årige i Danmark i fem lige store grupper efter deres ækvivalerede disponible indkomst. For indkomståret 2016 var kvintilgrænserne følgende:

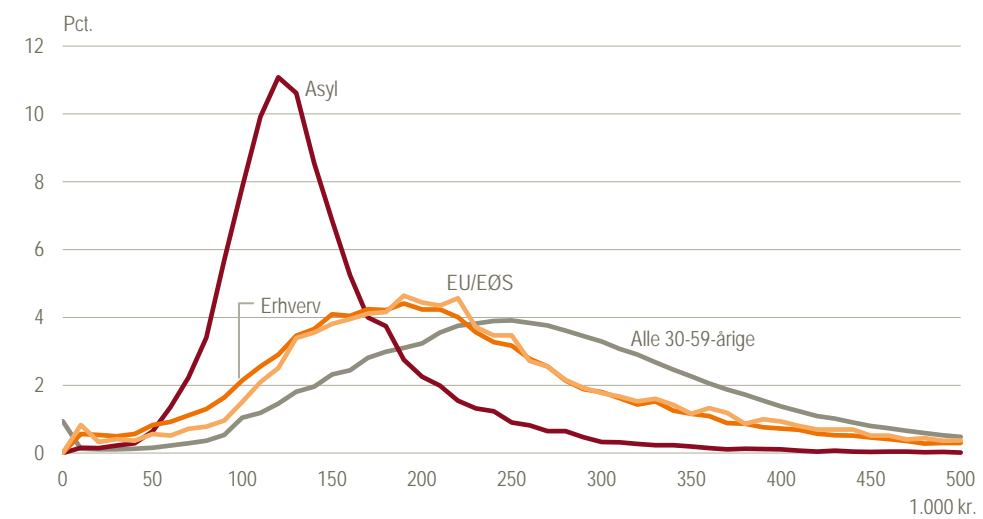
1. kvintil: Under 181 000 kr.
2. kvintil: 181 000 - 238 000 kr.
3. kvintil: 238.000 - 292.000 kr.
4. kvintil: 292 000 - 367 000 kr.
5. kvintil: Over 367 000 kr.

Alle med en indkomst under 181.000 kr. tilhører 1. kvintil (de 20 pct. med lavest indkomst). For at tilhøre de 20 pct. med højest indkomst skal man have en indkomst over 367.000 kr. og tilhører dermed 5. og øverste kvintil.

Indvandrere er en sammensat gruppe

Der er mange forskellige årsager til, at personer er indvandret til Danmark. Og som det er beskrevet i foregående afsnit, har det stor betydning, hvilket grundlag de indvandrede har fået ophold på baggrund af. Indvandrere, der er indvandret med en arbejdstilladelse eller fra et EU-land har oftest højere indkomst end indvandrede, der er kommet til Danmark som asylansøgere.

Figur 4.5 Indkomstspredning fra 30-59-årige efter opholdsgrundlag. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2016

Flere lavtlønnede blandt europæiske indvandrere

Indvandrere fra EU/EØS-lande arbejder oftere i job til lave lønninger. På den baggrund havde de 30-59-årige, der er indvandret fra andre EU/EØS-lande, et lidt lavere indkomstniveau end befolkningen som helhed. For EU/EØS-borgere er koncentrationen af personer størst omkring 190.000 kr. i ækvivaleret disponibel indkomst. Samme kurve toppe på 250.000 kr. for alle 30-59-årige i Danmark.

Indvandrere med høje indkomster

Både indvandrere fra EU/EØS-lande og indvandrere fra resten af verden, der er kommet til landet på en arbejdstilladelse, er overrepræsenteret blandt de højeste indkomster. Således havde 0,84 og 0,90 pct. af disse to grupper en ækvivaleret disponibel indkomst på over 1 mio. kr. Det samme gjaldt kun 0,76 pct. af alle 30-59-årige i Danmark. Af indvandrere med asylstatus havde under 0,1 pct. en indkomst over 1 mio. kr. i 2016.

Asylmodtagere med lave indkomster

Betragtes indvandrere med asyl som opholdsgrundlag, så lever 81 pct. af 30-59-årige i familier med en ækvivaleret disponibel indkomst under 181.000 kr. Dette gælder kun for 42 pct. af indvandrere fra EU/EØS-lande og 20 pct. af alle 30-59-årige i Danmark. Dette svarer til 15.000 kr. om måneden efter skat for en enlig eller 22.500 kr. samlet for et par uden børn. Rigtig mange asylansøgere havde et indkomstniveau, der svarer til omkring 10.000 kr. pr. måned for en enlig, hvilket afspejler gruppens overrepræsentation blandt modtagere af offentlige ydelser.

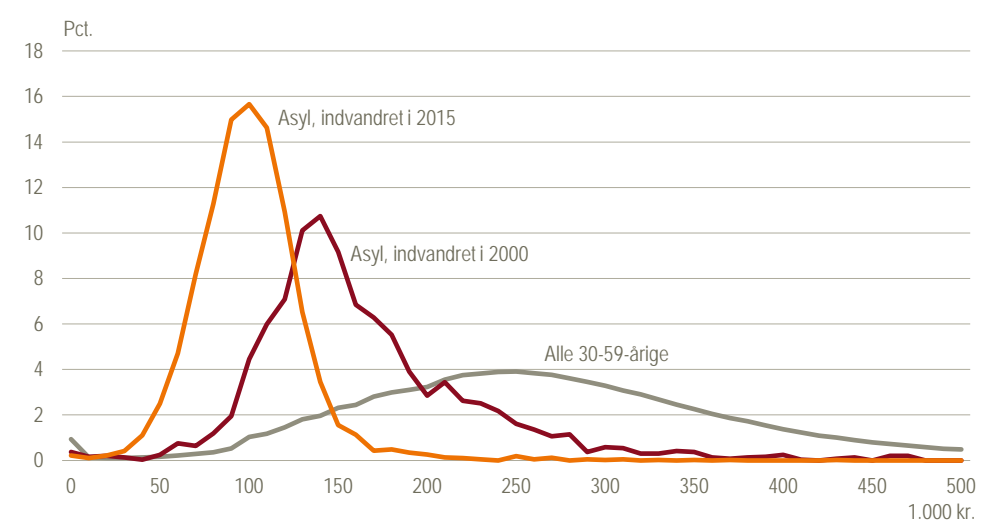
Integrationsydelse sænker indkomstniveauet

De første otte måneder af 2016 har nye indvandrere modtaget almindelig kontanthjælp. De sidste fire måneder af 2016 betød integrationsydelsen, at ydelsen næsten blev halveret for personer, der har opholdt sig i Danmark i mindre end syv ud af de otte foregående år.

Indkomsten stiger med antallet af år i Danmark

Det har også betydning for asylmodtagernes indkomster, hvor lang tid de har opholdt sig i Danmark. Asylansøgere, der kom til Danmark i 2000 og fortsat bor i landet, havde i 2016 en højere indkomst end de asylansøgere, som først kom til landet i 2015. Det afspejler dels, at en større andel af gruppen var i beskæftigelse i 2016 samt at nogle offentlige ydelser stiger med antallet af år, som personen har boet i Danmark. Desuden har flere af dem, der indvandrede i 2000, fået tildelt førtidspension i stedet for integrationsydelse eller kontanthjælp.

Figur 4.6 Indkomstspredning fra 30-59-årige med asyl som opholdsgrundlag efter år for indvandring. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2016

Opholdstid betyder ikke meget for udenlandsk arbejdskraft

For personer fra EU/EØS-lande og personer fra resten af verden, der er kommet til Danmark for at arbejde, er der ikke samme stærke sammenhæng mellem opholdstiden i Danmark og indkomstniveauet.

Opdeling efter indkomstniveau

Indkomstfordelingen kan også belyses ved at opdele de 30-59-årige i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler), med lige mange personer i hver. Det betyder, at de 20 pct. med den laveste indkomst er placeret i 1. kvintil, mens de 20 pct. med den højeste indkomst er placeret i 5. kvintil. I det følgende er alle 30-59-årige, der opholdt sig i Danmark i hele indkomståret 2016, inddelt i kvintiler og fordelt efter herkomst og vestlige/ikke-vestlig oprindelse.

Personer med dansk oprindelse udgør 86 pct. af de 30-59-årige

De 30-59-årige med dansk oprindelse udgør 86 pct. af alle 30-59-årige. Andelen af personer med dansk oprindelse i de enkelte kvintiler ligger derfor i nærheden af 20 pct. Der er dog en relativt stor underrepræsentation i det laveste kvintil samt en svag overrepræsentation i de tre øverste kvintiler. Det afspejler, at de 14 pct. af befolkningen, som ikke har dansk oprindelse, overordnet set har lavere indkomster end personer med dansk oprindelse.

141 431 indvandrere var placeret i 1. kvintil i 2016

35.048 vestlige indvandrere og 106.383 ikke-vestlige indvandrere befandt sig i det laveste kvintil i 2016. Det svarer til, at 34 pct. af de vestlige indvandrere og 55 pct. af de ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkventil. Samlet set var der 141.431 indvandrere, der havde en årlig indkomst under 180.000 kr. i 2016.

Tabel 4.2 30-59-årige efter indkomstkventil og herkomst. 2016

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	antal					
I alt	102 204	192 290	4 704	13 951	1 897 179	2 210 328
1. kvintil	35 048	106 383	1 155	5 910	293 570	442 066
2. kvintil	21 827	39 782	855	3 278	376 324	442 066
3. kvintil	15 776	21 633	871	2 190	401 596	442 066
4. kvintil	13 599	13 957	867	1 502	412 140	442 065
5. kvintil	15 954	10 535	956	1 071	413 549	442 065
I alt	100	100	100	100	100	100
1. kvintil	34	55	25	42	15	20
2. kvintil	21	21	18	23	20	20
3. kvintil	15	11	19	16	21	20
4. kvintil	13	7	18	11	22	20
5. kvintil	16	5	20	8	22	20

76 pct. af de ikke-vestlige indvandrere befinder sig i 1. eller 2. kvintil

Både vestlige og ikke-vestlige indvandrere har støt faldende andele, når man går fra laveste mod højeste kvintil. Men kurven er mere stejl for de ikke-vestlige indvandrere. Eksempelvis befandt 7 pct. af de ikke-vestlige indvandrere sig i 4. kvintil, mens det gjorde sig gældende for 13 pct. af de vestlige indvandrere. Samlet befandt 76 pct. af de ikke-vestlige indvandrere sig enten i 1. eller 2. kvintil i 2016, mens det kun gjorde sig gældende for 56 pct. af de vestlige indvandrere.

Mere jævn fordeling blandt vestlige indvandrere

De vestlige indvandrere er generelt mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der 16.000 vestlige indvandrere i øverste indkomstkventil. Det svarer til 16 pct. af alle de 30-59-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 5 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkventil.

Efterkommere er mere jævnt fordelt end indvandrere

Vestlige efterkommere er mere jævnt fordelt end vestlige indvandrere. Selvom der blandt de vestlige efterkommere er en overrepræsentation på 5 procentpoint i nederste indkomstkventil, er de i de resterende kvintiler meget tæt på personer med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere er også mere jævnt fordelt end ikke-vestlige indvandrere. Men selvom deres fordeling ikke er så skævt fordelt som ikke-

vestlige indvandrere, er der dog stadig 65 pct., der er placeret i de to nederste kvintiler.

4.5 Formue og gæld

Fokus på formue og gæld

I forrige afsnit blev indvandrere og efterkommeres indkomstforhold belyst. I dette afsnit rettes fokus mod indvandrernes formue og gæld. Formue og indkomst hænger nøje sammen, idet det normalt kræver en god indkomst at spare op til en større formue. Det er ikke nødvendigvis nogen ulykke at have en lav indkomst, hvis man allerede har en stor formue eller at have en stor gæld, hvis man samtidig har en høj indkomst. Sammenhængen mellem indkomst og formue er naturligvis ikke total. Man bør dog så vidt muligt tage højde for både indkomst og formue, når man skal beskrive en families levestandard.

Sammenhæng mellem formue og alder

I modsætning til indkomststatistikken, der belyser den indkomst, man har haft i det pågældende kalenderår, er situationen anderledes for formuestatistikken. Her skal man tage i betragtning, at formuen ved udgangen af et kalenderår kan være optjent adskillige år tidligere. Det betyder, at der er en sammenhæng mellem formue og alder, idet yngre mennesker normalt ikke har optjent nogen større formue. Helt generelt har de fleste den største formue lige før pensionsalderen.

Efterkommeres formue- og gældsforhold belyses ikke

Da de fleste efterkommere er forholdsvis unge og derfor ikke har haft samme forudsætninger som andre herkomstgrupper for at optjene formue og gæld, vil dette afsnit udelukkende sammenligne indvandrere med personer med dansk oprindelse. Desuden vil delafsnittet om pensionsformuer kun se på familier, hvor hovedindkomstmottageren er mellem 60-64 år, hvilket også udelukker de fleste efterkommere fra sammenligningen.

Population

Statistikken belyser på person/familieniveau data om alle former for formue og gæld, som der findes tilgængelige individoplysninger om. Derfor er der visse mangler. Bl.a. findes der ikke data om kontantbeholdning, smykker og indbo og heller ikke om aktier, der ikke ligger i depot. Det betyder også, at værdien af nogle helt store familieejede aktieselskaber ikke er med. Endvidere indgår værdien af selvstændigt erhvervsdrivendes butik og lager mv. ikke, hvilket kan give noget skævhed i analyserne, idet der blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er relativt mange selvstændige.

Det må desuden antages, at der netop blandt indvandrerne kan være tale om formuer, der stadig befinder sig i oprindelseslandet, og som ikke har skullet indberettes til skattemyndighederne. Specielt gælder det for pensionsformuerne, at selve formuen ikke er skattepligtig, mens udbetalingen fra ordningen skal beskattes. Indvandrere kan derfor legalt have pensionsformuer i oprindelseslandet, uden det indgår i statistikken.

I delafsnittet vises kun tabeller på familieniveau. Årsagen er, at det kan være ret tilfældigt, om en formuepost formelt er registreret hos den ene eller den anden part i et parforhold. Hertil kommer, at der blandt gifte uden ægtepagt er et juridisk formuefællesskab for al formue og gæld bortset fra pensionsformuerne. For såvel de enlige som parfamilierne indgår familiens samlede formue – dvs. også inkl. de hjemmeboende børns formue, der dog normalt er af begrænset størrelse.

I tabellerne om parfamilier indgår kun familier, hvor begge voksne er fra samme oprindelsesland, idet familier, hvor hver voksen kommer fra forskellige oprindelseslande, ville give uoverskueligt mange kombinationsmuligheder og svært fortolkelige tal. Endvidere indgår kun familier og personer i familier, hvor mindst en voksen har været fuldt skattepligtig hele året. Derfor vil der indgå færre personer og familier end i de foranstående kapitler.

Pensionsopsparing

Pensionsopsparing

En stor del af befolkningens formue består i værdien af de opsparede pensionsbidrag. Pensionsopsparingen består især af opsparing i pensionskasser mv. knyttet til ens arbejde, i ATP og i privattegnede ordninger. Et specielt kendetegn ved mange af de livsvarige pensionsordninger – især arbejdsmarkedspensionerne – er, at hvis man dør inden pensionsalderen, kan en eventuel ægtefælle eller samlever oftest få kun en mindre del eller intet af den opsparede pension udbetalt. Hvis man om-

vendt lever til man bliver 100 år, får man samlet udbetalt en hel del mere, end ens egen opsparing har berettiget til.

Værdien af folke- og førtidspension er ikke inkluderet

Værdien af retten til folke- og førtidspension er ikke inkluderet i tallene. Det betyder ikke så meget for vurderingen af formuefordelingen i Danmark, men det kan være afgørende, hvis man vil sammenligne danske forhold med andre lande. Opsparing til efterløn indgår heller ikke i tallene. Det skal hertil tilføjes, at Danmarks Statistik ikke har oplysninger om pensionsformuer, der er optjent i indvandrernes oprindelseslande, men det antages, at det er af yderst begrænset omfang – især når det gælder indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Fokus på familier tæt på pensionsalderen

For arbejdsmarkedspensionerne, hvor der sker en løbende opsparing under arbejdslivet, er beløbet størst lige inden pensioneringen, hvorefter man begynder at forbruge det opsparede beløb. Hvis man vil belyse forskelle i pensionsformuer, giver det derfor mest mening, at belyse pensionsforhold for parfamilier, der er tæt på pensionsalderen.

Ikke-vestlige indvandrere har en pensionsformue, der er 2,4 mio. mindre end personer med dansk oprindelse

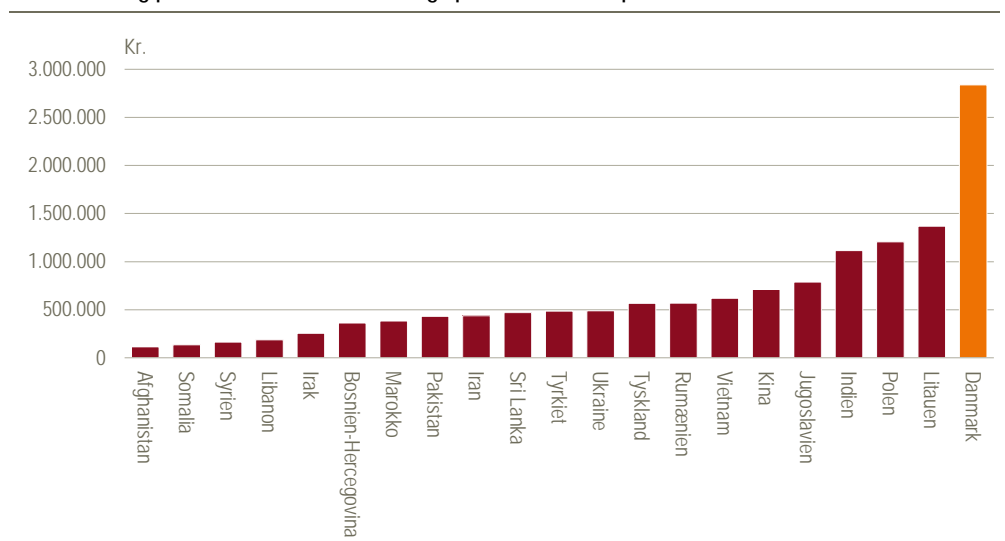
Parfamilier mellem 60 og 64 år havde i 2016 en samlet pensionsformue på 2,8 mio. kr. i gennemsnit. Men der er meget stor forskel mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse. Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2016 en gennemsnitlig pensionsformue på 2,8 mio. kr. Vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig pensionsformue på 904.000 kr. i 2016. Og forskellen er endnu større i forhold til ikke-vestlige indvandrere, der i 2016 havde en gennemsnitlig pensionsformue på 466.000 kr.

Tabel 4.3 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige parfamilier efter herkomst. 2016

	Pensionsformue kr.	Antal parfamilier antal
I alt	2 764 513	225 755
Indvandrere, vestlige lande	904 091	1 144
Indvandrere, ikke-vestlige lande	466 337	6 257
Dansk oprindelse	2 837 720	218 354

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Figur 4.7 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige parfamilier efter oprindelsesland. 2016

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande

Når indvandrere opdeler på oprindelsesland, er det indvandrere fra Litauen, der toppe listen, med en gennemsnitlig pensionsformue på 1,4 mio. kr. Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er der stor forskel på størrelsen af pensionsformuen. Blandt de undersøgte ikke-vestlige oprindelseslande findes den højeste gennem-

snitlige pensionsformue blandt indvandrere med oprindelse i Indien, der i 2016 havde en pensionsformue på 1,1 mio. kr. Det er 1 mio. kr. mere end indvandrere fra Afghanistan, der i 2016 havde en pensionsformue på 114.000 kr.

*Samme mønster
blandt enlige*

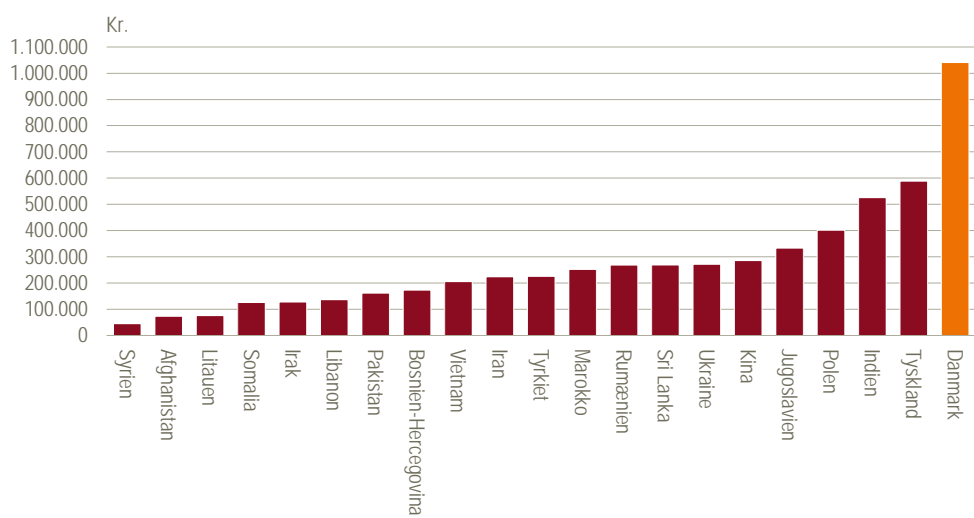
Den gennemsnitlige pensionsformue er naturligvis mindre blandt enlige end blandt parfamilier, men det er mere eller mindre samme mønster, der går igen her. Enlige med dansk oprindelse havde en gennemsnitlig pensionsformue på 1 mio. kr. i 2016. Det er det dobbelte af indvandrere fra vestlige lande og mere end fire gange så meget som indvandrere fra ikke-vestlige lande, der havde en samlet gennemsnitlig pensionsformue på 244.000 kr. i 2016.

Tabel 4.4 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige enlige efter herkomst. 2016

	Pensionsformue	Antal enlige
	kr.	antal
I alt	985 342	102 595
Indvandrere, vestlige lande	561 250	3 734
Indvandrere, ikke-vestlige lande	244 341	5 132
Dansk oprindelse	1 040 805	93 729

Når enlige opdeles efter oprindelsesland findes der også store forskelle mellem enlige fra ikke-vestlige lande. Enlige med oprindelse i Indien havde således en pensionsformue på 526.000 kr. i 2016. Det er markant mere end indvandrere fra Syrien, der i 2016 havde en gennemsnitlig pensionsopsparing på 45.000 kr.

Figur 4.8 Gennemsnitlig pensionsformue for enlig 60-64-årige efter oprindelsesland. 2016

*Ikke-vestlige indvandrere er
en sammensat gruppe*

De store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere fra forskellige oprindelseslande skal ses i sammenhæng med, at ikke-vestlige indvandrere er en meget sammensat gruppe, der har ophold i Danmark af forskellige årsager. Eksempelvis har nogle indvandrergupper primært asyl og familiesammenføring som opholdsgrundlag, mens andre primært er i Danmark for at arbejde, jf. tabel 1.7 og 1.8. Derfor er der også en stor forskel i arbejdsmarkedstilknytningen blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande, hvilket giver forskellige forudsætninger for optjening af pensionsformue. Det skyldes at pensionsformuen hovedsageligt består af en opsparing, der er knyttet til løn på arbejdsmarkedet.

*Opholdstid i Danmark
spiller en stor rolle*

Desuden spiller opholdstiden i Danmark også en stor rolle. Det skyldes, at man som ny indvandrer i Danmark af gode grunde ikke kan have sparet meget op. Denne faktor er værd at holde sig for øje, idet den gennemsnitlige opholdstid for indvandrere fra forskellige oprindelseslande er ganske varierende. De tre store indvandrergupper med oprindelse i Pakistan, Tyrkiet og det daværende Jugoslavien

kom allerede til Danmark i 1960'erne og 1970'erne. Mange indvandrere fra Polen kom derimod først til Danmark efter Polens optagelse i EU i 2004. Desuden er mange syrere først kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, hvilket naturligvis påvirker mulighederne for opsparing.

Nettoformue

Nettoformue Tabel 4.5 angiver nettoformuen for familier bestående af to voksne plus eventuelle hjemmeboende børn. Den gennemsnitlige formue udgør for alle familier 3 mio. kr. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse er formuen mindre blandt indvandrere. Men i modsætning til pensionsformuerne har ikke-vestlige indvandrere en større formue end vestlige indvandrere.

Opholdstid forklarer en del af forskellen

Forskellen skyldes bl.a., at der er en del indvandrere fra de nye EU-medlemslande, som ikke har boet i Danmark i ret mange år, og som derfor ikke har optjent nogen større formue. De 10.600 med rumænsk baggrund der indgår i undersøgelsen har fx i gennemsnit kun boet i landet i fire år.

Tabel 4.5 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn) efter herkomst. 2016

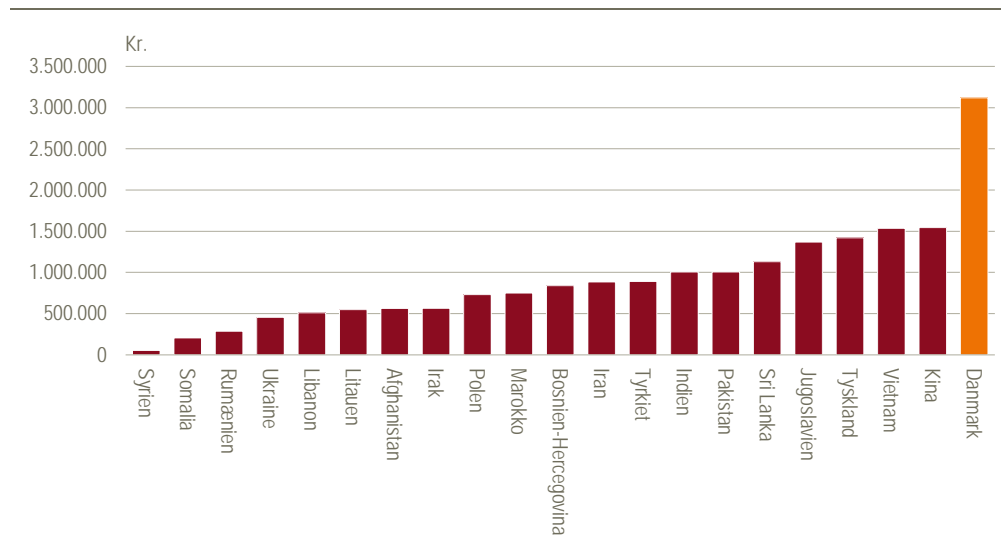
	Nettoformue	Antal parfamilier
	kr.	antal
I alt	2 971 628	3 439 082
Indvandrere, vestlige lande	747 991	56 618
Indvandrere, ikke-vestlige lande	763 911	198 869
Dansk oprindelse	3 118 539	3 183 595

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

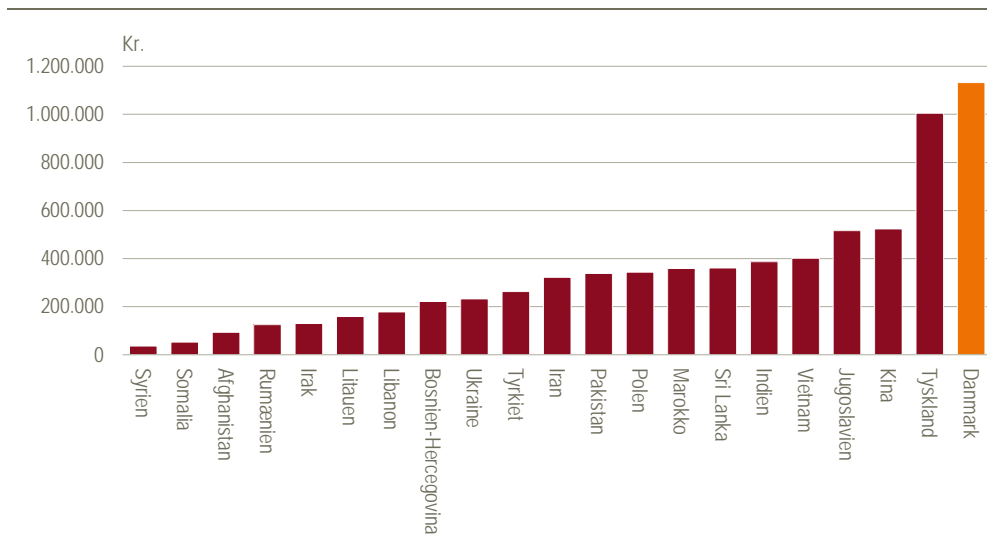
Indvandrere fra Jugoslavien og Tyrkiet har opholdt sig længst i Danmark

Der er også store forskelle på nettoformuerne blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Forskellen kan være ganske markant og i nogle tilfælde kan det skyldes, at nogle grupper har været i Danmark længere end andre. Men det er ikke en generel forklaring. Fx har indvandrere med oprindelse i det tidligere Jugoslavien og Tyrkiet overordnet set opholdt sig længst i Danmark – nemlig i 25-27 år i gennemsnit. Men selv om indvandrere fra Jugoslavien og Tyrkiet har opholdt sig stort set lige længe i Danmark, er der stor forskel på gruppernes nettoformuer. Familierne med jugoslavisk baggrund havde i 2016 en nettoformue på 1,4 mio. kr., mens indvandrere fra Tyrkiet havde en nettoformue på 890.000 kr.

Figur 4.9 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn) efter oprindelsesland. 2016

Figur 4.10 Gennemsnitlig nettoformue for enlige efter oprindelsesland. 2016

Samme billede gør sig stort set gældende blandt de enlige. Det er i den sammenhæng værd at bemærke tallene for indvandrere med oprindelse i Tyskland. Blandt de enlige er nettoformuen næsten lige så stor som blandt personer med dansk oprindelse. For tyske par er formuen derimod væsentligt lavere end blandt danske par. Dette lidt særprægede fænomen hænger måske sammen med opholdstiden i Danmark, hvor de tyske enlige i gennemsnit har boet i Danmark i 21 år, mens de tyske par kun har boet her i 12 år.

Familiernes nettoformue

Under begrebet "familiernes nettoformue" indgår:

1. Reale aktiver, dvs. værdien af ejerboliger mv., og bil
2. Finansiell formue, dvs. bankindeståender samt værdipapirer (aktier, obligationer mv.)
3. Pensionsformuer
4. Indestående under virksomhedsordningen – en særlig ordning, hvor selvstændigt erhvervsdrivende kan indsætte overskud fra gode år under gunstige skatteforhold
5. Prioritetsgæld, dvs. gæld med pant i ejerbolig, fritidsbolig mv.
6. Andre lån i pengeinstitutter, studielån, kontokortlån mv.

Nettoformuen er summen af punkt 1-4 fratrukket punkterne 5-6.

Indvandrere har i langt mindre omfang reale aktiver

Der er stor forskel på familier med dansk oprindelse og indvandrerfamilier, når man belyser, hvordan nettoformuen er fordelt på de enkelte formue- og gældskomponenter. Indvandrerne har i langt mindre omfang formue i form af reale aktiver, såsom ejerbolig og sommerhus. Det slår omvendt igennem på gældssiden, idet indvandrerne har meget mindre gæld i form af lån i den faste ejendom. Også for andre lånetyper har indvandrerne i gennemsnit væsentligt mindre gæld, men de har til gengæld også mindre formue i form af bankindestående, aktiebeholdning mv. Igen er det bl.a. opholdstiden i Danmark, der spiller ind. De vestlige indvandrere har i gennemsnit kun har været i landet i syv år og de ikke-vestlige i 16 år. Blandt de vestlige indvandrere er der desuden en del studerende, der har en lav indkomst og derfor ikke har haft mulighed for at spare noget særligt op.

Samme mønster blandt enlige indvandrere

Blandt de enlige indvandrere en mønstret det samme. Dog er nettoformuen størst blandt indvandrere fra vestlige lande, mens det omvendte gør sig gældende for parfamilierne. Igen spiller opholdstiden i Danmark sandsynligvis en afgørende rolle. Mens parfamilier fra vestlige og ikke-vestlige lande har en stor forskel i den gennemsnitlige opholdstid, henholdsvis 7 og 16 år, så har de enlige i gennemsnit været her stort set lige længe, henholdsvis i 13 og 16 år.

Tabel 4.6 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn). 2016

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Nettoformue	747 991	763 911	3 118 539
Reale aktiver	1 066 232	707 686	2 469 971
Finansielle formuekomponenter	212 940	143 016	604 479
Pensionsformuer	287 180	328 654	1 531 045
Indestående under virksomhedsordningen ...	11 188	4 191	57 193
Prioritetsgæld	595 118	316 802	1 231 164
Andre lån	234 432	102 834	312 986

Anm.: Kun familier, hvor begge parter har herkomst i samme oprindelsesland.

Tabel 4.7 Gennemsnitlig nettoformue for enlige (inkl. hjemmeboende børn). 2016

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Nettoformue	633 408	264 236	1 132 243
Reale aktiver	426 856	195 302	746 440
Finansielle formuekomponenter	206 438	76 285	305 090
Pensionsformuer	177 982	113 061	449 429
Indestående under virksomhedsordningen ...	3 949	1 219	11 055
Prioritetsgæld	132 952	63 771	270 115
Andre lån	48 864	57 860	109 656

5. Offentlig forsørgelse

Sammenfatning

Blandt alle ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er 25 pct. på førtidspension og 12 pct. på kontanthjælp. De to ydelser udgør til sammenligning henholdsvis 19 og 7 pct. for personer med dansk oprindelse. Blandt de offentligt forsørgede med dansk oprindelse er SU-modtagere den største gruppe med en andel på 31 pct.

Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af 16-64-årige på offentlig forsørgelse 11 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 19 pct. er ikke-vestlige indvandrere.

Blandt alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er 42 pct. på offentlig forsørgelse. De tilsvarende andele er 28 pct. blandt personer med dansk oprindelse og 18 pct. blandt vestlige indvandrere. Andelene omfatter også SU-modtagere.

For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 30-34-årige er andelen 32 pct., mens det blandt 55-59-årige er 60 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 27 pct. for de 30-34-årige og 23 pct. for de 55-59-årige.

For de 30-59-årige ligger andelen med offentlig forsørgelse lavere i 2017 end i 2010 for alle grupper. For de ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse i 2017 henholdsvis 38 pct. for mænd og 43 pct. for kvinder. Det er niveauer, som ligger henholdsvis 22 og 19 procentpoint højere end de tilsvarende andele for mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Både blandt 30-59-årige mænd og kvinder er det indvandrere med oprindelse i Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er syv ud af ti på offentlig forsørgelse blandt de 30-59-årige indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak.

5.1 Offentligt forsørgede

Modtagere af offentlige forsørgelsesydelse

Dette kapitel handler om personer i den erhvervsaktive alder, som modtager offentlige forsørgelsesydelse. I 2014-publikationen blev SU-modtagere for første gang inddraget i statistikken om offentlig forsørgelse. Dette vil også være tilfældet i 2018-publikationen, med mindre andet er angivet.

27 forskellige ydelser

Offentligt forsørgede fordeler sig på i alt 27 forskellige typer af ydelser. For at få en lidt mere overordnet opdeling er de 27 ydelser lagt sammen til otte hovedgrupper. For hele befolkningen er Tilbagetrækning og SU-modtagere de to største hovedgrupper. Tilsammen omfatter de 56 pct. af alle 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

Fuldtidsmodtagere

Fuldtidsmodtagere er beregnet ud fra det samlede antal deltagere på ydelserne og den varighed, som de hver især har været på ydelsen. To personer, der begge har været ledige i et halvt år i 2017, giver fx én fuldtidsledig.

Statistik om de 16-64-årige offentligt forsørgede offentliggøres løbende af Danmarks Statistik. I tabel 5.1 for fuldtidsmodtagere i 2017 er det samlede antal personer med offentlig forsørgelse 1.055.203. Det er 920 færre sammenlignet med de tal, der findes i statistikbanken. Forskellen skyldes, at der er en lille gruppe personer, som der ikke kan tilknyttes oplysning om herkomst, og de findes derfor ikke i tabellerne i dette kapitel.

Tabel 5.1 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og ydelse, 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
1.-8. I alt	35 877	120 542	3 178	28 625	866 981	1 055 203
2.-8. I alt uden SU-modtagere	24 123	101 187	1 646	10 314	593 938	731 208
1. SU-modtagere	11 753	19 355	1 532	18 311	273 043	323 994
2. Nettoledige i alt	6 986	14 460	290	2 497	67 477	91 710
Ledige dagpengemodtagere	6 008	6 904	230	2 025	55 465	70 632
Ledige kontanthjælpsmodtagere	978	7 556	59	472	12 013	21 078
3. Feriedagpenge	314	394	13	99	3 699	4 519
4. Vejledning og opkvalificering i alt	1 173	10 839	85	731	21 487	34 315
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	559	465	10	73	2 307	3 414
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	559	10 270	73	641	18 319	29 862
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	55	105	2	18	860	1 040
5. Støttet beskæftigelse i alt	2 207	9 326	167	659	81 889	94 248
Virksomhedspraktik (dp)	324	290	11	90	2 670	3 385
Virksomhedspraktik (kh)	381	3 623	35	234	11 449	15 722
Nytteindsats (kh)	69	242	6	41	1 072	1 430
Ansættelse med løntilskud (dp)	212	188	6	51	1 978	2 435
Ansættelse med løntilskud (kh)	116	1 719	7	53	1 761	3 656
Jobrotation (dp)	14	30	0	7	385	436
Jobrotation (kh)	2	23	0	2	65	92
Fleksjob	1 059	3 073	92	165	58 549	62 938
Skånejob	29	138	9	16	3 959	4 151
6. Barselsdagpenge mv. i alt	3 400	3 784	164	1 457	45 772	54 577
7. Tilbagetrækning i alt	4 974	31 603	468	1 202	229 009	267 256
Førtidspension	3 829	30 567	392	1 195	166 608	202 591
Efterløn	1 078	974	70	7	58 484	60 613
Fleksydelse	67	63	7	0	3 917	4 054
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	5 070	30 781	458	3 669	144 606	184 584
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	1 866	14 854	251	2 387	58 829	78 187
Kontanthjælp til udlændinge	150	5 956	5	131	283	6 525
Revalideringsydelse i øvrigt	23	56	4	14	1 149	1 246
Ledighedsydelse	293	1 119	17	76	11 942	13 447
Sygedagpenge mv.	1 870	3 354	110	577	45 887	51 798
Ressourceforløb	346	3 407	41	263	13 626	17 683
Jobafklaringsforløb	522	2 035	30	221	12 890	15 698

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

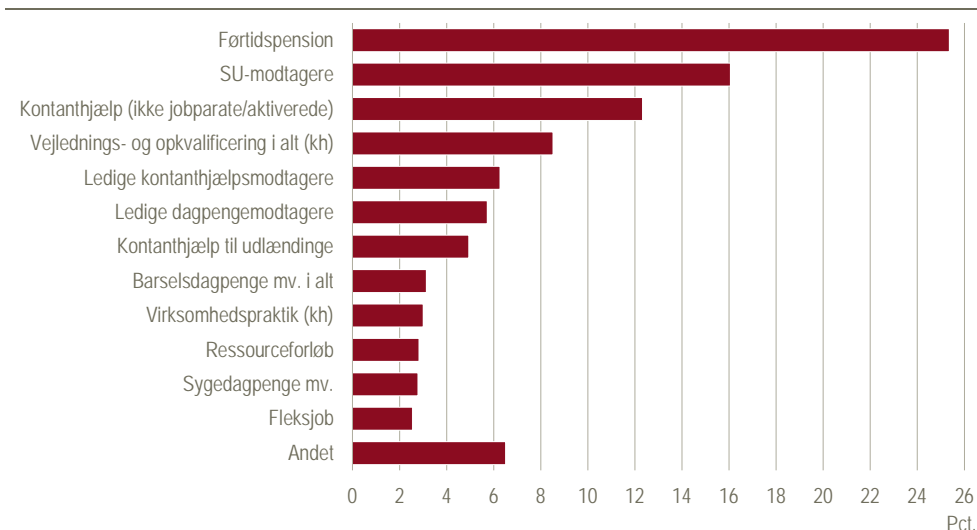
82 pct. af fuldtidsmodtagerne af offentlig forsørgelse har dansk oprindelse

I alt er der 866.981 fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse i 2017. Personer med dansk oprindelse udgør dermed 82 pct. af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse. De ikke-vestlige indvandrere er den næststørste gruppe med en andel på 11 pct. Der er store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, når man ser på hvordan den samlede gruppe af fuldtidsmodtagere fordeler sig på de enkelte ydelsestyper.

25 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er på førtidspension

For de ikke-vestlige indvandrere er førtidspension den klart største enkelte ydelse med en andel på 25 pct. af alle offentligt forsørgede, mens kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparete eller aktiverede ligger på 12 pct. Til sammenligning omfatter førtidspension og kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparete eller aktiverede, henholdsvis 19 og 7 pct. for personer med dansk oprindelse. Her er SU-modtagere den største enkelte ydelse med en andel på 31 pct. SU-modtagerne udgør 16 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse.

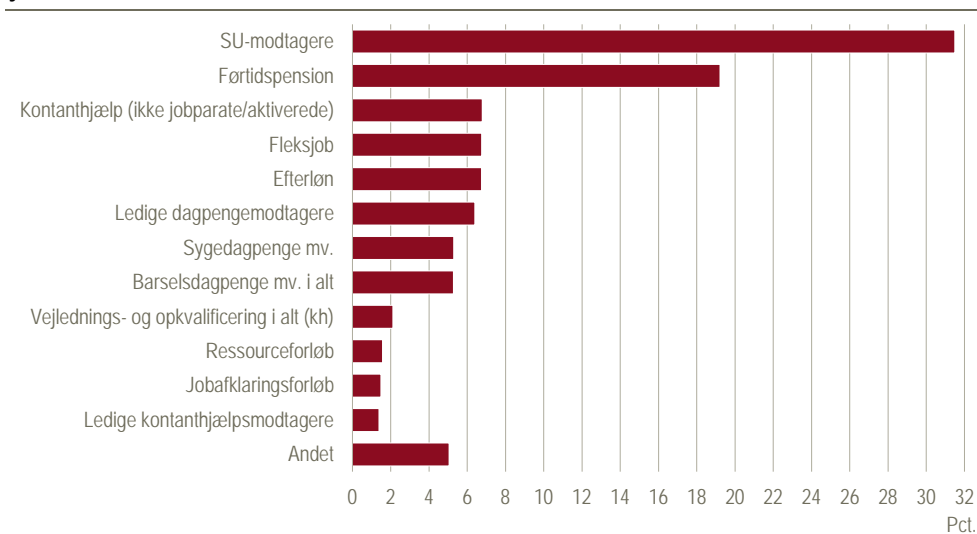
Figur 5.1 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere efter ydelse. 2017

Efterløn fylder syv gange så meget blandt personer med dansk oprindelse

Efterlønsmodtagere er en meget lille gruppe blandt de ikke-vestlige indvandrere og relativt stor blandt personer med dansk oprindelse. Efterlønsmodtageres andel af alle offentligt forsørgede er kun 1 pct. blandt de ikke-vestlige indvandrere og 7 pct. blandt personer med dansk oprindelse. Mange ikke-vestlige indvandrere opfylder ikke anciennitetskravene for at få efterløn, og det er især på den baggrund, at deres lave antal af efterlønsmodtagere skal ses.

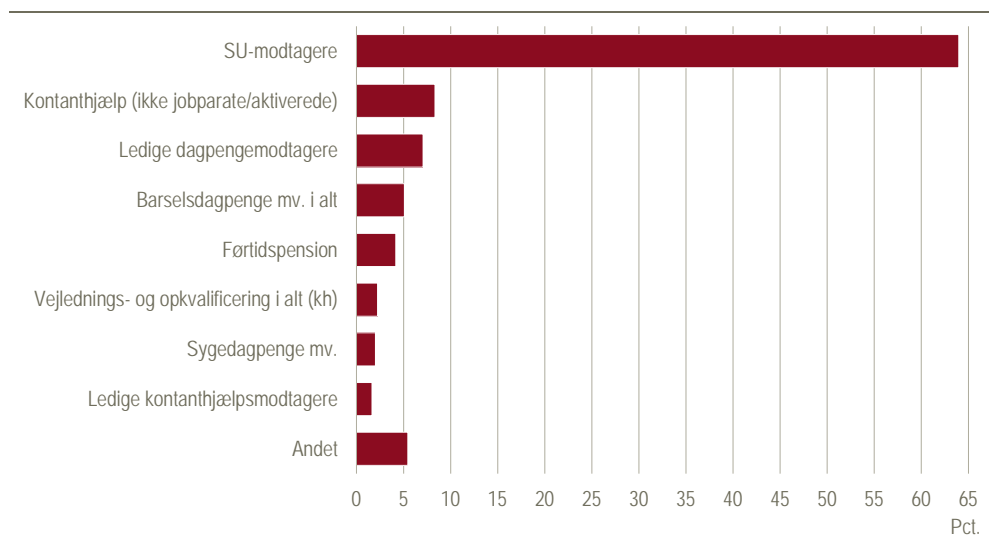
Figur 5.2 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse efter ydelse. 2017

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med de øvrige grupper

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke umiddelbart sammenlignes med de øvrige grupper, når man ser på alle 16-64-årige under ét. Deres store overrepræsentation i de unge aldersgrupper illustreres også af, at SU-modtagere udgør hele 64 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere med offentlig forsørgelse.

Figur 5.3 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige efterkommere efter ydelse. 2017

19 pct. af modtagerne af kontanthjælp er ikke-vestlige indvandrere

De ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af alle 16-64-årige, mens deres andel af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse er 11 pct. Samlet set er de ikke-vestlige indvandrere altså overrepræsenterede blandt modtagere af offentlig forsørgelse. Der er dog tydelige forskelle mellem ordningerne. En af de ydelser, hvor ikke-vestlige indvandrere er meget overrepræsenteret er blandt andet kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparate eller aktiverede. Her er 19 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Nettoledige

De ikke-vestlige indvandrere er også overrepræsenterede blandt de ledige, idet de udgør 16 pct. af alle nettoledige. Deres overrepræsentation er størst blandt ledige kontanthjælpsmodtagere, hvor de udgør 36 pct., mens andelen kun er 10 pct. blandt de ledige dagpengemodtagere.

Vejledning og opkvalificering

Også blandt personer på vejledning og opkvalificering er der flere ikke-vestlige indvandrere end deres andel af befolkningen tilsiger. Blandt alle fuldtidsmodtagere af vejledning og opkvalificering er 32 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Støttet beskæftigelse

Blandt modtagere af støttet beskæftigelse er 10 pct. ikke-vestlige indvandrere, hvilket svarer nogenlunde til de 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres andel af hele befolkningen. Det dækker over, at de er underrepræsenterede i ordningen fleksjob og skånejob, som for hele befolkningen udgør 71 pct. af personer i støttet beskæftigelse, mens de er overrepræsenteret blandt personer i virksomhedspraktik og ansatte med løntilskud.

Førtidspension og efterløn

Med en andel på 15 pct. af alle førtidspensionister er der næsten dobbelt så mange ikke-vestlige indvandrere på førtidspension sammenlignet med deres andel af hele den 16-64-årige befolkning. Derimod udgør de ikke-vestlige indvandrere kun 2 pct. af efterlønsmodtagerne.

Vestlige indvandrere er underrepræsenterede

De vestlige indvandrere er overordnet set underrepræsenterede, da de udgør 6 pct. af befolkningen mellem 16 og 64 år, men kun 3 pct. af det samlede antal offentligt forsørgede.

Tabel 5.2 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent efter herkomst og ydelse. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	3	11	0	3	82	100
2.-8. I alt uden SU-modtagere	3	14	0	1	81	100
1. SU-modtagere	4	6	0	6	84	100
2. Nettoledige i alt	8	16	0	3	74	100
Ledige dagpengemodtagere	9	10	0	3	79	100
Ledige kontanthjælpsmodtagere	5	36	0	2	57	100
3. Feriebetaling	7	9	0	2	82	100
4. Vejledning og opkvalificering i alt	3	32	0	2	63	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	16	14	0	2	68	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	2	34	0	2	61	100
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	5	10	0	2	83	100
5. Støttet beskæftigelse i alt	2	10	0	1	87	100
Virksomhedspraktik (dp)	10	9	0	3	79	100
Virksomhedspraktik (kh)	2	23	0	1	73	100
Nytteindsats (kh)	5	17	0	3	75	100
Ansættelse med løntilskud (dp)	9	8	0	2	81	100
Ansættelse med løntilskud (kh)	3	47	0	1	48	100
Jobrotation (dp)	3	7	-	2	88	100
Jobrotation (kh)	2	25	-	2	71	100
Fleksjob	2	5	0	0	93	100
Skånejob	1	3	0	0	95	100
6. Barselsdagpenge mv. i alt	6	7	0	3	84	100
7. Tilbagetrækning i alt	2	12	0	0	86	100
Førtidspension	2	15	0	1	82	100
Efterløn	2	2	0	0	96	100
Fleksydelse	2	2	0	-	97	100
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	3	17	0	2	78	100
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	2	19	0	3	75	100
Kontanthjælp til udlændinge	2	91	0	2	4	100
Revalideringsydelse i øvrigt	2	4	0	1	92	100
Ledighedsydelse	2	8	0	1	89	100
Sygedagpenge mv.	4	6	0	1	89	100
Ressourceforløb	2	19	0	1	77	100
Jobafklaringsforløb	3	13	0	1	82	100

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

Tabel 5.3 16-64-årige efter herkomst. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Alle personer	201 159	289 254	10 109	69 475	3 061 213	3 631 209
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	35 877	120 542	3 178	28 625	866 981	1 055 203
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	24 123	101 187	1 646	10 314	593 938	731 208
	pct.					
Alle personer	6	8	0	2	84	100
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	3	11	0	3	82	100
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	3	14	0	1	81	100

29 pct. af alle 16-64-årige på offentlig forsørgelse

Det samlede antal fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse i 2017 svarer til 29 pct. af hele den 16-64-årige befolkning. Her indgår SU-modtagerne også.

Andelen er 42 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere

Blandt personer med dansk oprindelse er 28 pct. af aldersgruppen offentligt forsørgede, mens andelen er 18 pct. blandt vestlige indvandrere og 42 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere.

5 pct. af ikke-vestlige indvandrere er på kontanthjælp

Andelene på de enkelte ydelser målt i forhold til hele befolkningen fremgår også af tabel 5.4. Fx ses det, at de ikke-vestlige indvandrere på kontanthjælp udgør 5 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere. Blandt personer med dansk oprindelse er den tilsvarende andel kun 2 pct.

Efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med andre grupper

Andelene for efterkommere kan ikke umiddelbart sammenlignes med indvandrere og personer med dansk oprindelse, da efterkommere og især de ikke-vestlige efterkommere er meget unge. De har derfor uforholdsmæssigt mange SU-modtagere og til gengæld meget få på tilbagetrækningsordninger. Offentlig forsørgelse for efterkommere kan kun belyses ved at se nærmere på mere detaljerede aldersgrupper end 16-64-årige under ét. Det er gjort i næste afsnit.

Tabel 5.4 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent af alle 16-64-årige. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	17,8	41,7	31,4	41,2	28,3	29,1
2.-8. I alt uden SU-modtagere	12,0	35,0	16,3	14,8	19,4	20,1
1. SU-modtagere	5,8	6,7	15,2	26,4	8,9	8,9
2. Nettoledige i alt	3,5	5,0	2,9	3,6	2,2	2,5
Ledige dagpengemodtagere	3,0	2,4	2,3	2,9	1,8	1,9
Ledige kontanthjælpsmodtagere	0,5	2,6	0,6	0,7	0,4	0,6
3. Feriedagpenge	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
4. Vejledning og opkvalificering i alt	0,6	3,7	0,8	1,1	0,7	0,9
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	0,3	3,6	0,7	0,9	0,6	0,8
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Støttet beskæftigelse i alt	1,1	3,2	1,7	0,9	2,7	2,6
Virksomhedspraktik (dp)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Virksomhedspraktik (kh)	0,2	1,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Nytteindsats (kh)	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Ansættelse med løntilskud (dp)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ansættelse med løntilskud (kh)	0,1	0,6	0,1	0,1	0,1	0,1
Jobrotation (dp)	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Jobrotation (kh)	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Fleksjob	0,5	1,1	0,9	0,2	1,9	1,7
Skånejob	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
6. Barselsdagpenge mv. i alt	1,7	1,3	1,6	2,1	1,5	1,5
7. Tilbagetrækning i alt	2,5	10,9	4,6	1,7	7,5	7,4
Førtidspension	1,9	10,6	3,9	1,7	5,4	5,6
Efterløn	0,5	0,3	0,7	0,0	1,9	1,7
Fleksydelse	0,0	0,0	0,1	-	0,1	0,1
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	2,5	10,6	4,5	5,3	4,7	5,1
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	0,9	5,1	2,5	3,4	1,9	2,2
Kontanthjælp til udlændinge	0,1	2,1	0,0	0,2	0,0	0,2
Revalideringsydelse i øvrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ledighedsydelse	0,1	0,4	0,2	0,1	0,4	0,4
Sygedagpenge mv.	0,9	1,2	1,1	0,8	1,5	1,4
Ressourceforløb	0,2	1,2	0,4	0,4	0,4	0,5
Jobafklaringsforløb	0,3	0,7	0,3	0,3	0,4	0,4

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

5.2 Aldersopdeling

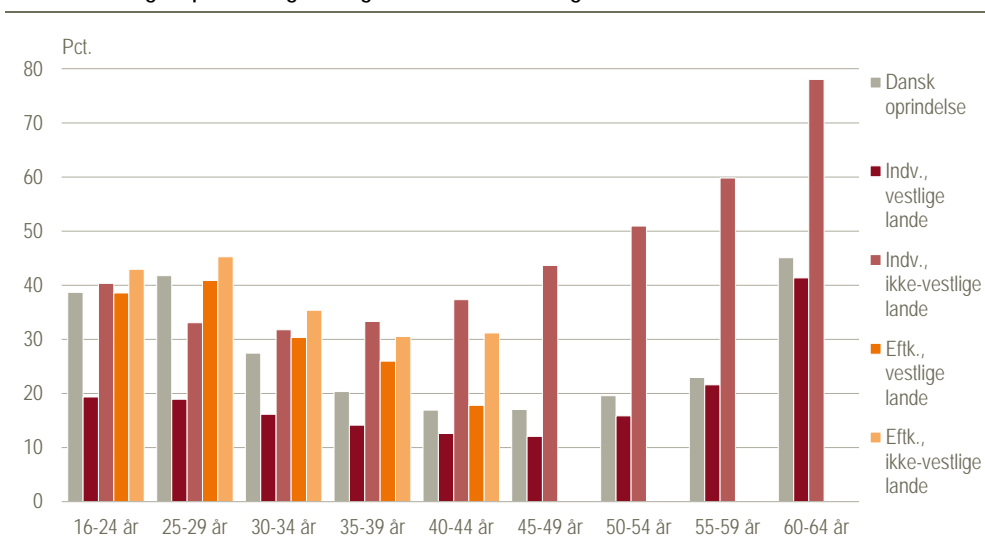
SU fylder meget for personer under 30 år – dog ikke blandt indvandrere

På grund af SU er andelen med offentlig forsørgelse høj blandt efterkommere og personer med dansk oprindelse under 30 år. Indvandrere, der er udenlandske statsborgere, har i mange tilfælde ikke ret til dansk SU. Det er hovedårsagen til, at de vestlige indvandrere har så lave andele med offentlig forsørgelse i aldersgrupperne 16-24-årige og 25-29-årige.

Store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse blandt 55-59-årige

For de ikke-vestlige indvandrere er der en meget klar tendens til, at andelen med offentlig forsørgelse stiger med alderen. Det er for de 30-34-årige, at de ikke-vestlige indvandrere har den laveste andel med offentlig forsørgelse med 32 pct. Det ligger ikke meget højere end for personer med dansk oprindelse, hvor 27 pct. af de 30-34-årige modtager offentlig forsørgelse. Herefter stiger andelen kraftigt fra aldersgruppe til aldersgruppe for de ikke-vestlige indvandrere, mens udviklingen er svagt faldende for personer med dansk oprindelse. For de 55-59-årige er andelen med offentlig forsørgelse 60 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 23 pct. for personer med dansk oprindelse. Forskellen mellem de to grupper stiger altså fra 4 procentpoint blandt de 30-34-årige til 37 procentpoint blandt de 55-59-årige.

Figur 5.4 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og alder. 2017

På grund af efterløn er forskel mindre blandt de 60-64-årige

For personer med dansk oprindelse sker der en stor stigning i andelen med offentlig forsørgelse fra 55-59-årige til 60-64-årige på grund af efterlønsordningen. Dermed indsnævres forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer dansk oprindelse. Også for de 60-64-årige er der dog klart flere ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse, idet deres andel er 78 pct. mod 45 pct. for personer med dansk oprindelse.

Kun efterkommere under 45 år er med

For efterkommerne er kun vist andelen for aldersgrupperne op til 45 år, da der er for få over 45 år, til at andelen kan beregnes med et tilstrækkeligt datagrundlag. For de fem aldersgrupper under 45 år kan man se, at de vestlige efterkommere stort set ligger på samme niveau som for personer med dansk oprindelse i alle grupper.

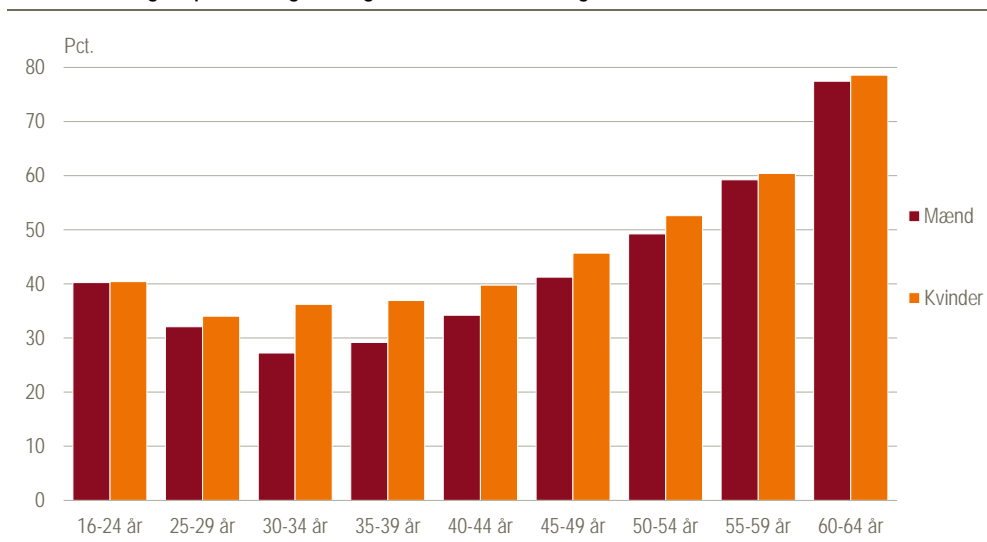
Høj andel med offentlig forsørgelse blandt 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere er gruppen med den højeste andel på offentlig forsørgelse blandt 16-34-årige. Blandt de 35-39-årige ligger deres andel en smule under ikke-vestlige indvandreres. De 40-44-årige er dog den mest bemærkelsesværdige aldersgruppe, idet det er her, der er størst forskel mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Mens 17 pct. af de 40-44-årige med dansk oprindelse har offentlig forsørgelse, er andelen 31 pct. blandt de 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere.

40-44-årige indvandrere og efterkommere er forskellige med hensyn til oprindelsesland

De 40-44-årige ikke-vestlige indvandreres andel med offentlig forsørgelse er 37 pct., hvilket er 6 procentpoint højere end de ikke-vestlige efterkommeres andel. Her skal man være opmærksom på, at 40-44-årige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er forskelligt sammensat med hensyn til oprindelsesland. De ikke-vestlige efterkommere domineres af få oprindelseslande, hvor især Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan fylder meget. Tilsammen udgør efterkommere med oprindelse i Jugoslavien, Tyrkiet eller Pakistan 73 pct. af alle 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere. Indvandrere fra Jugoslavien, Tyrkiet eller Pakistan udgør til sammenligning kun 21 pct. af de 40-44-årige ikke-vestlige indvandrere.

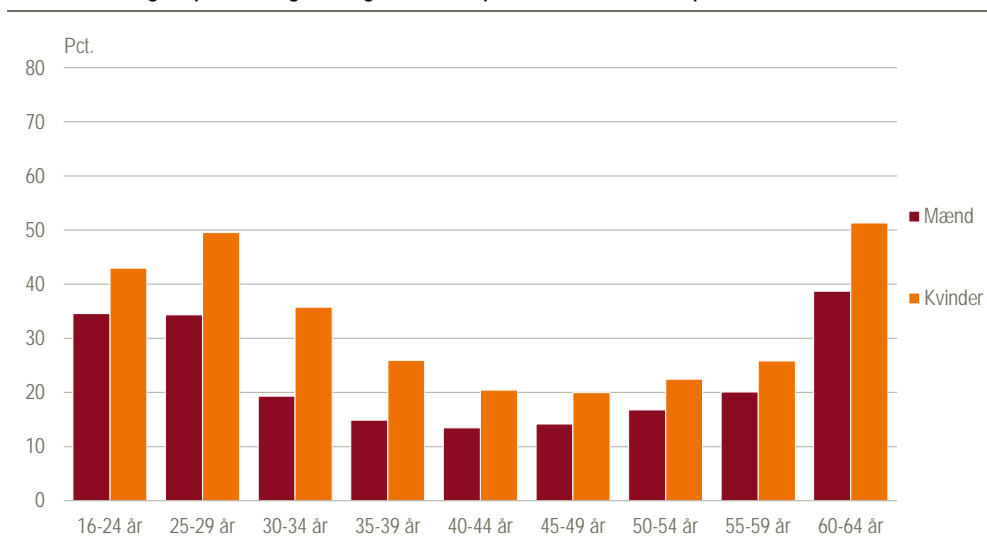
Figur 5.5 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere. 2017

Små kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere

Opdeler man andelen med offentlig forsørgelse på køn for de ikke-vestlige indvandrere fremgår det, at der er ret små forskelle. For aldersgrupperne i 30'erne er andelen af kvinder med offentlig forsørgelse tydeligt højest, men herefter bliver forskellene mindre og for de 55-59-årige ligger andelen på samme niveau.

Figur 5.6 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse. 2017

Større kønsforskelle blandt personer med dansk oprindelse

For personer med dansk oprindelse er der større forskelle mellem kønnene. De største forskelle findes i de yngste fire aldersgrupper og blandt 60-64-årige. For de yngre spiller det en rolle, at kvinder i højere grad end mænd modtager barseldagpenge. Fra starten af 20'erne er der også flere kvinder end mænd, der er under uddannelse. Derfor har de yngre kvinder en større andel, der modtager SU. For de

60-64-årige er det kvindernes større brug af efterlønsordningen, som skaber den relativt store forskel.

5.3 Udvikling

Tidsserie med SU mulig fra 2008

Den sammenhængende statistik for personer på offentlig forsørgelse findes fra 2007 og frem. Det er dog kun fra 2008, at SU også indgår. Desuden er der som i forrige års udgave af denne publikation valgt at indsnævre gruppen til 30-59-årige fremfor at fokusere på andelen af 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

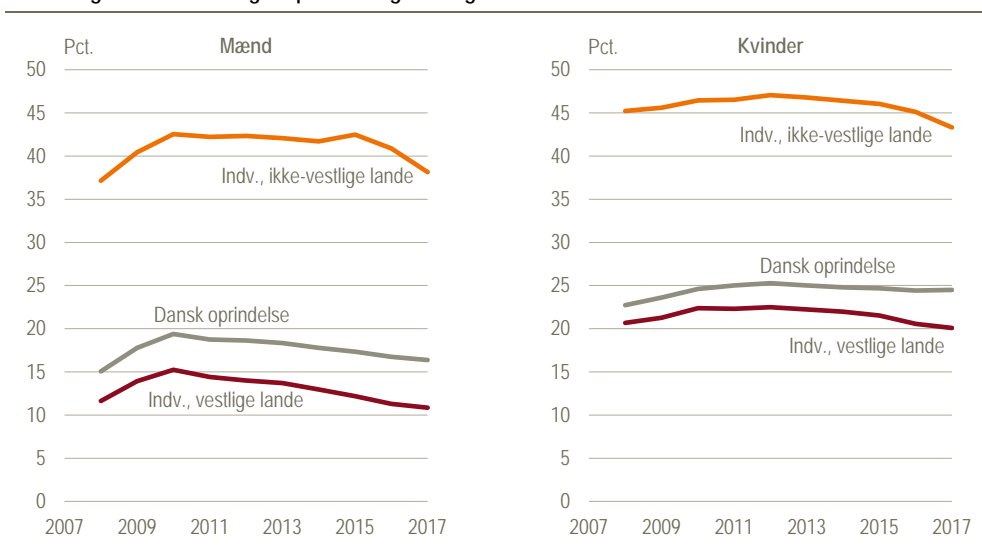
30-59-årige i stedet for 16-64-årige på grund af SU og efterløn

De 30-59-årige er en langt mere homogen gruppe end de 16-64-årige. Ved at lave denne afgrænsning får man langt de fleste studerende sorteret fra, og samtidig påvirker efterlønsordningen ikke tallene. Muligheden for at få efterløn er i stor udstrækning forbeholdt personer med dansk oprindelse på grund af anciennitetskravene, hvilket taler for at ekskludere de 60-64-årige, når der sammenlignes.

Forskelle i alderssammensætning også mindre relevante, når der ses på 30-59-årige

Af hensyn til gruppernes forskellige alderssammensætning er det også relevant at indsnævre aldersgruppen fra 16-64-årige til 30-59-årige. Som det er fremgået af det foregående afsnit, er forskellene i andelen med offentlig forsørgelse relativt små blandt aldersgrupperne fra 30 til 59 år for personer med dansk oprindelse, som er den gruppe indvandrerne først og fremmest sammenlignes med. Forskelle i alderssammensætning inden for gruppen af 30-59-årige er derfor af mindre betydning end for 16-64-årige, hvor der er meget store forskelle i andelen med offentlig forsørgelse mellem fx 60-64-årige og 40-44-årige.

Figur 5.7 30-59-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse

Andel på offentlig forsørgelse er faldet siden 2010

De mandlige ikke-vestlige indvandrere har meget højere andele på offentlig forsørgelse end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. Fra 2008 til 2010 steg andelen på offentlig forsørgelse for alle tre grupper markant, hvilket naturligvis hænger sammen med den økonomiske krise, som har haft en negativ indflydelse på beskæftigelsen i denne periode og dermed medført, at flere personer er kommet på offentlig forsørgelse. Siden 2010 har andelen på offentlig forsørgelse dog været svagt faldende for alle tre grupper.

Forskel ikke forøget mellem ikke-vestlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse

Blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse 38 pct. i 2017, hvilket næsten er samme niveau som i 2008, hvor det var 37 pct. Blandt mænd med dansk oprindelse var 16 pct. på offentlig forsørgelse i 2017, hvilket er 1 procentpoint højere end i 2008. Forskellen mellem de to grupper er altså status quo med 22 procentpoint i perioden 2008 til 2017.

<i>De vestlige indvandrere har laveste andele</i>	De mandlige vestlige indvandrere har lidt lavere andele med offentlig forsørgelse end mænd med dansk oprindelse i alle årene fra 2008 til 2017, og her er forskellen blevet forøget svagt i perioden.
<i>Lignende mønster blandt kvinderne</i>	Også blandt kvinderne er andelen med offentlig forsørgelse meget højere blandt de ikke-vestlige indvandrere. De vestlige indvandrere er også blandt kvinderne den gruppe, som gennem hele perioden har de laveste andele med offentlig forsørgelse.
<i>Mindre dramatisk udvikling fra 2008 til 2010 blandt kvinderne</i>	For kvinderne er udviklingen fra 2008 til 2010 ikke så dramatisk som hos mændene. Til gengæld er andelen fortsat med at stige helt frem til 2012, og det er først fra 2013, at der kunne konstateres et svagt fald.
<i>Lille indsnævring i forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse</i>	For de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse 45 pct. i 2008 og 43 pct. i 2017. I samme periode stiger andelen for kvinder med dansk oprindelse fra 23 pct. til 24 pct. Samlet set har der for kvindernes vedkommende altså været tale om en beskedent reduktion i forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse.
<i>Lille forøgelse i forskel mellem kvinder med dansk oprindelse og vestlige indvandrere</i>	Ligesom blandt mændene er forskellen også blevet svagt forøget mellem kvinder med dansk oprindelse og de vestlige indvandrere. I 2008 var andelen med offentlig forsørgelse 2 procentpoint højere for kvinder med dansk oprindelse. I 2017 er forskellen vokset til 4 procentpoint.

5.4 Opdeling på forskellige oprindelseslande

Store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande

I dette afsnit, hvor der ses på indvandrere fra de enkelte oprindelseslande, er der også valgt at ændre aldersgruppen til 30-59-årige fra de 16-64-årige. Her vejer argumentet om gruppernes forskellige alderssammensætning tungest. For nogle indvandrergupper udgør personer under 30 år en meget stor andel, mens andre grupper er mere spredt aldersmæssigt. Grupperne bliver derfor mere sammenlignelige ved at anvende 30-59-årige frem for 16-64-årige.

I tabel 5.5 og 5.6 for henholdsvis mænd og kvinder er der vist tal for 30-59-åriges offentlige forsørgelse for de 30 oprindelseslande, som der i 2017 er flest indvandrere fra. I tabellerne er landene rangordnet efter andelen med offentlig forsørgelse.

Indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak har højeste andele på offentlig forsørgelse

Blandt mændene er det indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse med niveauer, der ligger mellem 59 og 72 pct. I den modsatte ende findes indvandrere fra Italien, USA, Ukraine, Litauen, Kina og Indien, som alle har andele med offentlig forsørgelse, der ligger under 10 pct.

Flygtninge oftere på offentlig forsørgelse

Andelen med offentlig forsørgelse er tæt forbundet med baggrunden for og varigheden af indvandrernes ophold i Danmark. Indvandrere med kort opholdstid og studie eller arbejde som opholdsgrundlag vil generelt have lave andele med offentlig forsørgelse. Derimod vil flygtninge og familiesammenførte, hvis ophold i Danmark også er af mere permanent karakter, have højere andele med offentlig forsørgelse. Indvandrere fra Syrien er i næsten alle tilfælde kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, og det er blandt andet på den baggrund, at deres høje andele af offentligt forsørgede skal ses. Det samme gør sig ligeledes gældende for indvandrere fra Somalia, Libanon og Irak.

Tabel 5.5 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige mænd efter oprindelsesland. 2017

	Antal fuldtids- modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Syrien	5 501	7 629	72
Somalia	2 165	3 546	61
Libanon ¹	3 171	5 387	59
Irak	3 997	6 791	59
Afghanistan	1 467	3 174	46
Bosnien-Hercegovina	2 399	5 306	45
Jugoslavien ²	1 223	2 879	42
Iran	2 716	6 624	41
Tyrkiet	4 310	12 783	34
Sri Lanka	866	2 590	33
Marokko	628	1 905	33
Rusland	306	931	33
Vietnam	815	3 067	27
Pakistan	1 019	4 843	21
Island	323	1 832	18
Thailand	96	641	15
Bulgarien	321	2 462	13
Norge	298	2 302	13
Sverige	309	2 536	12
Tyskland	772	6 345	12
Storbritannien	634	5 502	12
Polen	1 561	13 743	11
Rumænien	772	7 324	11
Filippinerne	76	731	10
Italien	269	2 833	9
USA	185	2 195	8
Ukraine	159	1 984	8
Litauen	210	3 004	7
Kina	166	2 694	6
Indien	194	3 865	5
Dansk oprindelse	156 355	954 541	16

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2017 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2017 og 1. januar 2018 som et udtryk for middelfolketallet i 2017.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

De 14 oprindelseslande med højeste andele er ikke-vestlige

Blandt mændene er indvandrere fra Polen den største enkelte gruppe. Deres andel af offentligt forsørgede er 11 pct. i 2017. Der er en klar tendens til, at det er indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. Af de 30 lande er de 14 øverst placerede lande ikke-vestlige. Der er dog også indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har lave andele. Det drejer sig fx om Ukraine, Litauen, Kina og Indien.

15 lande ligger lavere end mænd end med dansk oprindelse

For indvandrere fra 15 af de 30 lande ligger andelen af mænd med offentlig forsørgelse lavere end 16 pct., som er den andel de 30-59-årige mænd med dansk oprindelse har i 2017.

Syv ud af ti kvinder fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak på offentlig forsørgelse

Blandt kvinderne er det også indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som skiller sig ud. Deres andele med offentlig forsørgelse ligger på 86 pct. for indvandrere fra Syrien, 76 pct. for indvandrere fra Somalia, 73 pct. for indvandrere fra Libanon og 69 pct. for indvandrere fra Irak. For kvinderne har indvandrere fra Italien, Indien og USA de laveste andele med offentlig forsørgelse. I alle tre tilfælde ligger andelen mellem 12 og 14 pct.

Tabel 5.6 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige kvinder efter oprindelsesland. 2017

	Antal fuldtids- modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Syrien	4 582	5 320	86
Somalia	2 526	3 306	76
Libanon ¹	3 368	4 597	73
Irak	4 038	5 877	69
Afghanistan	1 953	2 905	67
Jugoslavien ²	1 523	2 817	54
Bosnien-Hercegovina	2 930	5 437	54
Tyrkiet	6 117	11 867	52
Marokko	987	2 097	47
Iran	2 141	4 848	44
Sri Lanka	1 081	2 614	41
Pakistan	1 504	4 068	37
Vietnam	1 227	3 778	32
Island	548	1 969	28
Rusland	778	2 882	27
Polen	2 575	10 392	25
Rumænien	1 211	5 161	23
Bulgarien	408	1 928	21
Norge	787	3 728	21
Ukraine	554	2 629	21
Sverige	759	3 704	20
Tyskland	1 154	6 424	18
Litauen	511	2 855	18
Kina	704	4 118	17
Filippinerne	908	5 448	17
Thailand	1 235	7 636	16
Storbritannien	359	2 313	16
Italien	183	1 283	14
Indien	295	2 327	13
USA	224	1 848	12
Dansk oprindelse	230 432	940 638	24

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2017 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2017 og 1. januar 2018 som et udtryk for middelfolketallet i 2017.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Tyrkiske indvandrere har høj andel med offentlig forsørgelse blandt kvinderne

Indvandrere fra Tyrkiet er den største gruppe blandt de 30-59-årige kvinder. Blandt dem er andelen med offentlig forsørgelse 52 pct. Det er en andel, som kun er højere for indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Afghanistan, Irak, Libanon, Somalia og Syrien. I modsætning til de tyrkiske indvandrere består indvandrerne fra disse lande dog hovedsageligt af flygtninge.

14 lande ligger lavere end kvinder med dansk oprindelse

For indvandrere fra 14 af de 30 lande ligger andelen af kvinder med offentlig forsørgelse lavere end 24 pct., som er den andel de 30-59-årige kvinder med dansk oprindelse har i 2017.

6. Kriminalitet

Vi valgt at genoptrykke kapitlet om kriminalitet fra sidste år, da datagrundlaget for 2017 endnu ikke foreligger.

Sammenfatning

Uanset herkomst er der flere mænd end kvinder, der er dømt for kriminalitet. Kriminalitetshyppighederne er generelt højest for personer under 40 år. Særlig høj er andelen blandt de 20-24-årige mænd, hvor henholdsvis 2 pct., 5 pct. og 4 pct. er dømt for overtrædelse af straffeloven, færdselsloven og særlovene i 2016.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er yngre end personer med dansk oprindelse. Det er et forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer for alder viser, at kriminaliteten i 2016 er 35 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 145 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Også andre forhold som relation til arbejdsmarkedet, familiens uddannelsesniveau og familiens indkomst kan have betydning for kriminalitetsniveauet. Hvis fx familiens uddannelsesniveau inddrages i standardiseringen reduceres kriminaliteten for de to grupper til at være henholdsvis 29 pct. og 100 pct. højere.

Mandlige libanesiske efterkommere, hvoraf en del er efterkommere af statsløse palæstinensere, har med 397 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande, når der er standardiseret for alder. Mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia, Marokko og Syrien har alle indeks, der ligger omkring 300. Den laveste kriminalitet har mandlige indvandrere med oprindelse i Indien, Kina og USA. Deres indeks ligger ca. 60 pct. under gennemsnittet for alle mænd.

Blandt mænd født i 1987 var der 11 pct., der havde fået én eller flere domme for overtrædelse af straffeloven ved alderen 18 år. Andelen var højest for indvandrere fra ikke-vestlige lande, hvor 28 pct. var dømt ved alderen 18 år. For efterkommere fra ikke-vestlige lande var andelen på 24 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 10 pct. For mænd født ti år senere i 1997 var der for indvandrere fra ikke-vestlige lande og for mænd med dansk oprindelse sket en halvering i andelen med dom som 18-årige. For efterkommerne fra ikke-vestlige lande var faldet på 37 pct.

6.1 Kriminalitet opdelt på lovområder

Straffelov, færdselslov og særlove

Kriminalitet opdeles i tre lovområder: Straffelov, færdselslov og særlove. Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet seksual-, volds- og ejendomsforbrydelser. Ejendomsforbrydelser er bl.a. indbrud, tyveri og hærværk. Overtrædelser af ordensbekendtgørelsen og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spirituskørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori udgør 90 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet hastighedsovertrædelser.

119.000 mænd og 35.000 kvinder dømt i 2016

I alt fik 118.869 mænd og 35.396 kvinder i alderen 15-79 år en eller flere fældende strafferetlige afgørelser i 2016. Dvs. de blev fundet skyldige i overtrædelse af straffeloven, færdselsloven og/eller særlovene.

Færdselslovsovertrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder. I alt 62 pct. af de dømte mænd og 72 pct. af de dømte kvinder har overtrådt færdselsloven.

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der er blevet fundet skyldige i kriminalitet i 2016, har 14 pct. begået en overtrædelse af straffeloven. For indvandrere fra vestlige lande er andelen nogenlunde den samme, mens den er noget højere for de øvrige herkomstgrupper: mellem 21 pct. og 27 pct. Et tilsvarende mønster gør sig gældende for kvindernes vedkommende.

Tabel 6.1 15-79-årige skyldige i kriminalitet, 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	antal					
Mænd						
I alt	4 420	366	11 718	6 207	96 158	118 869
Straffelov	589	76	2 410	1 646	12 989	17 710
Færdselslov	2 816	197	7 180	3 461	59 893	73 547
Særlove	1 191	134	3 409	2 406	29 170	36 310
Kvinder						
I alt	1 399	99	2 725	1 100	30 072	35 396
Straffelov	263	31	777	287	3 973	5 331
Færdselslov	908	59	1 551	735	22 162	25 416
Særlove	257	15	459	122	4 492	5 345
	pct.					
Mænd						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Straffelov	13,3	20,8	20,6	26,5	13,5	14,9
Færdselslov	63,7	53,8	61,3	55,8	62,3	61,9
Særlove	26,9	36,6	29,1	38,8	30,3	30,5
Kvinder						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Straffelov	18,8	31,3	28,5	26,1	13,2	15,1
Færdselslov	64,9	59,6	56,9	66,8	73,7	71,8
Særlove	18,4	15,2	16,8	11,1	14,9	15,1

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Flest kriminelle blandt unge

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Og det gælder uanset om der er tale om overtrædelse af straffeloven, færdselsloven eller særlovene. Fx blev 1,8 pct. af unge mænd i alderen 20-24 år fundet skyldig i mindst én overtrædelse af straffeloven i 2016. Til sammenligning var det fx kun 0,3 pct. af de 55-59-årige mænd.

Flest blandt personer med oprindelse i et ikke-vestligt land bliver kendt skyldige

Hvis man ser på kriminaliteten for personer i samme aldersgruppe, viser det sig, at der generelt er en større andel mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land end af mænd med oprindelse i et vestligt land eller med dansk oprindelse, der er dømt for kriminalitet.

Størst forskel i de yngre aldersgrupper

I de yngre aldersgrupper finder man de største forskelle. Fx er 5,7 pct. af de 20-24-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande blevet fundet skyldige i en eller flere overtrædelser af straffeloven i 2016. For efterkommere fra vestlige lande er den tilsvarende andel på 2,0 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 1,5 pct.

Større andel af efterkommere end af indvandrere er dømt

Både blandt mænd med vestlig og med ikke-vestlig oprindelse er der generelt en større andel af efterkommerne end af indvandrerne, der er blevet fundet skyldig i kriminalitet, uanset arten af kriminaliteten.

Samme billede for kvinderne

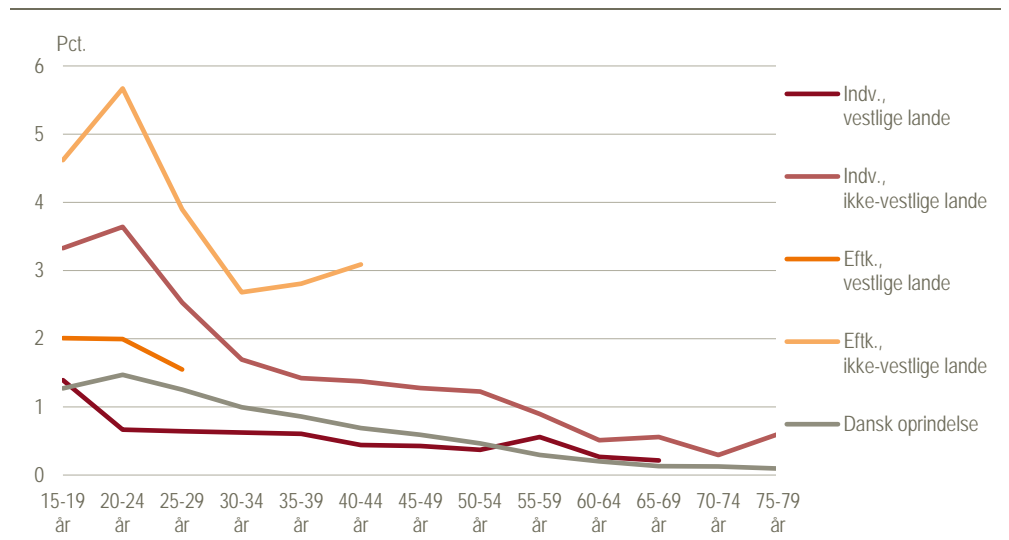
Billedet er nogenlunde tilsvarende for kvindernes vedkommende. Dog er der ikke den store forskel i andelen, der er dømt for straffelovskriminalitet mellem kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Tabel 6.2 Kriminalitetshyppighed, straffelov. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,4	2,0	3,3	4,6	1,3	1,6
20-24 år	0,7	2,0	3,6	5,7	1,5	1,8
25-29 år	0,6	1,5	2,5	3,9	1,3	1,4
30-34 år	0,6	..	1,7	2,7	1,0	1,1
35-39 år	0,6	..	1,4	2,8	0,9	0,9
40-44 år	0,4	..	1,4	3,1	0,7	0,7
45-49 år	0,4	..	1,3	..	0,6	0,6
50-54 år	0,4	..	1,2	-	0,5	0,5
55-59 år	0,6	-	0,9	-	0,3	0,3
60-64 år	0,3	-	0,5	-	0,2	0,2
65-69 år	0,2	0,0	0,6	-	0,1	0,1
70-74 år	0,3	-	0,1	0,1
75-79 år	-	0,6	-	0,1	0,1
Kvinder						
15-19 år	0,7	..	1,0	0,9	0,5	0,5
20-24 år	0,3	..	0,8	1,0	0,4	0,5
25-29 år	0,2	..	0,5	0,6	0,3	0,3
30-34 år	0,3	..	0,5	0,6	0,2	0,3
35-39 år	0,2	0,0	0,4	0,5	0,2	0,2
40-44 år	0,2	..	0,6	..	0,2	0,2
45-49 år	0,3	..	0,5	..	0,2	0,2
50-54 år	0,3	0,0	0,4	-	0,2	0,2
55-59 år	0,2	-	0,4	-	0,1	0,1
60-64 år	0,3	0,0	0,4	-	0,1	0,1
65-69 år	-	0,3	-	0,1	0,1
70-74 år	0,0	..	-	0,1	0,1
75-79 år	0,0	..	-	0,1	0,1

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.1 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Straffelov. 2016

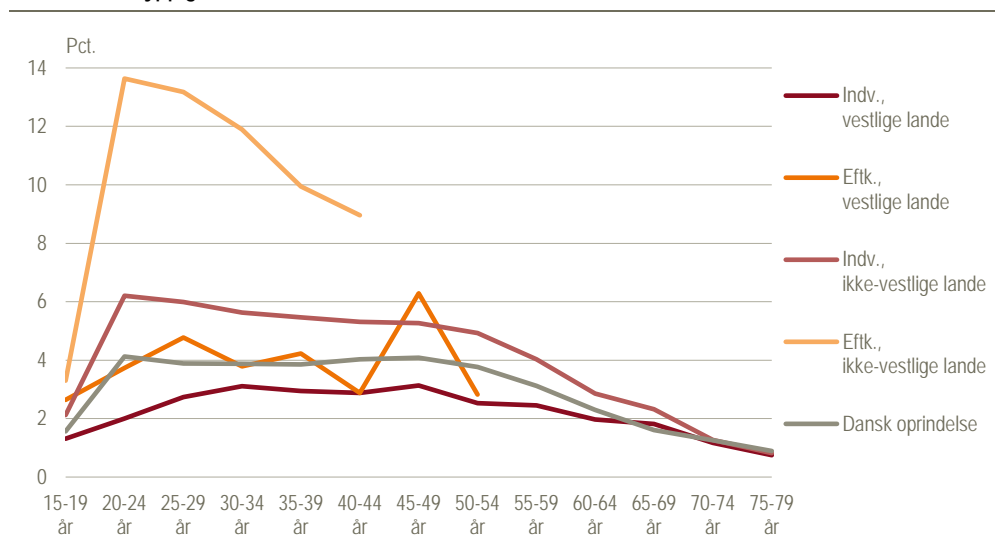

Tabel 6.3 Kriminalitetshyppighed, færdelseslov. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvan- drere	Efter- kommere	Indvan- drere	Efter- kommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,3	2,6	2,1	3,3	1,6	1,7
20-24 år	2,0	3,7	6,2	13,6	4,1	4,6
25-29 år	2,7	4,8	6,0	13,2	3,9	4,3
30-34 år	3,1	3,8	5,6	11,9	3,9	4,2
35-39 år	2,9	4,2	5,5	9,9	3,9	4,0
40-44 år	2,9	2,9	5,3	9,0	4,0	4,1
45-49 år	3,1	6,3	5,3	..	4,1	4,1
50-54 år	2,5	2,8	4,9	..	3,8	3,8
55-59 år	2,5	..	4,0	0,0	3,1	3,2
60-64 år	2,0	..	2,9	..	2,3	2,3
65-69 år	1,8	..	2,3	0,0	1,6	1,6
70-74 år	1,2	..	1,3	-	1,3	1,3
75-79 år	0,7	..	0,8	0,0	0,9	0,9
Kvinder						
15-19 år	0,3	0,5	0,3	0,3
20-24 år	0,5	..	1,1	3,1	1,3	1,3
25-29 år	0,6	1,6	0,9	3,3	1,4	1,3
30-34 år	0,9	..	1,3	3,1	1,4	1,4
35-39 år	1,3	2,3	1,3	2,4	1,6	1,6
40-44 år	1,4	..	1,2	2,0	1,8	1,7
45-49 år	1,4	..	1,3	..	1,8	1,7
50-54 år	1,5	..	1,0	..	1,5	1,5
55-59 år	1,1	..	0,7	..	1,2	1,2
60-64 år	0,5	..	0,5	-	0,8	0,8
65-69 år	0,7	-	0,5	0,5
70-74 år	0,5	0,0	..	-	0,4	0,4
75-79 år	-	0,3	0,3

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.2 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Færdelseslov. 2016

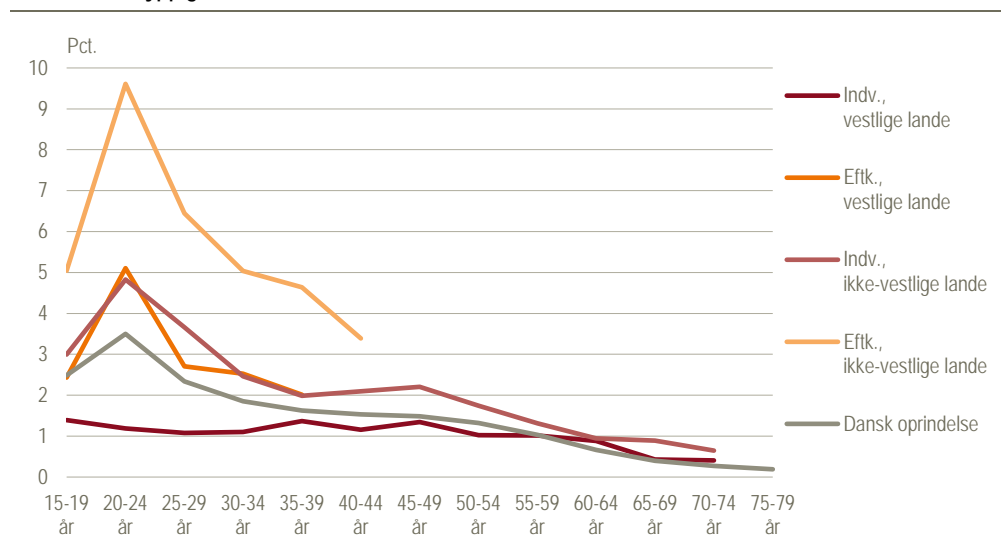

Tabel 6.4 Kriminalitetshyppighed, særlove. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,4	2,4	3,0	5,0	2,5	2,7
20-24 år	1,2	5,1	4,8	9,6	3,5	3,8
25-29 år	1,1	2,7	3,7	6,4	2,3	2,5
30-34 år	1,1	2,5	2,5	5,0	1,9	1,9
35-39 år	1,4	2,0	2,0	4,6	1,6	1,7
40-44 år	1,2	..	2,1	3,4	1,5	1,6
45-49 år	1,3	..	2,2	..	1,5	1,5
50-54 år	1,0	..	1,7	-	1,3	1,3
55-59 år	1,0	..	1,3	..	1,0	1,0
60-64 år	0,9	-	0,9	-	0,7	0,7
65-69 år	0,4	-	0,9	-	0,4	0,4
70-74 år	0,4	..	0,6	-	0,3	0,3
75-79 år	..	-	..	-	0,2	0,2
Kvinder						
15-19 år	..	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1
20-24 år	0,1	..	0,3	0,6	0,3	0,3
25-29 år	0,2	..	0,3	0,4	0,3	0,3
30-34 år	0,3	..	0,3	0,3	0,3	0,3
35-39 år	0,4	..	0,4	..	0,3	0,3
40-44 år	0,3	..	0,3	..	0,3	0,3
45-49 år	0,5	..	0,4	..	0,4	0,4
50-54 år	0,4	-	0,2	-	0,3	0,3
55-59 år	0,3	..	0,3	..	0,2	0,2
60-64 år	0,2	..	0,3	..	0,2	0,2
65-69 år	..	-	..	-	0,1	0,1
70-74 år	-	0,1	0,1
75-79 år	-	0,0	0,0

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.3 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Særlove. 2016

Flest kriminelle har oprindelse i Tyrkiet

Ser man på personer med anden oprindelse end dansk, så er Tyrkiet både for mænd og kvinder det land, som det største antal kriminelle kommer fra. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere har oprindelse i. Libanon, Irak og Pakistan er andre lande, som en del kriminelle har oprindelse i. Det skal nævnes, at en del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Flest mænd med oprindelse i Somalia overtræder straffeloven

Af de i alt 758 dømte mandlige indvandrere med oprindelse i Somalia er de 290 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 38 pct. af de dømte. Den tilsvarende andel for mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia er på 52 pct. Det er de største andele blandt de undersøgte lande. Det er også blandt de dømte mænd fra Somalia, at der er den største andel, der har overtrådt særlovene, nemlig henholdsvis 48 pct. og 56 pct. af indvandlerne og efterkommerne. (Blandt de dømte mænd fra Bulgarien, der er efterkommere, har alle overtrådt særlovene. Men der er her tale om et meget lille antal dømte). Til gengæld ligger Somalia lavest med hensyn til andelen, der har overtrådt færdselsloven. Blandt de grupper, hvor den største andel af de dømte har overtrådt færdselsloven, er indvandrere fra Tyrkiet, Rumænien, Sri Lanka, Storbritannien, Italien og Ukraine med over 70 pct. af de dømte.

Kvindelige indvandrere fra Syrien overtræder oftest straffeloven

Af de i alt 93 dømte indvandrerkvinder med oprindelse i Syrien er de 65 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 70 pct. af de dømte og er den største andel blandt kvinder fra de viste oprindelseslande. Kvindelige indvandrere med oprindelse i Jugoslavien, Bulgarien og Indien er andre grupper, hvor en stor andel – 40-48 pct. – af de dømte er dømt for overtrædelse af straffeloven.

Tabel 6.5 15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet efter oprindelsesland. 2016

	Indvandrere				Efterkommere				I alt
	Straffelov	Færdselslov	Særlove	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove	I alt	
Tyrkiet	175	1 192	397	1 660	341	1 178	593	1 816	3 476
Libanon ¹	209	605	290	951	405	699	500	1 215	2 166
Irak	285	868	440	1 370	76	137	125	273	1 643
Pakistan	71	397	175	595	136	431	211	678	1 273
Somalia	290	285	367	758	142	57	154	275	1 033
Polen	144	576	268	952	18	45	31	85	1 037
Syrien	156	509	171	796	45	60	57	127	923
Iran	160	449	178	727	37	56	79	141	868
Jugoslavien ²	98	301	133	477	82	193	104	323	800
Rumænien	100	564	150	772	4	4	6	11	783
Afghanistan	140	441	215	710	15	19	15	41	751
Bosnien-Hercegovina	124	299	101	475	30	47	49	114	589
Marokko	52	95	74	198	110	173	157	362	560
Tyskland	38	200	115	338	4	31	11	43	381
Sri Lanka	29	186	54	251	13	73	41	118	369
Litauen	50	192	68	290	-	1	1	2	292
Storbritannien	18	180	57	249	6	17	12	33	282
Vietnam	48	113	54	201	24	30	27	75	276
Bulgarien	36	176	53	256	-	1	3	3	259
Sverige	24	81	38	137	7	26	21	49	186
Norge	19	96	46	156	8	11	11	26	182
Ukraine	23	129	24	173	-	3	1	4	177
Island	16	81	65	158	5	3	4	11	169
Nederlandene	6	91	48	144	1	21	6	26	170
Italien	17	116	31	157	3	4	3	7	164
Indien	15	74	31	116	4	21	8	31	147
Kina	11	75	28	109	-	4	2	6	115
USA	4	58	39	98	-	4	1	5	103
Thailand	15	37	22	67	7	3	1	9	76
Filippinerne	9	16	11	36	6	6	8	19	55

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Tabel 6.6 15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet efter oprindelsesland, 2016

	Indvandrere				Efterkommere				I alt
	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	
Tyrkiet	30	198	45	271	50	257	38	337	608
Libanon ¹	38	137	26	194	36	126	13	168	362
Polen	51	204	48	297	5	8	2	14	311
Irak	47	140	27	209	11	32	5	44	253
Jugoslavien ²	75	70	23	156	40	41	16	88	244
Iran	61	103	25	185	14	27	9	43	228
Pakistan	34	46	18	96	16	89	4	108	204
Bosnien-Hercegovina ..	36	98	15	145	7	14	5	26	171
Tyskland	15	111	34	156	3	11	-	14	170
Rumænien	52	86	27	161	3	2	1	5	166
Somalia	43	44	31	117	24	3	2	29	146
Thailand	26	81	39	144	-	-	-	-	144
Vietnam	36	58	14	106	11	15	1	26	132
Sverige	20	55	25	99	-	10	2	12	111
Syrien	65	19	10	93	3	14	-	17	110
Afghanistan	24	70	12	104	1	1	-	2	106
Litauen	15	74	12	99	-	-	-	-	99
Norge	20	51	17	85	2	7	1	10	95
Marokko	7	15	7	28	22	29	6	54	82
Sri Lanka	8	32	5	44	8	27	2	37	81
Ukraine	15	49	8	72	-	-	-	-	72
Kina	10	42	17	69	-	-	-	-	69
Island	6	38	19	61	-	1	1	2	63
Filippinerne	18	20	22	59	-	1	3	3	62
Storbritannien	4	35	9	48	3	4	1	8	56
Nederlandene	4	37	3	42	-	1	1	2	44
USA	7	24	9	40	2	-	2	4	44
Bulgarien	16	20	5	40	-	-	-	-	40
Indien	11	10	3	24	2	6	-	8	32
Italien	3	13	1	17	1	2	-	3	20

Anm.: Udvalgt af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

6.2 Kriminalitetsindeks

*Korrektion for
alderssammensætning*

Som det er fremgået, er kriminalitetshyppigheden højere i de yngre aldersgrupper end i de ældre. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Hvis man ønsker et samlet mål for kriminaliteten i en befolkningsgruppe, er det derfor nødvendigt at korrigerer for, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt.

Metode

Korrektionen foretages ved, at der for alle mænd og kvinder på alle enkelte alderstrin beregnes hvor stor en andel, der har fået en dom i løbet af året. Det kaldes også aldersspecifikke kriminalitetshyppigheder. Det beregnes herefter, hvor mange fra de befolkningsgrupper, der ønskes belyst – fx indvandrere fra ikke-vestlige lande – der ville have fået en dom, hvis de havde samme kriminalitetshyppighed som gennemsnittet af befolkningen. Forholdet mellem dette beregnede antal dømte og det faktiske antal dømte kaldes for et aldersstandardiseret kriminalitetsindeks.

*Betydning af
alderskorrektion*

Hvis der beregnes et ukorrigeret indeks, dvs. at antallet af dømte i en befolkningsgruppe blot sættes i relation til antallet af personer i den samme befolkningsgruppe, viser det sig fx, at mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande har et kriminalitetsindeks på 319. Det betyder, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 219 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet er sat til 100. Når der korrigeres for deres alderssammensætning, falder indekset til

245. Det skyldes, at denne gruppe gennemsnitligt er væsentligt yngre end den mandlige befolkning som helhed, jf. afsnit 1.2 og at yngre personer i højere grad end ældre dømmes for kriminalitet, jf. figur 6.1-6.3. Indeksene falder også for indvandrere fra ikke-vestlige lande og for indvandrere og efterkommere fra vestlige lande. Omvendt stiger indekset for mænd med dansk oprindelse en smule. Tilsvarende billede ses for kvindernes vedkommende.

Tabel 6.7 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn og herkomst. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	indeks, mænd i alt = 100					
Mænd						
Ikke korrigeret	74	119	152	319	93	100
Korrigeret for alder	67	106	135	245	96	100
	indeks, kvinder i alt = 100					
Kvinder						
Ikke korrigeret	86	114	114	200	98	100
Korrigeret for alder	78	110	97	194	100	100

Også andre forhold har betydning for kriminalitetsniveauet

Ud over alder er der også en række andre forhold, der kan påvirke sandsynligheden for at blive dømt for kriminalitet. Danmarks Statistik har igennem en årrække inddraget socioøkonomisk status, dvs. tilknytningen til arbejdsmarkedet, i beregningen af kriminalitetshyppigheden, da analyser har vist, at det er en faktor, der har betydning.

Flest straffelovsdømte blandt arbejdsløse, pensionister og personer uden for arbejdsstyrken

Fx har mandlige arbejdsløse et kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser, der ligger 133 pct. over gennemsnittet for alle mænd, og pensionister et indeks, der ligger 144 pct. over. Mænd i gruppen andre uden for arbejdsstyrken har et indeks, der ligger 236 pct. over gennemsnittet, hvorimod mænd under uddannelse ligger 31 pct. under gennemsnittet. Også lønmodtagere og selvstændige ligger under gennemsnittet med henholdsvis 54 pct. og 48 pct. Når det drejer sig om dømte for overtrædelse af færdselsloven og særlovene ligger selvstændige derimod henholdsvis 61 pct. og 146 pct. over gennemsnittet. En befolkningsgruppes socioøkonomiske sammensætning kan derfor påvirke dens kriminalitetsniveau, og i beskrivelsen af forskelle mellem befolkningsgrupper kan det derfor være en relevant oplysning at inddrage.

Tabel 6.8 Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, overtrædelsens art og socioøkonomisk status. 2016

	Mænd				Kvinder			
	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove
	indeks, alle mænd = 100				indeks, alle kvinder = 100			
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Selvstændige	169	52	161	246	170	46	169	264
Lønmodtagere	91	46	104	74	94	39	107	69
Arbejdsløse	141	233	124	150	131	183	120	147
Under uddannelse	72	69	64	77	74	71	77	67
Pensionist mv.	97	244	78	112	95	196	76	119
Andre uden for arb.st.	161	336	114	205	140	305	93	217

Anm.: Standardiseret for alder.

Familieforhold har også betydning

I forbindelse med forberedelse af denne udgave af publikationen har Danmarks Statistik gennemført en fornyet analyse af, hvilke forhold, der kan påvirke sandsynligheden for at begå kriminalitet. Blandt en lang række forhold som bolig, fami-

lietype, indkomst og uddannelsesniveau viste særlig to faktorer sig at påvirke kriminalitetsindekset når de blev inddraget i standardiseringen. Den ene var familiens højeste uddannelse, dvs. uddannelsen for den voksne person i familien, der har den højeste uddannelse. Den anden var familiens disponible ækvivalerede indkomst, dvs. det beløb, der er til rådighed for den enkelte person i familien efter skatten er betalt. Ved ækvivaleret forstås, at der er taget højde for hvordan familien er sammensat med hensyn til antallet af børn og voksne.

Klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og kriminalitet

Som det fremgår af tabel 6.9 er der en meget klar sammenhæng mellem uddannelsesniveaet i familien og kriminalitetsindekset. Det gælder for både mænd og kvinder, at hvis der ikke er nogen voksen i familien, der har en uddannelse ud over grundskolen, er kriminalitetsniveaet mere end tre gange så højt som for gennemsnittet af alle når det handler om straffelovsovertrædelser. Hvis den højeste uddannelse i familien er en erhvervsuddannelse ligger straffelovsindekset for mænd og kvinder henholdsvis 17 pct. og 20 pct. under gennemsnittet for alle mænd og kvinder. Det generelle billede er, at indeksene falder med stigende uddannelsesniveau og for mænd og kvinder, der bor i en familie, hvor der er mindst én voksen med en lang videregående uddannelse/en forskeruddannelse ligger fx straffelovsindekset henholdsvis 80 pct. og 76 pct. under gennemsnittet.

Tabel 6.9 Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, overtrædelsens art og familiens højeste uddannelse. 2016

	Mænd				Kvinder			
	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove	I alt	Straffelov	Færdselslov	Særlove
	———— indeks, alle mænd = 100 ————				———— indeks, alle kvinder = 100 ————			
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Grundskoleudd.	175	326	139	210	169	354	116	262
Gymnasial udd.	78	62	76	81	86	72	86	98
Erhvervsudd.	108	83	111	107	103	80	107	101
Kort videregående udd.	87	46	99	73	89	45	103	62
Mellemlang videregående udd.	75	34	86	62	86	38	99	59
Lang videregående og forskerudd.	63	20	76	46	78	24	94	46
Uoplyst udd.	104	161	93	99	84	178	58	106

Anm.: Standardiseret for alder.

Indkomst og kriminalitet

Når betydningen af familiens indkomst undersøges, er det generelle billede for straffelovs- og særlovskriminaliteten, at indekset falder med stigende indkomst. Fx er indekset for straffelovsovertrædelser for mænd i familier, der har en disponibel indkomst pr. person, der ligger i 1. kvartil, mere end dobbelt så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Straffelovsindekset for mænd i familier, der har en indkomst, der ligger i 4. kvartil ligger derimod 76 pct. under gennemsnittet. I 2016 havde familier med en indkomst i 1. kvartil en indkomst under 170.500 kr. pr. person mens familier med en indkomst i 4. kvartil havde en indkomst over 313.300 kr. Med hensyn til færdselslovskriminaliteten er billedet lidt anderledes, idet de højeste indekser findes hos personer i familier med den højeste indkomst. Forskellene i indeksene for færdselslovsovertrædelser er dog langt mindre end for de to andre typer af kriminalitet.

Tabel 6.10 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn, overtrædelsens art og familiens ækvivalerede disponible indkomst. 2016

	Mænd				Kvinder			
	I alt	Straffe- lov	Færdsels- lov	Særlove	I alt	Straffe- lov	Færdsels- lov	Særlove
	indeks, alle mænd = 100				indeks, alle kvinder = 100			
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
1. kvartil ..	137	217	109	163	131	216	97	204
2. kvartil ..	94	82	94	94	94	89	95	91
3. kvartil ..	81	39	92	70	83	37	96	56
4. kvartil ..	90	24	110	64	96	21	117	51
Uoplyst ..	56	68	52	51	52	116	32	63

Anm.: Standardiseret for alder.

Lavere kriminalitet blandt indvandrere, når der korrigeres for socioøkonomisk status

Når den socioøkonomiske status inddrages, falder kriminalitetsindekset for mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande fra 135 til 113 og for mandlige indvandrere fra vestlige lande fra 67 til 61. Indeksene falder også for efterkommere fra ikke-vestlige lande, men i meget mindre omfang. For de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande falder indekset også, når der korrigeres for den socioøkonomiske sammensætning. Når indekset for efterkommerne ændres så beskedent, skal det ses i sammenhæng med, at der i disse befolkningsgrupper er en meget stor andel unge og at deres sammensætning på socioøkonomisk status ikke adskiller sig voldsomt fra befolkningen som helhed i de unge aldersgrupper.

Tabel 6.11 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn, herkomst, oprindelsesland og udvalgte variable. 2016

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvan- drere	Efter- kommere	Indvan- drere	Efter- kommere		
	indeks, mænd i alt = 100					
Mænd						
Alder	67	106	135	245	96	100
Alder + socioøk. status	61	106	113	240	98	100
Alder + familiens udd.	80	109	129	200	95	100
Alder + familiens indkomst	70	100	117	207	97	100
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
Alder	78	110	97	194	100	100
Alder + socioøk. status	71	111	85	194	102	100
Alder + familiens udd.	95	111	92	158	100	100
Alder + familiens indkomst	81	106	87	161	101	100

Efterkommere fra ikke-vestlige lande får lavere indeks når familiens uddannelse inddrages ...

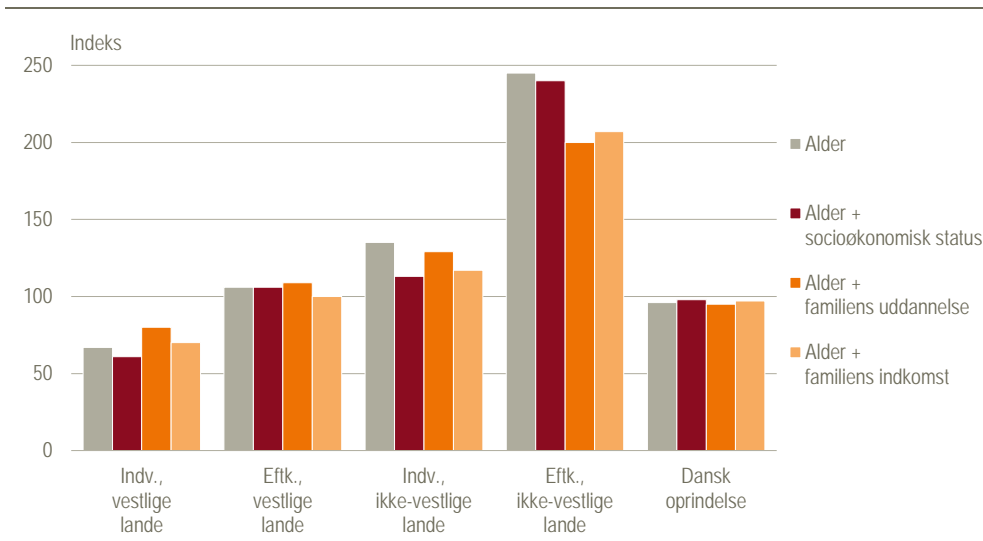
Hvis der korrigeres for familiens uddannelse sker der et forholdsvist stort fald i indekset for både mandlige og kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande. For mændene fra 245 til 200 og for kvinderne fra 194 til 158. Det skyldes, at der er en noget højere andel af ikke-vestlige efterkommere end af befolkningen som helhed, der bor i familier, hvor ingen voksen har en uddannelse udover grundskolen: henholdsvis 29 pct. og 15 pct.

... og når familiens indkomst inddrages

Også når familiens indkomst inddrages betyder det et lavere kriminalitetsindeks for efterkommere fra ikke-vestlige lande. Indekset falder til 207 for mændene og til 161 for kvinderne. Indekset for indvandrere fra ikke-vestlige lande udviser også et vist fald fra 135 til 117 for mændene og fra 97 til 87 for kvinderne. Det hænger sammen med, at der er en større andel af indvandrere og efterkommerne fra ikke-vestlige lande end af befolkningen som helhed, der lever i familier, hvor indkomsten ikke er så stor. Fx levede 49 pct. af indvandrerne og 61 pct. af efterkommerne i familier, hvor den disponible indkomst pr. person lå i 1. kvartil. Den tilsvarende

andel for gennemsnittet af befolkningen er definatorisk på 25 pct. Omvendt var der kun 6 pct. af indvandrere og 4 pct. af efterkommerne fra ikke-vestlige lande, der boede i familier med en indkomst i 4. kvartil.

Figur 6.4 Kriminalitetsindeks for mænd, 2016

Uanset oprindelsesland har efterkommere højere indeks end indvandrere

Som det fremgår i figur 6.4, har efterkommere fra vestlige og fra ikke-vestlige lande et højere kriminalitetsindeks end indvandrerne. Det samme gælder også helt overvejende, når der kigges på de enkelte oprindelseslande. Men der er enkelte undtagelser som fx Sri Lanka, Vietnam og Island. Særlig markant er forskellen for mænd med oprindelse i Syrien. Her er indekset for efterkommere mere end tre gange så højt som for indvandrere når der er foretaget korrektion for alderssammensætningen.

Mænd fra EU-lande har lav kriminalitet

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i EU-lande er blandt de mænd, der har den laveste kriminalitet. Når der er korrigeret for alderssammensætningen, har fx mandlige indvandrere fra Tyskland, Sverige, Italien og Storbritannien indeks, der ligger mellem 43 pct. og 48 pct. under gennemsnittet for alle mænd.

Indvandrere fra USA og Indien ligger også lavt

Blandt indvandrere med oprindelse udenfor EU har specielt mandlige indvandrere fra Indien, Kina og USA en lav kriminalitet med indeks omkring 60 pct. under gennemsnittet.

Libanon har det højeste indeks

Mænd med oprindelse i Libanon har de højeste kriminalitetsindeks. Det gælder både for indvandrere med et indeks på 256 og for efterkommere med et indeks på 397. Som tidligere nævnt er personer med oprindelse i Libanon for en stor dels vedkommende statsløse palæstinensere. Den præcise andel kendes ikke, men den skønnes at være 50-60 pct. Statsløse palæstinensere vil dog også kunne optræde med oprindelse i andre lande end Libanon.

Også høje indeks blandt mandlige efterkommere fra Somalia og Marokko

Mandlige efterkommere fra Somalia, Marokko og Syrien er andre grupper, der har meget høje indeks, nemlig tre gange så høje som gennemsnittet for alle mænd. Blandt efterkommerne er det kun mænd med oprindelse i Vietnam, Island, Norge, Tyskland og Filippinerne, der har et kriminalitetsindeks, der ligger under gennemsnittet for alle mænd.

Lavere indeks for indvandrere fra alle lande når socioøkonomisk status inddrages

Når der ud over alder også korrigeres for den socioøkonomiske status falder indekset for indvandrere fra alle de viste oprindelseslande. For efterkommerne ses der imod både lande, hvor indekset falder og lande, hvor indekset stiger. Som eksempel på det første er Libanon, Jugoslavien, Somalia og Marokko og på det andet lande som Irak, Iran og Sri Lanka.

Tabel 6.12 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd efter oprindelsesland. 2016

	Indvandrere				Efterkommere			
	Alder	Alder + socio-økonomisk status	Alder + familiens uddannelse	Alder + familiens indkomst	Alder	Alder + socio-økonomisk status	Alder + familiens uddannelse	Alder + familiens indkomst
	indeks, mænd i alt = 100							
Libanon ¹	256	208	208	191	397	368	302	321
Jugoslavien ²	212	188	177	179	220	207	180	191
Somalia	208	163	156	156	313	299	247	221
Irak	202	172	168	156	270	272	235	200
Tyrkiet	185	159	149	148	242	231	181	209
Pakistan	161	143	151	127	267	261	224	228
Afghanistan	159	143	136	127	214	215	192	166
Iran	152	126	150	128	190	199	197	168
Marokko	145	129	129	116	305	286	240	256
Sri Lanka	140	133	129	124	117	135	116	107
Bosnien-Hercegovina ..	105	101	100	95	132	143	132	114
Syrien	97	61	*	*	300	293	241	239
Vietnam	92	87	80	80	64	72	60	56
Rumænien	89	80	*	*	108	108	109	96
Island	85	80	*	84	69	70	79	66
Polen	83	79	*	*	116	116	122	109
Bulgarien	82	71	*	*
Litauen	79	72	*	*
Thailand	74	68	57	67
Ukraine	67	61	*	*
Storbritannien	57	52	*	59	131	133	131	122
Sverige	55	53	*	58	136	133	134	129
Italien	55	48	*	*
Norge	54	52	*	58	95	93	93	91
Tyskland	52	50	*	54	80	82	84	78
Filippinerne	49	45	46	46	91	92	77	81
USA	43	36	*	47
Kina	40	35	*	*
Indien	39	35	*	*	107	110	108	100

Anm. 1: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

Anm. 2: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Anm. 3: En stjerne angiver, at der er over 30 pct. personer med uoplyst familiens uddannelse/familiens indkomst.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Korrektion for familiens uddannelsesniveau giver højere indeks for nogle grupper

Hvis der i stedet korrigeres for familiens uddannelsesniveau giver det for nogle befolkningsgrupper et højere indeks end hvis der alene korrigeres for alder. Det gælder fx for efterkommerne fra EU-landene Polen, Tyskland og Rumænien og for indvandrere fra Syrien. For de fleste ikke-vestlige lande er indekset lavere, når der er korrigeret for både alder og familiens uddannelse end når der alene er korrigeret for alder.

Betydning af familiens indkomst

Kun med ganske enkelte undtagelser (indvandrere fra Storbritannien, Sverige, Norge, Tyskland og USA) betyder inddragelse af familiens indkomst et fald i indekset i forhold til alene korrektion for alder. Især for efterkommerne ligger det også for mange lande væsentlig under indekset, når der er korrigeret for alder og socio-økonomisk status. For efterkommere fra Somalia er faldet særlig stort: fra 299 til 221.

Vanskeligt at give ét præcist kriminalitetsindeks

Som det er fremgået varierer kriminalitetsindeksene afhængig af hvilken baggrundsoplysning, det vælges at inddrage i standardiseringen. Det har også vist sig, at der er forskel mellem herkomstgrupperne på, hvilke variable, der er af størst betydning for indekset. Korrektion for alder påvirker især indekset for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande. Korrektion for familiens uddannelse påvirker

indekset for både mandlige og kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande i forholdsvis stor grad, mens korrektion for egen socioøkonomisk status har størst betydning for indvandrere fra ikke-vestlige lande. Korrektion for familiens indkomst betyder et lavere indeks for personer fra ikke-vestlige lande. Indeksene for personer fra vestlige lande påvirkes generelt i væsentligt mindre omfang end for personer fra ikke-vestlige lande. Bemærkelsesværdigt er det måske, at indeksene stiger en smule for både indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, når der korrigeres for familiens uddannelse.

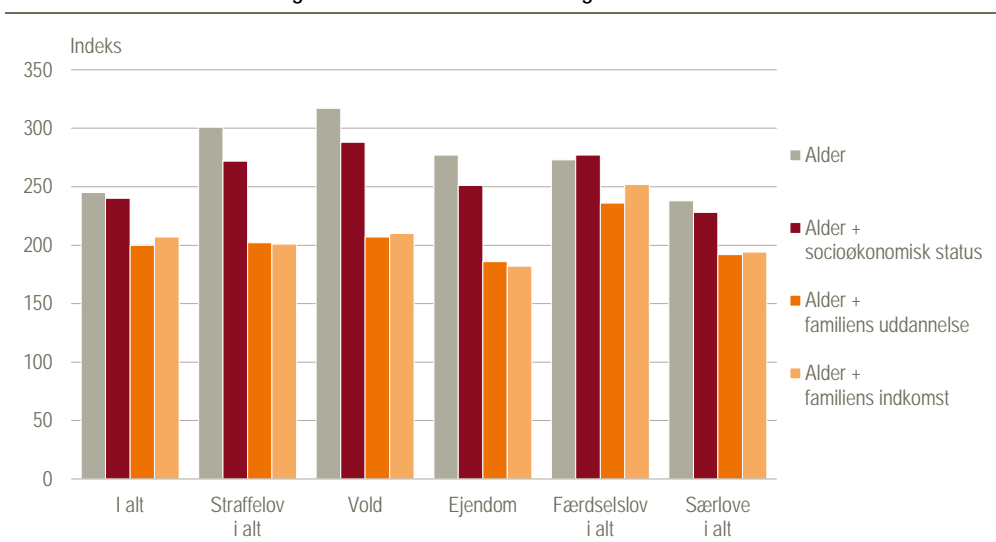
Det overordnede billede ændrer sig ikke

Selv om der for nogle af herkomstgrupperne sker forholdsvis store fald i kriminalitetsindeksene når der korrigeres for de forskellige baggrundsplysninger, ændrer det overordnede billede sig ikke: Efterkommere har højere indeks end indvandrere og personer fra ikke-vestlige lande har højere indeks end personer fra vestlige lande, hvilket ikke kan forklares af forskelle i alder, socioøkonomisk status, familiens uddannelsesniveau eller familiens indkomst.

Fokus på efterkommere fra ikke-vestlige lande

Både blandt mænd og kvinder er efterkommere fra ikke-vestlige lande den herkomstgruppe, der har de højeste indeks og derfor også en gruppe, der påkalder sig særlig opmærksomhed. Når alle typer af lovovertrædelser betragtes under ét har mændene et indeks på 245 og kvinderne et indeks på 194, når der er korrigeret for alderssammensætningen. Indekset mindskes til ca. 200 for mændene og ca. 160 for kvinderne, når der korrigeres for familiens uddannelse eller for familiens indkomst.

Figur 6.5 Kriminalitetsindeks for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2016

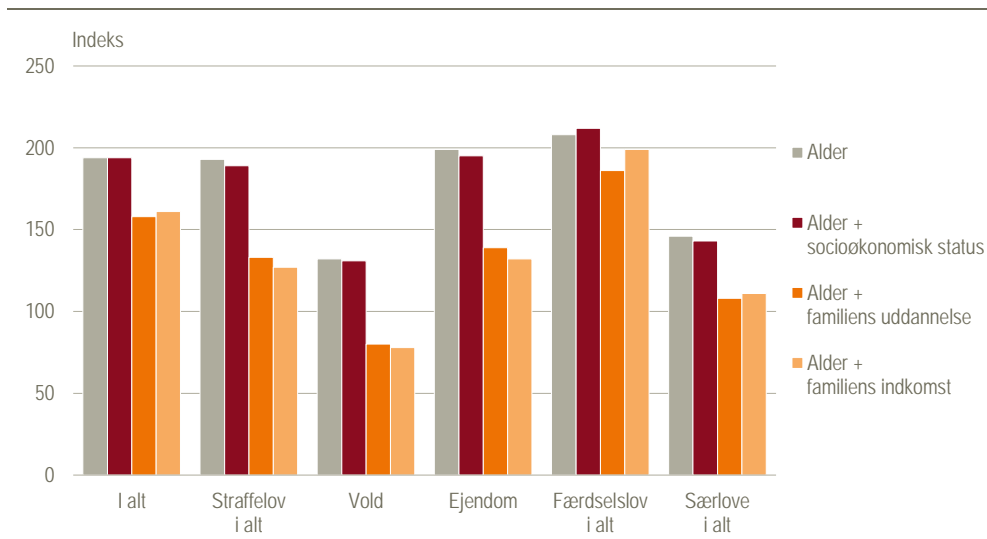
Det højeste indeks for mændene er for straffelovsovertrædelser ...

Hvis der fordeles på forskellige typer af lovovertrædelser viser det sig, at indekset for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er højest for straffelovsovertrædelser – og herunder særligt for voldsforbrydelser, hvor det er mere end tre gange så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Men det er også for denne type lovovertrædelser, at der sker den største reduktion i indekset når der korrigeres for familiens uddannelse og indkomst. Når disse faktorer inddrages falder indekset til omkring 200. Dvs. at indeksene falder fra at være tre gange så høje til at være to gange så høje.

... for kvinderne er det indekset for færdselslovsovertrædelser, der er højest

For de kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande er indekset for færdselslovsovertrædelser lidt højere end indekset for straffelovsovertrædelser. Det reduceres ikke væsentligt når der korrigeres for familiens uddannelse eller indkomst. Derimod reduceres indekset for voldsforbrydelser fra at ligge 32 pct. over gennemsnittet for alle kvinder, når der kun er korrigeret for alder, til at ligge ca. 20 pct. under gennemsnittet, når der korrigeres for familiens uddannelse eller familiens indkomst. Indekset for særlovsovertrædelser ligger lige omkring gennemsnittet, når der korrigeres for familiens uddannelse eller indkomst.

Figur 6.6 Kriminalitetsindeks for kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2016

Mandlige efterkommere fra Somalia og Libanon har de højeste voldsindeks

I tabel 6.13 er indekstallene for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande yderligere opdelt på oprindelsesland (tabellen omfatter de otte ikke-vestlige lande, hvorfra der er flest dømte mænd). Som også tidligere vist har efterkommere fra Somalia og Libanon de højeste kriminalitetsindeks når der kigges på den samlede kriminalitet – henholdsvis 313 og 397. Når der opdeles på de forskellige typer af kriminalitet er indekset for voldsforbrydelser særlig markant. Det ligger på 771 for efterkommere fra Somalia og på 666 for efterkommere fra Libanon, når der er alene er standardiseret for deres alderssammensætning. Når der også korrigeres for familiens indkomstniveau falder indekset en del, men ligger stadig langt over gennemsnittet for alle mænd.

Efterkommere fra Pakistan har det laveste voldsindeks

Uanset om der kun er korrigeret for alder eller også for nogle af de øvrige baggrundsoplysninger, har efterkommere fra Pakistan det laveste indeks for voldsforbrydelser blandt de viste ikke-vestlige oprindelseslande.

Efterkommere fra Tyrkiet og Iran har de laveste indeks for ejendomsforbrydelser

Det laveste indeks for ejendomsforbrydelser blandt de otte oprindelseslande findes hos efterkommere fra Tyrkiet og Iran. Når der er korrigeret for alder og familiens uddannelsesniveau ligger indekset på 108 for efterkommere fra Tyrkiet, dvs. 8 pct. over gennemsnittet for alle mænd.

Somalia har det laveste indeks for færdselslovs-overtrædelser ...

Efterkommere fra Somalia har med 135 (når der er korrigeret for alder og familiens indkomst) det laveste indeks for færdselslovs-overtrædelser. De højeste indeks findes hos efterkommerne fra Libanon.

... og det højeste for særlovsovertrædelser

Til gengæld har efterkommerne fra Somalia sammen med efterkommere fra Libanon de højeste indeks når det drejer sig om særlovsovertrædelser.

Indeks er et relativt mål, der ikke fortæller noget om niveauet

Som det er fremgået er der befolkningsgrupper, der har meget høje kriminalitetsindeks, enten for deres samlede kriminalitet eller for undergrupper af kriminalitet. Et indeks på fx 771 for voldskriminalitet, dvs. en voldskriminalitet, der er næsten otte gange så høj som for gennemsnittet af befolkningen, lyder meget voldsomt. Ved vurdering af indekstallene er det vigtigt at huske på, at de er et *relativt* mål, der siger noget om en befolkningsgruppes kriminalitet i forhold til den samlede befolkning. Indekstallene fortæller således ikke noget om *niveauet* af kriminaliteten, kun om den er højere eller lavere end forventet i forhold til den givne alderssammensætning m.m.

Tabel 6.13 Kriminalitetsindeks for 15-79-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande efter oprindelsesland, overtrædelsestype og korrektionsvariabel. 2016

	Tyrkiet	Marokko	Somalia	Libanon ¹	Pakistan	Irak	Iran	Syrien
	indeks, mænd i alt = 100							
Alle afgørelser								
Alder	242	305	313	397	267	270	190	300
Alder + socioøkonomisk status	231	286	299	368	261	272	199	293
Alder + familiens uddannelse	181	240	247	302	224	235	197	241
Alder + familiens indkomst	209	256	221	321	228	200	168	239
Straffelov i alt								
Alder	222	444	611	588	276	284	226	475
Alder + socioøkonomisk status	200	355	480	477	254	266	222	400
Alder + familiens uddannelse	129	278	376	351	187	210	225	304
Alder + familiens indkomst	158	288	304	354	187	156	168	278
- heraf vold								
Alder	262	356	771	666	206	309	316	552
Alder + socioøkonomisk status	235	289	601	543	191	291	315	465
Alder + familiens uddannelse	147	215	447	387	137	221	314	343
Alder + familiens indkomst	185	229	363	397	140	162	234	319
- heraf ejendom								
Alder	186	417	602	545	272	245	171	421
Alder + socioøkonomisk status	167	332	474	441	250	230	167	356
Alder + familiens uddannelse	108	262	370	323	183	181	170	268
Alder + familiens indkomst	130	265	296	319	181	133	125	240
Færdselslov i alt								
Alder	300	280	162	479	309	325	156	302
Alder + socioøkonomisk status	292	278	176	465	311	345	171	315
Alder + familiens uddannelse	240	237	137	390	278	301	166	259
Alder + familiens indkomst	278	259	135	438	288	275	147	274
Særlove i alt								
Alder	207	349	383	385	232	279	256	315
Alder + socioøkonomisk status	194	314	347	347	222	272	260	297
Alder + familiens uddannelse	149	266	314	288	186	244	261	249
Alder + familiens indkomst	172	279	272	299	187	207	220	241

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Tabel 6.14 Dømte blandt 15-79-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande efter oprindelsesland og overtrædelsestype. 2016

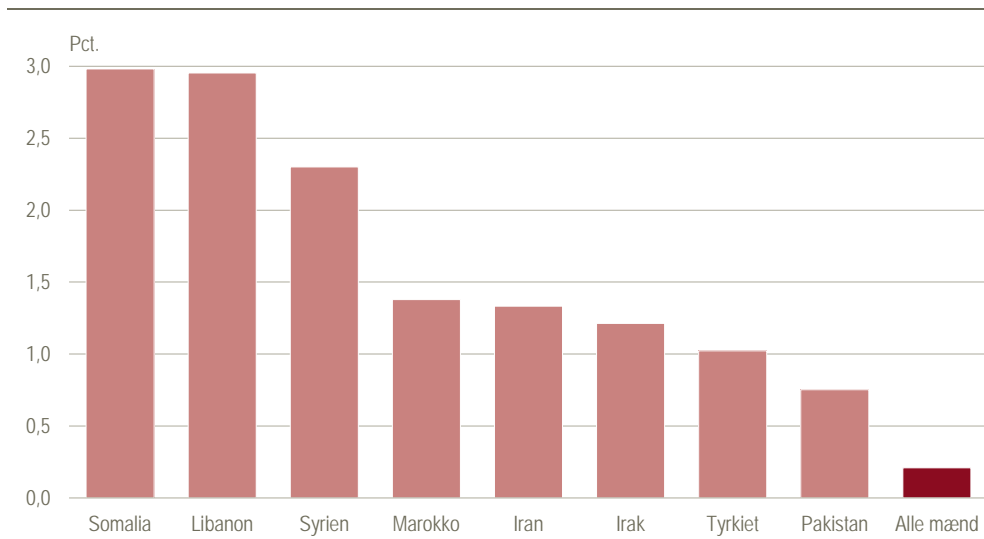
	Tyrkiet	Marokko	Somalia	Libanon	Pakistan	Irak	Iran	Syrien	Alle mænd
	pct.								
Alle afgørelser	16,9	20,6	18,1	28,5	18,0	15,7	13,4	20,7	5,2
Straffelov i alt	3,2	6,2	9,4	9,5	3,6	4,4	3,5	7,3	0,8
- voldsforbrydelser	1,0	1,4	3,0	3,0	0,8	1,2	1,3	2,3	0,2
- ejendomsforbrydelser	1,7	3,7	6,5	5,6	2,2	2,6	1,7	4,3	0,5
Færdselslov i alt	11,0	9,8	3,8	16,4	11,4	7,9	5,3	9,7	3,2
Særlove i alt	5,5	9,0	10,0	11,7	5,6	7,2	7,5	9,4	1,6

Anm.: Ikke korrigeret for alder eller andre forhold.

De fleste har ikke fået en dom for vold

Hvis der beregnes en "rå" hyppighed – dvs. uden korrektion for alderssammensætning eller andre forhold – for hvor stor en andel af samtlige mænd, der har fået en dom for fx voldskriminalitet i 2016, så er andelen på 0,2 pct. Hvis de tilsvarende andele beregnes for efterkommerne fra de otte viste ikke-vestlige lande ligger de mellem 0,8 pct. (Pakistan) og 3,0 pct. (Somalia). Det er henholdsvis fire og femten gange så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Men selv om andelen er så mange gange højere, er det samtidig langt hovedparten af mændene, der *ikke* har fået en dom for vold i løbet af året. Et nuanceret billede af en befolkningsgruppes kriminalitet kan således ikke gives alene ved de standardiserede kriminalitetsindeks, men bør også inddrage niveauet af gruppens kriminalitet.

Figur 6.7 Mandlige efterkommere fra udvalgte ikke-vestlige lande, der er dømt for vold. 2016

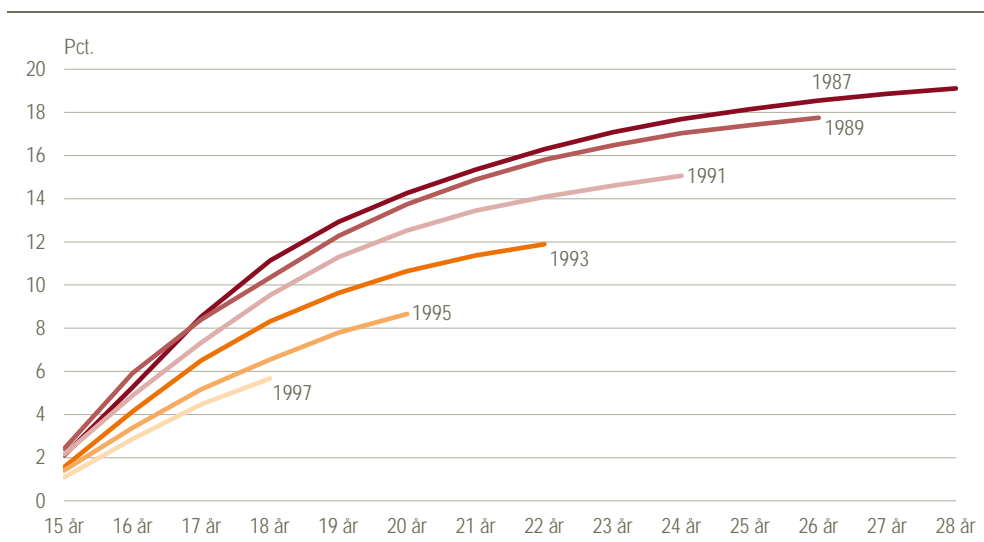
Anm.: Ikke korrigeret for alder eller andre forhold.

6.3 Fødselsårgange

Årsbetragtning versus
forløbsbetragtning

Gennemgangen i forrige afsnit har handlet om hvordan kriminaliteten ser ud i et enkelt år. Hvor mange personer, hvor store andele og over/underrepræsentation af de enkelte befolkningsgrupper. Disse tal siger imidlertid ikke noget om, hvor store andele af befolkningsgrupperne, der er blevet dømt for kriminalitet en eller flere gange i løbet af deres liv, hvor mange domme, grupperne har fået og om der evt. er sket en udvikling over tid. Dette kan belyses ved at tage udgangspunkt i de enkelte fødselsårgange og følge dem så langt som det nu er muligt på nuværende tidspunkt med hensyn til deres domme.

Figur 6.8 Kumuleret andel mænd med dom for overtrædelse af straffeloven efter fødselsårgang og alder ved første dom

Fødselsårgangene
fra og med 1987

I det følgende er taget udgangspunkt i fødselsårgangene fra og med 1987, da antallet af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i disse årgange vurderes at være store nok til, at der meningsfuldt kan foretages opgørelser på dem. Antallet af indvandrere og efterkommere fra vestlige lande er for alle årgangenes vedkommende af så begrænset størrelse, at det er valgt ikke at lave opgørelser for dem.

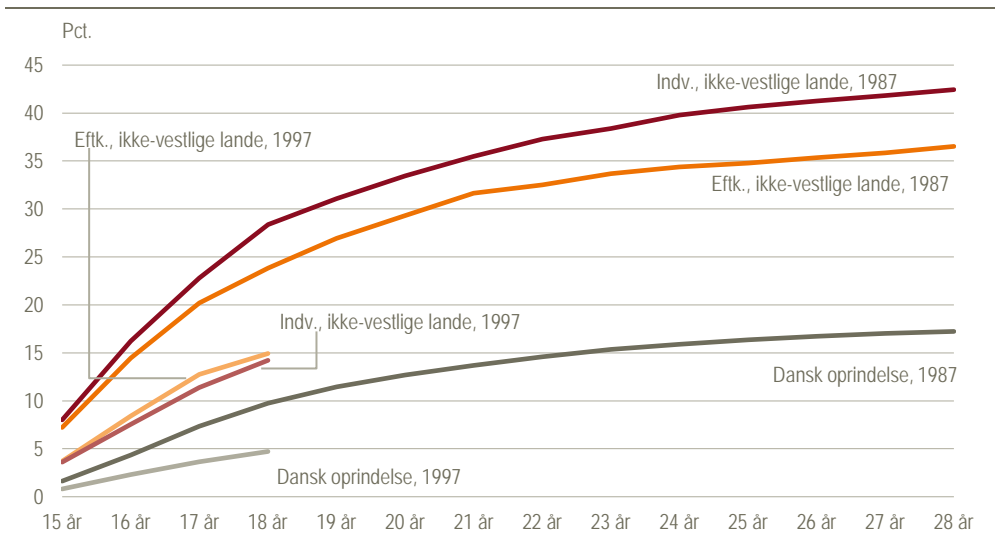
Generelt bliver årgangene mindre og mindre kriminelle

Blandt mænd født i 1987 var der 19 pct., der havde fået en eller flere domme for overtrædelse af straffeloven ved alderen 28 år. Der er ingen af de efterfølgende årgange, der ser ud til at komme op på samme niveau. Fx var der 6 pct. af mænd født i 1997, der havde fået en dom ved alderen 18 år. Den tilsvarende andel for 1987-årgangen var på 11 pct. Dvs. at andelen med dom for overtrædelse af straffeloven ved alderen 18 år er næsten halveret.

Fald for alle herkomstgrupper

Når der opdeles på herkomst viser det sig, at der blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, der blev født i 1987, var 42 pct., der havde fået en eller flere domme for overtrædelse af straffeloven ved alderen 28 år. For efterkommerne var andelen på 37 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 17 pct. Ved alderen 18 år var andelen på henholdsvis 28 pct., 24 pct. og 10 pct. Når den ti år yngre generation – 1997 – betragtes, er der for alle herkomstgrupper sket et betragteligt fald i andelen med dom som 18-årig. Både for indvandrere og personer med dansk oprindelse er andelen halveret til henholdsvis 14 pct. og 5 pct. Også for efterkommerne er der sket et fald, men ikke i helt samme omfang. Det betyder, at hvor det for 1987-årgangen var indvandrerne, der havde den største andel med dom er det for 1997-årgangen efterkommerne.

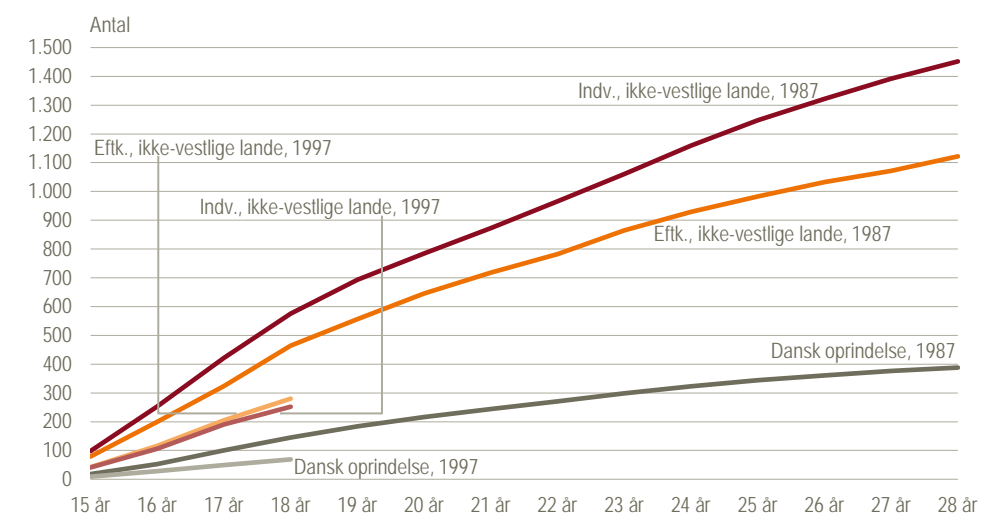
Figur 6.9 Kumuleret andel mænd med dom for overtrædelse af straffeloven efter herkomst, fødselsårgang og alder ved første dom

Udvikling i antallet af domme viser samme mønster

Hvis der i stedet kigges på antallet af domme ved givne aldre, så havde de mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, der blev født i 1987, fået i alt 1.452 domme for overtrædelse af straffeloven pr. 1.000 indbyggere, da de nåede alderen 28 år. Det tilsvarende antal for efterkommere fra ikke-vestlige lande var på 1.122 domme og for mænd med dansk oprindelse på 388 domme. Da denne fødselsårgang var 18 år havde indvandrerne fået 576 domme pr. 1.000 indbyggere, efterkommerne 464 domme og mænd med dansk oprindelse 145 domme. For generationen født ti år senere var antallet af domme ved alderen 18 år på 252 for indvandrernes vedkommende, 280 for efterkommerne og 69 for mænd med dansk oprindelse. Dvs. indvandrere og mænd med dansk oprindelse født i 1997 havde som 18-årige fået mindre end halvt så mange domme for overtrædelse af straffeloven som den ti år ældre generation. For efterkommerne er der også tale om et betragteligt fald, men med 40 pct. lidt lavere end for de to andre herkomstgrupper.

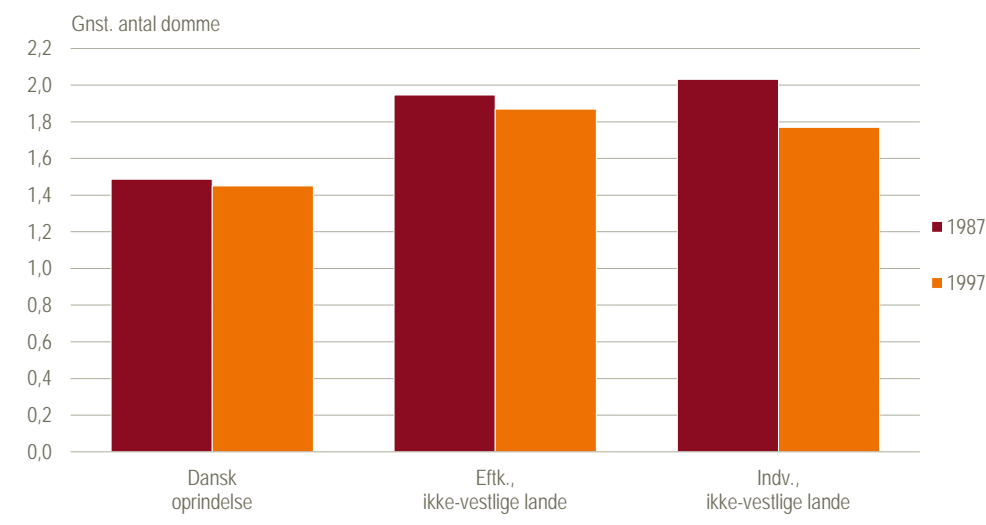
Figur 6.10 Kumuleret antal domme for overtrædelse af straffeloven pr. 1.000 indbyggere efter herkomst, fødselsårgang og alder. Mænd

Lille fald i antal domme blandt de dømte

Hvis der alene ses på de personer, der er blevet dømt, så havde mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1987, i gennemsnit fået 1,5 dom ved alderen 18 år. Det tilsvarende antal for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande var lige omkring to domme. Blandt de dømte mænd født i 1997 var det gennemsnitlige antal domme for alle tre herkomstgrupper lidt lavere end for 1987-fødselsårgangen.

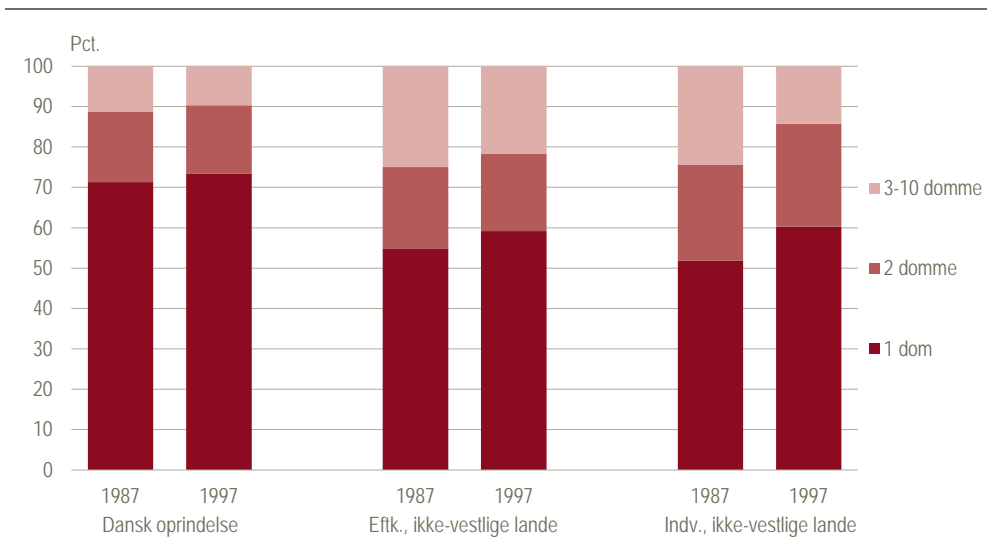
Figur 6.11 Gennemsnitligt antal domme for overtrædelse af straffeloven blandt dømte som 18-årige efter herkomst og fødselsårgang. Mænd

Flere har kun fået én dom

Faldet i det gennemsnitlige antal domme dækker over at flere kun har fået én dom og færre har fået tre eller flere domme. Fx var der 71 pct. af de dømte mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1987, der kun havde fået én dom ved alderen 18 år. De tilsvarende andele for efterkommere og indvandrere fra ikke-vestlige lande var på 55 pct. og 52 pct. For mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1997, var der med 73 pct. en lidt større andel, der kun havde fået én dom. For efterkommerne fra ikke-vestlige lande steg andelen til 59 pct. og for indvandrerne til 60 pct. Andelen med to domme var stort set uændret for de tre herkomstgrupper, mens andelen med mellem tre og ti domme faldt med henholdsvis 1 procentpoint, 3 procentpoint og 8 procentpoint.

Figur 6.12 Mænd med domme som 18-årige efter fødselsårgang, herkomst og antal domme

7. Børn af efterkommere

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 24.203 børn af efterkommere 1. januar 2018 – heraf har 92 pct. ikke-vestlig oprindelse. 68 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år.

De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling end ikke-vestlige børn af efterkommere, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, 12 gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2017 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere 6,0 for drengene og 6,3 for pigerne. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er markant højere med 6,9 og 7,7.

Forældrene til børn af efterkommere er generelt meget unge. Det gælder især for ikke-vestlige børn af efterkommere, hvor mødre til børn under 25 år i gennemsnit er ca. 10 år yngre end mødre til børn med dansk oprindelse. Den store forskel skyldes først og fremmest, at de ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er meget unge – omkring 40 pct. er under 5 år.

Forældrenes unge alder er en af årsagerne til, at der er færre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse end blandt både forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er også i mindre grad beskæftigede. Det gælder især mødre, hvor 44 pct. er uden beskæftigelse. Det kan her spille en rolle, at der er forholdsvis mange helt små børn blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, og at der generelt er flere mødre, som er uden for arbejdsmarkedet, mens børnene er små.

7.1 Definition

Første udgivelse

Statistik om børn af efterkommere blev udgivet for første gang i forbindelse med årbogen *Indvandrere i Danmark 2007*.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og ingen af forældrene har dansk oprindelse. Børnene er i Danmarks Statistiks normale definition kategoriseret som enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. De bliver benævnt i dette kapitel som børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst én forælder er født i Danmark og har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene er født i Danmark og har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere ikke en del af herkomstdefinition

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper: 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere. I princippet kan der i alle grupper være personer, som har en eller to forældre, der er efterkommere.

Børn af efterkommere har mindst én forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. Samtidigt skal børn af efterkommere i Danmarks Statistiks normale herkomstbegreb være enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. 1. januar 2018 er der 24.203 personer i Danmark, der opfylder dette krav. Heraf er 21.320 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 2.883 er placeret i kategorien efterkommere.

Der er 24.203 børn af efterkommere

Vi betegner de samlede 24.203 personer som børn af efterkommere. Derudover vil vi bruge betegnelsen børn af efterkommere-D om de 21.320 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse. Endelig kaldes de 2.883 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, for børn af efterkommere-E. Forskellen mellem de to grupper er, at mindst én forælder til børn af efterkommere-D er efterkommer med dansk statsborgerskab. Dette er ikke tilfældet for forældre til børn af efterkommere-E.

Tabel 7.1 Børn af efterkommere

		Far				Dansk oprindelse
		Indvandrere		Efterkommer		
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	
Mor						
Indvandrer	Dansk statsborger			D	E	
	Udenlandsk statsborger			D	E	
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	D	
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E	
Dansk oprindelse						

Anm.: D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

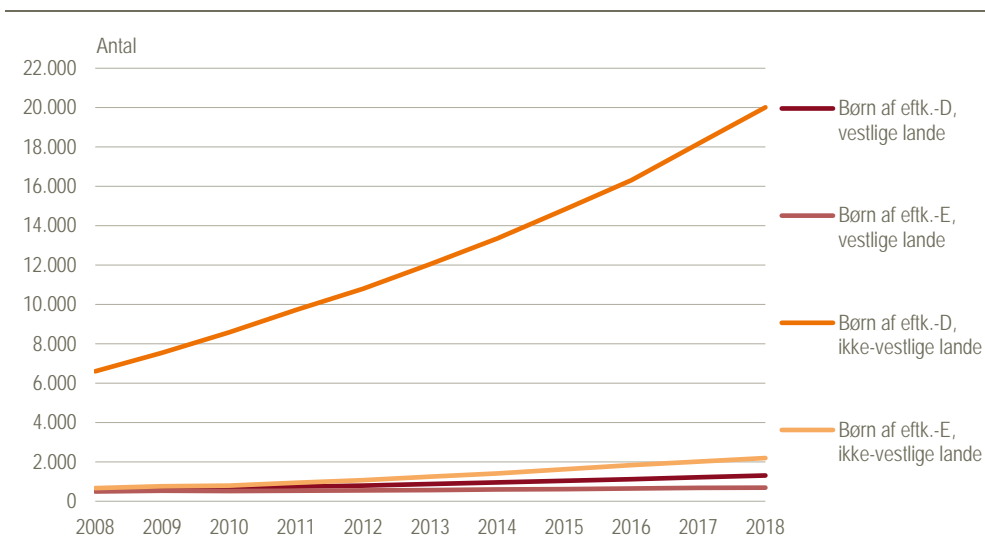
Alle børn af efterkommere er ikke med

Den 1. januar 2018 er der i Danmark 41.022 personer, som har mindst én forælder, der er efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem er 16.102 personer svarende til 39 pct., hvor forældreparret består af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I Danmarks Statistiks definition af børn af efterkommere vil vi ikke inkludere disse personer, da de har en forælder med dansk oprindelse.

Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab og en indvandrer. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 7.1 Børn af efterkommere

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende ...

Selv om de 24.203 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2018, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste ti år. I 2008 udgjorde børn af efterkommere således kun 8.348 personer

(7.188 i D og 1.160 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af de sidste ti år gradvist er blevet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

... men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2018 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er i tabel 7.2 opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

22.207 ikke-vestlige og 1.996 vestlige børn af efterkommere

Alle de 24.203 børn af efterkommere kan opdeles i 1.996 med vestlig oprindelse og 22.207 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er dobbelt så mange i gruppe D end i gruppe E, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes ni gange så mange i gruppe D.

Tabel 7.2 Børn af efterkommere efter alder. 2018

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			I alt
	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	
I alt	1 307	689	1 996	20 013	2 194	22 207	24 203
0-4 år	387	163	550	7 704	1 093	8 797	9 347
5-9 år	278	104	382	5 603	597	6 200	6 582
10-14 år	197	54	251	3 656	299	3 955	4 206
15-19 år	120	27	147	2 205	120	2 325	2 472
20-24 år	84	20	104	697	53	750	854
25-29 år	68	5	73	118	20	138	211
30-34 år	42	13	55	16	1	17	72
35-39 år	35	21	56	6	3	9	65
40-44 år	20	38	58	1	5	6	64
45-49 år	20	48	68	2	1	3	71
50-54 år	26	46	72	2	-	2	74
55-59 år	15	57	72	1	-	1	73
60 år og derover ..	15	93	108	2	2	4	112

Børn af efterkommere er meget unge

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt meget unge. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 3 pct., men blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er 60 pct. børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse.

Meget få ikke-vestlige børn af efterkommere er over 30 år

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige efterkommere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mu-

lighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af efterkommere-E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitamenten til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

Indvandring fra ikke-vestlige lande tog først fart i 1960'erne

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et ukendt fænomen før 1960'erne, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efterkommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

68 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 22.207 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2018 er kun 42 personer fyldt 30 år, mens 14.997 eller 68 pct. endnu ikke er fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er der kun 47 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

7.2 0-29-årige børn af efterkommere

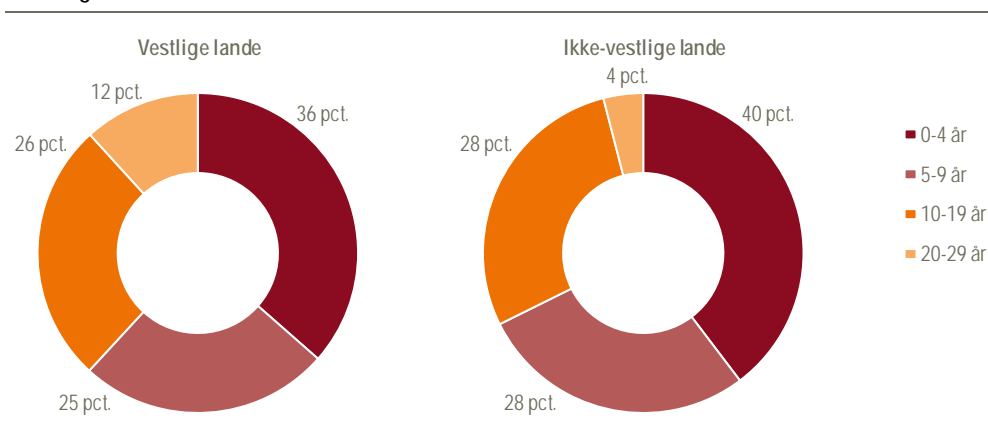
Fokus på de 0-29-årige

I dette afsnit vil vi koncentrere os om den geografiske fordeling af børn af efterkommere. Desuden vil der kun blive fokuseret på den andel, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

De 0-29-årige børn af efterkommere kan opdeles i 1.507 med vestlig oprindelse og 22.165 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set yngre end de vestlige. Eksempelvis er kun 4 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere under 30 år er fyldt 20 år, mens de 20-29-årige udgør 12 pct. af de vestlige.

Figur 7.2 0-29-årige børn af efterkommere, 2018

Geografisk fordeling

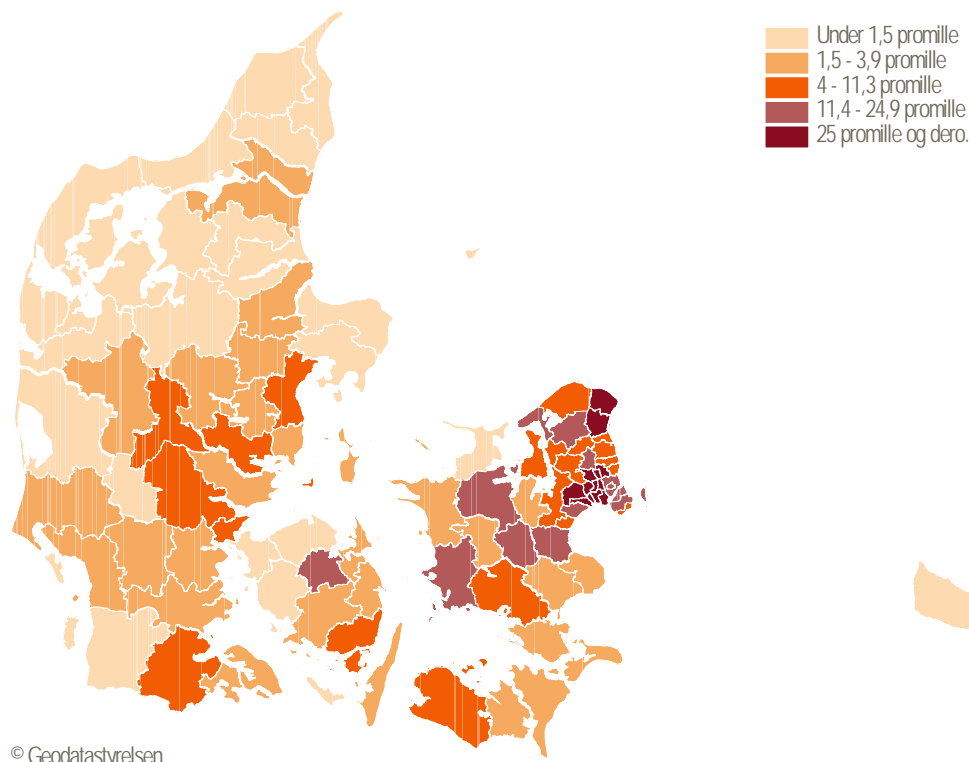
Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. Danmarkskortet viser andelen af 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98 kommuner. Da der er tale om en gruppe, som antalmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

Ishøj har størst andel børn af efterkommere

Ishøj, Brøndby, Albertslund, Vallensbæk og Høje-Taastrup er de fem kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelene er 130 promil-

le i Ishøj, 89 promille i Brøndby, 72 promille i Albertslund, 72 promille i Vallensbæk og 61 promille i Høje-Taastrup.

Figur 7.3 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2018

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 11,4 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er det kun Odense Kommune, hvor andelen er over landsgennemsnittet.

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalmæssigt er flest. I København findes der således 4.981 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 21 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 18 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 18 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring København, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

De fleste forældrepar består af en efterkommer og en indvandrer

Af tabel 7.3 kan det ses, hvordan forældresammensætningen er i de forskellige grupper af 0-29-årige børn af efterkommere. Blandt alle grupperne af børn af efterkommere er det mest almindelige, at forældreparret består af en efterkommer og en indvandrer. I 2018 havde 17.318 ud af 23.672 børn af efterkommere et forældrepar af denne type. Det svarer til 73 pct. For 21 pct. af børnene er begge forældre efterkommere, mens der for de resterende 6 pct. kun er oplysninger om en forælder, som pr. definition er efterkommer.

Tabel 7.3 0-29-årige børn af efterkommere efter forældrenes herkomst. 2018

	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	I alt
I alt	1 507	22 165	23 672
Børn af efterkommere-D	1 134	19 983	21 117
Begge forældre er efterkommere med dansk stb.skab	61	3 564	3 625
Begge forældre er efterkommere, kun én med dansk stb.skab	49	1 056	1 105
En forælder er efterkommer med dansk stb.skab og en forælder er indvandrer	943	14 266	15 209
En forælder er efterkommer med dansk stb.skab og en forælder er uoplyst	81	1 097	1 178
Børn af efterkommere-E	373	2 182	2 555
Begge forældre er efterkommere med udenl. stb.skab	16	217	233
En forælder er efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder er indvandrer	338	1 771	2 109
En forælder er efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder er uoplyst	19	194	213

Fokus på vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere

I 2018 var der i alt kun 2.555 børn af efterkommere-E mod 21.117 børn af efterkommere-D. Vi vil i resten af dette kapitel ikke skelne mellem de to grupper D og E, da vi vurderer, at antallet af børn af efterkommere af type E er for lavt til at bære selvstændige undersøgelser. Vores population vil derfor nu bestå af 23.672 børn af efterkommere fordelt på 1.507 med vestlig oprindelse og 22.165 med ikke-vestlig oprindelse. At opdele børn af efterkommere i vestlig- og ikke-vestlig oprindelse prioriterer vi højere end at skelne mellem type D og E.

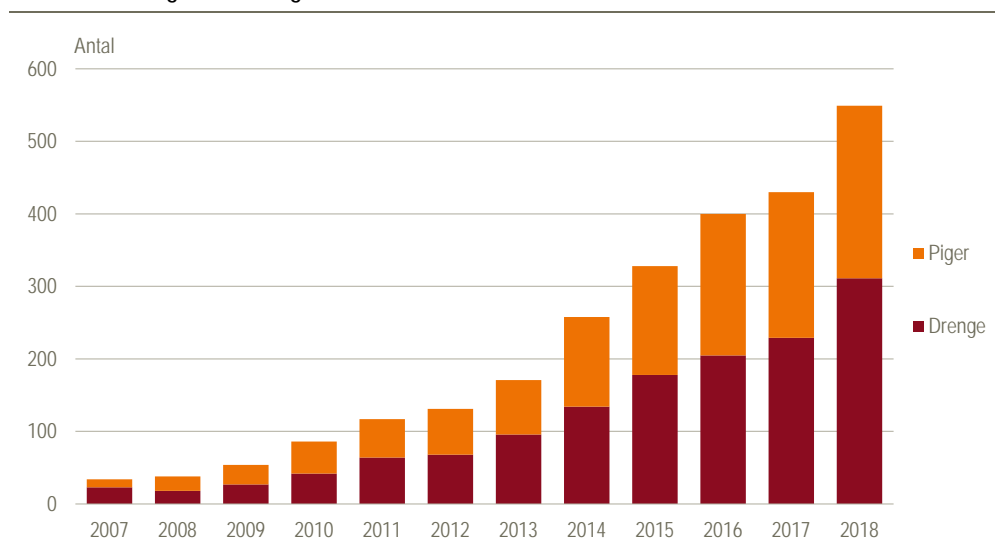
7.3 Børnenes forhold

Karakterer i grundskolen

16-årige børn af efterkommere fjortendoblet på ti år

Ved starten af 2018 er der i alt 549 ikke-vestlige børn af efterkommere, som er 16 år. Det er en gruppe, som vokser år for år, og med det nuværende antal er der tale om næsten en fjortendobling siden 2008.

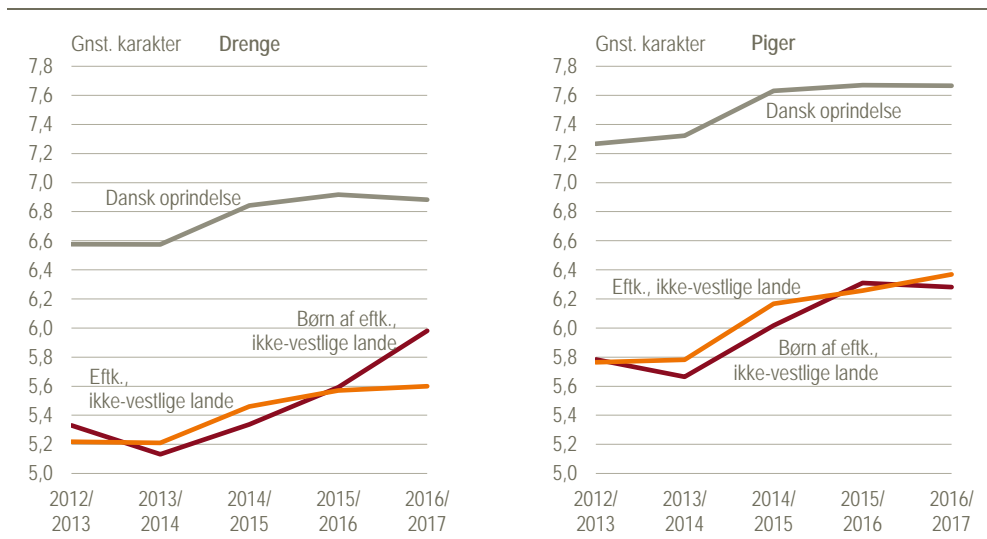
Figur 7.4 Antallet af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere

Karaktergennemsnit for de seneste fem skoleår

Gruppen af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er tilstrækkelig stor til at man kan se nærmere på karakterer ved folkeskolens afgangsprøve. I det angivne karaktergennemsnit indgår karakterer for alle bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve.

Figur 7.5 Karaktergennemsnit for alle bundne prøver

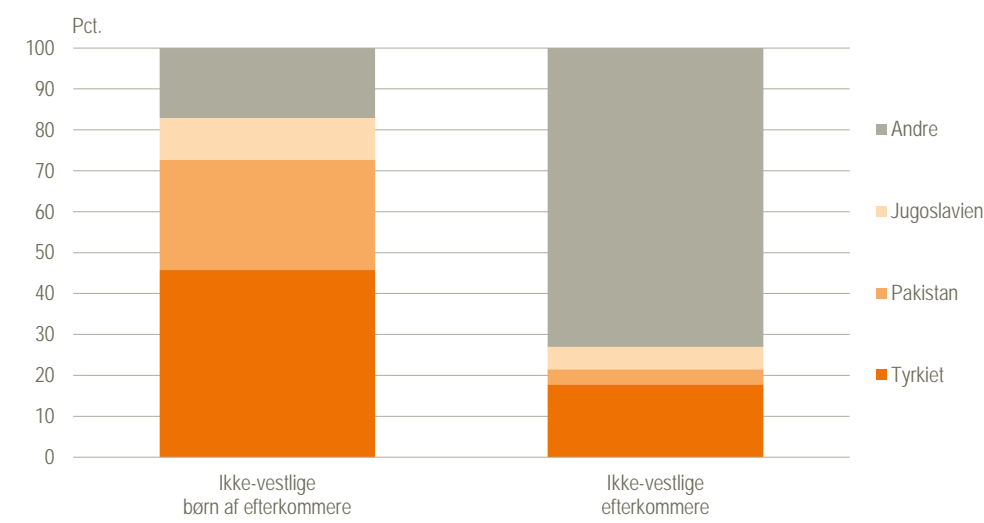
Samme niveau for børn af efterkommere og efterkommere

Det fremgår af figur 7.5, at karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ligger på samme niveau som for de ikke-vestlige efterkommere i de fleste år. Dog er der sket en stigning for drengene blandt børn af efterkommere i det seneste skoleår. For drengene er de nyeste gennemsnit for børn af efterkommere på 6,0 og efterkommere på 5,6. For pigerne er de 6,3 for børn af efterkommere og 6,4 for efterkommere. Der er tale om niveauer, som ligger klart under niveauerne for drengene og piger med dansk oprindelse, hvor karaktergennemsnittene er 6,9 og 7,7.

Ikke-vestlige efterkommere og børn af efterkommere er forskellige sammensat med hensyn til oprindelsesland

Når man sammenligner karaktergennemsnittet for ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere, skal man være opmærksom på, at grupperne er forskelligt sammensat med hensyn til oprindelsesland. De ikke-vestlige børn af efterkommere domineres af få oprindelseslande, hvor især Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan fylder meget. Tilsammen udgør børn af efterkommere med oprindelse i Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan 83 pct. af alle 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere i 2018. Efterkommere fra Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan udgør til sammenligning kun 27 pct. af de 16-årige ikke-vestlige efterkommere i 2018.

Figur 7.6 Sammensætningen af 16-årige ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere. 2018

Sammenligning af efterkommere og børn af efterkommere fra samme oprindelsesland

Sammensætningseffekten betyder, at børn af efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien har en meget stor indvirkning på det samlede karaktergennemsnit for de ikke-vestlige børn af efterkommere. Og modsat har efterkommere fra de tilsvarende oprindelseslande en mindre indvirkning på det samlede karaktergennemsnit

for de ikke-vestlige efterkommere. Da der er stor forskel i sammensætningen af grupperne, er det derfor interessant at undersøge, hvordan børn af efterkommere og efterkommere fra samme oprindelsesland klarer sig.

Beregnet som 5-års gennemsnit

Hvis man vil sammenligne efterkommere og børn af efterkommere fra samme oprindelsesland, er det hensigtsmæssigt at opgøre karaktergennemsnittet over en længere årrække. Det skyldes, at når børn af efterkommere opdeles efter oprindelsesland, bliver populationerne meget små. For at kunne foretage en meningsfuld sammenligning er der i følgende opgørelse derfor benyttet et 5-års gennemsnit for at få et tilstrækkeligt datagrundlag.

Kun børn af efterkommere fra Jugoslavien, Pakistan og Tyrkiet sammenlignes

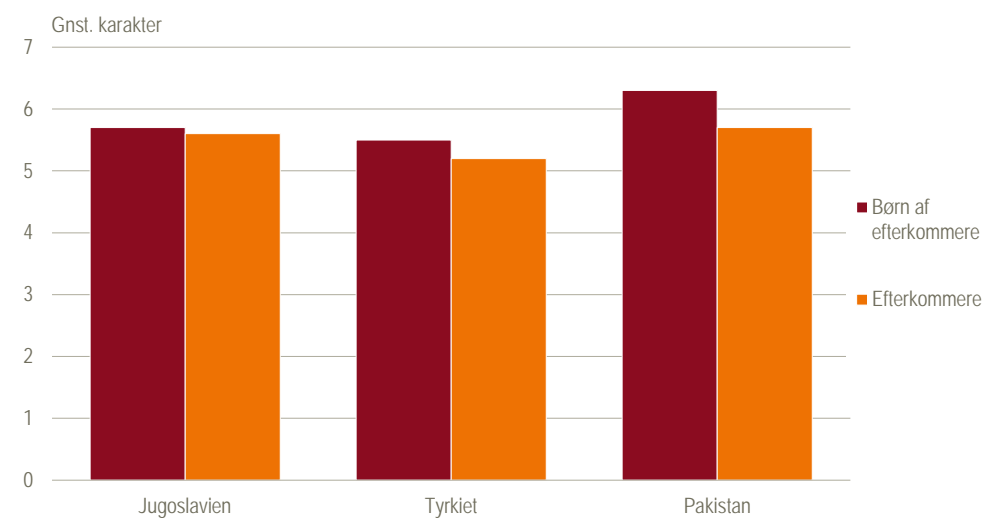
Sammenligningen er kun foretaget for børn af efterkommere med oprindelse i Jugoslavien, Pakistan og Tyrkiet. Det skyldes, at det kun er disse oprindelseslande, hvor datagrundlaget vurderes at være stort nok. At det netop er Jugoslavien, Pakistan og Tyrkiet, som flest børn af efterkommere har oprindelse i, skal ses i sammenhæng med, at mange af de indvandrere, der først kom til Danmark, kom fra et af disse lande.

Fordelt på oprindelsesland klarer børn af efterkommere sig lidt bedre end efterkommere

Når karaktergennemsnittet udregnes som 5-årgennemsnit efter oprindelsesland er der en tendens til, at karaktergennemsnittet er lidt højere for børn af efterkommere end for efterkommere. For efterkommerne såvel som børn af efterkommere fra alle oprindelseslandene er der dog tale om niveauer, der ligger klart under niveauet for børn af dansk oprindelse, hvor gennemsnittet er på 7,2.

Figur 7.7

Karaktergennemsnit for alle bundne prøver efter oprindelsesland. 2013-2017

Anm.: I udregningen af karaktergennemsnittet er der standardiseret i forhold til køn og år for afgangsprøven. Der er udvalgt de oprindelseslande, hvor der er mindst 100 elever, som kan kategoriseres som børn af efterkommere.

Pakistanere klarer sig bedst

Den største difference mellem børn af efterkommere og efterkommere findes blandt pakistanere. Her havde børn af efterkommere et gennemsnit på 6,3, mens efterkommerene havde et gennemsnit på 5,7 – en forskel på 0,6.

Børn af efterkommere fra Tyrkiet og Jugoslavien klarer sig en smule bedre end efterkommere

Børn af efterkommere fra Tyrkiet klarer sig også bedre end efterkommerene, men forskellene er mindre. Børn af efterkommere fra Tyrkiet havde et gennemsnit på 5,5, mens efterkommerens gennemsnit lå på 5,2. Det mindste forskel findes blandt børn af efterkommere fra Jugoslavien, der havde et gennemsnit på 5,7, mens efterkommerens gennemsnit lå på 5,6.

Uddannelse og beskæftigelse

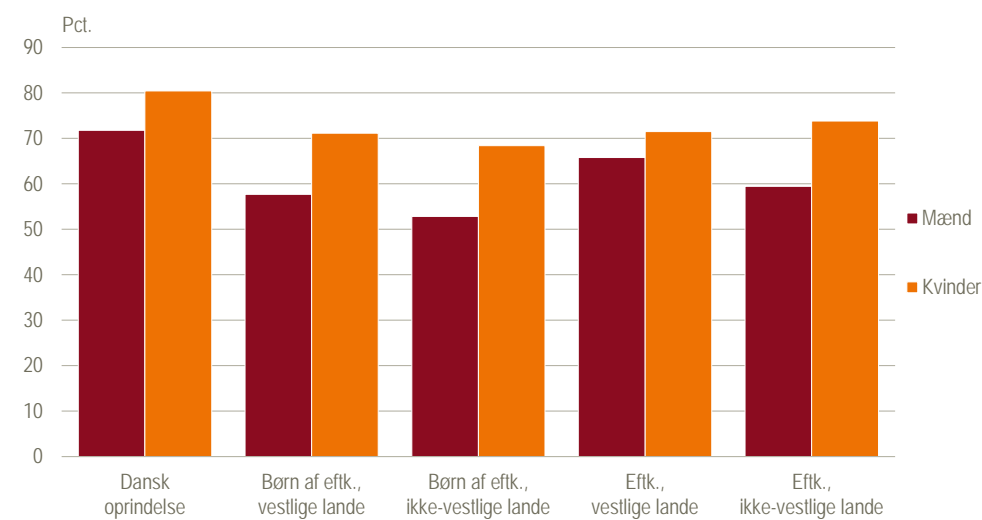
Kun 854 børn af efterkommere i alderen 20 til 24 år

At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er et faktum, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt er der 1. januar 2018 kun henholdsvis 104 vestlige og 750 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 20-24-år. Det er indlysende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

Andel 20-24-årige med erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse

I figur 7.8 er vist andelen med fuldført erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse for 20-24-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. Andelen af kvinder med enten en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse er højere end andelen af mænd for alle grupper.

Figur 7.8 20-24-årige med fuldført enten gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. 2018

Tabel 7.4 20-24-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2017

	Under uddannelse	Både under uddannelse og beskæftiget	Beskæftiget	Hverken under uddannelse eller beskæftiget	I alt
Mænd	40 046	53 914	68 204	37 970	200 134
Børn af efterkommere, vestlige lande	12	20	11	13	56
Indvandrere, vestlige lande	2 983	2 767	3 951	4 301	14 002
Efterkommere, vestlige lande	196	191	212	197	796
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	54	73	91	71	289
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 849	1 548	3 303	4 754	11 454
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2 351	2 594	2 841	2 748	10 534
Dansk oprindelse	32 601	46 721	57 795	25 886	163 003
Kvinder	37 196	65 192	52 313	36 487	191 188
Børn af efterkommere, vestlige lande	9	17	11	11	48
Indvandrere, vestlige lande	3 261	3 066	2 887	5 482	14 696
Efterkommere, vestlige lande	183	282	200	159	824
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	65	69	65	56	255
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 795	1 624	2 480	4 894	10 793
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2 655	3 206	1 980	2 038	9 879
Dansk oprindelse	29 228	56 928	44 690	23 847	154 693

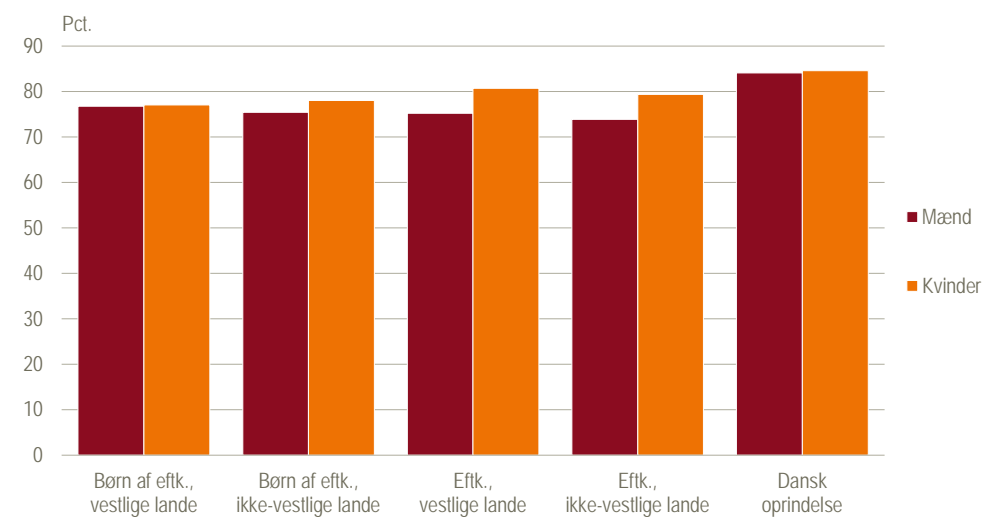
Størst andel med enten erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse blandt kvinder

Blandt 20-24-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 72 pct. af mændene og 80 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse. De tilsvarende andele er 53 pct. for mændene og 68 pct. for kvinderne blandt børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Over 70 pct. af 20-24-årige er enten under uddannelse eller i beskæftigelse blandt ikke-vestlige børn af efterkommere

Det fremgår af figur 7.9, at der blandt 20-24-årige med dansk oprindelse er 84 pct. af mændene og 85 pct. af kvinderne, der enten er i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande er de tilsvarende andele 74 pct. for mænd og 78 pct. for kvinder. Gruppen af 20-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere omfatter i alt kun 544 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom på, at tallene er små.

Figur 7.9 20-24-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2017

De meget få børn af efterkommere i alderen 20-24 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 20-24-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

7.4 Forældrenes forhold

Forældrene til børn af efterkommere er efterkommere eller indvandrere

Da hovedparten af børn af efterkommere er små børn, er der meget begrænsede muligheder for at se på uddannelsesniveaue og socioøkonomiske forhold for gruppen. Mulighederne er i sagens natur bedre, når det gælder deres forældre, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at forældrene til børn af efterkommere selv er efterkommere eller indvandrere. Man skal derfor være forsigtig med at konkludere for meget om integrationen for børn af efterkommere i det danske samfund ud fra, hvordan deres forældre klarer sig. Det er dog velkendt, at forældres job og uddannelse kan have betydning for, hvordan deres børn klarer sig.

Fokus på forældre til personer under 25 år

Når vi ser på forældrenes forhold, interesserer vi os kun for forældre til personer, som er under 25 år. Da børn af efterkommere stort set alle er under 25 år, er det meget få personer vi vil sortere fra af den grund.

Alder

Forældre til børn af
efterkommere
er unge ...

Når man sammenligner forældre til børn af efterkommere med andre grupper af forældre, er det hele tiden relevant at være opmærksom på, at de i gennemsnit er yngre. Blandt alle forældre til 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere var gennemsnitsalderen for faderen og moderen henholdsvis 36,3 år og 33,3 år. For forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende gennemsnitsalder henholdsvis 46,3 år for faderen og 43,8 år for moderen. Forældre til børn med dansk oprindelse er altså ca. 10 år ældre end forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Også forældre til vestlige børn af efterkommere er forholdsvis unge, men alligevel 3-4 år ældre end forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere.

Tabel 7.5 Gennemsnitsalder for forældre til 0-24-årige. 2018

	Fædre	Mødre	Forskel
I alt	46,0	43,4	2,6
Børn af efterkommere, vestlige lande	39,3	37,1	2,2
Indvandrere, vestlige lande	42,3	40,2	2,1
Efterkommere, vestlige lande	40,4	37,6	2,8
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	36,3	33,3	2,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	45,3	40,6	4,7
Efterkommere, ikke-vestlige lande	46,1	41,3	4,9
Dansk oprindelse	46,3	43,8	2,4

... skyldes at efterkommere
generelt er unge

Aldersforskellene er først og fremmest en konsekvens af, at efterkommerne er meget unge. Derfor er de efterkommere, som er blevet forældre også relativt unge, hvorimod forældre til både efterkommere, indvandrere og børn med dansk oprindelse er mere ligeligt fordelt aldersmæssigt. En almindelig familietype, der fx består af et forældrepar med to børn, der begge er over 10 år, er derfor meget ualmindelig blandt børn af efterkommere. Her vil der meget ofte være tale om nye familier med unge forældre og små børn, hvorfor forældrenes gennemsnitsalder også er lavere.

Alder vigtig vedrørende
uddannelse og
beskæftigelse

Da alder netop har en stor betydning i forbindelse med forhold omkring uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning, er den lave gennemsnitsalder for forældrene til især de ikke-vestlige børn af efterkommere et forhold, man skal være opmærksom på.

Uddannelse

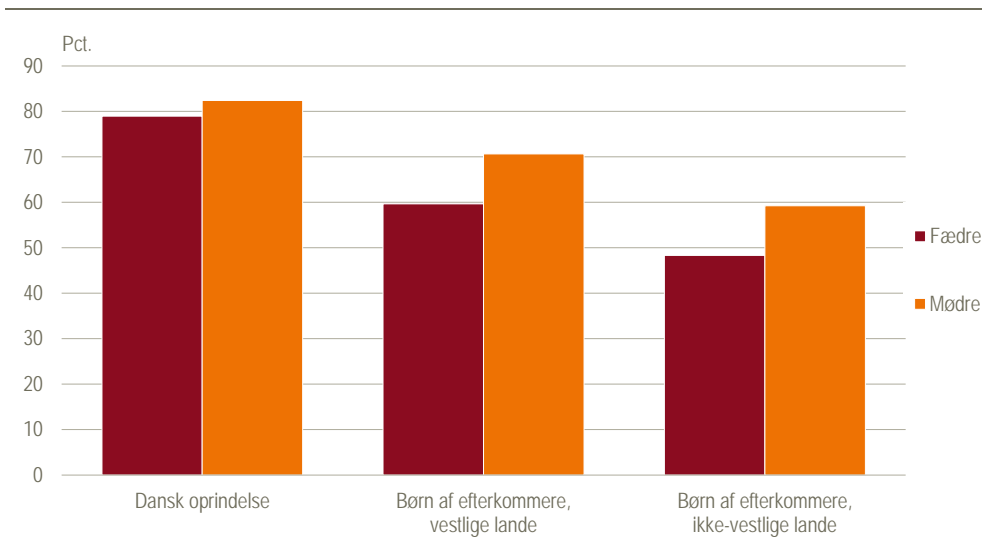
Andele med erhvervs-
kompetencegivende
uddannelse ...

Figuren herunder viser andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse blandt henholdsvis forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse og forældrene til 0-24-årige børn af efterkommere.

... er lave for forældre til
ikke-vestlige børn
af efterkommere

79 pct. af fædre og 82 pct. af mødre til 0-24-årige med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. I forhold til forældrene til børn af efterkommere er disse andele høje. Der er dog store forskelle mellem forældrene til de vestlige og de ikke-vestlige børn af efterkommere. Blandt fædre og mødre til de vestlige børn af efterkommere, havde henholdsvis 60 pct. af fædre og 71 pct. af mødre en erhvervskompetencegivende uddannelse. For forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele kun 48 pct. for fædre og 59 pct. for mødre.

Figur 7.10 Forældre til 0-24-årige, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2018

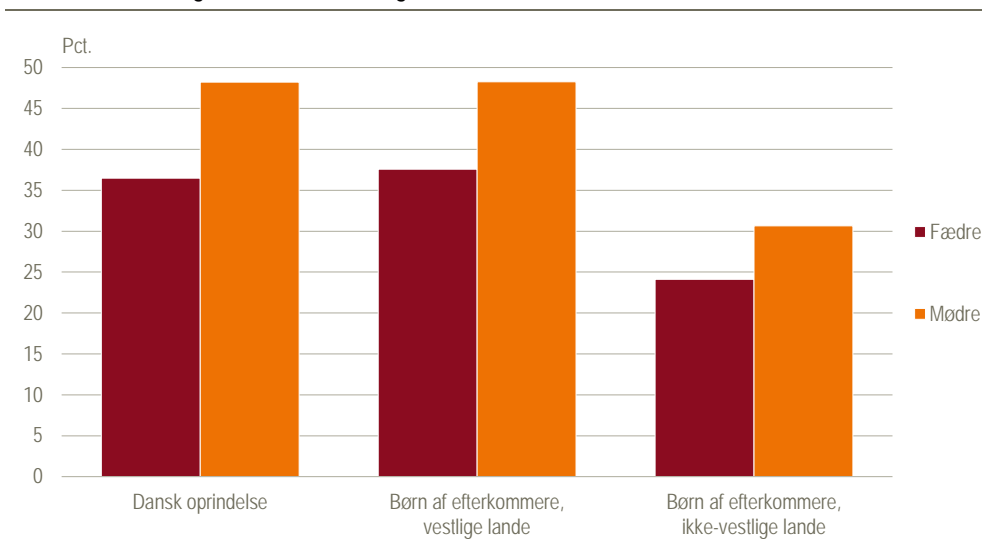

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2018.

Kun få af dem har afsluttet en videregående uddannelse

Forskellen er endnu mere udtalt, hvis man kun ser på andelen, der har fuldført en videregående uddannelse. Kun henholdsvis 24 pct. af fædrene og 31 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere havde således fuldført en videregående uddannelse. For forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 36 pct. for fædrene og 48 pct. for mødrene. Forældrene til de vestlige børn af efterkommere ligger på niveau med forældrene til børn med dansk oprindelse med henholdsvis 38 pct. for fædrene og 48 pct. for mødrene.

Figur 7.11 Forældre til 0-24-årige, som har en videregående uddannelse. 2018

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2018.

Beskæftigelse

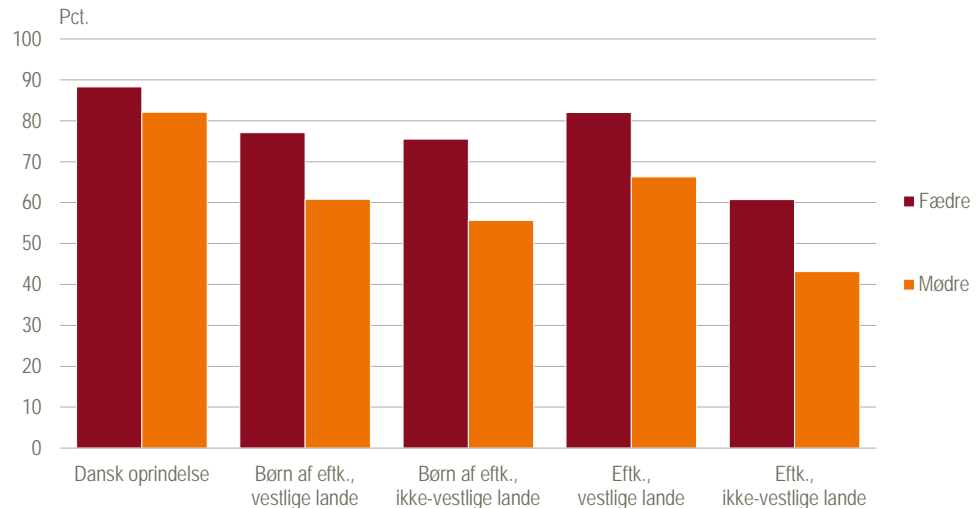
Beskæftigelsesfrekvenser for forældrene

Figuren viser beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til både børn med dansk oprindelse, forældre til børn af efterkommere og forældre til efterkommere. De sidste to grupper er desuden opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse har de klart højeste beskæftigelsesfrekvenser, idet henholdsvis 88 pct. af fædrene og 82 pct. af mødrene her var i beskæftigelse.

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Blandt forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var 76 pct. af fædrene og 56 pct. af mødrene i beskæftigelse. Af forældrene til de ikke-vestlige efterkommere var kun 61 pct. af fædrene og 43 pct. af mødrene beskæftiget.

Figur 7.12 Beskæftigelsesfrekvens for forældre til 0-24-årige, 2017

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2017.

Forældre til efterkommere er indvandrere, som generelt har lavere beskæftigelse

Forældrene til efterkommerne er indvandrere. De lave beskæftigelsesfrekvenser for de ikke-vestlige efterkommeres forældre afspejler, at ikke-vestlige indvandrere generelt har væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Det er derfor ikke overraskende, at forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end forældrene til ikke-vestlige efterkommere. Beskæftigelsesfrekvensen for fædre og især mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er dog fortsat betydeligt lavere end blandt forældre til børn med dansk oprindelse.

Socioøkonomisk status for beskæftigede

I tabel 7.6 er alle beskæftigede mødre og fædre til 0-24-årige børn opdelt på seks kategorier af beskæftigelsesniveau og barnets herkomst. Udgangspunktet er befolkningen 1. januar 2017 og beskæftigelsesstatus i november 2016.

Tabel 7.6 Beskæftigede forældre til 0-24-årige, 2017

	Selvstændig	Topleder	Lønmodtager på:				Beskæftigede i alt
			Højeste niveau	Mellemniveau	Grundniveau	Andet	
	pct.						antal
Fædre							
Børn af efterkommere, vestlige lande	9	4	25	6	34	20	558
Indvandrere, vestlige lande	7	4	18	4	27	40	6 676
Efterkommere, vestlige lande	10	3	22	5	28	33	9 456
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	14	2	14	6	37	28	7 043
Indvandrere, ikke-vestlige lande	10	1	17	3	27	41	8 678
Efterkommere, ikke-vestlige lande	15	1	12	4	35	33	31 137
Dansk oprindelse	9	8	24	12	35	13	659 721
Mødre							
Børn af efterkommere, vestlige lande	7	2	32	10	36	13	472
Indvandrere, vestlige lande	7	1	18	4	24	45	6 855
Efterkommere, vestlige lande	7	1	27	7	26	31	8 276
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	3	1	26	14	42	14	5 551
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7	1	12	3	33	43	7 295
Efterkommere, ikke-vestlige lande	6	1	17	7	38	32	23 938
Dansk oprindelse	5	3	38	13	33	8	633 180

Anm.: Tabellen indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2017.

<i>Talgrundlag klart større for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere</i>	Der er henholdsvis 7.043 beskæftigede fædre og 5.551 beskæftigede mødre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere. Selv om forældrene til de vestlige børn af efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser, er der til sammenligning kun 558 beskæftigede fædre og 472 beskæftigede mødre blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere.
<i>Fædre ligner fædre til ikke-vestlige efterkommere og indvandrere</i>	Blandt de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere arbejder 14 pct. som selvstændige, 16 pct. er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 6 pct. er lønmodtagere på mellemniveau. Lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere er de to største kategorier og omfatter henholdsvis 37 pct. og 28 pct. af de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Denne fordeling minder meget om fordelingen af fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.
<i>Relativt få topledere og lønmodtagere på højt niveau</i>	Sammenlignet med både fædre til børn med dansk oprindelse og fædre til vestlige indvandrere og efterkommere, er der imidlertid store forskelle. Især er det værd at bemærke, at andelen af beskæftigede fædre, som arbejder som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau er mellem 22-32 pct. for disse tre grupper.
<i>Mange lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere</i>	De beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere er overrepræsenterede i kategorierne lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere, hvor 65 pct. af de beskæftigede fædre til børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes. Denne overrepræsentation har de tilfælles med beskæftigede fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere samt vestlige indvandrere, som har mellem 67-68 pct. i disse to kategorier. Til sammenligning er andelen for beskæftigede fædre til børn med dansk oprindelse kun 48 pct.
<i>Forældrenes alder spiller en rolle for beskæftigelsesniveau</i>	Det er også her relevant at være opmærksom på aldersfordelingen, da beskæftigede på højere niveauer er ældre end beskæftigede på lavere niveauer. Da forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere som nævnt er yngre end øvrige grupper af forældre, er det et forhold, der kan være en medvirkende årsag til deres overrepræsentation blandt beskæftigede på lavere niveauer.
<i>Mødre og fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere har samme mønster</i>	Beskæftigelsesmønsteret for mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere minder ikke ligesom for fædre om mønsteret for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere har et højere beskæftigelsesniveau end mødre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Beskæftigede mødre til børn med dansk oprindelse og vestlige efterkommere er dog beskæftigede på højere niveauer.
<i>Mødre er i mindre grad beskæftiget og på lavere niveau</i>	For mødre til alle typer af børn gælder det, at de i mindre grad er beskæftigede som selvstændige og topledere. Det er også relevant at nævne, at det for børn med ikke-vestlig baggrund gælder for både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere, at fædre i langt højere grad er beskæftigede end mødre.

Uden beskæftigelse

<i>Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere oftere uden beskæftigelse</i>	Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er i mindre grad beskæftigede end forældre til børn med dansk oprindelse. Tabel 7.7 viser, hvilken socioøkonomisk status de forældre har, som ikke er i beskæftigelse. Den socioøkonomiske status stammer fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik og er opgjort november 2016 for befolkningen 1. januar 2017.
<i>Kun få forældre er pensionister</i>	Inden for alle forældregrupper er det relativt få, som har en socioøkonomisk status som pensionist. Det er naturligvis ikke overraskende, da forældre til 0-24-årige altovervejende er væsentligt yngre end de aldersgrupper, man forbinder med pension. Det er derfor også førtidspensionister, der udgør den største gruppe blandt personer, der får pension.

Flere arbejdsløse forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...

Flere er arbejdsløse blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Henholdsvis 6 pct. af fædrene og 7 pct. af mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere har en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For forældre til børn med dansk oprindelse er andelen kun 2 pct. for både fædre og mødre.

... og 8 pct. af fædrene er midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Blandt fædrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som ikke er beskæftigede eller arbejdsløse, er 8 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken. Blandt dem, der er midlertidigt uden for arbejdsstyrken, er halvdelen på kontanthjælp.

Blandt mødrene er 18 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere er 18 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken. Det vil sige, de er hverken i beskæftigelse eller arbejdsløse. Blandt de 18 pct. er en tredjedel på kontanthjælp og en fjerdedel på barselsydelse.

Tabel 7.7

Forældre til 0-24-årige efter deres socioøkonomiske stilling og barnets herkomst. 2017

	Fædre			Mødre		
	Børn af efterkommere		Dansk oprindelse	Børn af efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	760	9 664	775 474	799	10 093	783 131
Beskæftigede	558	7 043	659 721	472	5 551	633 180
Arbejdsløse	28	606	14 053	53	739	19 041
Uden for arbejdsstyrken i alt	138	1 675	73 359	251	3 681	118 949
Midlertidigt uden for arbejdsstyrken	58	775	23 358	87	1 820	51 368
Pension	20	246	28 571	11	164	29 272
Andre	60	654	21 430	153	1 697	38 309
Uoplyst	36	340	28 341	23	122	11 961
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Beskæftigede	73	73	85	59	55	81
Arbejdsløse	4	6	2	7	7	2
Uden for arbejdsstyrken i alt	18	17	9	31	36	15
Midlertidigt uden for arbejdsstyrken	8	8	3	11	18	7
Pension	3	3	4	1	2	4
Andre	8	7	3	19	17	5
Uoplyst	5	4	4	3	1	2

Anm.: Tabellen indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2017.

